

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
חשיעי

היכל
חמישי

אור התורה

מספר

במדבר

והוא לקוטי אמרים. מאמרים יקרים. מעוררים הלבבות
לעבודת ה'. על סדרי פרשיות התורה. ועל חנוכה ופורים.
שלש דגלים ור"ה ויוהכ"פ.

מ א ת

כבוד קדושת אדונו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'

מרנא ורבנא **בנחם מענדל** נכנ"מ זי"ע

— ארמו"ר ה"נצמח צדק" —

מליובאוויטש

כרך חמישי: במדבר — ממזות

נעתק מכת"י ויוצא לאור בפעם הראשונה
על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין (13) נ. י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שלשים וארבע לבריאה

מפתח כללי:

פתח דבר iii
לוח המפתחות v

אורי התורה

א'תקנא	פרשת במדבר
א'תקנט	דרושים לחג השבועות
א'תקעה	פרשת נשא
א'תקפב	פרשת בהעלותך
א'תרא	פרשת שלח
א'תרטז	פרשת חקת
א'תרנט	פרשת בלק
א'תרעד	פרשת פינחס
א'תרפב	פרשת מטות
א'תרפז	הערות וציגונים ומראה מקום הכתבי יד

OR HATORAH BAMIDBAR VOL. V

Published and Copyright 1974 by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

Tel.: HYacinth 3-9250-1

חוכן לדפוס ע"י אהרן בן קיילא

נרמט גרמיוס "עזרא"

ע"י מרדכי בן רחל ושלוס דובער בן אסתר הדסה

Printed in United States of America

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובהמשך להנדפס מכבר מדרושי ורשימות כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", הננו מו"ל בזה — לפעם הראשונה מכתבי יד — מדרושו וכו' לספר במדבר, בהוספה לאלה שנדפסו מכבר¹.

אחדים נעתקו מגוף כתב יד קודש², והשאר מביכלאך כתבי יד מעתיקים שונים³.

• • •

בפרטיות יותר ע"ד כתבי כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר אור התורה שמות (שמות—בא).

מערכת „אוצר החסידים"

ר"ח אלול ה'תשל"ד, ברוקלין, נ. י.

(1) אוה"ת ט' במדבר — נשא (תשכ"ו), בהעלותך — קרח (תשכ"ו), חקת — סינחן (תשכ"ז), מטות — מסעי והוספות (תשכ"ז).

(2) כאן המקום להביע תודתנו להנהלת בית הספרים הלאומי בירושלים ת"ה, ובמיוחד להנהלת מחלקת כתבי יד, בעד המצאת צילום מגוף כתב יד קודש, וכן בעד הרשות להשתמש בו ולהדפיסו.

(3) רובם — רק העתקה אחת, ולכן אפשר שגם לאחר שהשתדלנו בזה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ"מ שבפנים, חסרון התחלת או סיום החצעיג וכו'.

לוח המפתחות

פרשת במדבר

א'תקנא	וידבר כו' שאו
א'תקנא	במדבר סיני
א'תקנב	במדבר סיני
א'תקנג	מדבר סיני
א'תקנג	תורה במדבר
א'תקנד	במספר שמות
א'תקנה	והיה מספר

דרושים לחג השבועות

א'תקנט	וידבר כו' כל הדברים האלה
א'תקס	ועשית חג שבועות
א'תקסא	יהי כבוד ה' לעולם
א'תקסב	בשעה שהקדימו
א'תקסב	ענין מקרא ומשנה ותלמוד
א'תקע	ענין מנחה חדשה
א'תקעג	להבין מה ששבועות יום א'
א'תקעד	דברי חכמים כדרבונות

פרשת נשא

א'תקעה	נשא
א'תקעו	ביום השני הקריב נתנאל בן צוער

פרשיו בהעלותך

א'תקסב	בהעלותך
א'תקסב	בהעלותך את הנרות
א'תקספ	בהעלותך את הנרות
א'תקספ	ויהי בנסוע הארון
א'תקצב	ענין ויפצו אויביך
א'תר	ואביה ירק ירק

פרשת שלח

א'תרא	שלח לך אנשים
א'תרב	ויהס כלב

א'תרנ	ואולם הי אני
א'תרנ	ביאור הדברים ע"פ מקושש עצים
א'תרו	ועשו להם ציצית
א'תריא	ענין החכלת
א'תריד	וראיתם אותו

פרשת חקת

א'תרסו	זאת חקת התורה
א'תרין	ויקהו אליך פרה
א'תריט	ענין פרה
א'תרכא	ענין אקב"ו בקיום המצות
א'תרכא	וידבר כו' זאת חקת התורה
א'תרל	ונתתם אותה אל אלעזר הכהן
א'תרלז	אחכמה והיא רחוקה
א'תרמא	או ישיר ישראל
א'תרנג	באר מים חיים
א'תרנו	קיצור ע"פ או ישיר ישראל
א'תרנח	קיצור מד"ה או ישיר ישראל

פרשת בלק

א'תרנט	מי מנה עפר יעקב
א'תרסה	ביאור ע"פ מי מנה
א'תרע	לא הביט און ביעקב
א'תרעא	א-ל מוציאם ממצרים

פרשת פינחס

א'תרעד	את קרבני לחמי
א'תרעז	קיצור מהביאור ע"פ עולת תמיד
א'תרעט	[שייך לפסוק עולת תמיד]
א'תרם	וביום הבכורים

פרשת מטות

א'תרפב	וידבר משה אל ראשי המטות
--------	-------	-------------------------

אור התורה

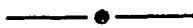
פרשת

במדבר

במדבר

וידבר כו' שאו כו' לגלגלתם פי' לקשר רצון התחתון הנמשך מבחי' ראש ומוחין המלוכשי' בגוף ונפש ולחברו ולהעלות למעלה לגלגלתם שהוא שרש הנשמה כמו שהיא בבחי' מקיף וכמ"ש ואתם הרבקים כו'. וסה"ע זהו המשכה מלמעלמ"ס מרצה"ע לרצה"ת וזהו לרצונכם והיינו ע"י אהל מועד ונועדתי ונודעתי וזהו תורה שנק' בית אמי וחדר הורתי כו' וצריך לזה כהנים ולוים כו'.

במדבר סיני. למשפחותם להעלותם לבחי' ע' נפש. תפקדו אתה ואהרן שבחי' משה שודמ"ט ואהרן שודמ"ט הם המעלים ומנשאים בחי' כנסי' כמ"ש בד"ה אלה מסעי דרוש השני ושם פ"א דפ"ח ע"ד. וכל המסעות היו ע"י משה ואהרן דוקא כי משה הוא בחי' יחוד"ע מלשון כי מן המים משיתיהו כו' שתמיד נלדה ונמשך המשכה והארה כו'. יעלה ויגיע לבחי' ואהבת בשני יצריך כו'. ושם פ"ג ולמסעות אלו הי' צ"ל ג"כ בחי' אהרן כי אהרן אותיות נראה. ואפ"ל משה ואהרן הם תוי"ב כו'.

וביאור הענין הנה ירידת הנשמה להתלבש בגוף ונה"ב היא צורך עלייה, והנה ארו"ל דע מאין באת, פי' מאין הוא ג"ע העליון והולכת לקבל שכרה לבחי' אן שהוא ג"ע התחתון (וע' בד"ה לריה שמניך דרוש השני סעיף ב' פי' מאין באת מבחי' והחכמה מאין תמצא, ולאן אתה הולך לעה"ז ועי"ז יעורר רחמים רבים, ועמ"ש סדיה וילך ראובן ס"פ בחקתי). כי הירידה לצורך עלייה לאשתאבא בגופא דמלכא, והאצילות שבפנימית העשייה ונמשך בג"ע התחתון ע"י קיום המצות כמ"ש לקמן פי' שלח סדיה ועתה יגדל נא כח גבוה לאין קץ יותר מהבחינה היותר גדולה של הבריאה מצד עצמה שהו ענין מאין באת ג"ע העליון שהוא בבריאה.

אך איך ובמה תגדל מעלת התשובה ומעשים טובים כ"כ, הנה הוא ע"י בי' בחי' במדבר סיני ובאהל מועד, בחי' מדבר הוא מ"ש ומדברך גאון, כי הנה מדבר הוא לשון דבור רק שהוא בתוספת מם פתוחה, לפי שבהתלבשות דבר ה' כבי"ע יש פתח ומבוא לחיצונים לינק, גם נק' מדבר כארץ מדבר וציה, וצ"ל עלייה זו ג"כ ע"י דבור התפלה שבבחי' צמאון כארץ ציה ועיף, וכך ישים האדם אל לבו שאפילו כל העולמות עליונים מריש כל דרגין כו' הם בחי' מדבר ושמוון לגבי הקב"ה כו' ולזאת תכלה אליו נפש כל חי כו'.

א'תקנא

ראו עתה כי אני אני הוא, שלעתיד יהי בחי' ראייה, רעבים גם צמאים ויצעקו שמבחינת הצמאון נולד הצעקה בשומו ללבו כו' וזהו במדבר סיני שמבחי' מדבר וצמאון זה ירדה שנאה על הרע כו'.

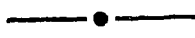

במדבר סיני באהל מועד, למשפחותם שיצאו משבעים נפש, משה ואהרן מעלים ומנשאים כנסיי, ירידת הנשמה בגוף היא צורך עלייה, יפה שעה אחת כו' לאשתאבא בגופא דמלכא, דהיינו עיי עסק התורה כמיש לקמן ספ"ב (ה' אצילות שבעשייה גבוה מבריאה שבבריאה, ע'). אך איך ובמה תגדל מעלת התשובה ומע"ט כ"כ, הנה הוא עיי במדבר סיני ובאהל מועד, בחי' מדבר הוא מ"ש ומדברך גאווה, לשון דבור רק שהוא בתוספות מם פתוחה לפי שבהתלבשות דבר ה' בבי"ע יש פתח ומבוא לחיצונים לינק, וכן ג"כ בנפש האדם שהניצוצ' אלקי הוא במאסר גוף הגשמי, וצ"ל עלייה זו ג"כ עיי דבור התפלה שבבחי' צמאון כארץ מדבר וציה כו', והיינו עיי שישים האדם אל לבו שאפילו כל העולמות עליונים הם בבחי' מדבר ושממון לגבי הקב"ה, ולזאת תכלה אליו נפש כל חי לבוא לבחי' גילוי ראו עתה כי אני אני הוא, ומבחי' מדבר וצמאון זה נתעורר שנאה על המדות הרעות וזהו מדבר סיני שירדה שנאה על הרע.

(ב) **והוא** בתפלה עד ברכת אהבת עולם אהבתנו שהיא בחי' המשכה מלמעלה למטה (ה', מבחי' כל מקום שנאמר לי אינו זו לעולם, ע') ונק' אהל מועד, מלשון ונועדתי לך שמו, אותיות ונודעתי, שהוא לשון התקשרות והתחברות מלשון והאדם ידע כו', והמשכה זו היינו עיי בחי' אהל, ובצל ידי כסיתך בחי' צל ולא אורה נגלית ורמ"ח פקודין (ה', ובמא"א א' מ"ד מועד גי' ק"ך צירופי אלקים אהל מועד גימט' יוסף, אשר יוסף י"ל ההמשכה בפנימיות שיהי' גדול ה' מכל ק"ך צירופי אלקים כמיש בת"א ד"ה מוזה מימין וז"ש לעיל שענין החשו' ומע"ט הוא עיי בחי' במדבר סיני באהל מועד, ע').

(ג) **וב' בחי' אלו נעשו עיי משה ואהרן,** כי משה דעת לידע את ד' שהוא חיי החיים, וממשיך והאזים ידע, שוד"מ, הענין ראו עתה כי אני אני הוא, יהי כבוד, ואהרן שוד"מ, בהעלותך את הנרות, אך אי"א לבחי' אלו עד צאת הנפש מלבושי נוגה, עד שיפריד מקודם חולאת הרע שמג"ק, וה"ע יצ"מ, וזהו באחד לחדש השני בשנה השנית לצאת בניי מאמ"צ, דהיינו בחי' שנית כיצ"מ אחר שיהי' סו"מ בתכלית יהי' צאת מלבושי נוגה.

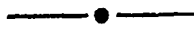
ד) וזהו שאו את ראש, אין קורין אבות אלא לשלשה, אהוי"ר ורחמים, והרחמנות היא נמשכה מן הדעת, והנה מדת רחמנות של יעקב לעורר רחמים רבים אפילו על עולמות עליונים, ויי"ב שבטים היינו מה שממדת רחמנות של יעקב נמשך רחמנות על מים תחתונים בוכים, ולמטה זהו הרחמנות על הניצוץ אלקות שירד מטה מטה, ואח"כ ע' נפש הרחמנות לא על הירידה למטה כ"א על שנתלבשה בגוף החומרי.

מדבר סיני ואוהל מועד הכל במל' העלאה והמשכה כי בלילה ט"ס דמל' יורדים בבי"ע לברר הטוב מהרע, כמו באדם אף שעושה מצות ואינו עושה עבירות היינו שהוא ישן אצלו ובשעת התפלה מתגלה איך שאינו כדבעי, והנה הכירור דמל' בלבושי' דבי"ע.

ב) וזהו ענין מדבר מ"ם פתוחה כיון שמתלבשת בבי"ע יש פתח כו', משא"כ בזמן הבית שהיו זו"ג תמיד פב"ם, ולהבין איך הי' או הכירורים, אך זהו עדמ"ש בפיו קומה ה' למנוחתו שממילא נתבטלו כנר כו' מרוב הגילוי כו', והו ענין מ"ם סתומה תרעין דגי' אסתימו.

ג) ועוד הטעם שנק' מדבר שאין בו צמיחה לפי שבעלייתה נעשה מכל פרצופיה נקודה אחת בחי' הכתר דמל' שנשאר באצ"י שחורה אני כו'.

תורה במדבר מ"ל ל' דיבור, אפי' בחי' אשר לא ישב אדם שם נק' מדבר לגבי מהו"ע, כי יש מדבר בי"ע ועיר מושב מל' דאצ"י ויש מדבר גבוה כו' מצחא אעפ"כ לגבי וכו' והעיר שלמעלה ממדבר הג"ל תורה אותיות בחי' היכלא עילא' ואהי' אצלו אמון וכו', עולה מן המדבר עשן וכו', סיני לאהי"ע ל' אם תאות, בשמחה ועבדת, לאויבים היו ע"י התבוננות כי עצת היצר להמשיכו אחר המתרות ומהיתר וכו'.

עמ"ש בהתורה דבמדבר סיני באהל מועד (דתקס"ג) דשם נת' דמדבר סיני הוא בחי' מל' המלובשת בבי"ע, ועמ"ש בתורה ע"פ צאינה וראינה (דתקע"ב) ענין בעטרה שעטרה לו אמו הוא ג"כ בחי' מדבר והיא התורה שנק' מדבר כמ"ש במ"ר פ' חקת פי"ט שנק' ממדבר מתנה והוא בחי' כתר עליון שנק' ג"כ מדבר בסוד אשר לא ישב אדם ז"א שם כי הוא בחי' לא

אדם הוא. ויש לפרש מדבר זה ג"כ ל' מו"ב * כי בסוד דצח"מ המל' אותיות דומם והכתר מדבר כמ"ש באריכות בביאור שע"פ חקת התורה (דתקס"ה) לכן משם נמשך יהי רצון להפך הצירופי' מנגע לענג ומצרה להיות רצה בעמך ישראל כו' וזהו ענין מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו כמ"ש בשבת פרק ר' עקיבא כי קדש למעלה מבחי' קדוש כמ"ש בתורה דצאינה הנ"ל ונק' ג"כ מדבר קדמות השכל, או מדבר קדמות י"ל כתר דא"ק, ומדבר צין ע"ד כצנה רצון תעטרנו צנה וסחרה אמתו (וי"ל ג"כ דהני ג' הן כתר דכח"ב ומדבר פארן שפרו כו' כתר דז"א שהמדות יש בהן גידול שנק' צומח ומדבר סיני כתר דנוק' וכמ"כ יש בתורה ה' קולות ה' המשכות מלמעלה למטה מכתר עד מלי' ה' פרצופי').

(א) **במספר** שמות, בבחי' קס"ד ע"ד לא אמר במספר שמותם כו' במספר שמות המלאכים, עמ"ש ע"פ ואלה שמות בניי, ושם בענין לכולם שמות יקרא, וענין ושמו מרדכי דומי' לבוראן טוב שם, וכד"ה את שבתותי תשמרו, השם מחבר הנשמה עם הגוף ע"כ ע"י במספר שמות הוא העלי' לגלגלתם.

שמות.

(ב) **לצבאותם** נגד צבאות שלמעלה ועמ"ש בת"א פ' בא ע"פ יצאו כל צבאות הוי' כו', ועד"ז י"ל כאן שיהיו בבחי' צבאות ה' כרי שעייז יימשך השם ויתלבש בהן הענין ה' צבאות, אות הוא בצבא שלו, מענין ד' מחנות שכינה ע' בחיי ח' א' לקלסו ולרוממו בשורות כו', וע' בתו"א דף ה' ע"ד והנה נודע עבודת המלאכים כו', וזהו שנק' צבאות ה' כי שם צבאות היינו שיד' בבי"ע ג"כ איהו וגרמוהי חד כמו באצ' וזהו כל תשוקת המלאכים, והיינו ע"י ההעלאה בבחי' צבאות כו', ודס"א ע"ד וענין רנה זו כו' ולהתכלל כו', ודק"כ ע"ד ודקי"ח ע"ג וע"ד וזאת היא עבודת המלאכים להרים כו', וע' בה"ז בלק ק"צ ע"ב ע"פ ברכו ה' מלאכיו כו', ובלק"ת בדה בשעה שהקדימו בענין שמ"ה משתמשים בו גבורי כח עושי דברו כו', וע' בזה זרה בלק קצ"א א', וע' בבה"ז בשלח מ"ח בענין משריין ורתיביה, ומ"ש בזה ע"פ ועתה יגדל ובענין שרפים עומדים ממעל לו בביאור ונקדשת, ומ"ש במא"א מלאכי אלקים הן או"א כו', ומ"ש בענין בנעלי' סנדל קושר כתרים כו'.

לצבאותם להמשיך בחי' הוי' צבאות.

ג) ארגמן ראיתי שפי' א' שורה על מרכבה של ד' מחנות שהם רגמ"ג, וענין דגלים עמ"ש בד"ה ויקרא בפ"י ומקבלין דין מן דין, ואפ"ל שזהו פ"י מרכבו ארגמן, דפ"י ארגמן מנומר מכמה גוונים הנך יפה רעיתי, והנה ענין י"ב ראשים זהו ע"ד שלוחי מעלמא דדכורא, א"נ שהם מעלמא דנוק' כמו רבות בנות ויחי רמ"ז א', וד' ראשים י"ל מעלמא דדכורא, דגלים מרובע להעיר מענין עיגולא וריבועא, במא"א ע' ו' מס סתומה למרבה המשורה, עוד מענין דגלים במא"א ד' מס וע"ש ד' ססעי' כ"ו.

דגלים התכללות ע"ד הנך יפה.

ד) והנה פי' מהרמ"א שמה שעשאן לישראל דגלים לא שיתבטלו ח"ו דגלים של המלאכים אלא שיהיו של ישראל העיקר והמלאכים טפלים להם, והענין כמ"ש בזהר בלק ק"צ ע"ב דנטלי עשיי' ממה היינו ע"י שהקדמנו נעשה נטלו מהם מה שהם היו עושי דברו והדר לשמוע עכשיו נטלו ישראל שיהיו הם עושי כו', ור"ל שמ"ן של המלאכים בטל לגבי מ"ן של נשמות כערך ביטול הדבור במחשבה או המדות בשכל, והיינו לפי שמברר'י הגוף דעשיי' המעורב מרע גשמי וביטול המלאכים הגוף שלהם הרוחני כו', ולכן ישראל ממשיכי' מחכ' ומלאכים רק מב"ה כו', בכרך דר"פ על ב' פערטיל דס"ו ע"א, וע' מזה בכה"ו.

דגלי ישראל עיקר לגבי המלאכים.

ה) והענין כי שרש י"ב שבטי' י"ב ג"א ע' בד"ה מחר חדש שהם י"ב צירופי' הוי' משא"כ המלאכים הם רק י"ב בקר שבעלמא דנוק' ע' ביאור יהודה אתה, וזהו"ע שבטים שבטי י"ה, וי"ל שי"ב מלאכי' הם מן י"ב אותיות של שם אד' מלא, עיין בהרמ"ז במדבר דק"ח ע"ב ד"ה ד' משריין, וע' בד"ה זכור ושמור בדבור א' ובד"ה מנורת זהב במחשבה ודבור, שישראל ממשיכים יחוד פנימי דחו"ב, והנה ישראל עלו במחשבה בחי' כתר וגם שם שרש י"ב ג"א, מק"מ וישלח קע"ו וחח"ג קל"ד ב', משא"כ מלאכים מבחי' דבור כו', רק שהנשמות ירדו למטה ע"י זווג גופני והמלאכים רוחני' ומצד זה מלאכי' רוחניי', וגם נה"ב משמרי כו', אך ע"י הברור אזי שאו כו' לגולגלתם גלגלתא, וע' בלק"ת ר"פ במדבר דף א' ע"ב היינו לקשר רצון התחתון הנמשך מבחי' ראש ומוחין כו' להעלותו למקור חוצב הנשמה בחי' מזליה כו' וזהו למעלה מהמלאכים שעבודתם ע"פ חב"ד כו' בביאור ועתה יגדל גא, ועמ"ש עוד מענין ההפרש בין שבטים למטות.

נש"י עבמ"ח ממשיכים יחוד פנימי דחו"ב ומלאכים מחיצוני' חו"ב.

ו) עמ"ש ע"פ כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם זכרי' ב' יו"ד, והשל"ה דל"ו סע"ב גבי ממין סמכין העיר לזה מענין ד' דגלים לארבעה רוחות, וי"ל ד' רוחות העולם מזרח ומערב כו' עז"א כשם שא"א

לעולם בלי רוחות כן פי' בת"א בשלח בד"ה אכלוהו היום, וכפשוטו רוחות הנושבות אך הרוחות נושבות ג"כ מארבע רוחות בואי הרוח רוח צפונית רוח קדים כו', והרוחות מחברים הרוחות העולם שרוח צפונית נושבת מצפון לדרום ומקרר חום הדרום כו', נמצא הרוחות הנושבות עושין התכללו' בין ד' רוחות העולם, וזהו"ע הדגלים להיות הכללות וזהו"ע י"ב ג"א, וע' מענין ד' רוחות במא"א ד' כ"ו, ועיין של"ה תשב"כ פ' בלק שס"ג א' ג' מפרש כארבע רוחות הם ד' רוחות שיש לעומת זה, אלא שאפי' כל הרוחות שבעולם באות ונושבות כו'.
כשם שא"א לעולם בלי רוחות כו'.

ז) גם ע"ד ובא לו לקרן דרומית מזרחית כו' וז"ג פ' במדבר ק"כ א', ופי' החייט פ"ג להמשיך בהקצוות מאוא"ס תוס' וריבוי אור ולכן כשם שא"א כו' כך כו', מזרח מקור השמש כו' אין כל חדש תחת השמש, ולכן כדי להמשיך אור חדש זהו מזרח מקור הורחה וזהו והחונים קדמה מזרחה ע"ד רוח קדים דקיי"ס מקדמונו של עולם, והמשכה זו זהו ע"י הדגלים שחונים לד' רוחות הנ"ל, וזהו איש על דגלו באותות שיש בזה העלאה והמשכה, וזהו באותות ל' אותיות שהאותיות שאלוני כו', גם בס"י במשנת יו"ד עומקים עומק דרום עומק צפון עומק מזרח כו', ומבואר בביאור ולא אבה שיו"ד עומקים הם ע"ס הגנוזות, לכך י"ל ובא לו לקרן להמשיך מעומק מזרח כו', ועד"ז ענין הדגלים כו', והנה כתיב ימצאהו בארץ מדבר יסובבנהו פרש"י בדגלים, ונת' ע"פ זה ימצאהו מציאה מצא ע"ד מצא אשה מצא טוב טיבו דעתיקא כו', והיינו בארץ מדבר דוקא ע"י שמצא אותם נאמנים לו כו' בחי' לכתך אחרי במדבר כו'.

ובא לו לקרן עומק מזרח כו'.

ח) והנה תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן ואתכם יהיו איש איש למטה ומשה ואהרן שוד"מ ושודמ"ט ועמ"ש בד"ה ואתה תצוה כו', אך למה הוצרך עוד איש איש למטה צ"ל איש איש כו', שבכל א' נמשך האות משם מלאכים ראשיים כך למטה צ"ל איש איש כו', שבכל א' נמשך האות משם אד' או הצירוף משם הוי' ומתחלק אח"כ לכל השבט, ומי הוא הממשיך להם זה היינו משה ואהרן שהם חו"ב, ע' ד"ה ויצוום ע"כ הם העושים ההתכללות בוי"ק שיהי' י"ב ג"א כו' וכמו שנקראי' שבטי י"ה אשר י"ה היינו חו"ב, יש ב' בחי' בעליות הא' שהתחתון עולה בעצמו הב' שהעליון יורד להעלות את התחתון כענין לכה דודי לקראת כלה, ע' בד"ה המגביהי לשבת שוה"ע וצדקה תרומם, ומ"ש בענין מחצית השקל שהחסדי' יורדים כדי להעלות ומ"ש בענין ויקחו לי תרומה, וזהו"ע ז' נערות אסתר שהם ז' היכלות דבריאה ז' סריסים, וע' במא"א ז' לי"א ז' הסריסים נק' היכלות דמלי' דאצי' כו' ז' היכלות נק' היכלות דזו"ג דבריאה ובמק"מ מקץ קצ"ד ע"א דהיכלות דזו"ג דבריאה נקראים ז' הנערות והיכלות דא"א דבריאה נק' ז' הסריסים לפי

שאינו נפתחים אלא ביום השבת עכ"ל, וא"כ הוא ע"ד שער החצר הפנימית הפונה קדים, וע' במק"מ ס"פ נח, ובוה"ח מקץ שם כ' כי זהו מ"ש המשרתים את פני המלך היינו מלך הוא בינה ובינה מקננא בכורסייא ע"כ ז' היכלות דא"א דבריאה נק' המשרתים את פני המלך כו', וא"כ ענין שבעת הסריסים אשר אמר להביא את ושתי זהו ע"ד שבקדושה נמשך הכח מעלמא דדכורא להעלות את המל' כו' כך רצה אחשורוש להעלות את ק"ג הנק' ושתי כו'.

ט) וזהו ההפרש בין ז' נערות שהם המעלי' ע"ד ההעלאה שמסטי' דנוק' משא"כ ז' הסריסים כשהם המעלי' זהו שליח מהמלך והוא כענין שודמ"ט, ובעבודה י"ל העלאה שע"י תפלה זהו ההעלאה מצד המקבל עצמו אכן ענין סלסלה ותרוממך זהו ענין כענין שודמ"ט, ועד"ז ג"כ ההפרש בין העלאת נרות המנורה ובין קרבנות הנשיאים שלך גדול משלהם, כי ההעלא' דנשיאים י"ל העלאה מצד המקבל כו' י"ב נשיאים י"ב בקר כו', אבל העלא' המנורה ע"ד שודמ"ט כו', כי המנורה בהיכל וקרבנות במוזה"ח דוגמת ההפרש בין היכלות דז"נ להיכלות דא"א כו' ולכן גם כאן כרי שיהי' הי"ב נשיאים במדרגת שודמ"ט שלוחי ז"א זהו ע"י ואתכם יהיו איש איש למטה, כי הנשיאים מצד עצמם היו י"ב ראשים שבעלמא דנוק' ומשה ואהרן אצ"י ולא הי' יכול להיות ההעלא' על ידם בלי ממוצע שהם י"ב נשיאים אלא שע"י משה ואהרן נעשו הנשיאים מבחי' עלמא דדכורא.

י) והמכוון בין מעבודת המלאכים בין מדגלי ישראל, הכל להמשיך גילוי אור א"ס ונק' יחוד קבה"ו, והוא ע"י ארוממך כו' עליי' ממכ"ע להתחבר בטוכ"ע, וזהו"ע שהיו סביב לאהל מועד יחנו, וכמ"ש בפ"י אהל מועד בדי' במדבר סיני באה"מ, ועמ"ש סעי' י"ב שעבודתם להמשיך המוחין ג"ר הבאים בסוד תוספות ע"י אתעדל"ת.

יא) והנה לע"ל כתי' עוד תעבורנה הצאן ע"י מונה בירמי' ל"ג, ות"י ע"י משיחא ויהיו דגלים, היינו כי עכשיו ד' דגלים מעלי' המל' להמשיך אור האצ"י בבי"ע שיהי' איהו וגרמוהי חד גם למטה וזהו"ע צבאות, לצבאותם, וזהו גלוי סוכ"ע בממכ"ע, ולע"ל יהי' ד' דגלים דאצ"י אבא פני ארי' אימא פני שור כמ"ש במא"א, והם בי"ע דאצ"י כי החכ' ובינה נק' יש מאין, וההעלא' יהי' לרומם המל' הוא כתר דאצ"י שממל' דא"ס שנק' אצ"י לרוממו באוא"ס כדי להמשיך גילוי האצ"י שבבי"ע ר"ל האצ"י נק' כתר להמשיך גילוי זה למטה, ועמ"ש מענין עוד תעבורנה בפ' כי תשא.

יב) י"ל כל הדגלי' ת"ר אלף כמו דגלי המלאכים זח"ג קנ"ד ונמשך מ"ק דז"א ובהתכללותם מעשר הי"פ עולה ס"ר, וז"א בסוד שורש נאצל ו"ק והמוחין כחב"ד באים בסוד תוספת וזהו עבודת הדגלים להמשיך המוחין, ומעלת המוחין ידוע ע' ד"ה ויצוום בענין וארא כו' ושמי כו' יעו"ש בהביאור, מי ברא אלה, ולע"ל עוד תעבורנה כי לע"ל יהיה שז"א יהי' בעשר ספי'

בסוד שרש כמו אבא א"כ יהי' המנין יותר. והנה המשכת המוחין זהו בחי' והיה מספר כו' אשר לא יספר כו' כי ולתבונתו אין מספר כו', וס"ד בחי' וא"ו מרכבה עילאה להעלות חו"ב באוא"ס ולהמשיך מהכתר כו', וגם רבוי ההתכללו' שבו"ק גופא עי"ז נמשך רבוי השפע כמ"ש ע"פ הוהר שלח קע"א והיה ביום ההוא יצאו מים חיים, ועיין זהר יתרו פ"ח בר"ן עלמין שבשבת ע"י גלוי עתיק נעשי' הה"ח כלול'י מכמה בחי' ועי"ז רבוי השפע, וכן פי' בפרדס בתחלתו ענין העשיר לא ירבה מעשר אלא הרבוי הוא רבוי ההתכללו' יו"ד פעמים יו"ד וכמו בענין חיי שרה בכתר דוקא מאה כו'.

קיצור. הדגלים ו"ק ועבודתם להמשיך המוחי' ג"ר וגם רבוי ההתכללות בו"ק רבוי מיני שפע ע"ד עשירות כו', ח"ש שבת ס"ג שני ת"ח המדגילים זה לזה כו'.

והי' מספר בניי הם המצות יתעלה להיות בבחי' ולתבונתו אין מספר זהו כחול הים כי יש ד"י רוח אש מים עפר וכנ"י נק' ארץ ל' רצוא והארץ מקבלת ממים פקדת הארץ כו' ומוזה נמשך רשפי אש ואח"כ ונחה עליו רוח ממלא בחי' תורה ולע"ל יתעלה להיות הרצוא בחי' תשובה כרשפי אש ויהי' ארץ למעלה ממים וזהו בחי' חול הים ואש למעלה מרוח, ולכן יהי' ודונות זכיות עד אשר במקום אשר יאמר להם לא עמי כו' ונקבצו בני יהודה ובנ"י יחדיו כו' יחז"ע ויחז"ת שוין כי גדול יום שלעת ערב יהי' אור וכ"ז מבחי' יורע אל זריעת החסד כו'.

דרושים לחג השבועות

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, בלקי'ת בהביאור ע"פ זאת חקת התורה פ"א פי' שקישר וחיבר את עשה"ד שהן מבחי' בינה, לאמר אל עשרה מאמרות שהן מבחי' חכמה. אך ע"פ המד"ר פ' בראשית פ"א א"ר אלעזר בן חנינא בשם ר' אחא עשרים וששה דורות היתה האלף קורא תגר לפני כסאו של הקב"ה, אמרה לפניו רבש"ע אני ראשון של אותיות ולא בראת עולמך בי, אמר לו הקב"ה העולם ומלואו לא נברא אלא בזכות התורה שנאמר משלי ג' ד' בזכמה יסד ארץ, למחר אני בא ליתן תורה בסיני ואיני פותח תחלה אלא כך שנאמר יתרו פ"כ אנכי ה' אלקיך עכ"ל. והאלף גבוה מבחי' הבית א"כ אדרבה עשה"ד יש בהם בחי' עליונה יותר, א"כ לפ"ז י"ל הפי' שקישר וחיבר עשרה מאמרות אל עשרת הדברות שיאיר עשרת הדברות המתחילים באלף בתוך העשרה מאמרות המתחילין בבית. ועד"ז הוא פי' פסוק ישעי' סי' נ"א ואשים דברי בפיך זו תורה, ובצל ידי כסיתוך זו גמ"ח לנטוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות, הרי ע"י שלשה דברים שהעולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח ממשיכים לנטוע שמים וליסוד ארץ. כי מעסק התורה נעשו שמים חדשים כו', כימי השמים על הארץ, וק"ו לצדיקים שיהיו חיים וקיימים לעולם, במד"ר ע"פ ויכולו השמים שני דיוסקים נאים, היינו שולחנות, היינו השפעות מזון וחיות העולמות.

ב) בספרי שלשה דברים שנקרא קנין למקום ואלו הם תורה וישראל ובהמ"ק, כי הבריאה נמשך ע"י ז"ת עולם חסד יבנה, וגם שמתחלה עבמ"ח לברוא את העולם במדה"ד, ושלשה בחי' הנ"ל ע"כ נקראו קנין לפירוש המפרשים פ"ו דאבות דקנין שייך על דבר שהוא חשוב ויקר הערך במציאות, והיינו כי ז"ת הנ"ל אין שייכין אא"כ יש בריאת בי"ע אבל ג"ר שייכים בפני עצמו ית' אף אם לא היה עולם כלל. ועוי"ל ענין שלשה קנינים הדנה מכואר במד"ר פ' לך פמ"ג ע"פ קונה שמים וארץ ממי קנה כו' כמ"ד פלן עינוהי יאי שעריה יאי, וע"ש בנזר הקדש שדבריו כהין, אלא י"ל עפמ"ש בת"א ע"פ כי תקנה עבד עברי, דענין ההפרש בין קנין לבריאה הוא שהבריאה לא שייך אלא בדבר שנתחדש יש מאין דהיינו שלא היה הדבר במציאות כלל ועתה הוא שנתחדש, אבל הקנין הוא גלוי ההעלם בלבד, דהיינו שלא נתחדש הדבר במהותו רק שהי' בהעלם ועכשיו יצא מההעלם אל הגלוי, וזהו הנק' קנין שיוצא ונמשך מרשות המוכר לרשות הלוקח ואין התחדשות בגוף הסחורה, ועד"ז שייך למעלה בריאה וגם קנין כמו שאומרים בברכת הלבנה ברוך עושך ברוך יוצרך ברוך בוראך ברוך קונך שהן נגד ד' עולמות אבי"ע, והקנין הוא בבחי' האצילות והטעם שהוא שאצילות הוא אינו אלא הגלוי מן ההעלם כו' (ה).

א'תקנמ

בסוד שרש כמו אבא א"כ יהי' המנין יותר. והנה המשכת המוחין זהו בחי' והיה מספר כו' אשר לא יספר כו' כי ולתבונתו אין מספר כו', וס"ד בחי' וא"ו מרכבה עילאה להעלות חו"ב באו"ס ולהמשיך מהכתר כו', וגם רבוי ההתכללו' שבוי"ק גופא עי"ן נמשך רבוי השפע כמ"ש ע"פ הזהר שלח קע"א והיה ביום ההוא יצאו מים חיים, ועי"ן זהר יתרו פ"ח בר"ן עלמין שבשבת ע"י גלוי עתיק נעשי' הה"ח כלולי' מכמה בחי' ועי"ן רבוי השפע, וכן פי' בפרדס בתחלתו ענין העשירי לא ירבה מעשר אלא הרבוי הוא רבוי ההתכללו' יו"ד פעמים יו"ד וכמו בענין חיי שרה בכתר דוקא מאה כו'.

קיצור. הדגלים ו"ק ועבודתם להמשיך המוחי' ג"ר וגם רבוי ההתכללות בו"ק רבוי מיני שפע ע"ד עשירות כו', וו"ש שבת ס"ג שני ת"ח המדגילים זה לזה כו'.

והי' מספר בניי הם המצות יתעלה להיות בבחי' ולתבונתו אין מספר זהו כחול הים כי יש ד"י רוח אש מים עפר וכנ"י נק' ארץ ל' רצוא והארץ מקבלת ממים פקדת הארץ כו' ומוזה נמשך רשפי אש ואח"כ ונחה עליו רוח ממללא בחי' תורה ולע"ל יתעלה להיות הרצוא בחי' תשובה כרשפי אש ויהי' ארץ למעלה ממים וזהו בחי' חול הים ואש למעלה מרוח, ולכן יהי' זדונות זכויות עד אשר במקום אשר יאמר להם לא עמי כו' ונקבצו בני יהודה ובנ"י יחדיו כו' יחז"ע ויחז"ת שוין כי גדול יום שלעת ערב יהי' אור וכ"ז מבחי' יורע אל זריעת החסד כו'.

דרושים לחג השבועות

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, בלק"ת בהביאור ע"פ זאת חקת התורה פ"א פי' שקישר וחיבר את עשה"ד שהן מבחי' בינה, לאמר אל עשרה מאמרות שהן מבחי' חכמה. אך ע"פ המד"ר פ' בראשית פ"א א"ר אלעזר בן חנינא בשם ר' אחא עשרים וששה דורות היתה האלף קורא תגר לפני כסאו של הקב"ה, אמרה לפניו רבש"ע אני ראשון של אותיות ולא בראת עולמך בי, אמר לו הקב"ה העולם ומלואו לא נברא אלא בזכות התורה שנאמר משלי ג' ד' בחכמה יסד ארץ, למחר אני בא ליתן תורה בסיני ואיני פותח תחלה אלא כך שנאמר יתרו פ"כ אנכי ה' אלקיך עכ"ל, והאלף גבוה מבחי' הבית א"כ אדרבה עשה"ד יש בהם בחי' עליונה יותר, א"כ לפי"ו י"ל הפי' שקישר וחיבר עשרה מאמרות אל עשרת הדברות שיאיר עשרת הדברות המתחילים באלף בתוך העשרה מאמרות המתחילין בבית, ועד"ו הוא פי' פסוק ישעי' ס"ו נ"א ואשים דברי בפיך זו תורה, ובצל ידי כסיתוך זו גמ"ח לנטוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות, הרי ע"י שלשה דברים שהעולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח ממשיכים לנטוע שמים וליסוד ארץ, כי מעסק התורה נעשו שמים חדשים כו', כימי השמים על הארץ, וק"ו לצדיקים שיהיו חיים וקיימים לעולם, במד"ר ע"פ ויכולו השמים שני דיוסקים נאים, היינו שולחנות, היינו השפעות מזון וחיות העולמות.

ב) בספרי שלשה דברים שנקרא קנין למקום ואלו הם תורה וישראל ובהמ"ק, כי הבריאה נמשך ע"י ז"ת עולם חסד בינה, וגם שמתחלה עבמ"ח לברוא את העולם במדה"ד, ושלשה בחי' הנ"ל ע"כ נקראו קנין לפירוש המפרשים פי' דאבות דקנין שייך על דבר שהוא חשוב ויקר הערך במציאות, והיינו כי ז"ת הנ"ל אין שייכין אא"כ יש בריאת בי"ע אבל ג"ר שייכים בפני עצמו ית' אף אם לא היה עולם כלל, ועוי"ל ענין שלשה קנינים דהנה מבואר במד"ר פ' לך פמ"ג ע"פ קונה שמים וארץ ממי קנה כו' כמ"ד פלן עינהי יאי שעריה יאי, וע"ש בנזר הקדש שדבריו כהין, אלא י"ל עפמ"ש בת"א ע"פ כי תקנה עבד עברי, דענין ההפרש בין קנין לבריאה הוא שהבריאה לא שייך אלא בדבר שנתחדש יש מאין דהיינו שלא היה הדבר במציאות כלל ועתה הוא שנתחדש, אבל הקנין הוא גלוי ההעלם בלבד, דהיינו שלא נתחדש הדבר במהותו רק שהי' בהעלם ועכשיו יצא מההעלם אל הגלוי, וזהו הנק' קנין שיוצא ונמשך מרשות המוכר לרשות הלוקח ואין התחדשות בגוף הסחורה, ועד"ו שייך למעלה בריאה וגם קנין כמו שאומרים בברכת הלכנה ברוך עושך ברוך יוצרך ברוך בוראך ברוך קונך שהן נגד ד' עולמות אבי"ע, והקנין הוא בבחי' האצילות והטעם שהוא שאצילות הוא אינו אלא הגלוי מן ההעלם כו' (ה').

א'תקנט

א'תקס אור דרושים לשבועות התורה

שמתחלה היו הע"ס גנוזות במאצילן והיינו בבחי' שמו, ואח"כ נמשכו מן ההעלם אל הגלוי, ועמ"ש מזה בהביאור ע"פ ואני נתתי לך שכס אחד על אחיך, ע'). ועד"ו י"ל כאן בענין השלשה קנינים שהם ג' ראשונות חב"ד שהיו כלולים תחלה בהעלם וההמשכה מההעלם אל הגלוי נק' קנין, ואפ"ל תורה ד' קנני ראשית דרכו זהו חכמה, צדיקים דעת, בהמ"ק בינה כמ"ש בוח"א פ' בראשית ד"ג ע"ב בפ' בית ראשון, והאתעדל"ת לעורר המשכה זו זהו ענין איזהו חסיד המתחסד עם קונו כמ"ש בוח"ג פ' פנחס דרכ"ב ע"ב כגון דוד דהוה מחבר אורייתא דלעילא עם קודב"ה, ואפ"ל האתעדל"ת זהו משיכה, ע"ד זכור אב נמשך אחריך כמים, והאתעדל"ע זהו כסף ע"ד ת' שקל כסף עובר לסוחר.

קיצור. ענין שלשה קנינים קנה הקב"ה כי הבריאה יש מאין נמשך מהמדות ששת ימים עשה ד', וג' קנינים הם חב"ד שאין שייך לעולמות, ע"כ נק' קנין שהוא דבר חשוב גם לא התחדשות כ"א מההעלם לגלוי, ואפ"ל שזהו מעלת ש"י עולמות שנק' ג"כ קנין קנה חכמה קנה בינה גימט' ש"י, וענין משיכה וכסף אתעדל"ת ואותעדל"ע.

ועשית חג שבועות, שלשה דברים מתנה לעולם הגשמים והמאורות והתורה (ה), י"ל כי ענין תפלת ערבית רשות לפי שעצם היחוד סוכ"ע וממכ"ע הוא למעלה מאתעדל"ת רק בא בבחי' מתנה, וע"ז מורה ג' דברים אלו כי מוריד הגשם זהו היחוד שבשמע"צ בכיבור תורה צוה בלק"ת, וכן המאורות יחוד שמשא וסיהרא בד"ה מחר חודש ונפקדת, וכן יחוד תשב"כ ותשב"ע"פ בד"ה תורה צוה הנ"ל. אך כאן מפרש שהעולם שרשו מז"ת וג' דברים אלו נמשכו מג"ר ע"כ הם רק דרך מתנה, ע'). י"ל דלפעמים משמע שחסרון הוא לדורות ראשונים ואפילו האבות שלא זכו לתורה (כמ"ש בת"א סד"ה וארא אל אברהם בענין ושמי הוי' לא נודעתי להם ובר"ה וכל העם רואים) ולפעמים אמרו קיים אברהם, מי העיר ממורה, שאברהם האיר לעולם וכן יצחק ויעקב, גם ארז"ל במד"ר פ' חיי פ"ס יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים (ה), אך לכאורה אין זה ע"פ מ"ש דהתורה נמשכה מבחי' עליונה יותר, וצ"ע).

ויובן בהקדים ענין שינה ועיבור שהרי אני ה' לא שנית, אלא דקאי על המדות שכשהן בהעלם נראה כאלו העולם מתנהג באפלה, כי לגבי עצמותו בחי' דלאו מכל אליו מדות, גם שממית בידים תחפש, איני יודע באיזה מהן חפץ, וזהו ענין האפלה שנסתלק האור ונכלל במאור (ה) ומ"מ הרי ארז"ל

אור דרושים לשבועות התורה א'תקסא

בגמרא ספ"ג דנדה בפ"י לעושה כפלאות גדולות לבדו שאין בעל הגס מכיר בניסו, ובמד"ר פ' בראשית פ"ך מה גאולה פלאים אף הפרנסה פלאים וגדולה מן הגאולה כו', וכתוב הנה לא ינום ולא ישן, וע"כ הענין הוא רק שאותותינו לא ראינו, ע"י) והאבות שהן הן המרכבה (ה'), והמרכבה מחברים ומעלים בחי' אדם לבחי' כי לא אדם, ע"י) אברהם אהבה, ויעל אברם ממצרים ע"י המשיך גלוי אהבה (ע"י) זח"א חיי קל"ג סע"א שהמשיך בחי' וימינו תחבקני) וחסד עליון ואהבת בחשבון ב"פ אור, וכן יצחק (המשיך בחי' שמאלו תחת לראשי) ויעקב המשיך י"ב שבטים כו' (שזה חיבור אצ"י עם ב"ע), וזהו וארא אל אברהם כו' וזהו שקיימו כל התורה כו' שמעלת התורה כי נר מצוה ותורה אור (ע' בלק"ת ד"ה והי' לכם לציצית דף מ"ד ע"ד).

יהי כבוד ה' לעולם, כי הנה כתיב ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי ענין משה ראה באסה"מ, פי' הפרדס ת"ת, ובמ"א פי' ז"א ובכה"ו פי' מצד זח"א מקבל מאבא, שבחכמה מאיר אור א"ס כמ"ש בס"ב פל"ה בהג"ה, והיינו עד"מ זוכית בהירה שרואה ע"י דבר מרחוק ורואה מהות הדבר, אבל המל' נק' אסשא"מ כמו השפיגעל המצופה בכסף שאין רואין מהות הדבר רק דמותו, והמל' נק' ג"כ דמות, כמראה אדם בכף הדמיון, ובת"א ד"ה רני ושמחי בת ציון דרוש השני דס"ב סע"א גבי בצלמינו כדמותינו, פי' שהמצות גשמיות שלמטה נק' כדמותנו שהם דמות להמצות כמו שהם למעלה, רמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברים דמלכא, גם נו"ה הם ב' בחי' אספקלריא הנ"ל לכן אייהי בהוד וזהו עלייתה בליל שבת שאז גם אייהי בנצח, ומ"מ יש מעלה באסשא"מ שעל ידה רואה א"ע וגם מאחוריו, לכן מראה סגול זהו אסה"מ, מראה בקמץ זהו אסשא"מ, והקמץ י"ל שהוא בכתר והסגול בנה"י או בחג"ת.

וזהו והשביע בצחצחות נפשך פי' אסה"מ ע"ד מ"ש במד"ר אספקלריא מצוחצחת, ובמ"א פי' ע"ס דעתיק ר"ל שע"י החכמה משיגים בע"ס דעתיק, והנה ארו"ל בעוה"ו שכינה נגלית על היחידים אבל לע"ל ונגלה כבוד ה', וזהו ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, וידוע דמשה נתנבא בזה א"כ ונגלה כבוד ה' היינו בבחי' אסה"מ, וע"ז גא הבקשה יהי כבוד ה' לעולם, וגילוי זה הוא ע"י במד"ס באהל מועד שהוא משה ואהרן, כי אהל מועד בחי' דעת לידע את ה' והיינו ע"י אהל מועד דמשה, וע"ז יומשך יהי כבוד כו' לבא לזה ע"י במד"ס כנ"ל.

א'תקסב אור דרושים לשבועות התורה

במג"ד • אות מס כ' הפתחה צורה כ' כפופה ואת ו', אשר כ' כפופה הוא מל', שמתייחדת עם הואו שהוא ת"ת ושהיא פתחה היינו ששופעת ומריקה דרך הפתח לשאר העולמות כולם ולכל צבא השמים, והנה התורה ניתנה לארבעים יום, שהם לכאורה ד' מוחין חו"ב חו"ג הכלולים מיוד, וכן מן ירד ארבעים שנה, כ"ז מה שנמשך מהמם פתחה חסדים אכן גם המבול ירד ארבעים יום, וכן מלקות הוא ארבעים חסד אחת, ועמ"ש מזה בד"ה לבאר הדברים ע"פ מים רבים, והיינו כמש"כ בענין מדבר במם שלפעמים הוא לשבח ופעמים זהו כשיש ממנה יניקת החיצונים דהיינו ג"כ ענין שלוחי הדין כו'. בחי' ע' נפש י"ל ע"ד מדרגת והאופנים והחיות הקדש, י"ב שבטים ע"ד שרפים ששניהם בבריאה, יעקב ת"ת דאצי', אפ"ל מן יום מתן תורה עד יוהכ"פ יש ג' פעמים מ' יום, היינו מם ימים הראשונים מם פתחה היינו ששופעת ומריקה דרך הפתח לקדושה אח"כ מם יום האמצעיים זהו המ"ם כשיש פתח ומבוא לחיצונים לינק, אח"כ מם יום מן ר"ח אלול עד יוהכ"פ זהו מם סתומה עלמא דחירו.

ד"ה בשעה שהקדימו. תכלי' נתינת התומ"צ להיות למטה הגלוי כמו ביחוד"ע קמי' כלא חשיב שגילוי זה יהי' לע"ל עין בעין יראו והיינו ע"י קיום התומ"צ ששרשן מח"ע ורצון העליון, ובראשית ברא בחוכמתא ובקדמין אשר לגבי בחי' קדמון שהוא רעדכ"ר בראשית חוכמתא נמי מאמר הוא וא"כ ע"י גילוי רעדכ"ר ע"י תומ"צ יהי' נ' הביטול וזהו ויצונו ליראה כו' וזהו שהקדימו נעשה המשכת רעדכ"ר ואח"כ נשמע קבלת הביטול, וכ"ן ע"י גילוי רז זה בחי' האהבה המסותרת.

שבועות

ענין מקרא ומשנה ותלמוד מהואר בפע"ח דמשנה הוא בכלים אמצעיים דנוק' דיצירה (ועמ"ש ע"פ הזהר בראשית כ"ז משנה איהי שפחה כו') ועוד איתא שם דתלמוד בבריאה ומשנה ביצירה ומקרא בעשייה, ובמקום אחר איתא בע"ח דמקרא משנה תלמוד הם חב"ד חג"ת נה"י דאצילות היינו מקרא

במג"ד : קטע זה נמצא בנוכת"ק בעמוד כפ"ע אחר המאמר דלעיל.

חב"ד דאצי' ומשנה חג"ת ותלמוד נה"י דאצילות. וצריך להקדים מה דאיתא בע"ח בשער עיבור ז"א ונוק' שבהי' חב"ד חג"ת נה"י כלולים ג"כ מיו"ד דהיינו שבכחי' חב"ד יש ג"כ חג"ת שבחב"ד ונה"י שבחב"ד, וגם בחג"ת יש חב"ד שבחג"ת ונה"י שבחג"ת, ומבחי' נה"י שבחב"ד נמשך חב"ד שבנה"י ומנה"י שבחג"ת נמשך חג"ת שבנה"י נמצא גם נה"י כלול מיו"ד רק כשהם דרך כלל והתלבשות זה בזה אוי דרך כלל נקרא חב"ד חג"ת נה"י אבל באמת כל בחינה בפ"ע כלולה מיו"ד, ולכן הם שלשים כלים דאצילות שמהם נעשה בנין הנוקבא להוות ולהחיות ב"ע ביו"ד ספירות בכל עולם דבי"ע. והו המלכות נקנית בשלשים מעלות. עוד יש להקדים מ"ש בע"ח שבחול הוא יחוד ז"א ונוק' דיצירה, ועשייה מלוּבש ליצי' ובשבת הוא יחוד ז"א ונוק' דאצילות ובריאה מלביש לאצילות, והו ענין בגדי חול ובגדי שבת, ולכן בגדי שבת הם בגדי לבן, והענין הוא כי כדי להיות התהוות עולם העשייה הוא ע"י זיווג ז"א ונוק' דיצירה, שמבחי' ז"א דיצירה לבד שהוא בחי' אלקות והו"ק אינן בגדר חסד וגבורה גשמיים כ"א כשהולך השפע ע"י בחי' מלכות דיצי' ונתצמצם עצם האור דיצירה או יכול אח"כ להתהוות עולם העשייה ע"י מסך מבדיל (והוא ע"ד מ"ש באגה"ק סי' כ' שעיקר התהוות היש ודבר נפרד לגמרי הוא ממלכות כו' כי אין מלך בלא עם כו' ומה גם כי בריאת הנשמות ממנה להיות יש ודבר נפרד כו', ועמ"ש במ"א בדרוש הנפילים לפי שלא נקלטו הנשמות במל' כו'), והו ויאמר אלקים יהי אור בעל המאמר הוא חסד דיצירה (ויהי אור הוא כשנתהווה חסד דעשייה, יקוו המים הוא בחי' גבורה דיצירה, ומה שנאמר ויאמר אלקים ואף שהמאמר הוא מו"ק דיצירה אך מט"ט שהוא ו"ק דיצירה שמו כשם רבו (נ' דהפי' ויאמר אלקים היינו ודאי א"ס ב"ה ומ"ש דהוא ו"ק דיצי' ר"ל אור א"ס המלוּבש בו"ק דיצירה וכמ"ש במ"א). והו ויאמר אברהם אל עבדו כו' אברהם הוא בחי' חסד דאצילות אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו הוא בחינת ו"ק דיצירה. אכן בשבת הוא יחוד ז"א ונוק' דעולם האצי' והתגלות השגה לנשמות ומלאכים שיהנו מזיו השכינה וע"י התלבשות בריאה לאצילות, אימא מקננא בכורסייא התגלות בינה כו' זה הוא בגדי שבת (נ' כעין זה מכואר בדרוש מצנפת ואבנט בפ"י חסד דלגאו וחסד דלבר שההשפעות שבעוה"ז עושר ומוזן נמשך מחסד דלבר אבל ההשפעות שבעולמות עליונים הוא מחסד דלגאו כו', וע' עוד בביאור דהרועה בשושנים בענין יג"מ דמיכה שהן לחיי הנשמות לפי שהם מא"א ויג"מ דז"א הם לחיי הגופי' כו', ועד"ז יובן ג"כ כאן שמחסד דיצירה נמשך השפעות גשמיים והיינו ג"כ ע"י לבוש העשיי' ומחסד דאצי' נמשך השפעות רוחניים).

עתה יובן כי בודאי מקרא מחב"ד דאצי' וכמ"ש ותמלא כדה ותעל, היינו כ"ד ספרים דאורייתא נשאבו מים החכמה דאצילות אך מחמת שהוא ממקום נעלה החכמה מאין תמצא ואינו מושג כלל א"כ אין יכול לבא בהתגלות שום השגה רק בא הגילוי דוקא בעשייה ממש כמו שרואין שכל התורה הוא

א'תקסד אור דרושים לשבועות התורה

סיפורי מעשיות ואף גם המצות שכתובים בתורה הם עשייה היינו מצות עשה או מל"ת, ובמקרא עצמה אינו מבואר כלל איך יהי' אופן עשייתה רק בקיצור עד"מ לעשות סוכה אין כתוב בתורה שהיא פסולה למעלה מעשרים אמה ושצריך להיות מגידולי קרקע, גם ציצית אינו מבואר שתכלת אינה מעכבת את הלבן כו', וכמ"כ כל המצות אינו כתוב בתורה רק עשייה לבד צריך לעשות סוכה ולהניח תפילין, וזהו מה שמבואר בע"ח מקרא בעשייה היינו שלא נתגלה רק בחי' נה"י שהיא עשייה כי מחמת שמקרא שרשה מחב"ד דאצילות ממקום גבוה יותר אינו יכול לבוא בהתגלות רק דוקא במקום היותר נמוך, ונתגלה רק בחי' נה"י שבחב"ד (עמ"ש במ"א ד"ה תורה צוה שזה נק' אירוסין כמו בקידושין נותן החתן שוה פרוטה כו' כך ההתגלות מתשב"כ הנק' חתן הוא רק אותיות התורה, אבל טעמי' נקודות תגין לא נתגלו כלל מתשב"כ לחשב"ע"פ עכשיו, וזה כמ"ש"כ שההתגלות רק נה"י שבחב"ד) היינו בקצרה לעשות המצוה אכן חכמתו אינו יכול לבוא בהתגלות רק בחי' אחרונה שבפרצוף חב"ד היינו בחי' נה"י שבחב"ד עצם עשיית המצוה ורצונו ית' כתוב במקרא (ג' כעין מ"ש במ"א בביאור ראשון דיביאו לבוש מל' שהמצות שרשן מלמעלה משרש התורה שהתורה היא ממו"ס חכמה שבכתר אבל המצות שרשן מכתר שבכתר רק לפי שהן ממקום גבוה כל כך ע"כ לא יוכל להיות ההתגלות משם רק בחי' חיצונית והוא בחי' גלגלתא כו' אבל מחכמה שבכתר בא ההתגלות בבחי' פנימית, ועד"ז גם כאן החילוק בתורה עצמה בין מקרא למשנה דלהיות המקרא שרשו גבוה יותר שהוא מחב"ד דאצי' ע"כ לא יכול לבוא ההתגלות משם רק הבחי' אחרונה שבחב"ד דהיינו נה"י שבחב"ד שהוא החיצונית, וכמ"כ מבואר במ"א בענין ראי' ושמיעה דלפי שהראי' שרשה ממקום עליון יותר כו' ע"ש, ועפ"ז יובן ג"כ כפשוטו דמקרא בעשיי' ר"ל בעשיי' ממש ולא שר"ל עשיי' שבחב"ד דאצי' לבד, אלא דלפי ששרשה מעשיי' שבחב"ד דאצי' דהיינו מנה"י שהוא בחי' חיצונית לכך נמשכה למטה יותר גם בעשיי' שהחיצונית עליון נשפל ונמשך למטה יותר מפנימי' תחתון, וכמו בענין גלגלתא ומוחא, שהמצות לפי ששרשן מחיצונית עליון ע"כ נשפלו למטה יותר מהתורה, וכן הראי' נשפלת למטה יותר מהשמיעה שתופס הדומם משא"כ בשמיעה שאינו תופס רק קול ודיבור כו', וכמ"ש במ"א ע"פ הראיני את מראיך כו', וזהו שוקיו עמודי שש מיוסדים על אדני פו, פי' שוקיו הוא בחי' נה"י שהן עומדים כמו העמוד מחבר הגג עם הקרקע כך בחי' נה"י שנתגלה בתשב"כ מחבר ז"ע עם העשיי' גשמיות, והכח הזה בהם הוא מבחי' אדני פו שהוא בחי' כתר שכח ההשפלה למטה יותר נמשך דוקא ממקום עליון יותר, כנודע מענין כוונת אל עליון וכו' ומביא גואל לבני בניהם, שנה"י חדשים נמשכים מהכתר כו' רק שההתגלות למטה הוא בחי' חיצוני' ונק' שוקיה אבל שרשן ממקום עליון הנק' פו וכמ"ש הנחמדים מזהב ומפז רב כו' וכת' ראשו כתם פז כו' תשית לראשו עטרת פז).

אור דרושים לשבועות התורה א'תקסא

אכן משנה שהיא שרשה מחג"ת דאצילות יכול להיות הארה עצם המדה חו"ג ביצירה וזהו מה שמבואר בע"ח משנה ביצירה ומקרא בעשייה, ובמקום אחר מבואר משנה חג"ת דאצילות ומקרא חב"ד כנ"ל היינו שורש המקרא הוא חב"ד דאצילות ומשנה חג"ת, ולבעבור זה שורש המקרא הוא מחכמה והחכמה מאין תמצא והתגלות אור א"ס בחכמה לכן לא יוכל לבוא בהתגלות למטה רק בחי' נה"י שבחב"ד מעשה המצוה לבד (וכיון שההתגלות רק מנה"י לכך נמשך גם בעשייה ממש מטעם הנ"ל) אבל משנה ששרשה מחג"ת דאצילות יכול להיות הארת המדות חו"ג בעולם היצירה (ר"ל כי מבחי' חג"ת דאצילות יכול להיות ההתגלות מעצמיות חג"ת ולא שיצטרך שיומשך רק מבחי' נה"י שבהן לבד, כמו מחב"ד, וכיון שההמשכה דמשנה מעצמיות חג"ת ולא מחיצוניותן לבד ע"כ אינו יכול להיות נמשך בעשיי' כ"א ביצירה, שהפנימי' אינו יכול להשתלשל כ"כ למטה וכנ"ל, ועמ"ש במ"א ע"פ הוזהר ח"א דקט"ו ע"פ וה' פקד את שרה, עשייה לעילא כו', דמשם יובן לכאן ג"כ). ולכן מבואר במשנה כל הפרטים בהתחלקות אשר באופן זה כשר הקרבן ויכול לעלות וליכלל באור א"ס וכך הוא מדת חסדו שגם בחי' נברא יכול לקרב וליכלל באלקות ובאופן אחר אין כשר הקרבן ונתרחק ואין מאיר בו מדת חסדו, וזהו בחי' גילוי חג"ת עצמן אבל במקרא אין מבואר התחלקות כל פרטי חג"ת. (וכעין זה בזיווג זכר ונקבה אב מוריע טפה כעין בחי' נה"י ולא נתבאר בה עדיין צורת הולד רק שישנו בה בהעלם והסתר ובכטן האם נעשה מזה ולד בחי' חג"ת ואעפ"כ העיקר הולד נמשך מהטפה של האב, כי היא שרשה מעצמיות מוח האב יותר משרש גלוי השכל אלא שלפיכך לא יוכל לבוא בהתגלות רק בטפה שהיא גשמיות כו' וכעין זה הגלוי שבמקרא נמשך רק מנה"י דאבא). ואף שגם במקרא כתיב עשה ולית היינו מפני שגם נה"י נחלק לג' קוין כמבואר בע"ח, אבל מ"מ אין מבואר בתורה כל הפרטים כמו שמבואר הכל במשנה אשר שרשה מחג"ת וכל מדה כלולה מיו"ד ויו"ד מיו"ד חסד שבחסד כו', לכן במשנה נתחלק כל מצוה לפרטי דינים והתחלקות רבות אבל בתשב"כ אין מבואר רק הן ולאן ואין בה התחלקות פרטים ואין בא התגלות חג"ת שבחב"ד בעולם היצירה, וכידוע אשר מה שבשורש יותר גבוה בא ההתגלות דוקא במקום היותר נמוך ונשתלשל עם המצוה בעולם העשייה עשיית המצוה לבד מבואר במקרא, אכן משנה שאינה גבוה בשרשה כ"כ כמו מקרא כי שרש המשנה מחג"ת דאצ' מאיר עצם התגלות בעולם היצירה כי ו"ק מקננין ביצירה, והנה פי' משנה ביצירה הגם שגמר ההעלאה אינו נגמר כ"א ע"י עשיית המצוה במעשה ממש אך ההארה וההתגלות של המשנה מחג"ת דאצ' אין מאיר בהתגלות כ"א בעולם היצירה, ועד"מ כמו שלומדים משנה בג"ע אשר אין דומה ההתגלות מהמשנה שם איך שבא ההתגלות כשנתלבש המשנה ולומדין בעולם עשייה.

והנה הברייתא הוא בחי' נה"י בחי' ירכין לכן נק' ברייתא שהם לבר מגופא, וענין נה"י היינו שהם כלי ההשפעה והנה המשפיע מחמת שהוא מרומם מהמקבל ד"מ בעל שכל גדול אינו יכול ללמוד ולהשפיע השכל לתלמידו כמו שהשכל אצלו מחמת שהתלמיד אין לו כלי ושכל כ"כ לקבל ההשגה כמו שהיא אצל המשפיע, לכן צריך המשפיע לקצר ההשפעה לפי אופן הכלי וההשגה של המקבל או יכול המקבל לקבל החכמה או החסד של המשפיע, וזהו נצח והוד נצח הוא ענף החסד והוד ענף הגבורה כי ע"י שנתצמצם ההשפעה זהו מענף הגבורה ע"י מקבל השפע והחסד נמצא להשפיע צריך ג"כ להיות הוד שהוא ענף הגבורה, כמ"כ הוא ענין הברייתא אשר נכללו במשנה ברמז, כמו שאמר אילפא מי איכא מידי בברייתא דלא פשיטנא לה ממתניתא, רק אחר שנקטן כלי המקבל ושכלם אז היו צריכין להעמיד באופן אחר לפי אופן קבלתם ולכן איתא בזוהר שהברייתות הם בזמן בית שני מפני שאז ירדה בחי' מלכות להתלבש בע' שרים, כי הי' או ממשלת חב"ד דקליפה ולכן היו מאמינים באחדות רק כפרו בהשגחה פרטיות וירדה בחי' מלכות דקדושה להתלבש ולברר ולהעלות מ"ן, ובעבור זה היו צריכים לברייתות אשר הוא קיצור ההשפעה מאחר שירדה בחי' מל' דקדושה למטה והברייתות הם לברר מעולם עשייה ולכן נק' ברייתות בחי' נה"י שהם בחי' ירכין שהוצרך לקצר ההארה וההשגה לפ"ע המקבל, והנה יש נה"י פנימי ונה"י חיצוניים, נה"י פנימי היינו כליות יועצות, וגם תרין ביעין שהם מבשלים את הזרע ומשהין אותה שלא ילך השפע במרוצה, והכל בכדי שהמקבל יהי' יכול לקבל את ההשפעה, ובחי' נה"י חיצוניות הם בחי' ירכין לקצר ההשפעה והכל הוא מחמת כי הכלי קטן מהכיל השפע איך שהוא במקורו לכן מוכרח להשקות אותו וכו' כנ"ל וגם לקצרו ואז יכול המקבל לקבל, ולבעבור זה נק' המשנה בשם מלכות מתניתן מלכתא והברייתות נק' פלגשים, כי המשנה הוא ביצירה ושם היחוד תמיד (וכנ"ל שבחול יחוד זו"ג דיצירה משא"כ בעשייה הוא רק לבוש, ותדע החילוק בין עשי' ליצי' ממ"ש בד"ה עתידה א"י שתתפשט כו' ומהו יובן החילוק בין משניות לברייתות) ובגלוי מאיר שם א"ס בחי' אלקות וזהו שנק' מלכתא אשר היחוד עמה תדיר ובפרהסיא (וענין יחוד זה היינו ההמשכה מתשב"כ שהוא ח"ע שבו שורה א"ס ב"ה לתשבע"פ שהיא בחי' מל' פה תשבע"פ קרינן לה), ולכן התנאים היה נסים מצויין בימיהם, כי ענין הנס הוא ע"י גילוי אור א"ס הכל יכול להפך מים ליבשה גם ההפכי הצור אגם מים כי כולא קמי' כלא חשיב ומחדש בכל יום מע"ב, ולכן עשה מרבע"ה כל האותות ומופתים, כמ"כ התנאים ע"י תורתם ועבודתם היו ג"כ יכולים לעשות ניסים בהתגלות ומצויין היו ניסים בימיהם, וזהו מלכתא כי משנה התגלות חג"ת ואור מדותיו ית' כי ביצירה מאיר בגילוי בחי' אלקות, משא"כ בזה"ל לאו בכל עידן מתרחש ניסא, כי כעת הוא בירור עשיי' בחי' נה"י רגלין ברגלין (ובעשיי' אין האור א"ס מאיר בגלוי כ"א ע"י לבוש והסתר כמש"ש בד"ה עתידה א"י כו') לכן ברייתות שהם בחי' ירכין לברר עולם

אור דרושים לשבועות התורה א'תקסו

עשייה נק' פלגשים, שהיחוד עמהן אינו תדיר וגם בצנעא כי אף שיש איזה נס לפרקים הוא בצנעא (ובדרך לכוש שאין בעל הנס מכיר בניסו וכמו החילוק בין נס דאסתר לנס דקיי"ס כמ"ש במ"א) ולא בא הנס לעין כל בהתגלות כי בעולם עשייה אין אור א"ס מאיר רק בצמצום גדול, וזהו בחי' ברייתות שהם קיצור ההשפעה כשירדה בחי' מל' ונתלבשה לברר עולם עשייה ואז נק' ההתגלות בשם פלגשים. (נמצא משנה מאיר מחו"ג דיצירה ע"י מלכות דיצירה וזה היה בימי תנאים ואף שהם היו ג"כ בעולם עשייה אבל היה מאיר בהם דרך מעביר העשייה ולא דרך התלבשות ממש בעולם עשייה, אבל ברייתות הוא כשירדה בחי' מלכות ונתלבשה ממש בעולם העשייה לברר, הוצרך לקצר ולצמצם ההשפעה בבחי' ירכין, ונ' דלכך הרב"י הי' לו גלוי המגיד בלימוד המשניות דוקא ולמה לא בלימוד הפוסקים, אלא משום דתלמוד בבריאה ולרוב עומקו נק' בורא חושך וכדלקמן, אבל היצירה נק' יוצר אור ובחי' מלכות שהיחוד בגלוי כו' כנ"ל.

ויש להבין דא"כ דברייתות הם נה"י דאצי' ומאירי' בעשיי', א"כ מה בין זה למקרא שהוא ג"כ נה"י שבחב"ד דאצי' דמתלבש בעשיי', וגם דלקמן מסיק דתלמוד הוא חב"ד שבנה"י דאצי' ומאיר בבריאה וא"כ מה בין ברייתות שהם ג"כ נה"י ומאירי' בעשיי' ותלמוד ג"כ מנה"י ומאיר רק בבריאה, ועוד דודאי יש חילוק גדול בין מקרא לברייתא שבתורה אין מבואר שום דין ע"ד פרטות כלל משא"כ הברייתא אדרבה מבארת המשנה א"כ יש בה פרטי דינים יותר מבמשנה, וצ"ל משום דתשב"כ הוא נה"י שבחב"ד דאצי' ולפיכך להיותו ממקום עליון מאד ע"כ לא נמשך הגלוי רק חיצוניו נה"י וע"כ בא הכל בקיצור גדול, משא"כ ברייתות הם נה"י של תשב"ע"פ לכן נמשך ג"כ גלוי פנימי נה"י וענין תלמוד היינו חב"ד שהוא גלוי הטעמים משא"כ ברייתא אין בה גלוי הטעמי' א"כ אינו חב"ד שבנה"י).

והנה הלכות נק' בשם עלמות כמארז"ל ועלמות אין מספר אלו הלכות, ועלמות הוא לשון בתולות כמו דרך גבר בעלמה וכתוב בתולות אחריה כו' מובאות לך. והענין כי בתולה היינו שעדיין לא הי' היחוד עמה, וכמ"ש בתולה ואיש לא ידעה והם נערות אסתר שהם שבעה היכלות דבריאה כמבואר בזהר ס"פ פקודי. אך להבין למה נק' כן ההלכות, אך הענין כי הנה יש שרשים בתלמוד ד"מ אוקי ממונא בחזקת מרא, והמוציא מחבירו עליו הראיה, ועל שורש הזה בנייים כל הסברות והטעמי' על כל דין לומר שראובן נק' מרא קמא או ששמעון נק' מוציא מחבירו וכה"ג, וזה מושג היטב בשכלנו הטעם ששמעון נק' מוציא מחבירו וכה"ג, אך אם באנו לחקור ולפלפל על עצם הכלל מדוע אוקי ממונא בחזקת מרא, זה לא נוכל להשיג בשכלנו היטב וכן בענין רשויות לשבת אחר שנגלה לנו השרשים שרה"י הוא כך ורה"ר הוא כך אז נחקור ונפלפל להבין טעמי המשנה, אבל המקור והשורש מדוע רה"י הוא כך דוקא ורה"ר כך, נמצא כי אף שהתלמוד הוא השגת טעמי

א'תקסח אור דרושים לשבועות התורה

המשניות מ"מ המקור והטעם של הדין אין יכול לבוא בהשגה להיות מושג בשכל ולכן נק' התלמוד עלמות כי הוא בהעלם ואין מושג החכמת התורה והטעם, וזהו בתולה ואיש לא ירעה שלא בא ההשגה בגילוי, וזהו כמו בתולה שעדיין לא קיבלה ההשפעה בתוכה ולא היה עדיין יחוד גמור. (ר"ל שאין נמשך גלוי הטעם מבחי' תשב"כ הנק' חתן אל בחי' התלמוד ותשב"כ משא"כ במשנה וברייתא שנק' מלכות ופגשי' נמשך היחוד כנ"ל והיינו משום שהטעמי' של הדינים נמשכי' מבחי' גבוה יותר בחי' חב"ד וזה לא יוכל להתגלות ממש משא"כ משנה שהוא חג"ת יכול להתגלות). והענין הוא כמו שדרך כלל בכל מצוה יש טעם נגלה ונסתר וכמ"ש תפוחי זהב במשכיות כסף, כמו כן גם ע"פ סוד יש ג"כ נגלה ונסתר (וכמ"ש בזהר בהעלותך נשמתא דאורייתא ונשמתא לנשמתא כו' ע"ש) כי מבואר באדרא ע"פ קוצותיו תלתלים שחורות כעורב שהוא בחי' שערות שחורות דו"א כו' מתאחדין ביה דכיין ומסאכן דאורייתא, ובתיקונים איתא ודלת ראשך כארגמן הם טעמי התורה והם בחי' שערות דנוקבא ובאמת לא סתרי אהדדי, כי הנה מוחין דו"א שהם שרשם משערות דא"א (היינו ממול ונוצר ונקה מקבלי' או"א המוחין ומשפיעים אותן לז"א וגם קוצי דשערי דא"א עצמו מכה בעורף ז"א ועי"ז מחלק הדעת דו"א לבי' מוחין חו"ג) אין יכולים לבוא בהתגלות טעם כלל אף ע"פ סוד רק בא ההתגלות ע"י שערות דו"א בהיכלות דו"א, וזהו קוצותיו תלתלים הנזכר בזהר שהם שערות דו"א שבהם תולה דכיין ומסאכין היינו שזהו הגלוי טעמי התורה המתגלה בהיכלות דו"א (ועמ"ש בביאור זשחורה אני ונאווה כו' דמבואר שם דשרש בחי' זו נמשך ממקום גבוה מאד ע"ש היטב). כמו כן מבחי' מוחין חב"ד דנוקבא ששרשם משערות דו"א אין יכול לבוא בהתגלות בעולמות בי"ע רק דרך שערות שהם מותרי מוחין וזהו ודלת ראשך כארגמן שהם ג' גוונים, ולכן בפנימית יש ג"כ נגלה ונסתר בטעמי התורה היינו בהיכלות דו"א ששם הגלוי מבחי' קוצותיו תלתלים כו', זהו בפנימי' טעמי התורה שע"פ סוד, ומן דלת ראשך כארגמן היינו מן מוחין דנוקבא בא ג"כ המשכה והתגלות תוך ז' היכלות דבריאה אבל הוא המשכה דרך שערות ומותרי מוחין כי עצם החכמה מנוקבא דאצ"י אין יכול לבוא בהשגה בכריאה (א"כ הנגלה שע"פ הסוד זהו בחי' דלת ראשך כארגמן והנסתר זהו קוצותיו תלתלים, או י"ל דקוצותיו תלתלים זהו הנגלה שע"פ הסוד ועצם מוחין דו"א זהו הנסתר שע"פ סוד, וכן בנוק' דלת ראשך כארגמן זהו טעם הנגלה ממש כענין הממע"ה כנ"ל ומוחין דנוק' זהו הנסתר של זה הטעם שלא בא לגלוי כו'. ובוהו יובן מ"ש במק"מ ס"פ קדושי' בשם פי' מפני שיבה תקום זהו א"א והדרת פני זקן זהו ז"א ויראת מאלקיך זהו מל', כי אע"פ שת"ד הוא רק בא"א וז"א משא"כ בנוק' מ"מ ויראת כו' שהרי בחי' דלת ראשך כארגמן זהו שרש טעמי תורה המתגלה

בשולי העמוד: . . . יונתי כי ס' מל' היינו ביצי' אבל א' היא יחוד
זו"נ דאצ"י וברי'א לבוש כמו בשבת וכו' (עי"ז נטיל . . .)

אור דרושים לשבועות התורה א'תקסט

בבי"ע), ולכן ז' היכלות דבריאה נק' נערות אסתר שהם בחי' נערות ובתולות שלא היה יחוד גמור רק כמו אמה העבריה אשר כתיב בה אשר לא יעדה, ויש קרי וכתוב והקרי הוא בוי"ו היינו כי באמת הוא שיד הכל להאדון וקנוייה לו לגמרי ובטילה אליו, ואעפ"כ הכתיב לא באלף מחמת שלא קיבלה ההשפעה מאת האדון להיות כמו אשתו ממש (וענין זה ישנו ג"כ בעבודה כמ"ש במ"א ע"פ וכי ימכור איש את בתו לאמה כו', ועבמ"ש ע"פ עיני כל כו', ועבמ"ש בפ' לך לך בענין הוא עשנו ולא אנחנו דג"כ יש קרי וכתוב ולא ולו ומבואר שם דהאלף הוא בכתר והוי"ו ב"א, וא"כ יש לפרש כאן דלא יעדה ר"ל פנימי' טעמי תורה ששרשם מכתר כנ"ל לא נתגלו בהיכלי' דבריאה, והקרי לו יעדה בוי"ו דהיינו הנגלה שבנסתר ששרשם מ"א נתגלה בהן). וכמו כן בהלכות התורה מתלמוד אשר הם בבריאה ג"כ אין מאיר שם ההארה מחכמת התורה בגלוי ממש וכמ"ש ובורא חושך כו', כי אין יכול להשתלשל ולבוא בגילוי תוך בעלי גבול ולקבל חכמתו ית' רק בעולם אצילות לגמרי בבחי' ביטול לבד, וזהו בתולות אחריה רעותיה מובאות לך היינו מחמת שהם בטילים וקנויים להיות שלה לגמרי עי"ז הנה בשעת עליית המל' יש ג"כ עלייה לז' היכלות דבריאה ממילא לעלות וליכלל בבחי' אצילות וזהו מובאות לך ממילא לרקמות תובל למלך שהם ג' גוונין חג"ת, ולכן לא יוכל לבא על שורש ועיקר הטעם מהדינין שא"א לבוא בהשגתם תוך בעלי גבול עצם חכמת התורה רק הארה בעלמא כי אין הכלי יכול להגביל את עצם האור ובעבור זה נקראו עלמות ל' העלם גם ל' בתולה שלא קיבלה ההשפעה לתוכה בפנימיותה ממש רק מובאות לך ממילא מחמת שבטילים לאצי' וקנויים אליו לגמרי כנ"ל. (וענין זה איך בעליות המל' יש ג"כ עליי' להם ג"כ ליכלל בבחי' אצי', נת' במ"א ע"פ הזהר פ' חיי שרה והנה רבקה יוצאת כו', ועפ"ז יובן ג"כ הטעם דעליי' התורה ומצות ליכלל באלקות הוא ע"י התפלה כי התפלה היא עליי' המל' והשבעה היכלות דבריאה העולי' על ידה כמבואר בזהר ס"פ פקודי בפ"י ברוך רבויא כו' ע"ש. והנה בזה יובן מה דאיתא בפע"ח דתלמוד בבריאה היינו התגלות חכמת התורה מאיר בבריאה וההארה באה בבחי' ובורא חושך שאין מאיר האור בעצם להבין שורש ומקור חכמת התורה על בוריה כנ"ל, ועמ"ש ע"פ ולא ידע איש את קבורתו שער הנ' דבינה שאינו מושג כו', והנה בינה מקנא בבריאה א"כ שער הנ' אינו מושג וזהו שנק' בורא חושך, ומה דאיתא כי התלמוד הוא נה"י דאצי' היינו כי שורש ומקור ההתגלות הוא מחב"ד שבנה"י דאצילות משם בא ההתגלות ע"י נוק' דאצי' וע"י שערות בא ההתגלות תוך ז' היכלות דבריאה כנ"ל, וזהו ודלת ראשך כארגמן פי' דלת לשון דלות וגם אות ד' כי כשהמל' מקבלת מנה"י זהו אות ד' ע"ש ד' ספי' נה"מ כו', ומזה נמשך ארגמן כנ"ל. ולכן הוא בחי' דל כי מקור ההמשכה רק מנה"י, משא"כ כשנמשך מעצמיו ז"א כו' נעשה מן ד' ה', עמ"ש בפ' המגביהי לשבת היו"ד שבתוך הה"א כו', אך המקרא שרשה מחב"ד ממש דאצי'

א'תקע אור דרושים לשבועות התורה

זה לא יוכל לבוא בהתגלות שום הארה מחב"ד ממש אפילו בבריאה כ"א דוקא בעולם עשייה בחי' מעשה המצות בלבד מנה"י שבחב"ד לבד וכנ"ל). (חסר ?)

שבועות

ענין • מנחה חדשה שנאמר בשתי הלחם, דהנה כתיב מה יתרון כו' שיעמול תחת השמש ואיתא במדרש אבל עלמא דאורייתא לעילא מן שמשא הוא, והוא ע"ד מארז"ל אור שנברא ביום ראשון הי' מאיר כו' וגנוו בתורה, ונמצא יש בתורה בחי' אור זה שהוא למעלה מבחי' השמש. והענין דכתיב אין כל חדש תחת השמש, ולכאורה קשה הכתיב שמש ומגן הוי' אלקים, שם הוי' נק' שמש, ופי' שם הוי' שמהוה מאין ליש והי"ד מורה על התמדת הפעולה וכמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב, וא"כ איך אמר אין כל חדש כו', אך הנה כתיב ויקרא ה' ה' ופסיק טעמי' ביניהו. והענין כי יש במדרש שאלה מטרונא אחת את ר' יוסי מה עושה הקב"ה משי"ב ואילך והשיב לה שמוזוג זיווגים, ולכאורה תמוה והלא הוא ית' מחדש בכל יום מע"ב ומוריד גשמים ומפריח טללים ולמה הוצרך לחפש עסק זה שמוזוג זיווגים. אך הענין דהנה פי' המחדש בכל יום עם היותו אמת שהוא מחדש מאין ליש בכל יום, שבכל שעה נמשך צירוף חדש משם הוי' להחיות העולם כו' וכמ"ש בשער היחוד והאמונה באריכות, שאם הי' החיות מסתלק היה העולם חוזר לאין ואפס כמו קודם שנברא כו', מ"מ נקרא בחי' זו לחדש הישנות שהחיות הנמשך מחדש פעולתו להחיות ולקיים העולם ומלואו כאשר הוא במציאות, וכך היא בכל העולמות שהחיות הוה נמשך בכל יום לקיימם כאשר כאשר הוסדו סדר ההשתלשלות העולמות, וע"ז נאמר אכלו רעים לעילא כו' והוא כמו עד"ז המזון מהיה האדם ממש, שעל הלחם יחי' האדם שנהפך לדם ולולי המזון הי' מת מ"מ אין זה ג"כ רק לחדש הישנות, כך בחי' המשכת אור וחיות זה שמחדש בכל יום מע"ב נק' ונמשל למזון הוה את כל העולם כולו כו', עם היותו מהוה מאין ליש אך כיון שמהוה אותם ע"ד שכבר הם

ענין : נמצא אחר המאמר דלעיל בגוכתי' ק.

בשולי זעמזוד : מאמר דאילת ח"ג ר"ב מזון ולידה, כי טובי' דודיך, זמן מהכלל, ע' נשא תקס"ג אתעדל"ת לסוכ"ע עיבוד עורת . . . דו שיש . . . הוי', שארה ועונת', בהעלא' מ"ן יש התחדשו' לעילא משמשא כמו בארץ מוציא צמחי' מאין משא"כ . . .

אור דרושים לשבועות התורה א'תקעא

במציאות לכן נמשל למזון כו'. ומקור המשכה זו הוא מבחי' שמש ומגן הוי' אלקים, וזהו אין כל חדש תחת השמש. פי' עם היותו מהוה ומחדש מאין ליש בכל יום מבחי' שמש ומגן הנ"ל אך כיון שהוא רק לחדש הישנות להיות העולמות עומדים ומתקיימים כאשר הם במציאות לכן נאמר ע"ו אין כל חדש כו'. כי יש עוד בחי' גלוי אור חדש מה שלא הי' במציאות כלל מעולם והוא נמשך מבחי' לעילא מן שמשא, פי' כי בשבת אומרים מומור שיר חדש לפי שבשבת נמשכים נשמות חדשים פי' גלוי אור מחדש מעיקרו ולכן נק' זה נשמות כי המלאכים יש להם גופים אור וכלי עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לזהט, אבל הגלוי אור חדש זהו בחי' אור שלמעלה מגדר בחי' כלי לכן נק' נשמות חדשות, ולהיות המשכת אור חדש ממש הוא מלמעלה מסדר ההשתלשלות וזהו לעילא מן שמשא, פי' כי יש ב' בחי' שם ה' ופסיק טעמא ביניהו כי שם הוי' הב' נק' שמש ומגן כנ"ל, ומוה נמשך בחי' המחודש בטובו לחדש הישנות כו', אך שם הוי' הראשון הוא לעילא מבחי' שמשא וע"ו נאמר כי ה' צלך כו', הצל גבוה מהשמש לכן בסוכה צ"ל צלתה מרובה מחמתה כו', כי הוא בחי' סוכ"ע המקיף כו', ומשם נמשך הכח להיות גלוי נשמות חדשות ממש אור חדש ומחודש לגמרי מה שלא הי' עדיין מעולם בסדר ההשתלשלות (ע' מ"ש על הזהר פ' אמור דף ק' ע"ב אימתי זיווגא, ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בהעלותך תקס"ו). והנה מתן תורה זהו גלוי אור חדש דלעילא משמשא וכמ"ש אנכי הוי' אלקיך, פי' אנכי מי שאנכי ולכן הכל מודים דבשבת ניתנה תורה שבשבת אומרים שיר חדש, וזהו מארז"ל תורה קדמה לעולם פי' שהוא משל הקדמוני שנמשך מבחי' קדמונו של עולם מה שהוא למעלה מסדר ההשתלשלות וזהו בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זה מ"ת שהוא בחי' עטרה ומקיף בחי' סוכ"ע בחי' צל שלמעלה מבחי' אור השמש כו', ולכן נק' ביום חתונתו ונק' (בוהר פ' אמור דף ק' ע"ב) זיווגא דכנס"י במלכא קדישא, פי' כמו עד"מ ע"י זיווג דכר ונק' נולד ונתהוה אדם בדומה לו ה"ו התהוות חדשה ממש שיתהוה דבר שלא הי' במציאות כלל מקודם ואין זה ע"ד לחדש הישנות כמו המזון שמעמיד ומקיים המציאות שכבר נמצא אבל ע"י זיווג ויחוד זה נולד מציאות חדש ובר שכל וגם הוא יכול להוליד עוד עד אין קץ כו', כך במ"ת נמשך הכח הזה שיוכלו ע"י תומ"צ להמשיך אור חדש ממש שלא הי' עדיין כלל בסדר השתלשלות העולמות, והוא מבחי' קדמונו של עולם שלא הי' גילוי בחי' זו בכל העולמות וזהו שקדמה לעולם והיינו שימשיכו בחי' שם הוי' שלמעלה מסדר השתלשלות שיתגלה ממש למטה שגילוי זה נמשך ע"י כל מצוה, וזהו ברוך אתה הוי' שיהי' ברכה והמשכה מבחי' אתה ממש כו', ולכן המלאכים ביקשו ג"כ התורה ולא ניתן להם כי להיות גלוי זה אור חדש הוא דוקא ע"י התלבשות התורה בעשי' גשמיות בסדר מרע ועשה טוב באתכפיא ואתהפכא שם דוקא יוכל להתלבש גלוי זה שלמעלה מהשתלשלות משא"כ ברוחניות, ועבמ"ש על הזהר פ' בראשית דכ"ו ע"ב באריכות מענין זה דמלאכים ונשמות כו', וזהו מה גדלו מעשיך הוי'

א'תקעב אור דרושים לשבועות התורה

הוא השתלשלות העולמות מבחי' שם הוי', אך מאד עמקו מחשבותיך היא התורה למעלה מעלה מבחי' זו כו' כי פסיק טעמא בינייהו. והוה ששאלה המטרוגא לר' יוסי, מה עושה הקב"ה משי"ב פי' כי בשי"ב ברא העולם בריאה חדשה מאין ליש ומה עושה עכשיו פעולה כזו, כי מה שמחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב זהו נק' לחדש הישנות אבל איך יהי' נמצא גלוי אור חדש ממש, לכן השיב לה עמוזוג זיווגים, והוא כענין ביום חתונתו ביום מ"ת שזהו גלוי אור חדש ממש כנ"ל, ולכן נמשל זה לקי"ס, כי בקי"ס כתיב ויראו את הוי' ויאמינו בהוי' ומבואר במ"א שהי' גלוי מבחי' שם הוי' שלמעלה מהשתל' שמשם נמשך בחי' אור חדש להיות עלמא דאתכסיא נהפך ליבשה ועלמא דאתגליא, וכן הי' ביום חתונתו זה מ"ת רואים הנשמע ושומעים הנראה כו', ולכן נק' התורה ג"כ רפואה רפאות תהא לשריך כו' ולכל בשרו מרפא כי לגבי המזון נק' רפואה חיות ואור חדש כו' שהמזון לא יכול להועיל לו ולקיימו כלל כאשר הגיע לשערי מות, אלא שע"י הרפואה נמשך חיות חדש כו', כך התורה היא המשכת אור חדש שלמעלה מבחי' המזון וחוק הקצוב בסדר השתלשלות והיינו שנמשך מבחי' מאד עמקו כו'.

והנה לכל בחי' המשכה צ"ל אתעדל"ת, והנה הקרבנות נק' לחמי לאשי, ועכשיו תפלה כנגד תמידין תקנום, ופי' לחמי היינו שזהו אתעדל"ת להמשיך בחי' מזון דהיינו בחי' המחדש בטובו בכל יום תמיד כו', וזהו לבבתני אחותי כמו שהלב ממנו נמשך החיות לכל האיברים דלכא פליג לכל שייפין, אך היינו ע"י שמקבל תחלה מהמאכלים שמתבררים ונהפכים לדם בכבד והכבד שולח המובחר ללב ומהלב עולה אל המוח ונמשך בחזרה מהמוח ללב ע"י אח"כ לבא פליג כו', כמ"כ ע"י קרבנות לברך נפש הבהמית, וכן בתפלה שכנגד קרבנות להפך רצונו מהקצה אל הקצה לעורר האהבה כו', ע"י נעשה אתעדל"ת ומעורר המשכה מלמעלה להיות ליבא פליג לכל שייפין ואתה מחי' את כולם כו', וזהו בחי' לחמי לאשי כמו המזון לחדש הישנות (ועמ"ש ע"פ וארא אל אברהם כו'), אמנם בחי' האתעדל"ת לעורר ולהמשיך גלוי אור חדש ממש מלעילא מבחי' שמש ומגן וכו' אין זה ע"י אהבה כ"א ע"י ביטול ממש, וכמו במ"ת שהקדימו נעשה לנשמע ועל כל דבור פרחו נשמתם וגם זכו לזה ע"י יסורים וגלות מצרים רד"ו שנה כו', והענין כמ"ש בזהר ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו' פי' שכדי להיות בחי' ותהי לי לאשה שזהו ענין ביום חתונתו זו מ"ת שנמשך לכנ"י אור חדש מלמעלה מהשתלשלות ונק' זיווגא כו' כנ"ל הוא דוקא ע"י אתעדל"ת בבחי' אחותי בת אבי, ופי' בזהר בזמנא דנטלא מאבא ולא בזמנא דנטלא מאימא כו', כי בינה נק' אימא כמ"ש אם לבינה תקרא והוא כמו עד"מ כוח הבן נמשך ממוח האב בהטפה הי' כלול כל רמ"ח איברי הולד, וזהו עיקר התהוות המציאות חדש רק בבטן

אור דרושים לשבועות התורה א'תקענ

האם נמשך מהעלם אל הגלוי ע"י ט' חרשי העיבור כו', כך בחי' בינה נק' שכל המושג ומובן והוא מקבל מבחי' חכמה שנק' אבא שהוא מקור השכל שלמעלה משכל המושג ומובן, ומשם דוקא נמשך שכל חדש למוח תבונה כו', וכמו המשכת הטפה ממוח האב, והנה כמו"כ בנפש האלקי' בחי' בינה היינו כמאמר בינה לבא להתבונן בגדולת ה' איך הוא סוכ"ע וממכ"ע ולית אתר פנוי מיניה ועי"ז נולד האהבה בלבו כרשפי אש שלהבת כו' וזהו כונן שמים בתבונה, אך בחי' חכמה שריא במוחא והיא בחי' כח מה שהוא בחי' הביטול שלמעלה משכל המושג כו' כי באמת לית מחשבא תפיסא ביה כלל וכל אדם צריך להיות בו בחי' ביטול זה שלמעלה מהשגת שכלו כ"א לבטל א"ע מכל וכל, וזהו ענין דנטלא מבי אבא כו' והוא כמו בחי' אתהפכא שלמעלה מבחי' אתכפיא כו'.

וזהו ענין מנחה חדשה דשתי הלחם שבשבועות, כי ספירת העומר נק' בחי' יניקה כי כמו שהחלב מגדיל הולד כך הוא הגדלת המדות בימי ספה"ע ז' שבועות הם ז' מדות שנעשו בבחי' הגדלה כל א' כלול משבעה והיינו ע"י החלב דאימא בחי' מ"ט שערי בינה ונמשך ע"י העומר ראשית קצירכם שעורה שעור ה' לפום מה דמשער בליביה כו', אך אח"כ בשבועות הוא גילוי בחי' חטה שהוא גילוי מה שלמעלה משכל המושג כו', גילוי הדעת הנעלם כו' כמ"ש ע"פ וספרתם לכם באריכות. וזה נק' דנטלא מבי אבא שהתינוק יודע לקרות אבא ע"י שיטעום טעם דגן בחי' חטה מאכל אדם כו', והוא התקשרות חזקה מאד והיינו בחי' מס"נ למס"נ באחד כו', ולכן נק' מנחה חדשה שהיא בחי' גילוי מבחי' דעת הנעלם שלמעלה מבחי' שכל המושג ומובן וה"ז אור חדש מלמעלה מהשתלשלות כוחות הנפש שכל ומדות כו' שמבחי' דעת הנעלם נמשך התקשרות החזקה עד מיצוי הנפש כו', והוא מבחי' אבא בחי' כח מה שבנפש שבו שורה אור א"ס אלא שנק' חדשה בלשון נקבה כי היא בחי' מקבל כח זה ע"י טעם דגן שהיא תורה שבקבלת התורה ניתן כח זה בנש"י כו' שיוכלו לבוא לבחי' זו, והיינו בהקדים תחלה בחי' ספה"ע ימי יניקה ואח"כ יוכלו לבוא לבחי' שתי הלחם בבחי' גילוי מבחי' אבא שלמעלה מבחי' תבונה וכמ"ש בחכמה יסד ארץ כו', ועי"ז ותהי לי לאשה והוא בחי' גילוי אור חדש ביום חתונתו זו מ"ת כנ"ל.

לשבועות

להבין מה ששבועות יום א', ע' בזהר אמור ד"צ וברמ"ז מזה, הענין שבועות גלוי כתר לכן יום א' כדפי' בביאור דשבועות תקס"ז ושבת שלפניו, וביאור הענין וכן ממש ע"פ חיי שרה ענין כתר מאה שנה כבוצינא כו' חדא.

א'תקעד אור דרושים לשבועות התורה

לכן הכתר יחידה וגב מאות ורבבו, א"ת מ"ה אדם דאצי' אלא מאה להמשיך מא"א ע"י ק' ברכות, ח"ש בפע"ח שער השבועות' דז"א יגדל בשבועות כוקן, והוא ע"ד מאה שנה הנ"ל, לכן יום א' דשבועות' כולל מ"ט ימים כנ"ל בענין כבוצינא כו', והו ג"כ ענין ה' אלקינו ואח"כ הוי' אחד ב"פ הוי', הא' אותיות החקיקה בחי' יחיד למעלה מבחי' אחד, כי ז' רקיעים והארץ מתייחדים ע"ד פסח וסוכות ז' ימים, אבל בחי' אנכי הוי' אלקיך חקיקה זהו כף דאנכי על כפים חקתיך ולכי לך לכף יו"ד, א"כ הוי' מבחי' אנכי זהו בחי' יחיד, וע' ע"ח שמ"ד בסופו בענין שבועות' ושבת יום א' ע' בלק"א דהה"מ דל"ו ותשת עלי כפיר.

בבוך במדבר דף ל"ח ע"א, דברי חכמים כדרבננות, כולם נתנו מרועה א' דהיינו אל אחד נתנן, פרנס אחד נתנן זה משה, כי אף בהלכות או"ה מצאנו ראינו מחלוקת ואלו ואלו דא"ח ע"ש מקור החיים לנש"י הנחלקים לשלשה קוין ונשמות שרשן ממדת חסד הנהגתן ג"כ להטות כלפי חסד להקל, והנה אלקים חיים הוא הבינה ומבחי' הבינה נמשכים ז' המדות חג"ת נהי"מ ומהם נמשך התחלקות הרעות באיזה דין זהו ואלו דברי אלקים חיים שכולם נמשכים מהבינה, וע"ד שבפ' בראשית נאמר וכל יצר מחשבות לבו רק רע ואח"כ נאמר כי יצר לב האדם רע מנעוריו, הנה נתהפך הטעם לזכות, זהו הכל מחמת כי במקורן ושרשן לכל אשר יחפוץ יטנו זהו וידבר אלקים היינו בינה הנק' אלקים חיים את כל הדברים האלה היינו שבה נכללו כל זיין המדות.

(ב) **מזוקק** שבעתים, לא ניתנו דברי תורה חתוכין, היה אומר מ"ט פנים כו' אחרי רבים להטות כו', דודי צח היינו ב' פעמים מ"ט שע"ב, וע"י ספה"ע מ"ט יום שמבררים נה"ב וממשיכים מ"ט שע"ב אזי ביום השבועות נמשך שער החמישים דבינה וע"כ בו ניתנה תורה.

(ג) **במד"ר** יתרו ס"פ כ"ח, שהוא עושה את הכל בבת אחת דבור זכור את יום השבת ואומר וביום השבת שני כבשים וכולם אמרן בבת אחת, שהי' גילוי אלקות בלי שום התחלקות רבוי המדרגות, כי ע"ס דאצי' הוא הייחוד והתכללות ע"ד הוא היודע והוא הדיעה, לכן במ"ת שהי' גילוי מאצי' לכן הי' למעלה מהתחלקות, ועד"ז הוא ההפרש בין עלמא דאתגליא ובין עלמא דאתכסיא.

(ד) **אלא** אף החכמים העומדים בכל דור ודור כו"א קבלו את שלו מסיני, כי בבינה נכלל כל ז"ת, גם ע"ד מחשבה נק' אתון רברבן, גם ע"ד א"ק נק' אור כללי.

נשא

נשא, הנה הליים נשאו את המשכן, ויש עתה ג"כ בכנ"י בחי' משכן והליים הנושאים אותו. וצ"ל מ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש, וכת' מכה"כ וכבודו היינו זיו יקריה, והיינו סוכ"ע וממכ"ע, ויש קצת משל לזה בחיות הנפש שמחיה את הגוף יש ג"כ ב' מדרגות האחד מה שהנפש מאירה בגוף בבחי' פנימיות לכל כלי לפי ערכו, שבראש הוא המשכן השכל, ובהלב מאירים המדות, וכח העמידה וכח ההילוך כרגלים, ובאמצע הגוף יש חצר הכבד שהוא בחי' פרסא המפסיק בין איברי הנשימה לאיברי המזון, שע"ז ידחו הפסולת ויצאו לחוץ, וכמ"כ למעלה הוא בחי' ממכ"ע חב"ד מאירי בעולם הבריאה ושם ג"ע העליון ושרפים האומרים קדוש, חג"ת ביצירה נה"י בעשייה, וזהו ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ויש ג"כ למעלה בחי' פרסא המפסקת בכדי שלא ינקו החיצונים (ה'). ובוח"א פ' בראשית דל"ב ע"ב ע"פ יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, אית קרומא במציעות מעוי דבר נש דאיהו פסיק מתחא לעילא ושאיב מעילא ויהיב לתחא, מבואר שע"י פרסא זו נמשך השפע מעילא לתחא, מ"מ הוא פעולה שלא יינקו החיצונים כמו ע"י חצר הכבד הנ"ל מה שנמשך לחוץ זהו מי רגלים וגם הפרש והצואה, עכ"פ הפרסא פועל שהפסולת יהי נדחה לחוץ והמובחר הדם יעלה ללב, וא"כ זהו כענין שמאל דוחה וימין מקרבת, ואפ"ל הפרסא נרמו בתיבת אף עשיתיו אף הפסיק, קיצור מההג"ה, קרומא פסיק, וע"י נמשך השפע והמותרות נדחה, וזהו דוגמת יהי רקיע, שמאל דוחה וימין מקרבת ע'). וכמ"כ בעבודת ד', ההתבוננות במוח בשעת התפלה ומוזה נמשך בלב ע"ד בכל לבבך ובכל נפשך, וצ"ל השמרו לכם, אבל אם ח"ו נמשך אחר תאוות גשמיות שלמטה מהפרסא זהו עוונותיכם מבדילים, ומ"מ העבודה זו באדם ע"ד ממכ"ע הולך ומתמעט כמו החיות המלוכש באברי הגוף (ה'). אך מ"מ אפ"ל שיש שמירה לזה ע"י עסק התורה כמ"ש רפאות תהי לשריך והיינו לפי שבתורה נאמר ויהי קול מעל לרקיע).

ב) **והבחי'** הב' שיש בנפש המחיה את הגוף הוא בחי' הרצון של הנפש שאינו מתחלק לחלקים, שהוא מושל על כל איברי הגוף והוא שורה בתוכם בבחי' אור מקיף וכמ"כ למעלה הרצון עליון הוא סוכ"ע ועז"ג הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, וכן באדם בעבודה זהו ענין בכל מאדך ורצון זה נמשך ע"י קיום המצות.

ג) **וענין** המשכן זהו ענין המשכת סיכ"ע בגלוי בממכ"ע, ונועדתי לך שמה, ובעבודה נמשך מבחי' זו מהלכים בין העומדים נודע בשערים בעלה, ולכן בזמן שבהמ"ק הי' נמשך רעותא דלבא מגלוי אור א"ס בהיכל קדה"ק,

א'תקעה

כי תהיו אתם ארץ חפץ, אך המשכן היה דירת ארעי של הקב"ה. לפי שכל זמן שהיו במדבר היו בבחי' לכתך אחרי במדבר בחי' אתכפיא. אבל בהמ"ק הם בבחי' פב"פ דאתהפכא חשוכא לנהורא בחי' התענוג, וע"כ היו צ"ל הלוים מקימין את המשכן ובחנות המשכן היינו כשירד ממדרגתן ולמטה הוא התלבשות הנשמה בהגוף ונפש הבהמית יקימו אותו הלוים דהיינו לעורר על נפשו בחי' גבורות קדושות, להעלותו להיות דבוק באלקים חיים.

ד) והנה התעוררות הרצון עליון ב"ה שהוא בחי' קדוש א"מ, הוא ע"י בני גרשון נושאי יריעות המשכן, נוטה שמים כיריעה, סוכ"ע, וע"י המשכה זו מסוכ"ע הוא מגרש הרע, כמ"ש טוב לחסות בה' ועי"ז כי אמילם, ע"י ביטול רצונו בטל רצונך מפני רצונו כו', ומתחלה צ"ל עשה רצונו כרצונך רצון התחתון, וזהו בחי' מררי נושאי הקרשים עצי שטים עומדים, ואח"כ יביא לבחי' גרשון וגירשהו וילך לו, גם גרשון לשון גרש ירחים . . . את . . . שיבואו מהעלם אל הגלוי כמ"כ בחי' גרשון שיצא האהבה המסותרת מהעלם אל הגלוי, מי גילה רז זה, מי היינו סוכ"ע כמו מי ברא אלה, גם שני גרישין שמגרש הרע שהנה"ב וכן מגרש מוציא האהבה המסותרת ויוכלל בה הטוב שבנה"ב.

ו) • ועבודת בני קהת שנשאו את השולחן והמנורה וארון, מבחי' נקודה אמצעית שבתוך העיגול, שהעיגול מקיף וסובב עליה ועצם המכוון הוא הנקודה, ששרשה גבוה מהעיגול כמו הארון שהוא קדוש יותר הרבה מן היריעות, והיינו עסק התורה והמצות, וזהו אשר קדשנו שע"י עסק התורה וקיום מצות מעשיות יוכל להמשיך מבחי' קדוש, וזהו לדוד בשנותו את טעמו לפני אבי מלך, בשנותו בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא, והיינו לפני אבי מלך, מלך היינו מלכותך מלכות כל עולמים, אבי מלך הוא סוכ"ע.

פ' שלח תר"ט לפ"ק

ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא יששכר, הנה צ"ל מה שמאריכין בכל נשיא וקרבתו קערת כסף אחת כו' וכן בכל נשיא, ולכאורה אינו מובן כי הרי כל הנשיאים הקריבו בשווה וא"כ הל"ל רק וכן הקריב זה ומדוע נכפל כל האריכות הענין בכל נשיא, הנה בנשיא זה נאמר ב"פ הקריב, הקריב נתנאל כו' הקריב את קרבנו, משא"כ בכל הנשיאים דלא כתיב הקריב כו'.

והענין איתא במדרש מהו דכתיב הקריב מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב תחלה. והוא כי נתנאל בן צוער נתן העצה להשבטים על חנוכת המזבח. כי הנה שבט יששכר הקריב שני לשבטים ובאמת הי' תשיעי ללידה ולמה זכה להקריב שני. והענין כי שבט יששכר הי' בעלי תורה וכמ"ש ומבני יששכר יודעי בינה כו'. ונתנאל הי' הגדול שבכל שבט יששכר. וצ"ל דא"כ מהו . . . ומהו גם כי הוא שנתן עצה על חנוכת המזבח ולמה לא הקריב תחלה באמת. וגם אם באמת לא הקריב תחלה מהו שמעלה עליו כאלו הקריב תחלה. הנה כתיב ולאחותו הבתולה אשר לא היתה לאיש לה יטמא ואיתא בזהר דקאי על כנ"י שנק' בכל השמות האלו. אחותי היא כנס"י וכמ"ש ותתצב אחותו מרחוק וכתוב אמור לחכמה אחותי את וכתוב אחותי רעיתי. בתולה כמ"ש גן געול אחותי כלה קום בתולת ישראל וכתוב אז תשמח בתולה במחול שקאי על כנס"י. הקרובה אליו כמ"ש כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כו' וישראל נק' עם קרובו כו' לה יטמא כמ"ש מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מדוע אדום ללבושך. והענין כי יש מעלה באח ואחות מה שאין באיש ואשה כי האח ואחות הוא אה' תמידית ואין לה הפסק. ולא ע"ד איש ואשה שיכול להיות פירוד ביניהם וכמ"ש כי יקח איש אשה ושנאה וכתב לה כו'. ויש מעלה באיש ואשה זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא שמם אדם. ויש מזה הולדה לדורות כו'. והנה בכנ"י יש ב' המעלות ולכן נק' אחותי כמ"ש אחותי בת אבי כו' וכתוב מי יתנך כאח לי וכן נק' ג"ל בלב זכמ"ש לבבתי אחותי כלה. והענין כי יש ב' המשכות אלקות בחי' ממכ"ע ובחי' טוב"ע. כי הנה ממכ"ע הוא כמ"ש המחדש בכל יום תמיד מע"ב שהמשכה זו נמשכה תמיד אף אם לא אכשור דרי כו'. והנה הגם שמחדש תמיד מע"ב שבכל יום נמשך חיות חדש וכמו שהשמש שוקע בלילה וזורח בכל יום כמ"כ שמש הוי' שמהווה כל העולמות מתחדש ההמשכה בכל יום ממש (רק שבעולם הגשמי לא נראה התחדשות זו רק בשמש. אבל באמת כן הוא בכל הנבראים) אבל עכ"ז הוא רק לחדש הישנות. שע"ד שהי' אתמול כן הוא היום עד שנראה כאלו עולם כמנהגו נוהג כו'. ובחי' תוס' אור היינו שיוצא ממנהגו של עולם. וע"ד קיי"ס ויציי"מ כו'. בחי' הב' הוא כמ"ש צאינה וראינה כו' ביום חתונתו זו מ"ת שהוא המשכות תוס' אור אך לא תמיד כו'. וכמו"כ יש בתשובה בעבודה ב' הבחי' דיש אהבה שנק' אחותי והוא כי האהבה היא טבעית מהמת שישראל עבמ"ח והמח' מתאחדת עם השכל. כי דבור עת לחשות ועת לדבר. אבל המחשבה מתאחדת עם השכל. ועד"ז ישראל עבמ"ח הרי מיוחד עם עצמו' או"ס ב"ה. וההפרש היא הגם שאותיות המח' הם ג"כ לבוש אבל הוא לבוש המחובר. כי לבוש האדם פושט ולובש. אבל מח' הוא לבוש המחובר כי א"א לחשוב שום שכל זולת אותיות המחשבה. ועד"ז למעלה הנה ישראל שהוא עד"מ בחי' לבוש המחובר. וזהו כהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי' כו'. וזהו שס"ר נשי' הם ס"ר אותיות התו' כידוע שכמו שהאותיות הם כלים להשכל כמו"כ ס"ר אותיות התורה הם כלים לח"ע כו'. וע"כ כתיב ואהבת את ה' שצ"ל אהבה בלי התבוננות כי נש"י עלו במח' כו'. וע"כ מבקשים מלמעלה ג"כ מי יתנך

כאח לי שיהי מאיר מלמעלה ג"כ האהבה זו בבחי' אח כו', ועז"ג פתחי לי אתותי כי הגם שמצד נה"א יש בה האהבה דבחי' אחותי הנה האהבה מוסתרת מאד כי הנה"ב מכסה על נה"א, וזהו פתחי לי אחותי לפתוח האהבה דבחי' אחותי כו', והנה זהו מצד הנה"א אבל נה"ב אין בה אהבה הטבעית, ולכן בקרא האהבה בשם כלה כי היא ע"ד דאישי ואשה שאין האהבה בתמידות, אך הנה ידוע שהירידה של נה"א היא ירידה לצורך עלי' כי הכח היא חזק יותר והוא ע"ד תשובה שהיא בחילא יתיר ועי' האהבה של נה"ב הוא ע"ד והחיות נושאות את הכסא והוא מחמת ששרשם גבוה יותר שנמשכו מעולם התהו לפני מלך כו' וכמו"כ הנה הנה"ב ג"כ שרשה מפני שור שבמרכבה ובשרש הראשון היא ג"כ מבחי' לפני מלך ע"כ עי"ז היא העלי' של נה"א וזהו כלה לשון כלות הנפש שהיא בחי' האהבה ברשפי אש דנה"ב לצאת מההעלם והסתר כו', והנה כלה היא לשון תכלת דאכיל ושצי, כי הנה תכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסה"כ, והענין כי כמו החיות נושאות את הכסא נושאות ומנושאות שכסה"כ נותנת בהם הכח להיות יכולים להיות בבחי' והחיות נושאות כו' וכמו"כ הנה"א נותנת כח בנה"ב להיות יכולה לבא לבחי' אהבה זו דכלה, אך אח"כ הירידה צורך עלי' ע"ד והחיות נושאות את הכסא כנ"ל. וזהו ב' המעלות שבכנס"י אחותי כלה, אך לשניהם צ"ל בבחי' הבתולה דהיינו גן נעול אחותי כלה, שצ"ל נעול שמירה מרע, ופי' בתולה שמשבחים כנ"י בשם בתולה, וכמ"ש קום בתולת ישראל, והענין כי בתולה היא יחוד חדש כו', ועד"ז צ"ל היחוד בכנס"י בכל יום בבחי' חדשה וע"ד בכל יום יהיו בעיניך כחדשים חדשים לבקרים כו', וזהו הבתולה וכמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם כו' אשר אתם זונים אחריהם שהיא בחי' אש זרה שבתאוות העולם והזונה אסורה לבעלה וע"כ כשיש אש זרה בעניני העולם ממילא א"א לקבל האהבה דקרושה כו', רק שצריך לאתהפכא כו' להפוך את האהבה זרה לאלקות, ואדרבה ע"י שיש אהבה בלעו"ז בנקל יותר להפוך את האהבה לאלקות, וזהו בכל לבבך בשני יצריך דא הוא רוא כי הרוא הוא כי ע"י בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר עי"ז נקל יותר להפוך האהבה לאלקות.

והנה עי"ז היא העלי' לבא במדריגת הקרובה אליו לעצמו' אוא"ס ב"ה לאשתאבא בגופא דמלכא, והוא למעלה מבחי' אחותי, כי אחותי היא מלשון אחוי אלכסנדרית שהיא שני זברים נפרדים ותופרים אותם כא' עד שגראו לדבר אחד אבל עכ"ז בעצם הם נפרדים ועד"ז הנה הגם ששרש נשי' עלו במחשבה הנה הוא רק אותיות ואותיות הם בחי' דומם, ולכן המלאכים ונשמות למעלה נק' עומדים שהמלאכים התהוותם מאותיות הדבור וישראל מאותיות המחשבה, אבל עכ"ז הם רק אותיות כו', אבל העלי' לאשתאבא בגופא דמלכא וזהו הקרובה אליו לעצמו' אוא"ס ב"ה אליו ולא למדותיו כו' לה יטמא ופי' לה יטמא ע"ד בגדי תרומה מדרס לאוכלי קודש הגם שתרומה בחי' גבוה עכ"ז לגבי קודש... ועד"ז לה יטמא בבחי' ירידה במדת הגבורה, כי הנה כתיב מי זה בא מאדום חמוץ בגדים כו', דהנה כתיב ועתיק יומין

יחביב ושער רישי' כעמר נקא, והוא בחי' ארך אפים מאריך אף לרשעים בגלות, הנה לה יטמא בגון אדום, וכמאמר הוא אדום ופורע ממנו אדום וזהו באמת ירידה גדולה כי באמת הרי לבושי' כתלג חור, חור מורה על גון לבן שהוא בחי' חסד ומשם כולם יכולים לקבל כו', וע"כ אברהם אמר לו ישמעאל יחי' לפניך כו', הגם שישמעאל הי' פרא אדם עכ"ז בקש אברהם עבורו ג"כ, כי אברהם היה מרכבה למדת החסד כו', אך בכדי להיות נפרע ממנו צריך להתלבש בגון גבורה מדת הצמצום כו', וזהו מדוע אדום ללבושך והתירוך פורה דרכתי לבדי שהוא ענין שבהם שצריך להחזיר הניצוצות משם, וע"כ לה יטמא בבחי' ירידה וזהו לה יטמא כי שרש הטומאה היא טומאת מת שהי' מז' מלכין קדמאין דמיתו כו', וזהו וכל מלבושי אגאלתי, הנה מלבושי אגאלתי גיעול וכן לחם מגואל וגם לשון גאולה וכי ע"י גאות לשון גיעול שיתלבש בבגדי . . . עי"ז הוא הגאולה כו', ונת' דיש ב' בחי' אחותי כלה.

והנה זהו ענין הקרבנות ונמו שמקריבים בהמה גשמי' ועי"ז הוא העלי' כמ"כ ע"י בירור נה"ב ג"כ עלי', וזהו חזת תורת העולה היא העולה שע"י הגה"ב תתעלה הנה"א, והנה ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא יששכר ופי' יששכר יש שכר וכמ"ש ויש שכר לפעולתך, והנה אמרו עתיד הקב"ה להנחיל ש"י עולמות ש"י הוא בחי' יש, והענין כי הנה יעקב אמר אכן יש הוי' במקום הזה, וצ"ל מהו שאמר אכן יש הוי' במקום הזה הלא מכה"ב את השמים ואת הארץ אני מלא ומהו במקום הזה דוקא, אך הענין כי מה שאת השמים ואת הארץ אני מלא הוא רק בהעלם משא"כ מה שאמר יעקב אכן יש הוי' במקום הזה, הפי' שבמקום הזה יש הוי' בבחי' גילוי כי הי' מקום מקדש ששם גילוי אלקות בבחי' גילוי, כי צמצם שכינתו בין ב' בדי ארון והמכוון בהצמצום בכדי להיות גילוי, והוא ע"ד שיש באדם ראש ורמ"ח אברים, והנה משכן הנשמה כמוח אף שהחיות מתפשט בכל הרמ"ח אברים אין זה רק בדרך שליטה אבל עיקר גילוי הוא רק בראש, ועד"ז יובן ההפרש בין השראת אלקות במדבר * שזהו בחי' גילוי, אבל בכל העולם הגם כי את השמים ואת הארץ אני מלא עכ"ז הוא רק בהעלם, וזהו שאמר מה נורא המקום הזה נורא הוא בחי' הנורא אל עליון למעלה מבחי' קוין דהגדול הגבור כו' וזהו יש הוי' במקום הזה, וזהו ג"כ ענין ש"י עולמות כי ש"י ב"פ קנה וכמ"ש קנה חכמה קנה בינה כו', והנה שרש הש"י עולמות הוא מבחי' ל"א נתיבות חכמה, כי הנה יש ל"ב נתיבות חכמה ופי' נתיב הוא התגלות ע"ד נתיב ההולך מעיר לעיר כו', אכן נתיב הל"ב אינו מתגלה וע"ז כתיב נתיב לא ידעו עיט כו' הוא פנימי חכמה לכן בנש"ב אינו מתגלה רק מ"ט שע"ב אבל שער החמישים אינו מתגלה, ואפילו משה לא השיג הנתיב ל"ב כי בקש הראני נא את כבודך כבוד בגימט' ל"ב שהוא ל"ב ג"ח והשיב לו הקב"ה וראית את אחורי ופני לא יראו, פני הוא טעמי המצות שלא נתגלו

עתה רק לע"ל, והנה מבחי' ל"ב נ"ח ל"א נהירו דחוכמתא מזה מקבלים ש"י עולמות הנ"ל והוה נתנאל בן צוער נשיא יששכר כי נתנאל הוא לשון נתן אל נתן הוא בחי' מתנה וכמ"ש ויתן אל משה כו' א"ל בחי' ל"א נתיבות חכמה, והוה ומדבר מתנה וממתנה נחליאל נחל אל כו', והוה נתנאל נשיא יששכר פי' שנתנאל הוא העיקר מבחי' יששכר יש שכר הנ"ל כי שרש הש"י עולמות נמשך מבחי' נתנאל כי עשר פעמים אל הוא מספר ש"י כו', ופי' בן צוער דהר סיני נק' בתהלים לשון הר מצער והתרגום דמכ"ך מכל טוריא, כי הרים הגבוהים הוא חסרון למ"ת כי צ"ל ונפשי כעפר כו' ואח"כ פתח לבי בתורתך, והוה בן צוער לשון מצער.

והנה ביום השני הקריב נתנאל בן צוער, וצ"ל למה ביום השני הקריב נתנאל, אבל ביום הראשון הקריב נחשון, אך הענין דהנה איתא במסכת ברכות דף כ' מ"ש ראשונים דקא מתרחיש להו ניסא כו' וכי הוי מטא ר"י בעוקצין אמר הויות דרב ושמואל קא חזינא כו' ואנן קא מוחגינן תליסר מתיתבתא ואילו רב יהודה כד שליף חד מסאני' אתי מטרא ואנן קא צוחינן ולית דמשגח בן אמר ליה קא מסרי נפשיהו אקדושת השם כו', וצ"ל קמאי מסרי נפשיהו עקה"ש דהנה נקבל עליו עומ"ש ואח"כ נקבל עליו עול מצות והוה קמאי מסרי נפשיהו הרצון שלהם וע"כ אח"כ ע"י התורה המשיכו, והוה שאמרו כן על רב יהודא כי עליו אמר שמואל דאייתי ראי' עליו דלית דין בר נש בבחי' אימה וביטול כו' וע"כ המשיך ע"י התורה, והנה עד"ז בקרבנות הנשיאים ג"כ הקריב יהודה תחלה קודם ליששכר כי יהודה בחי' ביטול וכמ"ש הפעם אודה את ה' וע"כ כ' בצאת ישראל ממצרים היתה יהודה לקדשו כי נחשון בן עמינדב קפץ תחלה לים שהוא ענין מס"ג וע"כ הוא קודם ליששכר כי יששכר הוא עסק התורה וצ"ל תחלה קעומ"ש ואח"כ קבלת עול מצות תחלה בכל מאדך ואח"כ ודברת בס' כו', כי הנה אית רצון ואית רצון אית רצון שנולד ע"י התכוננות כו' ואית רצון שלמעלה מטו"ד והוא בחי' גלגלתא דחפ"א על מוחא, כי תלת חללין אית בגלגלתא שהם בחי' חב"ד כו' וגלגלתא חפ"א על מוחא והוה רצון שלמעלה מטו"ד והגם שבפנימית הנה חכמה הוא בחי' פנימי' אבל גלגלתא הוא בחי' חיצונית עכ"ז הנה גולגלתא חפ"א על מוחא והוה רצון שלמעלה מטו"ד וע"כ אין טעם על ואהבת כי הוא למעלה מטו"ד כו', והוה שיהודה הקריב תחלה, כי יהודה זכה למלוכה ע"י בחי' הביטול כי מלוכה אינו בחי' יש רק בחי' ביטול ודוד עבדי כו' זמלכות הוא בחי' כתר מל', ואח"כ הקריב נתנאל כי נתנאל הוא בחי' עסק התורה ולעולם יקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ עול מצות, והוה ביום השני הקריב נתנאל כו' פי' ביום השני פי' שני הוא ע"ד מרכבת המשנה דכתיב אצל יוסף שהי' שני לפרעה וכמ"ש רק הכסא אגדל ממך והגם שהוא הי' המנהיג וכמ"ש ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו כו' עכ"ז רק הכסא אגדל ממך שהוא התנשאות דכתר מלכות, ועד"ז הוא בחי' יהודה ויששכר כי יששכר הוא עסק התורה ואורייתא מחכמה, והנה הגם שכל הנהגות העולמות הוא ע"י חכ' וכמ"ש קולם

בחכ' עשית עכ"ז הקריב יהודה תחלה כי הוא בחי' כתר מל', וזהו ביום השני שהוא ע"ד לשון מרכבת המשנה ועד"ז הנה ספר דברים נק' משנה תורה כי היא הגילוי של התורה, וע"כ נק' משנה תורה בחי' שנית וכמו שאמר יהונתן לדוד ידעתי כי מלוך תמלוך ואנכי אהי' לך למשנה, כי יהונתן הוא ג"כ בחי' זו דנתנאל וע"כ יש ג' אותיות דשם הוי' ותיבת נתן ע"ד שנתן א"ל בענין נתנאל כו', וזהו ביום השני הקריב כו', כי מתחלה הקריב שבט יהודה שהוא בחי' קעומ"ש ואח"כ הקריב נתנאל שהוא בחי' עסק התורה, ואח"כ נשיא לבני זבולון שהוא מעשה המצות וכמ"ש שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך שמשה כלל אותם בברכה אחת כי זבולון תמכין דאורייתא הוא עסק המצות ויששכר תורה, וזהו ענין הסדר שתחלה הקריב יהודה שהוא בחי' קעומ"ש ואח"כ יששכר וזבולון שהם תורה ומצות כי לעולם יקבל עליו עומ"ש ואח"כ יקבל עליו עול תומ"צ וד"ל.

בהעלותך

בהעלותך, המנורה נש"י ז' נרות ז' מדרגו' בעובדי ה' ז' מדות ואהרן ממשיך אה"ר כי אברהם אה"ע בחי' צמאון ממטה למעלה אבל אה"ר מלמעלה למטה איזהו חסיד המתחסד עם קונו שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה דכולא קמי' כ"ח וגילוי זה ע"י תומ"צ וזהו ענין כשמן הטוב שמן משחת קדש ח"ע יורד על הזקן הלכו' התורה שירוד ע"פ מדותיו של הקב"ה לא כמדת ב"ו שהיא בחי' צמאון מלמטלמ"ע כ"א בחי' גלוי מלמעלמ"ט וזהו אהרן אותיות נראה אשר עין בעין נראה כו' והיינו ע"י שמן זית זך כתית בחי' שפלות ומרירות היתה לי דמעתי לחם כו', אך גם בבחי' זו לא יחפוז במדותיו בלבד אלא אל מול פני המנורה פנימי' המדות הוא כמ"ש את פניך ה' אבקש פנימי' רצונו ית' יאירו שבעת הנרות שבעה מדרגו' שבנשמת עובדי ה'.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. הנה ענין המנורה נאמר בזכריה ראיתי והנה מנורת זהב כו' ואומר מה אלה אדוני ויאמר אלי זה דבר ד' אל זרובבל, פי' כי ענין המנורה הוא בחי' דבר ה' שהוא מקור הנשמות וכמאמר ואתה נפחת בי וכמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים (עמ"ש בד"ה והיה מספר בני' והנה ס"ת ויפח באפיו נשמת חיים הוא חותם ובמד"ר ס"פ במדבר ענין ותהלתי אחטם לך לשון חותם) וישראל נק' זרובבל על שם זורעתיה לי בארץ (ה' שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כמו שאדם זורע תבואה עד"מ בשביל התבואה שיצמח כך במצות ה' שיתוסף ויתרבה גילוי אלקותו ית' בעולם וימלא כבוד ד' את כל הארץ ונגלה כבוד ד' וראו כל בשר כו' זורע את ישראל שהן הן תבואתו ועי"ז יתגלה כבודו ברבוי ותוספת כו' והנה כמו במשל הזריעה והנטיעה הנ"ל שמכסין הגרעין בעפר הארץ ומשם יצמח בעבור שהגרעין נרקב ונפסד ובטל לגבי כח הצומח אשר בארץ וכח הצומח ההוא הוא שמגדל ומצמיח ברבוי ותוספת. כך הוא ענין הזריעה של ישראל בבבל שרשם מעולם התהו שהוא למעלה מבחי' עוה"ב וישראל כו' כמ"ש בת"א בד"ה בשלח פרעה, ע' והם היו אז בגלות בבבל, גם הנשיא נק' זרובבל על שם זה, וזהו דבר ד' אל זרובבל והוא ענין המנורה כי הנשמה קרויה נר כמ"ש נר ד' נשמת אדם וכללות הנשמות נקרא מנורה ויש בה בחי' ז' נרות שהם ז' מדרגות בעבודת ה' יש עובד מאהבה משוך כמים (ה' כמשנ"ת בד"ה או ישיר ישראל כו' עלי באר ח"ל

א'תקפב

להיות בחי' באר הנובעת מלמטה למעלה בקיום מ"ש ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך וכמ"ש אליך ד' נפשי אשא כו' כי אתה בראתה ואתה יצרתה כו' ואתה עתיד ליטלה ממני כו' ואינה נתונה לאדם אלא כדי שיעור ימי חייו לזאת יהי' בעיניו כל ימי חיי העוה"ז בבחי' בעל כרחך אתה חי כו' והוא קיום יותר מבחי' אהבה ברשפי אש בהתלהבות התפלה ע"י ההתבוננות שאחר התפלה חולפת ועוברת אבל בחי' מים הם המשכות אהבה שאין לה הפסק, והו מעלת אברהם אוהבי איש החסד זכור אב נמשך אחריו כמים, ע"י ויש מאהבה כרשפי אש ויש ע"י התורה קו הממוצע (ה'), כי הנה התומצ' נחלקים דרך כלל לג' בחי' תורה ועבודה וגמ"ח שהם בחי' אמ"ר אש ממטה למעלה בחי' עבודה כו' ומים הוא חסד וצדקה להחיות רוח שפלים מלמעלה למטה והבחינה הממוצעת היא התורה והנה אמ"ר הוא בחי' וסגול הוא מלשון סגולה כמו עד"מ שיש ענינים מרפאים כו' בדרך סגולה כו' וגם סגול כו' כי ענין סגול היינו שנקודה האמצעית היא תחת שני הנקודות כו' והתורה היא ממוצעת כו') ויש ע"י נצחון לנצח ולהתגבר בסור מרע ועשה טוב (עמ"ש בד"ה והנצח זו ירושלים ובד"ה למנצח על השמינית ובד"ה אלה מסעי דרוש השני) ויש ע"י הודייה וכן יש עבודה ע"י התנשאות כמשארז"ל במשנה ס"פ י"ד דשבת כל ישראל בני כו' וכמ"ש ויגבה לבו בדרכי ד' ויש ע"י שפלות. קיצור. כי ענין המגורה הוא בחי' דבר ד' שהוא מקור הנשמות ויש בה בחי' ז' גרות שהם ז' מדרגות בעבודת ה' יש עובד מאהבה.

קיצור. והנה אהרן הוא המדליק את הנרות הללו שהם הנשמות והוא ממשיך בהם אהבה עזה, ויובן בהקדים יתרון בחי' אה"ר דאהרן על מעלת אברהם שנאמר בו הלוך ונסוע הנגבה כי ואהבת הוא מלשון אבה שהוא רצון, שהרצון מנהיג המדות של אדם כי הרצון הוא בחי' כתר וע"ז מצוה הכתוב להפך רצונו ותשוקתו להיות ועמך לא חפצתי, והדרך לאהבה זו ע"י שמע ישראל כו' איך שהוא ית' אחד בשמים ובארץ, כי למעלה מבחי' שמים וארץ לא שייך לומר עליו ית' אלא לשון יחיד, ואפילו במקור ההשתלשלות שהוא בחי' חו"ב כי עצמיות ח"ע זהו ע"ד קדש מלה בגרמא הוא, ואין נופל לשון אחד כ"א בהשתלשלות שמים וארץ שהמקום בטל אליו לפי שהוא ית' סכ"ע כו' לכן אומרים אח"כ בשכמל"ו שמבחי' מלכותו נמשך בחי' מקום וזמן כו' וזוה יומשך האהבה.

קיצור סעיף ב' השני. והנה כ"ז מעלת ומדרגת אברהם אבינו ונק' ממטה למעלה אבל בחי' אהרן הוא שושבינא דמטרוניתא בבחי' מלמעלה למטה שיהי' גילוי אלקותו ית' למטה כמו למעלה, ואהבה זו באה ע"י אותה המרירות עצמה שבק"ש כאשר ישים מרירות בנפשו על החושך המסתיר, כי מרירות זו הוא בחי' מים תחתונים והוא העלאת מ"ן להמשיך יחוד העליון, ובסס"ב פרק עשירי פי' שעד"ז הוא ענין בני עלייה מפני שעבודתם הוא לצורך גבה כו', והו לשון בהעלותך ר"ל שאהרן ממשיך בנשמות שיהיו

בחי' בני עלייה, והמרירות הוא על החושך המסתיר שלא נראה לעיני בשר כ"א מקום זמן והם רחוקים מאוד פניו יתברך שהזמן נמשך מבחי' מלכותך מלכות כל עולמים כו' ולזאת יתמרמר נפשו מאד על הריחוק, ויצעוק אל ד' בצר לו, והנה ע"י אתעדל"ת במרירות וצעקה זו גורם אתעדל"ע עד שיערה רוח ממרום להיות נגלה כבוד ד' וראו כל בשר עין בעין, אהרן אותיות נראה, אשר עין בעין נראה אתה ועננך עומד עליהם, ואהבה זו נק' אהבה רבה, האהבה שיהי' גילוי אלקותו למטה.

סעיף ג. ענין סלח לנו אחר ק"ש, אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו, כי פשעים אלו המרדים, כי דרך הגורם לפשע ומרד הוא פריקת עול מלכות שמים, לכן בק"ש שמקבלת עליו עול מלכות שמים ואז אומר בשמו"ע סלח לנו, וזהו בזכרנו את ציון כי עיקר ענין יחוד העליון הוא בבחי' ציון כמ"ש באדר"ו בסופה שע"ז נאמר כי שם צוה ה' את הברכה, ובת"א פי' כי התומ"צ כיון שנתלבשו בגשמיות הם בחי' ציון וסימן להתומ"צ כמו שהם למעלה זהרי בהם ועל ידם עיקר היחוד, ועיין מזה בת"א פ' מקץ ד"ה רני ושמחי בת ציון דרוש השני, וזהו באמור אלי כל היום איה אלקיך שהוא בבחי' איה שהוא בבחי' ג"ר כח"ב ולא נמשך בות' שהם מקור דבי"ע וזהו בענין קודב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא, והנה לחם הוא התורה.

ד) וכ"ז הוא הקדמה לבאר ענין הדלקת הנרות בשמן, השמן עשוי מזתים והזתים הם מרים, וגם כותתין הזתים, כך המשכת האהבה הבאה מבחי' ראייה הנז"ל סעיף ב' השני היינו ע"י השפלות, וכתוב כשמן הטוב על הראש כו' זקן אהרן, פי' זקן אהרן הוא דיקנא דכהנא רבא י"ג ת"ד בחי' שערות שהן הן הלכות התורה והשערה יש בה חלל מבפנים שבו נמשך ומתלבש איזה חיות מהמוחין, ועד"ז יובן בענין התורה שהיא בחי' שערות כי התורה נק' משל הקדמוני שע"י התורה יהיה השגה באור א"ס ב"ה שהוא קדמונו של עולם וזהו בחי' כשמן הטוב כו' יורד על הזקן היינו חכמה דעתיק יומין שהוא מל' דא"ס וכנז' בהביאור ע"פ כי אתה נרי, ולכן הזתים הם מרים כמו שערות הדיקנא שהם תקיפין וקשים כו' וכדי להמשיך בחי' זו זהו דוקא ע"י שהאדם טועם מרירות בנפשו מן החושך המסתיר ועמ"ש ע"פ כי תשמע בקול, ושם פרק ב'.

ה) ושמן זה נק' שמן משחת קדש, דאית קדש בלא וא"ו ואית קדוש בוי"ו כי קדוש בוא"ו זהו בחי' ממכ"ע וסוכ"ע משא"כ קדש בלא וי"ו אינו בגדר עלמין כלל כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה, ולכאורה הפי' קדוש בוא"ו שהוא סוכ"ע היינו ת"ת ובכלל זהו בחי' ז"א ע' בדרוש בהרת, ובחי' קדוש בוי"ו שהוא ממכ"ע זהו ענין מ' ונק' ג"כ קדוש ומובדל כנוכר בת"א פ' וארא ד"ה לכן אמור בפ"י אתה קדוש ומשמך קדוש, שגם שמך בחי' מל' הוא קדוש רק הארה ממנה מתלבש בכי"ע ונק' זיו השכינה

זיו והארה לבד מבחי' מ' הנק' שכינה, וא"כ קדש בלא וא"ו שאינו בגדר עלמין כלל למעלה מבחי' סכ"ע, זהו בחי' ע"ק, וזה נמשך ע"י עסק התורה שנק' שמן משחת קדש משחיתותא דקדש עילאה ממש, לכן עתידים שיאמרו לפניהם קדוש, המשל מכח השכל המלוכש בהטפה כו', שיורד ע"פ מדותיו, שיתגלו מדותיו של הקב"ה מלמעלה למטה, ושמן ימינו יקרא, שמן נק' ג"כ חכמה ימינו נקרא חסד דא"א חסד של אמת שיהי' גלוי אמת ה' לעולם, אך האומר אין לי אלא תורה כו' אלא אם ישים אליו לבו כו', וזהו אל מול פני המנורה יאירו היינו פנימיות רצון העליון שהוא בחי' מול פני המנורה היינו כי בחי' פני המנורה הוא הרצון דכנס"י.

תורת אדמו"ר שאמר בשקלאב יוס' ב' אחר התפלה פ' שלח תקצו"ו לפ"ק

בהעלותך • את הנרות וגו' כשראה אהרן חנוכת המזבח חלשה דעתו שלא הי' עמהם בחנוכה אמר לו הקב"ה חייך שלך גדול משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, ולהבין זה גם מ"ש להלן הצאן ובקר ישחט להם כו', מהו התמי' הלא יש בעולם ע' אומות והם ריבוא רבבו' יותר מת"ר אלף ואוכלים בשר ונמצא להם, וגם מ"ש את כל דגי הים הלא הם שאלו בשר ולא שאלו דגים כלל, והענין יובן בהקדים תחלה ענין מעשה הקרבנות של הנשיאים שכל נשיא העלה שבטו ע"י קרבנו, והענין דצ"ל דארז"ל ע"ה אסור לאכול בשר דהיינו מפני שאינו יכול להעלות הבשר א"כ מובן מזה שהאדם מגביה את המאכל וא"כ ע"כ צ"ל שהאדם הוא גבוה יותר והיינו מפני שהוא מדבר והבשר הוא רק חי, ובמ"א משמע להיפך דארז"ל רפ"ו דברכות אילן שאכל אדה"ר חיטה היתה שאין התינוק יודע לקרות אביו ואמו עד שיטעום טעם דגן, הרי שהאדם מקבל הדעת מהחטה וכן אר"ג עד דלא אכילנא בישרא דתורא כו', אך הענין הוא ששניהם אמת, שהם למטה מנפש האדם ולמעלה הימנו, והיינו כי כל הטעמים של כל מיני צמחים ופירות וכן הבשר של חיות ובהמות ששרשם הוא מעולם התהו שהוא בחי' עולם הנקודים שלמעלה מאצ"י שהיא ברודים, והיינו כי שורש כל החי הוא מחיות המרכבה פני אר"י הוא מקור נפשות החיות ופני שור הוא מקור נפשות הבהמות ופני נשר הוא מקור העופות, והנה החיות נושאות את הכסא ועל הכסא כו' כמראה אדם הוא בחי' ע"ס דאצ"י שהם משתלשלים בסדר והדרגות השתלשלות אברי האדם שהוא רמ"ח אברים ושס"ה גידים וכציור הגוף כמ"כ מתלבשת הנפש שהרי התלבשות

הארת הנפש בגוף הוא מתחלק לפי ציור הגוף שבמוח שורה המחשבה ובפה הדיבור כו' (והיינו כמ"ש בשע"ק להרחי"ו ועיין בפרדס של"ב) ובידים כח המעשה וזהו שנק' אדם האלף הוא בחי' המחשבה וד' דיבור מ' מעשה, וכמ"כ הוא למעלה בע"ס דאצי' משתלשלים בזה הסדר דבחי' אדם והשראת האור בתוכם הוא ממש כפי השראת הנפש בגוף האדם ויש בחי' מוחין דקטנות ומוחין גדולות משא"כ שארי הברואים כמו בהמות וחיות אין ציור הגוף שלהם שזה לאדם שראשם כפוף ושוה להגוף, וכמ"כ סדר המשכתם ממקורם ושרשם שם הוא ג"כ ההשתלשלו' והמויגה באופן אחר ממש שאינו שוה לבחי' אדם (ועיין בזהר בראשית די"ט ע"א ודף כ' ע"ב), והנה החיות שבמרכבה הם נושאות את הכסא, דהיינו כמו שהבהמות מגביהין את האדם הרוכב עליהם כך הם מעלים ונושאים את בחי' אדם שעל הכסא למעלה הימנו, והיינו לשרשם שהוא מעולם התהו שלמעלה מאדם דאצי' (שוהו בחי' עגולים ואין הציור בבחי' אדם לכן הראש והגוף והרגל קומה אחת כמו בבהמה וכ"ה בחי' . . .) אכן הם ג"כ נושאות את הכסא דהיינו שהם נגבהים ומתעלים עם האדם שעל הכסא, שהוא המגביה ומעלה אותן כמו האדם בעוה"ז מעלה את בשר הבהמה ששהבשר מתעלה באכילת אדם שנהפך לדם הנפש ונכלל בבחי' ומדריגת מדבר, אך אח"כ נוסף שכל באדם ע"י בשר זהו בחי' נושאות כו', ולכן ע"ה אסור לאכול בשר, שאינו יכול להעלותו.

והנה הבשר הוא בחי' גבורה שלכך הוא סומקא, ולכן נאמר בערב תאכלו בשר, ולכן הבשר מכסה דם יותר מהלחם, ונמצא ע"י אכילת הבשר אף אחר הבירור נעשה בחי' התלהבות וגבורות דקדושה וכמו בחי' פני שור מהשמאל נק' שרפים ע"ש התלהבות כו' (משא"כ הלחם חטה היא מבחי' חסדים ואף שהוא ג"כ משה"כ מ"מ הוא מחסדי' דתהו וכו' ולכן היו בקרבנות זבח ונסכים שהן העלאה והמשכה, הזבח בשר והנסכים קמח סולת וחטה חי"ת טי"ת הן ח"ט וגם . . . שהוא שבה"כ עיין בזהר בלק דקפ"ז רק שהם חסדים וכנודע דבחי' חי הוא . . . ועוד האש, כי דצח"מ הם כנגד ארמ"ע נמצא מדבר הוא בחי' רוח כמ"ש לרוח ממללא, וחי בחי' אש וכמ"ש במרכבת יחזקאל בוערות כמראה הלפידים, ולכן ענין הקרבנות הי' יורד אש שלמעלה והוא בירור רפ"ח ניצוצין שעיקרן מן הגבורות עליונו' דתהו ונעשו מזה רצוא והעלאה, וכן עכשיו תפלה במקום קרבנו' שיקריב נ"א נפשו הבהמית שהיא מיסוד האש כו', ועד"ז אכילת בשר כשאוכל לש"ש ומתפלל בו נעשה בירור בחי' האש גבורו' שנכללים בגבורות עליונים בחי' רצוא להיות נפשו צמא לה, וזהו גבורות דאימא, ולכן ע"ה אסור לאכול בשר כי בהכמה אתברירו וע"ה אא"ל לברר ע"כ הבשר ממשיכו באש ותאוה גשמיות אבל הת"ח שיכול לברר ומעלה את הבשר או הבשר בו בחי' רצוא, וכענין שלמעלה החיות נושאות כו', אך מרע"ה ודורו שקבלו התורה היו למעלה מבחי' זו, כי משה הי' מבחי' יסוד אבא שהוא ביטול במציאות שלמעלה מבחי' הרצוא וההתלהבות

המסתעף מבירור הגבורות דבשר כו' שזהו בחי' יש משא"כ חכ' היא בחי' אין ולכן בנכות משה ירד המן שלא היה בו פסולת לחם מן השמים שלמעלה מבירורי', והוא ע"ד ההפרש שיש בין אכילה דשבת לאכילה דחול שבחול כוונת האכילה לכרר ברורי גוגה ובשבת הלא בורר אסור כ"א האכילה להתענג על ה' גילוי תענוג עליון שלמעלה מההתלהבות המתהווה מהבירור, ועד"ז הוא ענין המן וכמ"ש באריכות ע"פ ויאמר משה אכלוהו היום ובסידור בענין בהמ"ה, וזהו ענין ברכת הון שתיקן משה וברכת הארץ הוא בחי' בירור דלחם מן הארץ כו'.

וזהו שאמר משה העם אשר אנכי בקרבו ואתה אמרת בשר אתן להם, אנכי דייקא בחי' משה בחי' אין אשר הוא למעלה והתלהבות דבירור רפ"ח כ"א בענין בחי' מ"ן הנ"ל שלמעלה מהבירורים, ואיך יכול להמשיך להם בשר, וזהו מאין לי בשר ואם יאכלו בשר יפלו ממדריגתם דבחי' אין ויתגשמו, וזהו הצאן ובקר כו' ומצא להם, דהיינו שיתגשמו בבשר שיאכלו ויהיו מן הנפילים, ותדע שלכן המנהג הפשוט בישראל שאוכלין דגים קודם בשר (הגם שזהו לכאורה נגד הראי' שהדגים קשים להתעכל יותר מהבשר וא"כ הי' ראוי להקדים בשר לפני דגים כדי שיתעכל תחלה ויורד מהאצטומכא למעיים ועיין בזה בס' הרפואה, אך הטעם כי דגים הם ג"כ בחי' בשר כמ"ש במשנה בשר דגים רק שהן . . . וכל מה שיש ביבשה יש בים רק דגי הים מעלמא דאתכסיא, ולכן דגים עינא פקיחא, וע"י שאוכלים תחלה דגים אשר הם מבחי' אתכסיא יכול לאכול אח"כ גם בשר אשר הוא מעלמא דאתגליא ולא יתגשמו (ועמ"ש במק"א בענין לזיתן וטור הבר שיש נשמות נק' גוני ימא שעלייתם לא ברשפי אש כ"א בקרירות כמו שהדג של הים כו') רק משה טען אף אם את כל דגי הים כו' מחמת כי הם ממדריגה גבוה אנכי בקרבו כנ"ל ע"כ אינם שייכים לבחי' זו שהוא ג"כ למטה ממדריגתם ויוכלו עי"ז להתגשם כי הם מבחי' אין דחכ' שלמעלה מהים דבשר ובשר דגים כו' אע"פ שהוא מעלמא דאתכסיא כשהוא בינה הנקראת . . . הוא כי מזונם בחי' מזונא דחכמתא הוא המן שלמעלה גם מעלמא דאתכסיא, והשיב לו הקב"ה היד ה' תקצר שיוכל להיות המשכה בחי' אין גם במין בשר, ויגו שלזים הם עופות והם למעלה מבחי' בשר בהמה שרשו בחי' החיות פני שור כו' ועוף יעוסף הוא מבחי' ברובים, וזהו היד ה' תקצר שיכול להמשיך גם מבחי' בשר ולכן הי' השליו שמן מאד כי בשר הוא גבורה פני שור מהשמאל ושמן הוא חסד, וגם שמן עיקרו בחי' חכמה, ושמן טבעו להתמשך למטה וכתוב כשמן הטוב יורד על הראש כו' והיינו המשכת הביטול למטה, כי יין הוא לארמא קלא בחי' לזים שהיו אומרים שירה על היין ושמן בחי' כהנים דעובדיהו בלחישו וזהו ענין השליו שהי' שמן מאד עד ששמנו מפעפע ונתפשט ב"ג לחמים, והוא מה שבחי' הביטול דשמן נמשך ונתפשט גם למטה כו', וזהו התשובה לטענת משה שלהיותם בבחי' ביטול ואין א"כ יגשם אותם כי אפי' לאחר

הבירור נעשה מזה התלהבות רשפי אש והוא יש לגבי בחי' מה וביטול אמיתי שזהו מדריגתם, אך זהו בבשר הנמשך מפני שור שבמרכבה משא"כ בשליו שעיקר מהותו בחי' שמן ששרשו מחכמה שהוא בחי' ביטול כנ"ל.

ואחר כל הנ"ל יובן ג"כ ענין אהרן והנשיאים, כי הקרבנות העלאת נפש הבהמה ועי"ז והחיות נושאות כו', ולכן נתקנא אהרן שהוא שודמ"ט ואליו היו ראויות זה הדבר, והשיב לו חייך שלך גדול כו' כי העלאת נרות המנורה כשמן גבוה מהקרבת דם ואימורים שהוא בחי' בשר ששרשן גבורות דאימא אבל השמן הוא בחי' חכמה, ולכן העלאת הנרות הוא גבורו' דאבא שלמעלה מגבורות דאימא כי חכמה הוא בחי' ביטול כנ"ל. וההפרש בין שומן השליו לבחי' שמן דמנורה, שזהו בחי' גבו' דאבא העלאת הנרות וזהו מבחי' חסדים דאבא המשכה וכענין אהרן שושבינן דמטרוניתא ומשה שודמ"ה.

פ' בהעלותך

ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ובנוחו יאמר שובה ה' וכו', וצ"ל ענין קימה והשבה. להבין זה צריך להקדים שרש ענין המסעות שהי' במדבר ארבעים שנה נסיעה וחנייה כמ"ש ע"פ ה' יסעו. והענין הוא כי הנה בחי' מדבר הוא נק' מדבר העמים שהוא מקור יניקות החיצונים כי בבחי' ישוב הוא בחי' פנימיות ההשפעה אין להם יניקה כ"כ ובחי' מדבר הוא רק בחי' החיצוני' ההשפעה יש להם יניקה, וזהו ענין ג' בחי' נחש שרף ועקרב שהן בחי' ג' קליפות הטמאות לגמרי כמ"ש המדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב, ובדרך כלל הוא שרש יניקת הע' שרים כו' וכשהוא צריך להיות הכנעת החיצונים הוא ע"י בחי' גילוי השכינה ע"י נשיאות הארון שהוא בחי' מל' דאצי' שם ב"ן המברר בי"ע, והיינו שע"י תוספת גילוי אלקות נכנעין ובטלין החיצונים והוא כמשל גשמי מאור האבוקה ששואבת כל הנרות הקבועות לה כמארז"ל למה הצדיקים דומים בפני השכינה כנר בפני אבוקה וגו', והנה ברבוי אור האבוקה נמשכין אף הרחוקים יותר כענין נשמת אברהם שהי' נשמתו ממקום גבוה מבחי' אצי' עשה גרים הרבה והעלה את הרפ"ה ניצוצין ביותר כמ"ש אב המון גוים נתתיך את הנפש אשר עשו בחרן, כמ"כ בבחי' מדבר ע"י תוספת גילוי אלקות הוכנעו החיצונים כו' וכשהיו עולים בקדושה ובדרך פרט הברור הוא בג' בחי' בי"ע כמ"ש לכבודי בראתיו כו' והיינו שגם למעלה באצי' יש ג"כ בחי' בי"ע וגם למעלה מן אצילות יש ג"כ בחי' הנ"ל ועל"י הוא שבחי' עשי' יעלה ויבא למדרגת לבחי' יצירה שעכשיו שלא

ע"י בחי' השתלשלות מל' דיצי' כתר לעשי' ובחי' יצירה יהי' במדרגת הבריאה ובחי' בריאה יהי' במדרגות האצי' ובחי' אצילות יעלה למעלה מן האצי' ולזה רמזו בגמ' עתידה א"י שתתפשט בכל העולם כולו ועתידה ירושלים שתתפשט בכל א"י כי הנה ג' בחי' א"י וירושלים וכל העולם כולו הם ג' בחי' בי"ע כי כל העולם הוא מהשתלשלות עולם העשי' וא"י הוא מבחי' עולם היצי' שהוא פנימיות העשי' וירושלים הוא בחי' בריאה שהוא פנימי' עולם היצי' והוא ענין כל העולם וא"י שהן בחי' יצי' ועשי' הם בחי' שבת וחול שבחול מאיר עשייה ובשבת מאיר יצירה ומ"מ בא"י אף בחול מאיר יצי' וצ"ל ענין התפשטות א"י בכל העולם כולו והלא א"י הוא בחי' נקודה אמצעית של כל העולם והיינו בחי' פנימיות שמקבלים ממנו השפעה כמו בחי' עשייה והיצי' וכמו המלך היושב בתוך העמים והשרים ואיך יתפשט בחי' נקודת המרכז בהתפשטות כ"כ ושלא יהי' בחי' חיצונים כלל, אך הענין דקאי על בחי' עליות העולמות דהיינו שבחי' כל עולם כולו יעלה ויבא למדרגות א"י בהזדככות ומהות ולא יסתיר כלל על בחי' היצירה ובחי' א"י יהי' בבחי' ירושלים בחי' עולם הבריאה ובחי' ירושלים עולם הבריאה יהי' במדרגות עולם היצי', אך צ"ל ענין בחי' העליות איך יעלה למדרגת הגבוה ממנו בהשתלשלות והרי הוא בבחי' השתלשלות, ולהבין זה צריך להקדים ענין א' בהשתל' העולמות שיש ב' בחי' השתלשלות הא' הוא בדרך עילה ועלול והיינו שהמשיע והמקבל הם בערך והשתוות המהות ומקבל ממנו כל עצם פנימיות והוא כמו הרב המשיע להתלמיד דבר שכל שמקבל ממנו כל עצם שכל כמו שהוא בערך והשתוות המהות השכליות רק שהוא אצל התלמיד בחסרון ידיעא לכך יכול להבין אחר קבלתו ממנו ממש כמו שהוא בעצמיות הרב וכמו העשיר המשיע לעני שהן ג"כ בערך והשתוות ממהותם רק שאצל העני הוא בחסרון ומיעוט שכאשר יתן לו כל מעותיו יהי' ג"כ עשיר, נמצא שהוא בערך זע"ז כו' לכך מקבל ג"כ ההשפעה בקרוב המהות כו', ובחי' ההשפעה הב' הוא שכאשר המקבל והמשיע אינם בערך אחד ורחוקים זמ"ז במהותם ולזאת אינו יכול לקבל ההשפעה כמו שהוא בעצמותו וצ"ל בבחי' דילוג והוא ע"י בחי' ממוצע שביניהם משתנה ממהות עצמיות המשיע ואו יכול לקבל ההשפעה והוא עד"מ כמו שכל גדול אשר אינו יכול להשפיע להדיא מרוב עמקותו וצריך להלבישו במשל ודבר זר שיסתיר על עצמיות העומק וישתנה ממהותו ועי"ז יבין השכל והוא כבחי' ממוצע כמו השליח המקבל מהשפעה ומשיע ומקבל וכמו אור השמש המאיר דרך זכוכית אף שמאיר דרך תוכו אך מ"מ נשתנה ממהו"ע והיינו לפי שאינו בערך א', אך יש עוד בחי' אחרת והוא שהי' המשכה בבחי' הדילוג כנ"ל וע"י בחי' ממוצע ומ"מ לא ישתנה ממהותו והוא כמו הארת השמש מזכוכית זכה ונקיה בלי שום עפרוריות שמראות כל עצמיות אור השמש בלי שום שינוי מהות כלל כמ"ש ושמתי כדכד שמשותיך כד הוא זכוכיות ברה בתכלית מאד וכמו אור השכל הנגלה בדבור שהוא ג"כ בחי' לכוש והסתר אף שאינו בבחי' שינוי

מהות שממנו נראה ונתגלה כל עצם עומק השכל, וזהו ענין בגדי שבת ובגדי חול שבבגדי חול הוא בבחי' הסתר עצם המהות כמו בבגד שמכסה ומסתיר אף גוף האדם ובגדי שבת אף שהוא ג"כ בבחי' בגד ולבוש אך מ"מ אינו בבחי' הסתרה כנ"ל, וכמו"כ הוא למעלה שמבחי' חכ' שבמל' דאצי' ולמטה השפעה הוא בערך המהות כח הפועל בנפעל כמ"ש כולם בחכ' עשית השפעה עצמיות כמ"ש במ"א, אבל מבחי' כתר מל' א"א להיות ההשפעה כ"א בדרך דלוג וממוצע ע"י כתר דבריאה כמו"כ למעלה מבחי' עצמיות המאציל ונאצלים אשר אין ערך להם עם המאציל שהם בחי' אורות בכלים צ"ל ג"כ ע"י בחי' ממוצע בחי' כתר בין מאציל לנאצלים כמאמר אא"ס מלגו הוא עצמיות המאציל שאינו נראה ונסתר כנ"ל וכתרא עילאה מלבר, וזהו כי שמש ומגן ה' אלקים שאלקים הוא בחי' גרתיק לשם הנ"ל והם בבחי' ערך והשתוות המהות והיינו הוא מבחי' ט"ס שבמל' שבבי"ע והיינו מחכמה ולמטה, והנה כמו שיש ב' הבחי' בהמשכות והשתלשלות כמ"כ ישנו ב' הבחי' בעליות, והיינו שיש בחי' עלי' הצריכה להשתנות ממהותה ועולה במדרגה הגבוה ממנה כמו עולם העשי' העולה ונכלל ביצי' ויצירה בבריאה ובאצי' כו' שנשתנה ממהותה לגמרי למהות עולם הגבוה ממנה, ויש בחי' עלי' אחרת שכל עולם הוא על מהותו רק שאינה מסתרת על עולם המאיר בו היינו שעולם העשי' אינה מסתיר על עולם היצי' והמאיר בו והוא כמו בחי' שבת שהוא בחי' עליות העולמות ומ"מ כל העולמות עומדים על אופניהם בלי שום שינוי וכמ"ש לדוד בשנותו את טעמו וזה הוא ג"כ ההפרש שבין בחי' משה לשאר הנביאים ששאר הנביאים היו צריכין לנבואתם הפשוטות הגוף בשעת הנבואה והוא רק לפי שעה שתיכף אחר הנבואה ירדו ממדרגתם ממש, משא"כ בבחי' משה לא הי' יורד ממהותו כלל והי' רואה בחי' גילוי אלקות למטה בגוף גשמי והיינו לפי שהם היו בבחי' עלייה ומשה הי' בבחי' המשכה, וכמ"כ בחי' שבת הוא התפשטות כמ"ש אתפשטת מלבושהא, ולהבין פרטי העליות צ"ל הפסוק וכרחל לפני גווייה נאלמה, רחל הוא בחי' מלכות שמקבלים ממנה כל הע' שרים כמ"ש מלך אלקים על גוים אך שהוא בחי' גווייה בחי' שערות ונאלמה הוא בחי' אלם, ולהבין זה צ"ל בחי' מדבר שהוא אדם שלמעלה מן החי אך שיש אדם דקטנות ואדם דגדלות והיינו שיש בחי' דיבור שיש בו הארת החכ' כמו שאנו רואים שעד ג' שנים אין התינוק יכול לדבר עד שיהי' בו הארת החכמה והיינו כי לצרף אותיות הרבה ולעשות תיבה שלימה צריך להיות לזה בחי' חכמה אף בדברים שאין בה המשכת השכל של האותיות עצמן וכמאמר אבא יסד ברתא כו' ויש עוד בחי' אדם דגדלות וכמ"ש מה שמו ומה שם בנו הוא בחי' הארת החכמה במדות דהיינו שיהי' המדות מתנהגין ע"פ השכל והתאווה מחמת טעם או להיפוך, וההפרש ביניהם הוא שבחי' דיבור הוא רק מחיצוני' חכ' ובשכל שבמדות שם הארה פנימיות חכמה, והנה גם בחי' הדבור מתחלק לב' בחי' קטנות וגדלות הם האותיות הבאים בצירוף שהוא מהארת חכמה ויש בחי' אותיות הבאים בלי צירוף וסדר כלל

והוא כמו קול פשוט דקטן שגם בו יש אותיות אך שהם בלי שום צירוף כלל. וזהו ההפרש שבין עשה"ד לעש"מ שעש"מ יהי אור תדשא הארץ כו' הוא רק מבחי' דיבור ומאמר פרטי ועשה"ד הוא מבחי' דיבור מבחי' המדות, ויש עוד בחי' אחרת והוא ההבל שבין צירוף לצירוף והוא הנק' הבל העולם שהוא בא משאיפת הבל העולם וכמ"ש פי פערתי ואשאפה כו'. והנה מכל הבחי' הנ"ל אין לחיצונים שום יניקה מאחר שיש בהם הארת החכ' שהצירוף בא מחכ' ואף גם מהאותיות שהם בלי צירוף כלל גם שם אין להם יניקה מאחר שהוא מהבל הלב שיש בו הארת המוחין ועיקר יניקתם הוא רק מבקיעות האויר היוצא בין צירוף לצירוף ומשם אינם יכולים לקבל רק ממ"ח צירופים אלקים אחרונים שהוא בחי' ההבל שאין שם שום הארת החכמה והם רק בחי' הבל ונקרא אדמת בני חם ומשם מקבלים יניקתם והוא הנק' ג"כ בחי' אלם וגם כן ענין בחי' שערות שהם מהפסולת שמקבלים דרך גומות ונק' ג"כ בחי' זיעה שהוא מפסולת החמימות ויוצא ג"כ דרך גומה כו'. וזהו כרחל לפני גוויזה בחי' שערות ונאלמה בחי' אלם שמשם יניקות החיצונים וכמ"ש נאלמתי דומיה החשיתי ר"ת נדה ה' מיני דמים טמאים שמקבלים ממנה.

והנה המסעות הי' בבחי' עליות מבחי' השתלשלות דהיינו שבחי' הדבור אשר ממנו מקור יניקת החיצונים יעלה לבחי' המדות שיש בו הארת החכ' ובחי' המדות יעלה לבחי' או"א המולידם מקור המדות אם הבנים ובחי' בינה מקור המדות שהוא בחי' המוחין דמדות יעלה לבחי' עצם המוחין וזהו בחי' יחוד או"א בעצמותו קודש ובחי' או"א יעלה למעלה כו'. וזהו ענין קומה ה' קומה הוא בחי' עליי' לכללות ה' שהוא בחי' כללות האצ"י יו"ד חכ' ה' בינה ו' המדות ה' תתאה הוא בחי' מל' שיעלה כ"א למקורה. והנה כל עיקר תחלת העליות תלוי בבחי' מלכות שכאשר בחי' מלכות עולה מבחי' ב"ע בעצמות האצ"י אזי ממילא המדות בחי' ז"א עולים עד למעלה מעלה כנ"ל וכמארז"ל אם אני כאן הכל כאן ואם אין אני כאן מי כאן. אני הוא בחי' מלכות וכאן הוא בחי' ב"ע והוא שכאשר יורדת בהשתל' ב"ע אזי ממילא כל ההשתלשלות יורדים ונמשכים כמ"ש כל הנחלים הולכים אל הים כו' וכמארז"ל הכל רצין אחריה, ואם אין אני כאן שעולה באצ"י אזי מי כאן כי אז ההשתל' עולים למעלה וכמו בבנין שאם תזוז עץ האחרון אזי יזוז כל הבנין ממקומו אך עיקר הטעם הוא כי נת"ב הוא דוקא והיינו בבחי' מל' סופא דכ"ד ושם הוא הארת מתחילה מראשיתה דכולה וכמאה"כ סובמב"ת שסוף מעשה הוא בתחלה למחשבה שהוא מקור הרצון וכמו שאנו רואים שלצורך עשייה בפ"מ כמו בבנין נמשך הרצון ממקור הרצונות כש"כ בבחי' מל' שהוא סוף המעשה יש בהארת בחי' תחלה ומחשבה כו'. ולכן יש בו כח שע"י יתעלו כל בחי' ההשתלשלות וזהו בחי' המסעות שהוא בחי' העליה נאמר בהם קומה ה' כו' שיהי' קימה לכל הויות בכללות עולם האצ"י ה' תתאה בחי' מל' ו' מדות היינו שיתעלו בחי' המלכות בבחי' המדות ו' בה' עילאה בחי' בינה ובחי' בינה בחכ' הנ"ל.

וזהו ענין המסעות ומסע א' הי' ממצרים הוא מיצר וגבול הוא בחי' הדיבור שהי' ראש וראשון לכל העליות ונק' מצרים ע"ש הגבול שלו שמקבל ומצמצם את השכל שבאותיות הללו ילבש שכל זה ולא יותר ובהרבה אותיות יתלבש שכל הרבה ויש בו בחי' העלאה למדות כנ"ל, וכ"ז הוא בחי' עלי' שע"י ויהי בנסוע הארון כו' ואח"כ ובנוחו יאמר שובה ה' שהוא בחי' ההמשכה מרבבות אלפי ישראל שהם ע"י או"א והוא משה ואהרן שהם ב' שושבינין משה שושבינא דמלכא שהוא המוריד וממשיך למטה ואהרן שושבינא דמטרוניא שהוא המעלה אותם וכמ"ש בהעלותך את הנרות אל כו' שהוא המעלה נשמות ישראל כי טבעו הי' אוהב שלום ורודף שלום שע"י שהי' מדבר עמהם וממשיך בהם דברי אהבה ועי"ז הי' מושך הלבבות בדברים היוצאים מן הלב וזהו הנז"ל פשוטה, והנה אף שהוא בחי' המשכה מ"מ הוא בכדי צורך העלאה ואו"ח להיות להם אהבה ובחי' משה הוא המוריד וממשיך ושניהם שרשם מבחי' חכמה כמ"ש ונחנו מ"ה רק שמשה הוא שרשו מבחי' נצח דאבא ענף החסד בחי' המשכה ואהרן מהוד מבחי' גבורה בבחי' העלאה, וזהו ענין הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן מלמד ששניהם שקולים כי א"א לעלי' בלתי ירידה וירידה בלתי עליה והירידה הוא לצורך עלי' שלאחריה כי אף ירידת אהרן הוא נז"ל פשוטה בכדי לצורך העלאה ומשה הוא הממשיך ובאמצעות שניהם הם מחברים עצם המשפיע ועצם המקבל כי בחי' הוא כשצריך להיות בחי' ממוצעים שושביניים שמבוארים עצם המשפיע למטה ושושבינא שלמעלה המקבל למעלה ובאמצעות שבהם מתחברין זע"ז וכמו התחברות שני אנשים עוד דרגא וכמו התחברות עליון בתחתון עוד דרגא שע"י שזה עולה מקצתה וזה יורד מקצתה מתחברים באמצע הדרך בעצמן, וזהו ענין ההפרש בין גלות לעתיד והיינו שכעת הוא רק בחי' עלי' קובי"ה אסתלק לעילא שהוא בחי' עלי' והתכללות בחי' אהרן כך כשיורד למטה הוא חוזר למהות הראשון וכמאמר עולה עמו ואינה יורדת עמו והיינו לפי שהוא בבחי' עלי' לכך . . . יורדת משא"כ לע"ל נאמר שובה ה' בחי' המשכה למטה יהי' על עמדם ומעמדם ויהי' הארה מלמעלה למטה והוא ע"י המשכה משה כנ"ל.

א) ענין יופצו אויביך, עוכומ"ז אף שאומרים שהוא כל יכול איך נק' אויבים בעבור שעובדים כוכבים, אך הענין דפי' אברהם אוהבי שיהי' גילוי אלקות למטה ושיהי' ביטול ולקבל עול מלכותו ית' ע"י המצות, והם רוצים ההיפך שילכו בשרירות לבם ושיחיו אותם בבחי' מקיף, וזהו רם על כל כמ"ש בדי"ה בשלח פרעה ובד"ה כי עמך מקור חיים, ושם הוי' עיקרו להיות גילוי והגילוי היינו ע"י י' צמצום ואח"כ ה' התפשטות ו' המשכה כו' . . .

המשכה זו זהו במקום הביטול לצמצם א"ע בביטול רצון כו' כמ"ש במ"א ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם כי בלעם ענינו בלא עם כו', ולכן הם נקראים אויביך, ומענין קומה ע' ביאור אלה מסעי השני, ועמ"ש ע"פ קומה י"ל מבחי' שינה או כענין אם אין פניך הולכים עמנו, גם י"ל קומה ענין גבורה, וזהו דירמי' לא אמר הגבור ביומא סט"ב איה גבורותיו כו' אף כי עת אשר שלט האדם כו' היינו באדם אבל הגבורה היא מבחי' כי לא אדם הוא, ותירצו שזהו גבורת גבורתו שכובש כו', אבל פי' קומה שיאיר גבורה זו למטה ולא יהי' שותק כו'. וענין ויפוצו נאמר בדור המגדל שע"י שלא יהי' התכללות לא יוכלו לקבל מבחי' רם ועקודים, וינוסו, עיין בענין גרש את האמה כו'.

(ב) וכ"ז הוא ענין מלחמה ונק' הוי' איש מלחמה ועמ"ש הוזהר פ' תזריע דס"ח ע"ב, ובמד"ר פ' נשא פי"א דרמ"ה ע"ד גבי וישם לך שלום, וכשהוא הולך למלחמה אינו הולך אלא יחידי שנאמר הוי' איש מלחמה בשמו הוא נלחם וא"צ לגסוע כו' עכ"ל, והיינו כי יניקת החיצונים נמשך מבחי' צירופים שם אלקים ממ"ח צירופים האחרונים שמשם יניקת אלקים אחרים, אבל כשמאיר גילוי שם הוי' מתבטל יניקתם ולכן יציאת מצרים באותות ומופתים שלמעלה מהטבע הי' ע"י גילוי שם הוי', וזהו בשמו הוא נלחם, ועמ"ש ע"פ המד"ר פ' משפטים פ"ל דקמ"ז ע"ב אני מחליפה שנאמר מדוע אדום ללבושיך ופורע מכם שנאמר ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה כו', וענין החליפין מלבוש לבן בחי' לבושי' כתלג חיור המורה על ורב חסד לבחי' לבוש אדום שהוא בז"א, ומבחי' זו נמשך ענין הוי' איש מלחמה, אבל ענין המנוחה שרשה מעת"י כמ"ש בזח"ג נשא קל"ז סע"א ע"פ עיניך תראינה ירושלים נוה שאנן נוה שאנן בעת"י אתמר, וזהו ג"כ ענין מו"ס שנקרא מוחא דשקיט ושכיך באתרי' שם דקכ"ח סע"ב שהוא למעלה מבחי' התפעלות המדות דלאו מכל אלין מדות איהו כלל, גם ענין וביום השביעי שבת וינפש זהו ענין מנוחה, והנה ששת ימים הוי' עשה את השמים כו' זהו נמשך מו"ק דז"א שהן ששת ימים, ופי' עשה הוי' היינו שם הוי' דז"א אח"כ וביום השביעי שבת וינפש היינו עליית ז"א בע"ק שהוא שם הוי' דלעילא כנודע מענין הוי' הוי', ולכן נק' וינפש לשון נפש יתירה, וא"כ מזה מובן שהמנוחה הוא בע"ק, וע"י שמשם נמשך תוספת גילוי האור בע"ס עי"ז נמשך השלום למטה, והו"ע אל המנוחה זהו בהמ"ק, וזהו ענין שלמה שמו ושלום יהי' בימיו, ונק' איש מנוחה והשלום נמשך ע"י תוספת גילוי אור מא"ס שע"ז מתייחדים הע"ס, וזהו במלך שלמה שהשלום שלו, וכמ"ש מזה בענין כיריעות שלמה בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה דרוש השני, והנה משם נמשך ומתפשט השלום גם למטה שיהי' היצה"ר בטל להיצ"ט ונה"א, כמ"ש במ"א בפ"י ורב שלום בניך בלקו"ת פ' ראה בדי"ה וכל בניך לימודי ה', והטעם י"ל כי החיצוניות נק' סטרא דשמאלא והקדושה ימינא בזהר פ' שמיני דל"ז ע"א, ואעפ"כ בקדושה

ג"כ יש קו שמאל אלא שלגבי סט"א נק' ימינא, כי באצ"י מיוחדים חו"ג, ועמ"ש מזה ע"פ מאמר הזהר פ' אחרי דע"ט ב' הביאו עלי כפרה, ועוד כי המכוון מהגבורה דקדושה להיות ס"מ כו' וויכוך והעלאה, ועד"ז עלה במחשבה לברוא במדת הדין מה"ט שע"ז לא יהיו חוטאים, כמ"ש במד"ר פ' בראשית ס"פ י"ב, ולכן נק' ימינא אעפ"כ לגבי החסד נק' שמאלא להיות מדה"ד ומשם שרש יניקת החיצוניות מפני שור מהשמאל, כי ע"י מדת הגבורה נמשך הסתלקות האור ואינו מאיר למטה אלא בצמצום, לכן נמשך מזה הסתר והעלם ומיעוט ההארה, ומהמיעוט ההארה נמשך יניקת החיצונים כמו ע"י מיעוט הירח נמשך יניקת החיצונים, ועוד כמו שמצינו שיצחק אהב את עשו, שהרי שלוחי הדין יניקתם ממדה"ד ומדה"ד מעכבת הגילוי בטענה הללו כו' והללו כו', אמנם ע"י תוספת אור מאור א"ס שע"ז נעשה יחוד הע"ס וע"י קו האמצעי נכללו ונמתקו הגבורות בחסדים, כי באוא"ס ממש לית שמאלא כלל כנודע, לכן ע"ז נמתקו הגבורות דקו השמאל או ממילא אין יניקה לחיצונים שעיקר יניקתם רק מקו השמאל ובנין המ' מהגבורה מדה"ד וז"א חסדים ע"כ היחוד זו"ג זהו מבטל יניקת החיצונים, וע"כ בימי שלמה שהי' דור ט"ו מאברהם קיימא סיהרא באשלימותא כמ"ש במד"ר פ' בא פט"ו שנתמלא דיסקוס של לבנה ואז הי' יחודה עם שמש הוי' פב"פ, ע"כ הי' שלום בימיו, ולכן גם עתה העבודה בק"ש להמשיך תוספת אור שיתייחדו הע"ס.

ג) **ובפרדס** ערך מנוחה כ' וז"ל מנוחה פי' רבי משה כי יסוד הוא מנוחה מטעם כי הוא לשון נופת ומנוחה ונח בביתו (עיין זח"א נט"ב), או מלשון ירידה כי תרגום וירד ונחת כי יורד למלכות (עמ"ש ע"פ ריח ניחוחי ובענין בשובה ונחת תושעון) וז"ל כי הבינה נק' מנוחה הגלגול בשמיטות כולם והיא נקראת שבת הגדול כאשר יבואר בערכו עכ"ל. ודברי הפרדס באמרו וז"ל כו' יש להם סיוע ממ"ש בת"א סד"ה ואלה המשפטים בפירוש ובשביעית יצא לחפשי חנם, חנם בלא מצות שאז יהי' מנוחה לחיי העולמים שאין עוד עליה למעלה הימנה עכ"ל. וביאור הענין כי הנה ארז"ל תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב שנאמר ילכו מחיל אל חיל, דהיינו עילוי אחר עילוי בהשגה נעלית יותר כמ"ש בת"א בד"ה ואתה תצוה בפירוש מרוב כל, ובין כל עליה ועליה יש קצת ירידה בינתיים דהיינו ענין הטבילה בנהר דינור כמ"ש בד"ה ויהי מקץ דרוש הראשון גבי וכן כשהולך מחיל אל חיל כו' ובד"ה מראיהם ומעשיהם, וע"כ אין להם מנוחה אכל באלף השביעי שיתגלה בחי' סוכ"ע שאין עוד עלייה יותר בשמיטה זו נק' מנוחה לחיי העולמים, והיינו כנ"ל בענין גוה שאנן לעתיק יומין אתמר, וזהו כמ"ש הפרדס שהבינה נק' מנוחה, וזהו ענין בא שבת בא מנוחה ופי' בוח"ג פ' פנחס דרנ"ו א' שהוא בינה. אך פי' רבי משה ג"כ אמת כמבואר בוח"א ר"פ נח דג"ט ע"ב שהיסוד נק' נייחא לגנתא והיינו ע"י ונהר יוצא מעדן כו' ור"ל שהיסוד ממשך במי' משפע המנוחה שבבינה, וזהו ג"כ ענין על מי

מנוחות ינהלני כדפי' בוח"ב פ' תרומה דקע"א סע"א אלין מים דהנחה דקא נגדין ונפקין מההוא נהר דנגיד ונפיק מעדן שע"ז עושים נחת לתשוּקת המ' כמ"ש בוח"ג פ' אחרי דס"ז ע"ב ע"פ כאיל תערוג על אפיקי מים. ובמא"א אות מ"ם ססעי' ט"ז מי מנוחות נקרא השפע או"א גם ש"ע נהורין שיצאו מחסד עילאה הנק' מים עכ"ל, וזהו ענין שהבהמ"ק נק' אל המנוחה, שבו גילוי מי מנוחות והם הנמשכים מבחי' מקור מים חיים, ועיין בהרמב"ן פ' תולדות מזה שי"ל שזהו ענין ויעתק משם ויחפור באר ולא רבו עליה כו', ולכן נקראו מי מנוחות, וזהו ענין שלמה שנק' איש מנוחה (ועיין בזהר תזריע מ"ח ב' שבחי' זו היא בוא"א כשנמשכים בו המוחין דגדלות מאו"א נק' קדוש ואז י"ל נק' איש מנוחה). ועיין מענין איש מנוחה בזהר פקודי דרמ"ב א' ודרס"א ודקס"ד א' מובן שהמקדש דשלמה גבוה הרבה מהמשכן ונק' ע"ש מלך שלמה שהיא בינה, ובמאמר דרמ"ב א' נראה משכן דמשה מת"ת דשלמה מיסוד ועיין בסה"מ רס"י קמ"ב, ועיין זהר פקודי דרנ"ו א' דמבחי' ת"ת נמשך נשיקין ואתדבקות רוחא ברוחא, ודרנ"ח ב' ע"י יסוד שהוא יוסף זיווג גופני, ומשמע שם בחי' נשיקין גבוה יותר, וכן פי' רבינו ז"ל שם, וזה נגד מ"ש בבה"ז בלק דק"צ ע"ב דזיווג גופני נמשך בו מהעצמיות המוחין ובנשיקין רק הארה כו', וצ"ל אמת הארה לבד אבל ההארה בא ממקום גבוה יותר כמ"ש בכיבור דלא תשבית מלח ע"ד חכם עדיף מנביא, ועכ"פ לפ"ז ענין איש מנוחה לפי שאו נמשך ונהר יוצא מעדן שהוא נייחא לגנתא כמ"ש בזהר ר"פ נח דנט"ב, ועיין מענין בן פורת יוסף ששורש בחי' זו דיוסף הוא גבוה שע"ז דוקא תולדות יעקב, ור"ל ע"י יעקב נמשך הגילוי באצ"י והיינו שהוא בריח התיכון המבריח מן הקצה לקצה השמים * דלעילא שהיא בינה עד הקצה התחתונה שהיא מ' כי במ' מסתיים הקו וחוט ואינו נמשך עוד בבני"ע, וזהו עד הקצה מל' ולא יותר, אכן כדי שיהי' נמשך הגילוי גם בבני"ע זהו ע"י יוסף שהוא ענין תוספת וריבוי האור להאיר גם למטה, וכענין קומה ה' למנוחותיך אתה וארון עוֹז, ובמא"א א' סעי' קכ"א ארון נק' יסוד דאבא והתורה שבו הם הארותיו כו' ארון נק' יסוד דנוק' והתורה שבו יסוד דז"א כו' עכ"ל, והיינו כי יסוד אבא נמשך ומאיר ביסוד ז"א, וזהו בחי' ונהר יוצא מעדן שה"ע מי מנוחות כנ"ל שיומשך ויתפשט הגילוי למטה להאיר גם בעשיה כמו שהי' מאיר בבהמ"ק שלמטה כו', ועמ"ש ע"פ יקו המים אל מקום אחד הוא יסוד כו', וזהו ג"כ ענין שלמה שנק' איש מנוחה שממשיך השלום בה"א תתא, וזהו שלמה.

ד) וְהִנֵּה בַעֲבוּדָה מִלַּחְמָה וּמְנוּחָה זֶהוּ עֵינֵי חוֹל וְשִׁבְתָּ שֶׁהוּא יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, כְּמ"ש מִזֶּה בִּלְקִיַּת ע"פ לֹא הֵבִיט אֹן בִּיעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בִּישְׂרָאֵל, וְדֶרֶךְ כָּלל בִּינֻנִים וְצִדִּיקִים, וְלִקְשֶׁר עִם הַגִּיל דֵּהמִלַּחְמָה מוֹ"א בַּחֲבִי' אִישׁ מִלַּחְמָה וְנוֹה שְׁאֵנָן מַעַ"ק צִ"ל שֶׁהִבְיֻנוּגִים וְכֵן בַּחוֹל מִמְשִׁיכִים מוֹ"א אֲבָל בַּשִּׁבְתָּ יוֹם

מנוחה לפי שהוא גילוי ע"ק ועד"מ צד"ג. והנה ענין הגז"ל ס"ב שהמשכת תוס' אור זה הוא ע"י הקרבנות וג' בחי' כהנים ליום וישראלים. יש להעיר ממ"ש בדרוש ברכת הזימון שע"י שהן שלשה שאכלו אזי דוקא יוכלו לומר נברך להמשיך מהברכה העליונה. ועמ"ש מענין יקוו המים ג' קווין. ועיין בהרמ"ו ר"פ צו שע"ז ממשיכים מבחי' תלת רישין הנק' קדה"ק, וזהו ענין הבונה בשמים מעליותיו ע"י כי ואגודתו על ארץ, ואין אגודה פחות משלשה. ועד"ז חכמה בינה ודעת גימט' כתר, וכן ג"פ אור ר"ל ע"י התחברות ג' קוין מאור הכתר דוגמת נברך ע"י שהן שלשה, וכמ"ש בזה"ג ואתחנן דרס"ב ב' בענין ד' בחי' תפילין שהדעת מתחלק לב' מוחין חו"ג ע"י גילוי והמשכה ממ"ס דא"א. ועיין באדר"ר דק"מ ע"א וע"ש דרס"ב סע"ב בענין שין של ג' רשאים. גם להעיר ממ"ש בזהר תרומה דקס"ב ע"ב בענין התקשרות נר"ג דבי"ע יחד ועי"ז יש עליות עד שהנשמה דאצי' בינה מתקשראה באוא"ס. וזהו ענין צרור ואין צרור פחות משלשה שהן נר"ג דאצי'. ועד"ז כהנים ליום וישראלים פי' בש"א ש"א שהן נר"ג, דוגמת שרפים חיות ואופנים כו', וכשמתקשרין יחד מתגלה אור האצילות. עמ"ש מזה ע"פ שניך כעדר הרחלים, ועיין עוד כה"ג בד"ה יהודה אתה שע"י התקשרות ג' בחי' ראובן שמעון ולוי מאיר בחי' סוכ"ע והוא ענין יהודה אתה כו'.

(ה) והנה ענין יחוד הע"ס שנמשך ע"י תוספת אור כנ"ל היינו כמבואר בד"ה החלצו מאתכם בענין יעשה שלום לי שאפי' בחי' חו"ב הם ב' הפכים אין ויש וצריך להמשיך בחי' שלום ע"י תוספת האור מאור א"ס ב"ה. וכ"ש בחו"ג. וכ"ש בכי"ע, בין מיכאל וגבריאל. וזהו ענין ויצוים דמשה ואהרן שיהי' צוותא וחיבור בין חו"ב שהן משה ואהרן, שהרי שמן שצף ע"ג היין פלוגתא דיבין ורבנן אם הוי חיבור כלל, לכן צריך להמשיך החיבור מלמעלה. וכמ"ש בזה"ג פ' אחרי דע"ז ב' דחיבור ויחוד י"ה במזלא תליא, מזלא הוא אור הכתר, ובדרוש שמע"צ תקע"ב פי' שלום בפמליא של מעלה היינו חיבור סוכ"ע בממכ"ע והיינו ע"י בחי' הגבוה משניהם. וזהו ענין תלת רישין היינו ממכ"ע וסוכ"ע והבחי' שלמעלה משניהם כמ"ש מזה בביאור ע"פ אחרי הוי' אלקיכם תלכו וזהו ענין ג"פ קדוש יעו"ש, ולכן זהו הנמשך ע"י חיבור ואגודה כהנים ולוים וישראלים שהם נר"ן כנ"ל ותלת רישין נק' ג"כ נר"ן ממכ"ע נק' נפש כו', והנה ענין כהנים הוא קו הימין חח"ג כה"ג בחכמה, ולכן בו ועל ידו יחוד י"ה, והראיה מעבודת יום הכפורים שהוא דוקא בכה"ג. והיינו לפי שביוהכ"פ היחוד בבחי' י"ה כי ה' עינויים ה' תפלות נמשך מבחי' ה' עילאה, וכמ"ש בספר עבודת יוהכ"פ שלכן יוהכ"פ אסור בתשמיש לפי שבחי' י"ה מתעלם בבחי' ו"ה כנ"ל כו' ע"ש, ועמ"ש מענין כה"ג בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ ובד"ה ויצוים אל בניי, וסגן הוא בחסד וזהו ענין אתה כהן לעולם שממשיך מהבינה בוו"ג וכהן הדיוט בנצח כו', ובעבודה כה"ג הוא בחי' אה"ר כמ"ש בד"ה ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך ושרשו מבחי' זרב חסד ונוצר

חסד, והוא מבחי' מולי' של הנשמה, ולכן יוכל לחבר בחי' י"ה אע"ג דחיבורם לאו בחסד תליא כ"א במזל תליא. והנה בלויים יש ג"כ בחי' נגד קו השמאל שיש בו ג' בחי' בינה גבורה הוד והוא ענין קהת גרשון ומררי, עיין בהרמ"ז פ' קרח, וכן בישראל ג' בחי' נגד קו האמצעי, והוא ישורון ישראל יעקב כו', נמצא הן שלש של שלש שלש, לכן ע"י אגודתם יחד נמשך תוספת האור בע"ס כו'.

ו) והכהנים עבודתם עובדא שהיא עבודת הקרבנות שנק' עבודה ורעותא דליבא, והוא מקו הימין, ימין מקרבת כמ"ש בד"ה לבבנתי וכן בנימין שבחלקו המזבח הרי הוא בן ימין, ורעו"ד להיות רוח אמשיך רוח ועמ"ש מזה במ"א ובד"ה מוחה מימין, והלויים אומרים שירה על היין, ועמ"ש ע"פ רני ושמחי, רנא היא העלאה ושמחה המשכה, והיינו גבורות דאימא וחסדים דאימא, והכהנים הן בחי' שמן, שע"י נכנס יין יצא סוד בחי' גילוי ההעלם אכן יש בחי' רוא דרוזין ע"ד סתימא דכל סתימין טמירא דכל טמירין, והוא ענין השמן כנ"ל בענין שמן שצף ע"ג יין, וצ"ל ב' ההמשכות כמ"ש ויין ישמח כו' להצהיל פנים משמן, ודוד אמר וחסידך ירננו פי' במק"מ ע"ד כלי הגבורה בכלי החסד והיינו אור הכינה נמשך בכלי החסד, וזהו כענין אלכסון, וזהו ענין פ' שמע שהוא בחסד ופנימיות' שם מ"ב, ורבינו ז"ל פי' כי עבודת הלויים מיתוק גבורות דאימא ע"י חסדים דאבא, בחי' רצוא ושוב, וחסידך ירננו מיתוק גבורות דאבא י"ל כענין הלוח ונסוע דאברהם שלמעלה מרצוא ושוב, או כענין אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם, שיש קלא דאשתמע הנמשך מהמדות שבלב וקלא דלא אשתמע מדות שבשכל, זהו ההפרש בין שיר דלויים לבחי' וחסידך ירננו שפי' כאן הניגון במחשבה ר"ל מדות שבשכל, וכענין וכל הלבבות יראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך סד"ה וידעת היום דרוש השני, או ע"ד ושאתם מים בששון עם היות מים ביטול ולא כמו יין לרמא קלא, עכ"ז צ"ל בששון וכן אמרו רז"ל במשנה פב"ת דסוכה חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין לפניהם באבוקות של אור שבידיהם ואומרים לפניהם דברי שירה כו', הרי דוקא חסידך היו מרקדים ומרננים כו', והיינו כי ושאתם מים מבחי' והחכמה מאין תמצא, ולגבי בחי' אין גם החכמה כבינה נחשב כענין מאת הוי' היתה זאת, וכמ"ש מזה לקמן סעיף ח' יעו"ש, ועד"ז נאמר בשירת הים אז ישיר משה ובני ישראל מחמת התגלות ע"ק ה' משה מ"ה ג"כ בבחי' שירה כו', ועד"ז ההרים רקדו אף שהן דומם אף במי שהוא בחי' מה וביטול שעז"נ אם לא שויתי ודוממתי בחי' דומם, קול דממה דקה, הגיע התפעלות בבחי' שירה ועמ"ש כה"ג בפירוש אחותי כלה, גם י"ל ההרים רקדו היינו החשובים שאין כבודם לרקד כמו שאמרה מיכל לדוד כו' ואעפ"כ בקיים דבעתיקא תליא ההרים רקדו, ועד"ז הוא ענין וחסידך ירננו כו', גם כי כהנים לויים וישראלים הם נשמה רוח נפש בי"ע, אי"כ כהן בריאה לוי יצירה, לכן כהנים בחשאי שבבריאה מאיר

חב"ד וביצירה חג"ת, ועיין בפלח הרמון ש"א פ"א, ולכן והחיות ברעש ושרפים בחשאי, והנה ים עלמא דאתכטיא הוא בריאה מחשבה בורא חושך, ויבשה עלמא דאתגליא יצירה יוצר אור, וכשהפך ים ליבשה שהבריאה האירה בגילוי כמו היצירה ע"י הארה מלמעלה מסדר השתל' כו', עד"ז וחסידיך כהנים ירננו כמו והחיות ברעש כו'.

ז) עוי"ל ע"פ מ"ש בת"א בד"ה אלה תולדות יצחק בענין באר מים חיים דיצחק שהוא נביע מתתא לעילא, נמצא עם היותו מים ואפילו מים חיים שהוא בחי' חכמה עכ"ז הוא מתתא לעילא ונובע כן תמיד, והו מצלת וחסידיך ירננו כי לוי' שירה על היין יוכל להיות אח"כ הפסק אבל הבאר נובע תמיד בלי הפסק, והנה ר"ת יצחק ישרים צדיקים חסידים קדושים, נמצא בחי' חסידיך שייך ביצחק, כי יצחק ע"ד אור הגבורה בכלי החסד, עוי"ל כמ"ש בת"א בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה שדביקות הנפש בשרשה קודם ירידתה לגוף בבחי' רצוא ושוב הוא בבחי' ממכ"ע, וע"י תורה ומצות תהי' דביקותה בבחי' סוכ"ע שמשם נלקחו התומ"צ, והנה תורה גימטריא רצוא ושוב, שהמצות יש שהן בבחי' רצוא ויש שהן בבחי' שוב (כמ"ש בד"ה וכל העם רואיכ, אך זה הרצוא ושוב הוא בבחי') סוכ"ע ע"ד ונתתי לך מהלכים ב' בחי' הילוך וכמו שיש חיון תתאין דבי"ע שנאמר והחיות רצוא ושוב, ועד"ז גם י"ל ההפרש בין שיר הלויים דוגמת רצוא ושוב דחיון תתאין ובין וחסידיך ירננו דוגמת רצוא ושוב דחיון עילאין כו', עוי"ל ע"ד מומור שיר ליום השבת דפירש בזח"ג ס"פ אחרי דע"ט ב' שבחא דקא משבח קודב"ה שהוא ז"א שמשבח בשיר לגילוי ע"ק המאיר ביום השבת ועד"ז יובן ענין וחסידיך ירננו, ועמ"ש ע"פ ואתה הרם את מטך הקושיא בענין למען יומרך כבוד, איך שייך השיר והזמרה במל' דאצילות שהוא אלקות והשיר אינו שייך אלא בדבר נפרד מן העצמות היינו שיר המלאכים, והתירוץ דבע"ס יש אורות וכלים, והאורות הן בלי מה בלי מהות הכלים הן חג"ת כו' ולפעמים האור מאיר הרבה בהכלים ולפעמים מסתלק האור ונשאר רק מעט כו' ולכן מצד הכלים שייך שיר וזמרה כו' וביותר במל' שמתלבשת בכלים שלה בבי"ע כו', ועיין מזה בבה"ז פ' בשלח על המאמר שם דמ"ח ע"ב ת"ח כל משיריך תוך ד"ה וכד סליק ימא גלגלוהי גבי אן הנה י"ל בעיקר ענין הנ"ל דאלקים אל דמי לך כו', ובודאי שאעפ"כ אין ערך שיר הנבראים לשיר הכלים דע"ס ואף לכלים דמל' דאעפ"כ איהו וגרמוהי חד, א"כ עד"ז י"ל ההפרש בין שיר הלויים לבחי' וחסידיך ירננו כו'.

ח) ולבאר עוד מש"ל ס"ו שהוא ע"ד ושאתם מים בששון, אפ"ל עפמ"ש בסידור בפירוש הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עונו הללוהו בגבורותיו שהן כח"ב היינו הארת כח"ב דאצי' כשמאירים ביצירה, ולכן יורדים מדריגה א' שהכתר דאצי' במקומו אינו נק' אף בשם קדשו אלא הוא קדש הקדשים שגם מבחי' קדש הוא מובדל וכשנמשך ביצירה נק' קדשו שזהו

שם של החכ' דאצ"י במקומה שנקראת קדוש. והוה הללו אל בקדשו דפי' המשכת הכתר מאצ"י ליצירה, והללוהו ברקיע עונו קאי על החכמה דאצ"י כאשר מאירה ביצירה שאז יורדת מדריגה אחת ונקראת בשם שהבינה דאצילות נק' בו דהיינו בחי' רקיע, כי פי' אמ"ר אור מים רקיע, אור הוא מקור החכמה כח"ב דאבא מים יסוד אבא המשפיע הטפה וכשנמשך בבינה נעשה רקיע, ועיין זח"ב תרומה דקס"ו, נמצא החכמה במקומה נק' אור או מים וכשירדה ליצירה נקראת רקיע, והבינה כשנמשכה ביצירה נק' הללוהו בגבורותיו כו' ע"ש. ומוזה נדון להיפוך לנידון דכאן שכאשר נמשך תוספת אור באצ"י היינו הארת הכתר, אוי מרוב הגילוי החדש לקחה החכמה הבחינה שהבינה נק' כן היינו ע"י הרינה שתמיד הרינה בלויים וה"ע השיר על היץ, והוא מבחי' בינה שע"י רינה והעלאה זו נמשך השפע מהחכמה בבינה כו' ועכשיו החכמה הוא בבחי' רינה זו כדי להמשיך גילוי אור הכתר, ועמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמיני עצרת כנישין יהא לכון, ושם פ"ד מענין משה שהי' כבד פה ע"י ונחנו מה כח מ"ה, אך ע"י אנכי אהי' עם פיך עי"ו משה ידבר כו', לפי שבמ"ת הי' גילוי אנכי שהוא כתר כו' ולגבי הכתר הרי החכ' עם היות החכמה או בתכלית המעלה יותר מקודם גילוי הכתר עכ"ז כבינה יחשב ע"ד והי' הוי' ז"א לי לאלקים שז"א בעלותו לעתיקא כאלקים נחשב כו', וע"ד שהחכמה בירידתה ליצירה נק' רקיע כנ"ל, אלא ששם הוא מצד הירידה קנתה מדריגת הבינה וכאן הוא בהיפך שעצמיות מעלת החכמה כמו שהיא בעצם עכ"ז לגבי הכתר נחשב כבינה לגבי חכמה, ולכן נמשך מזה כי וחסידך ירננו כו', ועד"ז יובן מה שאומרים בשמו"ע דר"ה ויוהכ"פ ובכ"ן צדיקים יראו וישמחו וחסידים ברנה יגילו שע"י גילוי דלע"ל אזי וחסידים ברנה יגילו כו', היינו כי הגילה זהו כשהשמחה היא בבחי' יראה כו' והיא גבוה מהשמחה בעצמה כו' וכמ"ש ישמח ישראל בעושו בני ציון יגילו במלכם כו', ולענין במאנין דילך יש להעיר ממ"ש באגה"ק בסופו סד"ה להבין מ"ש בפע"ח דבזמן הוה עיקר הברור וז"ל ואף את"ל שגם הניתן בסיני הוא ברוח דבריאה יצירה הרי נודע שכל מלאך שהוא שליח מלמעלה אוי נקרא בשם ה' ממש השוכן בקרבו משא"כ כשאינו שליח כו' וכן הוא ממש בבחי' התלבשות התלמוד בבחי' רוח דבריאה והמשנה ברוח דיצירה הם שלוחי ה' דהיינו כלים דנוק' דאצילות כו' אשר המשנה והתלמוד שבהם נמשכים מיסוד אבא המקבל מח"ס דא"א שבו מלובש אור א"ס ב"ה ונמצא שאור א"ס הוא שם שוכן ברוח דבריאה יצירה • במקרא ומשנה ותלמוד וכשהאדם לומד ממשך אוא"ס ב"ה בעוה"ז להיות נכלל ובטל באורו יתברך כי זה כל האדם כו' עכ"ל, והוה אלא במאנין דילך, היינו בכלים דבריאה יצירה שהן רוח דב"י יהי' נמשך ומאיר אור א"ס ב"ה כי הוא כל יכול, והמשכה זו עכשיו זהו ע"י עסק התורה, ואפ"ל ג"כ שע"י יומשך

א'תר אור בהעלותך התורה

שיהי' בבי"ע ג"כ איהו וגרמוהי חד כמו באצילות ע"ד שנתבאר בתו"א פ' בא ע"פ יצאו צבאות.

ואביה ירק ירק, ירק גימט' ש"י ב"פ ירק היינו ב"פ ש"י שהוא תר"ך, וזהו כשנמשך להאיר, אך כשנמשך משם בכחי' ביטוש י"ל נק' ירק ירק כו', שמכחי' יקר נהפך לבחי' ירק כו', פנים זועפות ע"ד פשע. שפע. יש להעיר מענין וירקה בפניו וענתה כו'.

שלה

שלה • לך אנשים כו', ענין המרגלים שהיו נשיאי העדה אנשי שם ומה טעם שלא רצו ליכנס לא"י וגם להבין מהות ומדרגת • הגה כתיב הארץ אשר נתתי להם ארץ זבת חלב ודבש (הג"ה, ע' מענין א"י בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק ושם משמע פי' ארץ זבת חלב ודבש הוא בחי' אהבה בתענוגים, ועיין מענין חלב בלק"ת בשה"ש ע"פ באתי לגני בענין שתייתי ייני עם חלב, עכ"ה), אך צ"ל דהנה כל המצות רובם ככולם תלויים דוקא בא"י ובפרט ענין זרעים וקדשים (ובמדבר היו הקרבנות לפי שעה), הנה כתיב לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם, וצ"ל היתרון שבלחם והלא האדם ג"כ במאמר נברא כמ"ש נעשה אדם, ולמה צריך האדם לקבל חיותו מהלחם דוקא, אך הענין הוא כי מוצא פי ה' שבדצ"ח הוא ענין הרפ"ח ניצוצים שנפלו בשבה"כ והאדם הוא מהתיקון, ולכך צריך האדם לקבל חיותו מדצ"ח דוקא, לפי ששרש הרפ"ח ניצוצין הוא מאד נעלה מכממ"א.

קיצור • ענין המרגלים שלא רצו ליכנס לא"י, הארץ נקראת זבת חלב ודבש מה שבה הוא זה, רוב זממות תלויים בארץ, יש להקדים ענין שהאדם מקבל חיותו מהלחם, כי מוצא פי ה' שבדצ"ח שרשו מהרפ"ח ניצוצין ששרשם מאד נעלה מהתיקון.

וכמו כן ענין ירידת הנשמה לעוה"ז השפל דוקא הוא כדי לאכפיה לסט"א בכדי שעיי"ז אסתלק יקרא דקודב"ה (בד"ה אלה פקודי המשכן סעיף ב') היתרון האור הבא מן החושך דוקא (נמצא דמיון ירידת הנשמה בהגוף הוא כמו שהאדם מקבל חיות מן הלחם), וכמו עד"מ מגרעין הנזרע בארץ שעיי הרקבון שנרקב ונפסד בארץ הוא צומח אח"כ בתוספת רב וכיתרון האור וכי.

ב) וביאור הענין דהנה אלי' אמר בתקונים אנת הוא דאפיקת עשר תקונין וקרינן להון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין כו' עלמין הוא מלשון העלם ונק' בזהר היכלות היכל חסד היכל הזכות כו' ובתוכם נשמות שנהנין מזיו השכינה ומלאכים שעומדים באהבה ויראה ופחד כו' כמו מחנה מיכאל בחינת אהבה כו' ואומרים שירה כל אחד לפי השגתו, והיכל הוא בחינת כולל, שכולל כל הפרטיות שבתוכו כמו היכל חסד כללותו הוא חסד והפרטיות שבתוכו הוא חכמה שבחסד חסד שבחסד כו' (נ"ב עיין כה"ג בדרוש הד' מינים שביריעות המשכן וד' כלים שבתוך המשכן, ובזח"ב פ' וארא דכ"ה ב' בענין כלל ופרט, ובבה"ז פ' שמות בענין

שלה : לקי"ת לו, ג

ומדרגת : כ"ה בגוכתי"ק, ואולי צ"ל : ומדרגת א"י.

א'תרא

קול אמר לדבור קול איהו כלל דבור איהו פרט) וכל הע"ס וכמשל העיגול ובית שכוללין כל הפרטים שבתוכם זהו פי' לאנהגא בהון עלמין. עלמין הם בחי' ההיכלות בחי' הכוללת ולאנהגא בהון הוא בחינה הפרטיות שבתוכם (בפרדס שער ד' פרק ה' גרים לאנהגא בהון עלמין). וההיכל הוא מעלים ומסתיר אור א"ס ב"ה שלא יתגלה להם כ"א לפי השגתם שלא יהיו בטלים לפי שהם בעלי גבול מאין ליש. ואינם מערך ומהות א"ס ב"ה שאין לו תחלה ואין לו תכלה וצריך ההיכל להסתיר ולהעלים (ובבחי' אצילות הוא אורות וכלים).

קיצור. ע"ס הם לאנהגא בהון עלמין. עלמין הם ההיכלות. ההיכל כולל כל מה שבתוכו פרטיים. וההיכל מעלים ומסתיר.

ויה"ס • כלב. סוטה פרק אלו נאמרין דל"ה ע"א לי שתיקה ולי הסתה ועי' בשרשים ערך הס וערך סות. וי"ל דכתיב בחבקוק סס"י ב' וה' בהיכל קדשו הס מפניו. היינו שלא יהי' ההיכלות מעלימים כי שם הוי' מאיר בהיכל שהוא שם אד' ע"ד יחוד הוי' אד' שזהו גימ' אמן. ואזי הס מפניו שתיקה וביטול כמו שרפים עומדים וכן הס גימ' היכל. והיינו כמו השראת אלקות בבהמ"ק שזהו גלוי שעי"ז נמשך גלוי אלקות למטה דירה בתחתונים זהו וה' בהיכל קדשו. משא"כ בחורבן בהמ"ק הרי סליק לעילא לעילא ונשאר למטה חושך. וא"כ עיקר העבודה הוא להמשיך בחי' והוי' בהיכל קדשו. והיכל זה אינו מעלים ומסתיר כלל ואדרבה נק' קדש הקדשים. וכענין אורייתא היכלא עילאה דקודב"ה. ולי הסתה לטוב הלא יחזקיהו מסית אתכם כו' לאמר ה' אלקינו יצילנו בד"ה ב' ס"י ל"ב ובישעי' ס"י ל"ו. וכן ואף הסיתך מפי צר באיוב ס"י ל"ו. כלב גימ' אליהו גימט' ב"ן ע"כ הוא מחברם למשה שהוא בחי' מ"ה ונחנו מ"ה.

ירושלמי סוטה פ"ט. רבות רסו"ב רסו"ב. ילקוט ח"א רכב"ד רס"ג שז"ב. ח"ב י"ב קיג"ד (של"ה) קעא"א קפב"ב רמג"ב שנה"א א"ב תשז"ב ממ"י כג"ג. בחיי קעה"ד קצב"ד.

(ב) מד"ר ר"פ שלח מיד עמד כלב ושתק כל אותן אוכלוסין שנאמר ויהס כלב כו' ואומר הס והם שותקין כו' טובה גדולה אני מחזיק לו שנאמר זולתי כלב. מהו זולתי לזה אתי כו'.

דרס"ן ע"א שהיו מצווחי' על משה ועמד כלב ושיתקן כו'.

ג) ילקוט ח"ב רמז נ"ח עלה נעלה אמר כלב.

ואולם חי אני, בעה"ק ח"ג פס"ג פס"ט, להעיר מענין בשוב ה' ציון אבר חי משא"כ עכשיו בן פרת ח"י חוליות בד"ה יביאו לבוש מלכות שם בח"י אלף עולמות בד"ה לא הביט און ביעקב מענין ח"י ברכאן דשמו"ע ותשב באיתן, גם כי איננו ע"ד היתה כאלמנה עז"א ואולם חי, משה החייתני פ"ה דברכות, חי אורות נשמה הפך מבחי' כד אנת תסתלק כו' כגופין בלא כו'.

ביאור הדברים ע"פ מקושש עצים כו', הנה תחלה צ"ל בענין שבת עפמ"ש כי בו שבת כו' אשר ברא לעשות וצ"ל מהו בחי' עשי' למעלה, אך הוא עד"מ כמו בנפש יש ג' לבושים מחדו"מ ופי' מעשה היינו בחי' כח המעשה, כמו כשזרק אבן הרי נמשך כח מן היד אל האבן להגביהו באויר הפך טבעת האבן, ונמצא בחי' עשי' הוא ג"כ כח והתפשטות הנפש כמו הדבור, אלא שהוא מחיצוניות הנפש וכח הדבור הוא נמשך מפנימי' הנפש יותר מכח העשי' ומתגלה בה' מוצאות הפה, וכח המחשבה הוא יותר פנימי מהדבור, וכך יובן למעלה רק כי לא מחשבותי מחשבותיכם וכן בדבור ומעשה, כי דברי אשר מפי לא ישוב אלי ריקם כו', והנה כשאמר הקב"ה יהי אור הנה מתחלה הי' צירופי אותיות אלו בהמחשבה שהוא בחי' פנימי' יותר מהדבור ונברא עי"ז האור בעלמין סתימין וכשנמשך אח"כ ונתלבש המחשבה בהדבור שהוא לכוש חיצון לגבי מח' נברא מזה האור שלנו (ואלמלא לא נתלבש בהדבור לא הי' יכול להתלבש החיות מהמח' עצמה באור שבעלמין דאתגליין רק ע"י שהדבור מלביש ומעלים על המח'), וכן עד"ו ביהי רקייע ע"י המחשבה נברא הרקייע הנמתח על הנשמות בג"ע כמ"ש ענינו בזהר הובא בתניא שער היחוד והאמונה, וע"י התלבשות המח' בדבור נברא הרקייע למטה, אלא שנאמר בו ויעש כו' את הרקייע דהיינו ע"י התלבשות בלבוש וכח העשי' כדי לעשות גשמי' הרקייע וכח זה הוא למטה במדרגה ממו"ד, וכמ"ש אף עשיתיו הפסיק הענין כו' (וענין כח העשי' הוא ג"כ בחי' אותיות הדבור, שהרי בדבר ה' שמים נעשו, אלא שיש אותיות הדבור שמאירים בהם חג"ת זהו אותיות עליונים יותר, ויש לפעמים שאין מאיר בהדבור בחי' חג"ת רק בחי' נה"י זהו בחי' עשי', כך

נת' ע"פ יפו פעמיך בנעלים. גם י"ל ע"ד חילופי האותיות ע"י אלפי ביתות א"ת ב"ש, זהו בחי' הסתר והעלם בלבוש כמו משל שמעלים הנמשל כו', ער"ז י"ל החילוק בין דבור לעשי' למעלה). והנה לעולם ה' דברך נצב בשמים גם עתה, וגם בשבת אין האותיות מסתלקים אלא ששוכת מבחי' אשר ברא לעשות שבו"ב הוא אשר ברא אלקים לעשות דע"י שם אלקים נמשך ונתצמצם בבחי' לעשות בחי' כח העשי' אבל בשבת ער"מ מתעלה השכל והמחשבה מלהיות מתלבשים בעשי', ועולים בעצמותם ונמשך החיות למטה ג"כ מאותיות המח', ולכן ארז"ל דבור אסור הרהור מותר, וכמ"ש במ"א בדי"ה שובה ישראל עד כו' (ואע"פ שנת' שאם לא הי' התלבשו' המח' בדו"מ לא הי' נתהוה גשמיות העשי' מ"מ מתקיימים בשבת ע"י המח' כיון שכבר נתהוו ע"י הדבור ועשי' בתחלה. וע' באוצ"ח מבואר כה"ג גבי התהוות הכלים אזי האורות מתלבשים בתוכן ואינן מתבטלין מחמת זה כו' וזהו דוגמא למש"כ). והנה כתי' ושפרו כו' לעשות את השבת לדורותם, הגם דשבת מיקדשא וקיימא מ"מ שייך לעשות דהיינו לדרתם שיתגלה למטה להיות הבחי' דירה בנשי' וגם לדרתם לשון נצחיות היינו שיתגלה מלמעלה מהזמן בזמן שגם בבחי' הזמן יתגלה בחי' שבת שהוא בעצם למעלה מהזמן שלכך מונים כל יום שאחר השבת יום ראשון כו' (וענין גילוי זה מלמעלה מהזמן בזמן מבואר הפי' בתניא ח"ב גבי שילוב הוי' באד'). וההמשכה זו זהו לעשות את השבת, וזהו ע"י מי שטרח בע"ש כו'. ויש בזה ב' בחי', הא' ע"י התפלה שהוא עלי' נה"ב שנקחה משמרי האופנים להיות ע"ד והאופנים ברעש גדול, ועיקר הרעש מחמת כי קדש כו', והב' ע"י ביטול היש לאין בכל מעשה המצות שע"י נמשך גילוי אא"ס ב"ה ממש. והגילוי בב' בחי' מקיפי' ופנימי' שע"י ביטול היש לאין הוא גילוי פנימי', וע"י רעש גדול בבחי' מאדך בלי גבול הוא גילוי המקיפים, וד"כ גם התפלה עצמה כלולה מב' בחי' אלו שהרי הכח להתפלל נמשך מבירורי המאכלים שנעשה מהם חיות פנימי, ואח"כ נמשך מזה בחי' רעש גדול אשר זהו בחי' מקיף כו' כנ"ל. והנה ע"י גילוי בחי' אור א"ס ממש ע"י יוכל להיות עליות הנשמות בחי' לאשתאבא בגופא דמלכא שמקודם נמשכו מבחי' לבושין ושיוכללו בבחי' גופא זהו ע"י גילוי אא"ס ב"ה בעצמו (וכמו ק"ס שהים הפך ליבשה זהו בעתיקא תלי' כו', אדון הנפלאות זהו לידת הנשמות שהאצי' יומשך בכריאה ועד"ז ג"כ עליות הנשמה לאשתאבא בגופא צ"ל ע"י המשכת אא"ס ממש), ולכן זהו דייקא ע"י קיום התומ"צ בעשי' גשמיות שע"י בירור נה"ב וביטול היש לאין ע"י דוקא נמשך גילוי א"ס ב"ה ממש. כמו והחיות נושאות את הכסא ובחי' אדם שעה"כ לבחי' כי לא אדם הוא כו', או כענין העלא' מ"ן דוקא מהתחדשות כמו צפור המדברת כו'.

ובזה יובן ענין התחברות ב' העצים עה"ח ועה"ד בשבת, כי הנה עה"ח הוא בחי' ח"ע כדכתיב והחכמה תחי', ואורייתא דמחכמה נפקת נא' בה

עץ חיים היא. וזהו ובעצרת על פירות האילן אילנא דחיי שבעצרת הוא מ'ת שהוא בחי' עה"ח. ופי' חיים הוא כמאמר איהו וחייהי חד דקאי על התלבשות אא"ס ב"ה בחכמה עילאה. ואיהו וגרמוהי חד קאי על התלבשות במח' עילאה שמשם שרש נש"י. וזהו ירידת הנשמות למטה בגוף ירידה צורך עלי' להעלותן מבחי' יחוד דאיהו וגרמוהי לבחי' יחוד עליון יותר דאיהו וחייהי חד שהוא יחוד אא"ס ב"ה בח"ע. שעיקר השראת אא"ס הוא בחכ' דוקא כמ"ש בתניא פל"ה בהג"ה. והיינו עליותן בבחי' עה"ח וזהו אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. וכמאמר כי הוא חיינו כו'. אך איך יהי' עלי' זו מבחי' איהו וגרמוהי לבחי' איהו וחייהי זהו דוקא ע"י בירור נה"ב וביטול היש לאין, דהנה כתיב והחכמה מאין תמצא שבחי' אין הוא למעלה מבחי' חכמה. וז"ש בזהר ע"פ היש בה עץ אם אין שבחי' אין הוא למעלה מעלה מבחי' עה"ח. והנה ע"י ביטול היש לאין ממשיכים בחי' אין ממש מה שלמעלה מהחכמה. וז"ש בעקדת יצחק ממעל לעצים פי' למעלה מבחי' ב' העצים עה"ח ועה"ד כו'. ועי"ז יתכללו הנשמות מבחי' איהו וגרמוהי לבחי' איהו וחייהי. שבחי' אין הוא המחבר ב' בחי' אלו כו'. והנה בירור נה"ב וביטול היש זהו בירור עה"ד טו"ר שמברר' הטוב מהרע ויתפרד הרע ובכח בירור זה נמשך בחי' אין כו'. וזהו התחברות ב' העצים כשבת דוקא שאז מתפרד הרע מהטוב ועולה הטוב דק"נ ונכלל בקדושה כו'. והנה העה"ד מתברר ומתאחד עם עה"ח וגם העה"ח בחי' ח"ע מתעלה עוד בבחי' כתר שהוא בחי' אין. וזהו"ע שבת תתאה ויש"ע כמ"ש במ"א ע"פ שבתותי תשמרו כו'.

ובזה יובן מה שהתומ"צ עולים ע"י התפלה והשבת דוקא. דלכאורה תמוה למה התומ"צ צריכין להתעלות ע"י עוד דבר, אך כי התורה הוא בחי' אדם רמ"ח מצות רמ"ח אברים ע"י בירור וכו' והוא בחי' ח"ע, והעלי' הוא ע"ד והחיות נושאות לבחי' כי לא אדם הוא. ועלי' זו הוא דוקא ע"י בירור נה"ב וביטול היש שזהו בחי' התפלה כו'. ושבת אותיות תשב תשו"ע כו' בחי' ביטול, וזהו"ע חטא המקושש עצים עוקר דבר מגידולו. היינו כשמפריד היש דעה"ד שלא יהי' בטל לאין ועי"ז מקושש ב' העצים כי להיות עלי' עה"ח בחי' והחכמה מאין תמצא שיוכלל ויתעלה בבחי' אין ממש שזהו ענין שבת עילאה הוא בא ונמשך מחמת ביטול היש דבחי' שבת תתאה כו'. וזהו למהוי אחד באחד.

ועשו להם ציצית.

יקדים • מהו ענין ב' זכירות, וזכרתם, למען תזכרו (והנה הזכירה הראשונה נת' לקמן סעיף ח' עד"מ מי שרואה אור יכיר וידע את החושך, כמ"כ ע"י מצות ראי' דתכלת שהוא קבלת עומ"ש יזכור על מצות הוי', בחי' הארה האלקי' הבאה מלמעלה ע"י אותיות שם הוי' צמצום והתפשטות והמשכה כו' (ה', ור"ל מצות ל' צוותא וחיבור היינו חיבור שם הוי' האור המאיר בע"ס דאצי' שיאיר בהנשמה, ע'), וזכירה שני' נת' לקמן סעיף ט' שהיא בחי' מצותי ר"ל צוותא וחיבור והתקשרות של עצמות ממש בנאצלי' בתוס' אור ע"י כתר עליון הממוצע כו' (ה' וא"כ זהו כענין ב' בחי' חתן שנת' בלקי"ת ד"ה שה"ט ואפ"ל שגם מבחי' זכירה שניה נמשך בנש"י, ע'). וענין מצות הוי' וענין מצותי (ה', ועמ"ש כה"ג ע"פ אלה הם מועדי הוי', אלה הם מועדי, ע') ואיך ע"י מצות ציצית יבא הזכירה (ה' הב' זכירות הם ע"י תכלת ולבן שהם מרכבתא תתאה הממשיך צוותא וחיבור של שם הוי' במל' ולבן מרכבתא עילאה הממשיך צוותא וחיבור של עצמותו באצי', ע') יקדים ענין געשה אדם בצלמינו (ה', זה נת' לקמן סעיף ה' כמו שלמעלה התורה היא הממוצע המחבר אור א"ס ב"ה עם העולמו' מלמעלה למטה כן באדם הלבושי' הנעשי' מהחומ"צ הם הממוצעים שבהם ועל ידם תתקשר הנשמה באוא"ס ב"ה, גם י"ל בהממוצע שהיא התורה יש ב' בחי' כמ"ש לקמן סעיף ד' זהו ענין בצלמינו כדמותינו, אך בהגה"ה פי' נעשה אדם בצלמינו כי הנה אור א"ס ב"ה עצמו הוא למעלה מסדר ההשתלשלות אבל ממנו נמשך ג"כ סדר ההשתלשלות וזה ובחי' ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם ואם כן לגבי בחי' זו דסדר ההשתלשלות שייך לומר נעשה אדם בצלמינו כדמותינו כו', ע') אך הנה מקור התהוות כל העולמות מאין ליש נמשך רק מבחי' הארה בעלמא (כמ"ש בפי' כי הוא צוה ונבראו בד"ה וקבל היהודים) והיינו מבחי' לבושי' מחשבתו ודבורו (ה', עיין מד"ר ס"פ ואתחנן ישראל מלבישים להקב"ה עשרה לבושים וע' בילקוט בתלים רמז תתמ"ז ז' לבושים לבש הקב"ה, ובמ"א איתא בילקוט בשם המכילתא אשר בעת בריאת העולם לבש הקב"ה לבוש של הוד והדר וע"י חטא אדה"ר נתקלקל העולם, ויתקון לע"ל כמ"ש במהרמ"א בתלים סי' כ"א ע"פ הוד והדר תשוה עליו, ואפ"ל ע"י ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם ממשכים שיהי' הוד והדר לבשת, וע' לקמן סעיף ח' בשם הבחיי שלכן נק' הציצית גדילים ע"ש ההמשכה מבחי' ה' אלקי גדלת מאד הוד והדר לבשת, ע').

(ב) והנה כתי' עוטה אור כשלמה, ואפ"ל השלמה היא לבוש מל' ע"ד ה' מלך גאות לבש, והוא ג"כ בחי' כבוד, והאור הוא מה שנמשך גילוי אור א"ס ב"ה במל' (ועמ"ש ע"פ ואולם חי אני זימלא כבוד דפי' כבוד הוא

לבוש הוא מחשבת אנא אמלוך ושיתברך ממקומו ר"ל משרשו ומקורו, וי"ל שזוהו פ"י עוטה אור כשלמה, השלמה היא מחשבת אנא אמלוך ובחי' האור זהו מה שנתברך הכבוד משרשו ומקורו היינו ממקומו, ומהרמ"א פ"י השלמה היא כסה"כ (ה'), ועיין סד"ה ביום השמיני עצרת כנישין פ"י דקאי על התורה, ע"י י"ל השלמה מל' רוממות, וזהו ענין הצמצום שנשאר רשימו בהביאור את שבתותי תשמרו והאור מה שנמשך הקו להאיר בהרשימו.

ג) והנה כמו עד"מ אותיות המחשבה הם לבוש להשכל וכמו מסך שהאור העובר דרך עליו נק' אור של תולדה, והשכל בלי לבוש זה א"א להכילו, כן ההמשכה מאור א"ס אי אפשר כ"א ע"י לבושי' כחלג חיוור ולע"ל והניף ידו על הנהר שהיא מחשבה כו'.

ד) וזהו ענין התורה שהיא בחי' אור ותורה אור ונמשך ע"י שלמה ולבוש, כי אורייתא סתים וגליא, וזהו"ע שניתנה התורה באש שחורה ז"א ע"ג אש לבנה עת"ל, וזהו שבמד"ר פ' בראשית פ"י אומר שהתורה אין לה מדה ובגמ' פרק עושין פסין משמע שיש לה מדה אלא שארוכה מאריך מדה, וגם בתורה נאמר ותורת חסד על לשונה ואית חסד ואית חסד, וזהו ענין דבר גדול מעשה מרכבה ר"ל פנימיות התורה, דבר קטן ז"א היות דאביי ורבא, ומ"מ כמו ל"ת תלוין בשערות דו"א הנק' אש שחורה שרשן יותר גבוה ממ"ע התלוין בבחי' ושער רישי' כעמר נקא, כן י"ל מעלת העסק בהיות דאביי ורבא שעיי"ו ישא ה' פניו אליך ע"י שמדקדקים עד כוית ועד כביצה נמצא זהו למעלה מבחי' שער רישי' כו'.

ה) וזהו לעשות את כל דברי התורה, לחבר את ב' הבחי' שבתורה פנימיות וחיצוניות שיהי' עוטה אור כשלמה ע"ד המבואר סד"ה ביום השמיני עצרת כנישין בפ"י שמחת תורה, וכעין זה ענין כי קרן עור פני משה ויתן על פניו מסוה, וזהו ג"כ ענין ריח בגדיו, וזהו ענין בצלמינו כדמותינו כמו שלמעלה בו ית' התורה היא הלבוש המחבר אור א"ס ב"ה עם העולמות כן באדם שהוא בצלמינו צ"ל לבושים הנעשים מהתומ"צ שבהן ועל ידן חוכל הנשמה לקבל גילוי אור א"ס ב"ה, ה' פעמים אור כנגד ה' חומשי תורה.

ו) והנה כדי להמשיך האור בהשלמה זהו ע"י הנשמות והיינו מפני שעלו במחשבה (שהיא ג"כ בחי' הלבוש כנ"ל סעיף ג') וזהו יפה את רעיתי, לשון מפרנסתי ולשון רעותא דליבא, כי כמו שהלחם גורם התחברות הנשמה עם הגוף כך הנשמות מחברים אור א"ס בחכמה שהוא ענין עוטה אור כשלמה (הג"ה, ואפ"ל שרש ענין עוטה אור כשלמה זהו המשכת הקו בהרשימו, ע"י) ואיך ממשיכים זה זהו ע"י פ"י הב' דרעיתי לשון רעותא דליבא (ה'), וכה"ג נת' בד"ה אז ישיר ישראל עלי באר דתקס"ד פ' חוקת שהמשכות אור א"ס בהתורה זהו ע"י רעו"ד שהיא בחי' באר מיים חיים, ודרוש ההוא הי' בפ' חוקת אחר דרוש ועשו להם ציצית שהיא בפ' שלח, א"כ המכוון

הכל אחד, ועד"ו ביאר בד"ה האזינו השמים דרוש השני דע"ג סע"ד גבי כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו, כל הנק' בשמי היינו כללות נש"י שבראם לכבודו ואין כבוד אלא תורה כי התורה היא בחי' לבושים וכמ"ש עוסה אור כש"מ'ה כו', אך המלך עצמו אין דרכו להלביש א"ע זולתי שהעבד מלבישו כו', והנשמות גורמים הלבשה זו שיתלבש בלבוש הנ"ל והיינו ע"י רעו"ד בק"ש, ובהביאור שם דבחי' רעו"ד זה"ע ז"א בע"ק אחד ותליא למעלה מבחי' או"א במזלא אתכלילן ע"כ הם ממשיכים או"א"ס בהתורה כו', ושם שבחי' רעו"ד זהו פנימיות הלב מצד נה"א, אמנם יש ג"כ חיצוני' הלב של נה"ב זה"ע שתיים לפניה שלפני ק"ש הנמשך ע"י שכל וההתבוננות ואח"כ בק"ש יבא לרעו"ד הנ"ל, א"כ י"ל כפני בגדיהם זהו חיצוניות הלב הנמשך מד' חיות וד' ציצית הם רעו"ד והבגד זהו לבושי' דתורה כו', (ע') וזה"ע יפה את רעיתי, היופי כשהוא כלול מג' או ד' גוונים היינו אהוי"ר ורחמים הנמשך מבחי' ארי' שור נשר וגוון הרביעי פני אדם היינו מחוד"מ של התומ"צ (וסעיף זה הוא הקדמה לענין ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם שיתבאר בסעיף שאחר זה).

(ז) והנ"ז יש מרכבתא תתאה ויש מרכבה עילאה דאצילות (ה', כמ"ש בד"ה ויקהל משה דתקס"ו, דמרכבה תתאה הם בבחי' ביטול למלכותו ית' אבל האבות הן הן המרכבה עליונה שהם בבחי' ביטול לעצמיות או"א"ס ב"ה כו', וע' בת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה, שהן הג"ת דאצ"י כו' וע"י אדל"ת דמרכבה תתאה נמשך אדל"ע מבחי' מרכבה עילאה אהוי"ר עילאין כו', וכן בבחי' אדם הקב"ה קורא ושונה כנגדו וזה"ע הד' ציצית שבתוך ארבעה כנפות.

(ח) וזהו גדילים תעשה לך, הבחיי פ' תצא ע"פ גדילים תעשה לך כתב וי"ל ולשון גדילים שהזכיר כאן במלבוש הציצית הוא רמו למ"ש ה' אלקי גדלת מאד הוד והדר לבשת, והבן זה כי הלובוש ציצית בל"ב חוטים הוא דוגמא וזה מבואר עכ"ל. ובהביאור ססי' א' פי' ע"ד שממשיכים להיות גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינה, גם ע"ד דבר גדול זה מעשה מרכבה שמגביה' בחי' כמראה אדם לעצמיות או"א"ס, והיינו ע"י שמתנשאי' ברעש גדול, וממשיכים מאו"א"ס ממש שיאיר בז"א וזהו ה' אלקי גדלת מאד, וענין

בהיפוך העמוד בגוף כתי"ק: כמו כן בר"ה בנין המלי' ה' מלך גאות לבש, א"כ הוא ע"ד השלמה והלבוש, וכמו שבהשלמה צ"ל גדילים שזהו חיות המרכבה כמ"כ אפ"ל מעין זה זהו ענין תר"ת, והגם שחיות המרכבה הן ד' אכן הרי במרכבתא עילאה האבות הן הן המרכבה הרי אין קורין אבות אלא לשלשה, כמ"כ כאן זהו תר"ת נגד ג' אבות, וא"ת שם דוד מצטרף עמהם אך בר"ה בנין עולם הדיבור, ומבואר בסידור ענין אין החבוש מתיר א"ע לכן א"א להיות בנין הדיבור ע"י הדיבור אלא ע"י קול שהוא ג' אבות תר"ת הקול כלול מג' בחי' אר"מ גם י"ל פני אדם זהו תומ"צ אמירת הפסוקים וזה צ"ע.

אשר תכסה בה בחי' מקיף כי ד' גוונ' העליונים א"א להאיר בכנס'י כ"א בבחי' מקיף וימינו תחבקני (ה', דוגמת כפה עליהם הר כניגית בלק"ת פ' אחרי בהביאור ע"פ אחרי סעיף ה', ע') ומ"מ הם חוטים לרמזו שמאיר ג"כ בבחי' פנימיות כו', חוט תכלת לשון כליון דאכיל ושצי בחי' אתכפיא (ה', ועמ"ש בד"ה רפאני בענין אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח, דהיינו שאין ביכולת האדם לכלות מדותיו הטבעיים, כי ברוחניות לא שייך בחי' כלייה אלא ע"י אוא"ס שנכנס בתוכם נדחה ממילא הרע ונדחה ממילא בחי' מדותיו הטבעיים, וכמו נר א' דוחה הרבה חושך וכו') וענין המשכת האור שידחה החושך זה הוא ענין תומ"צ, ואולי עי"ז יש להבין ענין תכלת דאכיל ושצי, כי תכלת נגד בחי' פני אדם שהוא מחודמ"ע של התומ"צ, ע"י, וענין וראיתם אותו וזכרתם, כי מי שלא ראה אור מימיו שם חושך לאור ולא ידע כו' אבל מי שראה אור כו' כנ"ל תחלת סעי' א' (ה', ובמ"א פי' כי מוח הזכרון היא חכמה ולפי שאבא יסד ברתא ע"כ ע"י ראיית התכלת שהיא במל' יבא לבחי' וזכרתם כו', ע') ועי"ז ולא תתורו כו' שלא תרצה לקבל ממשפיע אחר כו' והיינו אפי' בדקות הענינים בתאוות היתר כו'.

ט) וענין זכירה שנא' למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי, מצותי הוא צוותא וחיבור מעצמות אוא"ס שיאיר באצי' וזהו מלמעלה משם הוי', והענין כי י"ל פי' אני הוי', כי אני רומז לעצמו' אוא"ס, אני אותיות אין אשר והחכ' שבה מאיר יו"ד דשם הוי', מאין תמצא, ועד"מ באדם בחי' יחידה חיה שלמעלה מבחי' נר"ן שיש להם כלים, ופי' אני הוי' שיומשך מעצמו' אוא"ס להאיר בבחי' שם הוי' (ע"ד ממעמקים קראתיך הוי' בד"ה שוכה ישראל דרוש השני שבחי' שם הוי' זה נמשך ממעמקים כו'), וזהו והייתם קדושים לאלקיכם ר"ל להמשיכם בבחי' קדוש כו' וזהו נקדישך כו', וע"ז מורה חוטי הציצית ע"ד ושער רישי' כעמר נקא, וזהו מצותי צוותא וחיבור של עצמו' אוא"ס כו' וע"ז מורה חוטי הלבן שזהו בחי' ושער רישי' כעמר נקא, וזהו עבדו את ה' בשמחה כי בחי' תכלת זהו עבדו את ה' ביראה, כי תכלת דאכיל ושצי לבער הרע כיון עדיין לא נכלה הרע רק דרך אתכפיא' אין שם גילוי שמחה עדיין, אבל אח"כ שכלה הרע ע"י תכלת אזי צ"ל עבדו את ה' בשמחה, חוטי לבן, ועמ"ש ע"פ ויאמרו הוי' הוא האלקים זה"ע מצות הוי' ואח"כ פ"ב הוי' הוא האלקים זהו כענין מצותי, והיינו כסדר תחלה תכלת יראה ואח"כ חוטי לבן שמחה, עוז וחדוה במקומו.

י) להיות לכם לאלקים ע"ד מ"ש והי' הוי' לי לאלקים, כמבואר הפי' בת"א פ' ויצא סד"ה ושבתי בשלום כו' ולא יכנף עוד כו' ונשגב הוי' לבדו ביום ההוא, משא"כ כנפיים הם המסכים ופרגודים כו', כי וכנפיהם פרודות כו' עד שנמשך מזה מצרים ובבל כו', וכ"ז נמשך ע"י ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם, שע"ז ומעין יצא והשקה את נחל השיטים כנ"ל סעיף אלא יהי' כמ"ש מה יקר חסדך אלקים ובני אדם בצל כנפיך יחסיין

ולכאורה הרי שם אלקים הוא מדה"ד ואיך נאמר ע"ז מה יקר חסדך, אלא הענין שזהו בחי' הוי' הוי' לי לאלקים כענין מה שאומרים במנחה של שבת ואני תפלתי לך הוי' עת רצון אלקים ברב חסדך עניני באמת ישעך, כי במנחה לשבת מתגלה ומאיר בחי' ע"ק ומשם נמשך שבחי' מדה"ד תתהפך להיות מדה"ר כמ"ש במד"ר פ' ויצא פע"ג, ואפ"ל שזהו כנ"ל ששם הוי' געשה בבחי' שם אלקים כו', ובחי' שם אלקים כשהוא בבחי' ברוב חסדך עו"ג בצל כנפיך יחסיון, עו"ל כי פרישת אור השמש המאיר לארץ נק' כנפיה, וזהו פ' שמש צדקה ומרפא בכנפיה במלאכי סי' ג' כ' ושם פ' במצ"ד דהכנפיה זהו זריחת אורה, וזהו ענין בצל כנפיך יחסיון, וכ"ז נמשך ע"י ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם.

קיצור מהביאור. ציצית חוטין מלשון ויקחני בציצית ראשי כי זהו ההמשכה מאור המקיף לפנימי צ"ל ההמשכה בבחי' שעה, בבחי' פ' ד' כנפות ד' חיות, ושרשם חיה א' מלשון והיא השמלה ע"ד שמלה לך קצין תהי' לנו, ובכל חיה ד' פנים וד' כנפים זהו ד' חוטין שכפולין לשמונה.

ואפ"ל כי וע"י חיות הקודש ברעש גדול ממשיכים ברוך כבוד ה' שזהו כבוד עילאה כמ"ש ע"פ ואולם חי אני וימלא כבוד ד', וע"ז ביקש משה הראני נא את כבודך, ולכן עיקר הקדושה בהציצית כו' וכנפיהם פרודות, וע"י הציצית אין ציצית אלא ויצא יומשך ומעין מבית ד' יצא, למעלה מבחי' ונהר יוצא כו' ומשם יפרד, וגם ארו"ל בירושלמי פ"ב דתענית סוף הלכה א' ע"פ כי הנה ד' יוצא ממקומו בישעי' כ"ו כ"א יוצא לו ממדה למדה יוצא לו ממדת הדין ובא לו למדת הרחמים עכ"ל, וההמשכה זו י"ל ע"י ציצית יוצא, והגם שפירש לעיל בכי"מ דפי' ממקומו מבחי' כתר, וכאן פ' ממקומו מדה"ד אפ"ל שע"י המשכת כבוד עילאה ממקומו נהפך ממדה"ד למדה"ר, ועמ"ש בענין זה בישעי' דקנ"א ע"ב, גם רעש גדול זהו ענין גדילים ועי"ז ממשיכים הוי' אלקים גדלת מאד להיות מאיר מבחי' זו כמ"ש גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו, וזהו ע"ד דבר גדול מעשה מרכבה ולכאורה המרכבה היא בבריאה ומה שייכות הם לבחי' א"א אלא שזהו ע"ד והחיות נושאות את הכסא עי"ז מגביהים בחי' אדם שעל הכסא להעלותו לבחי' כי לא אדם הוא, ולהמשיך בחי' בכה"מ וע"כ נק' דבר גדול, בחי' יהא שמו הגדול מבורך.

(ב) בר"ח פ' ל"ב חוטי הציצית הם ל"ב נתיבות יוצאים ע"י צדיק.

ענין התכלת הנה ד' גונין שבנר נהורא חיוורא כו' ונהורא תכלא הוא התחתון הנאחו בפתיחה ולפי שמכליון הפתיחה הוא דבר שאינו מינו כלה ונבער בו נשתנה האור לגוון תכלת, וכך מלכות דאצילות נק' נהורא תכלא שנעשית כליון לבי"ע שבטלים אליה ונכללים בה, והנה עד מל' דאצי' השתלשלות מעילה לעילה בבחי' אחדות משא"כ בי"ע הם בחי' אחרת ודבר נפרד מלאכים ונשמות ביטול היש ונק' ארץ אוכלת יושביה רק שהמרגלים אמרו זה ללה"ר, כי המרגלים שקרנים הוו, אבל באמת זה הוא לשבח כי ואתם הדבקים בה' כו' וכמ"ש בזה"ק וכמ"ש יראת ה' לחיים, יראת ה' תוסיף ימים, מלכותך מלכות כל עולמים שזוהו חיותם וקיומם אא"ס הנמשך בהם משא"כ דבר נפרד אין לו חיות ועיקר החיות הוא הביטול כנ"ל. אך המשכה זו להיות ביטול זה נמשך בבחי' יש שיהי' יש ובטל הוא מבחי' אבא כי אבא יסד ברתא ותכלת הוא גבורות דאבא כי זהו בחי' גבורות וצמצום להיות המשכה זו בבחי' יש להיות שם ג"כ נמשך בחי' ביטול כו' (ועמ"ש ע"פ ואשה כי תזריע הא דאיש מזריע תחלה יולדת נקבה לפי שביחוד דו"ג האיש משפיע מבחי' גבורות שבו והאשה מבחי' חסדים שבה ועי"ו מתחברים. וא"כ א"ש הא דתכלת נמשך מבחי' גבורות דאבא כדי שיהי' יסד ברתא כו'). ולפי שתכלת מוחין דאבא ולבן מוחין דאימא לכן בזה"ו אין תכלת לפי שלגודל מעלתו א"א לירד בזמן הגלות (ועמ"ש ע"פ מדלג כו' ומקפץ דילוג ברגל א' בחי' אהבה זהו לבן שבציצית קיפוץ בשתי' אהוי"ר תכלת ונודע דיראה בקושי יותר להשיג כמ"ש בסידור בהערה לתיקון חצות). וזהו חכמה בראש חכמה בסוף כי אי"ס אינו שורה אלא בבחי' חכמה להיותו בחי' ביטול ולכך אא"ס מתלבש בחכמה דאי"ק ואי"ק מתלבש בחכמה דאצילות, וחכמה עילאה היינו חכמה דאצי' היא בחי' ביטול ממש ונחנו מה כי החכמה מאין תמצא ובינה יש רחובות הנהר התרחבות הזעת וההשגה משא"כ חכמה עומק המושג בחי' העלם ישת חושך סתרו בחי' עדן מקור התענוג בחי' חכמה עצמה לא ניכר שום תענוג רק בגילוי החכמה בהשגה בינה להנהיל אוהבי יש נק' גן לעדן העליון, ומלכות הוא חכמה תתאה להיות ביטול היש ואנחנו כורעים ומשתחווים וצבא השמים לך משתחווים שיש מי שמבטל א"ע ומשתחוה כו' ונק' אשה ה' מוצאות הפה התחלקות הדבור בעשרה מאמרות להיות כמה מיני צמצומים והתחלקות העולמות כמ"ש באדרא. ולכן נק' עולם הדבור בשם אשה כי מאיש לוקחה זאת להיות בחי' אשה ממטה למעלה ואל אישך תשוקתך נמשך מבחי' איש אש יו"ד חכמה ונמשך בבחי' איש הוא ז"א שהוא בחי' מדות שהדבור מקבל מהמדות, כי הגם דאבא יסד ברתא מ"מ הרי השכל משפיע במדות תחלה כי הרי אני רואים בחוש שלפי התגברות המדות ככה יהי' לו כח הדבור שמהמדות עולה למחשבה ולדבור כמ"ש בתניא ודרך כלל הם רמ"ח מצות רמ"ח איברין דמלכא, כי רמ"ח מצות הם ט"ס דו"א שכל א' כלול מטי' טפ"ט הם פ"א וכל בחי' יש לה ג' בחי' ראש תוך סוף אי"כ ג"פ פ"א הוא רמ"ג וה"ח המגדילים הרי רמ"ח שמרמ"ח מצות נמשך למטה שיהי' אשה אש ה' דהיינו שיהא

ביטול היש ויהא כח להעלות ממטה למעלה ולהיות נר הוי' נשמת אדם (ע' בד"ה רני ושמחי ענין לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו' כי אתה גרי כו') ובחי' נר נעשה כשנמשך הרמ"ח למטה בנוק' כי ניתוסף תרין דרועין דיליה כו', וביאור הדבר כי להיות נמשך אור א"ס למטה הי' הכל בטל באא"ס ולא היה התהוות היש כלל ע"כ הוכרח להיות הסתלקות וצמצום אחר התפשטות והם בחי' תרין דרועין דילי' שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני וע"כ יש בישראל ג' בחי' כהנים ליום וישראלים.

והנה שרש התהוות המשכה להיות אור א"ס בחכמה הגם דחכים ולא בחכמה ידיעא. אך להיות גילוי בחי' חכים כו' הוא למעלה מהחכמה ונק' אריך אנפין מבחי' שערות ומשל שערות (בשם המגיד) כמו שערות הראש שהם מותרי מוחין שאין נוגעין כלל אל עצמותו. והראיה שאם חותכים אותם אין לו כאב כלל ומ"מ הם יונקים מן המוח בעודן על הראש ע"י איד שעולה מן המוח כו', כך הנה המשכת אור א"ס ב"ה להיות חכים כו' הוא מה שאינו נוגע אל עצמיות כלל שאין לו ערך ויחס כו' כי הוא לבדו קודם שנברא העולם ואחר שנברא העולם ואין תופס מקום לפניו כלל ביטול המלאכים והנשמות שאם יהיו בטלים ונכללים באור א"ס ב"ה אינו נוגע אליו ית' כלל רק המשכה זו היא עד"מ כמו הבחי' שערות שהוא ממותרי מוחין ומ"מ הם יונקים מעצמותו כו', והמשכה זו היא מגולגלתא למעלה מבחי' מוח שע"י"ז הוא התהוות גילוי אור א"ס להיות בחכמה כו' והשערות הם המחלקים ההשפעה להיות השגות שונות כמה בחי' רבבות מדרגות שהוא כמ"ש הרמב"ם שכליים נבדלים דבמה יבדל מלאך א' מחבירו אם לא בהשגתו מאחר שאין לו גוף ואין לו מקום גשמי, ועל דרך זה כל ההבדל שמעולם עד עולם בכמה עולמות לאין קץ הוא ע"פ ההשגה כל חד וחד כו' וכמ"ש בע"ח דקוצא דשערי מכה ברישא דז"א מאחוריו להיות התחלקות הדעת (כי ג' קוצין חב"ד) והדעת נחלק לחו"ג אהו"ר כו', וקוצי דשערי זה נמשך ונסתיים בנוק' כמ"ש בכוונות הציצית (ע' פע"ח) דהיינו להיות נמשך מזה תכלת, וזהו והי' לכם לציצית וראיתם אותו דהיינו שבחי' שערות שער רישי' כעמר נקא יהא נמשך למטה בתכלת מלי' דאצי'.

וזהו וזכרתם את כל מצות הוי', וזכרתם כלומר לעשות אותם זכרים משפיעים כי הנה מצוה הוא אותיות הוי' כי מ"צ בא"ת ב"ש י"ה, ונק' רמ"ח איברי דמלכא, מלכא הוא ז"א ולפעמים נק' מצות המלך כי מצות המלך היא מצוה במלכות ותורה בז"א, אך הענין כי באמת למטה הוא מצות המלך אך שרשה למעלה היא בבחי' איברין דמלכא כי מאיש לוקחה זאת (וע' בביאור ע"פ וידבר אלקים את כל הדברים כו' אנכי הוי' כו') והיינו ע"י אתעדלית של האדם ממשך להיות המצוה איברין דמלכא, כמשל מי שנוגע בצפורני רגליו של אדם מרגיש במוח כו', כך ע"י מצוה גשמיות שעושה למטה בשביל שכך מצות המלך סתם נוגע באא"ס ב"ה הארה ומלוכב בה ולהמשיך בחי'

שערות ברמ"ח מצות שיהי' הם המשפיעים כו' להיות אש ה' אך ולא תתורו אחרי לבבכם כו', כי באמת באצ"י לא יגורך רע, אבל בנוגה המשכת טו"ר הגם שיש שם י"ס כו' ויכולה ההשפעה להחליף כו', וזהו ענין השקאת הסוטה מים המאררים לבדוק כו' ונקתה ונורעה כו', ולכן בכל אדם שהוא מורכב מטו"ר וצדיך לעקור התשוקה וההתלהבות של אש וזה כו', ועי"ז אש ה' פי' אש של ה', וע"ד האמת הה' עצמה היא בחי' אש והם ה"ג של הנוק' העולים למעלה ומתמתקים בהמשכת אש יו"ד הם החסדים והם ה"ג העליוני' שהם חסדי' (ר"ל גבורות דאבא הם חסדים דאימא, עמ"ש על הוזהר ר"פ ויצא ע"פ קומה כו') שמלמעלה למטה.

וזהו למען תזכרו שתהי' אתם הזכרים (ר"ל ע"י מיתוק ה"ג דנוק' דאש ה' בה"ג העליוני' דאבא אש יו"ד נעשה הם עצמן בבחי' זכרים, כדלקמן בסמוך) כי בהעלותך את הנרות ה"ג של הנוק' אשה מזרעת תחלה יולדת זכר וכמשל הנר של מטה שמדליק הנר של מעלה בעלות הלהב ממטה למעלה וכן נר מנר עד רום המעלות וכמו שזכר בשבת עליות העולמות הנה התחתון עולה ג"כ אחריו כו', (ועיין בזהר פ' תוריע דמ"ב ע"ב א"ר אחא וילדה זכר כו' א"ר יוסי אתתא מיומא דאתעברת עד יומא דיולדת לית לה בפומה אלא ילידו דילה אי להוי דכר, והכוונה כי המל' בנינה מן הגבורות שהם בחי' העלאה ורצוא ומיומא דאתעברת ונמתקה הגבורות שלה בחסדים לית בפומה כו' שנעשי' בעצמה כטבע החסדים שתחפוץ שתלד זכר דוקא שהוא גלוי ה"ח כדכתיב זכר חסדו, וזהו ענין למען תזכרו שתהיו בעצמכם בחי' זכרים, וענין זה ע"פ חסידות כי בחי' נוק' זהו הרצוא ואל אישך תשוקתך מלמטלמ"ע ובחי' זכר זהו המשכה מלמעלמ"ט בחי' שוב ושתהפך בעצמה לבחי' דכר שיהי' ביטול רצון נגד רצון העליון ב"ה לחפוץ דוקא בבחי' שוב כו' ולא לחפוץ להתעלות באצ"י כ"א להוליד הגלוי בכי"ע, וזהו ילידו דילה אי להוי דכר להיות דירה בתחתונים). ועי"ז ועשיתם את כל מצותי שהם הם העושים את המצוה להיות המשכת אא"ס במצוה ולהיות המצוה כלי לאור א"ס כי מצד האור א"ס ב"ה כשמו כן הוא אין לו סוף כו', הרי הוא רם ונשגב כו' אלא שישראל הם הם הממשיכים כו'.

והייתם קדושים, קדוש בבחי' שערות כמ"ש בנוזר קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו שהנוזר ממשיך בחי' שערות, וג"פ קדוש כנגד ג' קוצין דשערי כו' להיות הוי' צבאות כו', לאלקיכם ולא כתיב להוי', אלא היינו לבחי' מלכות שהוא בחי' יחודא תתאה כורעים ומשתחווים ביטול היש, ופי' שישראל הם הממשיכים בחי' שערות לבחי' מל' להיות ביטול כנ"ל, והנה ארז"ל יכול כמוני ת"ל כו' קדושתי למעלה מקדושתכם, שיש אתעדלי"ע שעי' אתעדל"ת ויש אתעדלי"ע קודם אתעדל"ת להעלות ממטה למעלה, ואתעדלי"ע זו גדלה מעלתה מאד מאותה שעי' אתעדל"ת שאין אתעדל"ת יכולה להגיע אליה, וכמאמר הבעש"ט נ"ע על הבת קול שמכרות שהם הרהורי תשובה

הם באים מלמעלה שאין אדם עושה מאומה מצד עצמו והיינו כמו תחלת הבריאה כי חפץ חסד הוא (גם כמ"ש במ"א בענין אהי' כטל כו' טל לא מיעצר). וזהו אני הוי' אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ שאני הוצאתי להיות אתעדלית. ואח"כ אני הוי' אלקיכם אתעדל"ע ע"י אתעדלית קורא בתורה ממשיך גילוי א"ס בהתורה, ודרך כלל כל המצות הם לשם יחוד קב"ה ושכינתיה. ז"א מעולמות א"ס ושכינתיה מל' המקנת בבי"ע שורש ומקור נש"י והנה בי"ע הם עולמות הנפרדים ואינו מגיע שם היחוד עליון רק היחוד הוא בבחי' מל' דהיינו בבחי' ביטול שיהי' ביטול היש.

בעז"ה פ' שלח שנת תר"ט

וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם כו' למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי כו'. ויש לדקדק למה אמר בזכירה ראשונה את מצות ה' ובזכירה שניה אמר מצותי כו'. וגם י"ל כל עיקר ענין מצות ציצית איך ע"י ראי' שיראו אותם יזכרו על כל המצות, וידוע מאמר המפרשים בענין המזכרת כי ציצית עולה ת"ר וח' חוטי' וחמשה קשרים הרי תרי"ג. ועכ"ז אינו מובן שבראית הציצית יעלה על זכרון האיש מספר הציצית והחוטי' והקשרים. ועוד כי מלשון הכתוב יראה שע"י ראית הענף שבכנף והחוטי' יהי' הזכרון כמ"ש במהרמ"א (י"ל וראיתם אותו קאי על כה"כ משום דתכלת דומה לכסה"כ כמ"ש במדרש ס"פ שלח לכן ע"י יזכור. עוי"ל ל"ב חוטי' ל"ב נ"ח וחכמה מוח הזכרון). הנה כתיב נעשה אדם בצלמינו, וי"ל איך שייך באלקים חיים ענין צלם ודמות ח"ו הלא אין לו דמות הגוף ואינו גוף ולא יערוך אליו קדושתו וא"כ איך אפשר שנתהווה בחי' גבול מאתו ית' מאחר שהוא בחי' א"ס כו'. וגם אם נתהווה אדם בע"ג אין זה בצלמו ודמותו כו' (הג"ה, ועמ"ש בלק"ת פ' עקב סד"ה ואכלת ושבעת פ"ו ומ"ש בתוי"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור בד"א נאמרו מענין כמראה אדם ובלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קודש וברכו את הוי' ובהביאור שם פ"ד בענין ומדבר מתנה, ומשם יובן קצת ענין נעשה אדם בצלמינו, ועמ"ש מענין בצלמינו בלק"ת בד"ה כי תצא כו' וראית בשב"י אשת יפ"ת ובהביאור שם פ"א, ומ"ש בד"ה ראשי המטות ובד"ה משה ידבר ומ"ש בד"ה בלק"ת פ' תבוא, ועי' זח"א בראשית ל"ד ע"ב ששם נת' איך אדם כלול מד' רוחות העולם דרום צפון מערב, ועי' במא"א ד' כ"ו שהם אר"א זור"ג או ת"ת חור"ג ומל', ומהו יובן דשיך הקדמה זו לענין ד' הציצית שהם ג"כ ד' בחי' הנ"ל עו"ש אדם א' כתר מ' בינה ד' מל', אמור ק"ד א' ור"פ במדבר קי"ז א' ובהרמ"ז שם עכ"ה). אך הנה ידוע שמקור ההשתל' והתהוות העולמות

הנבראים מאין ליש אינו מבחי' עצמותו ית' אלא שרש התהוותם נמשך רק מבחי' הארה בעלמא והיינו מבחי' לבוש שהם מחשבתו דבורו ית' כמ"ש בדבר ה', ובמחשבה אחת צופה ומביט עד סוף כל הדורות בבחי' טובב כו' (ועמ"ש בד"ה וקבל היהודים ובשה"ש בד"ה קול דודי בפ"י כי הוא צוה ונבראו ובד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו פ"א בפ"י כי עמך מק"ח, וענין הקדמה זו היא שעל בחי' הארה זו שהיא הארה בעלמא על בחי' זו הוא שנא' נעשה אדם בצלמינו כי בהארה זו יש ענין צ' ל' מ' דצלם שהוא ענין או"פ ואו"מ ומקיף למקיף כמ"ש בביאור כי תצא הנ"ל), אך עכ"ז י"ל זה גופא איך יתכן אצלו ית' בחי' מח' שהוא יש ודבר מה כו' והוא ית' פשוט בתכלית ולמת"ב כו' כי הוא למעלה ממח' ושכל כו', והחכמה היא כעשי' גשמי' אצלו ית' (ועמ"ש בביאור ע"פ ונתתי בענין כי לא מחשבותי מחשבותיכם).

קיצור. יקדים מהו ענין ב' זכירות וענין מצות ה' ומצותי, ואיך ע"י וראיתם אותו יבא הזכירה ויקדים ענין נעשה אדם בצלמינו ויקדים שמקור התהוות רק מהארה א' ונק' מח' א' ובבחי' זו נאמר בצלמינו).

(ב) ויובן ע"פ מ"ש בתהלים ס"י ק"ד עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה כו' פי' עושה שהוא מלביש ומעטה את האור להיות נתעלם בתחלה בשלמה ובלבוש וכמ"ש ישת חושך סתרו כו' [חסר ?].

חקת

זאת חקת התורה, חקת לשון חקיקה כי תשב"כ דיו ע"ג קלף, אבל אותיות הם מיניה וביה, וע"י מצות פרה יומשך מאותיות החקיקה בתשב"כ, כללות המצות הוא ענין מ"ש והחיות רצוא ושוב, אם רץ לבך בינה ליבא איך שביו"ד נברא העה"ב, והשוב נמשך מבחי' סוכ"ע דשם מעלה ומטה שוים, ואיך יבא האדם לבחי' זו זהו ע"י קיום המצות דכתיב בהו מימינו אש דת, וזהו ענין אפר הפרה ומים כללות יחוד מ"ה וב"ן ובשאר המצות רק בחינה פרטית, או י"ל הרצוא ושוב דגבי פרה הוא בבחי' בע"ת שלמעלה מרצוא ושוב דצדיקים.

ב) ועתה יש להבין ענין שריפת הפרה שזהו בחי' רצוא, פרה דקבילת מן שמאלא מבחי' פני שור מהשמאל, והנה מבחי' ימין נמשך ההשפעה בדרך קירוב כי ימין מקרבת ומבחי' זו א"א ליצה"ר לקבל כ"א הנה"א, כמ"ש אהבתי אתכם אמר ה' כ"א יניקתם רק מבחי' שמאל, שמשם בא השפע ע"ד שמאל דוחה, לכן משם מקבלת פרה בחי' ק"ג, י"ל כענין המבואר ע"פ אם בן הוא כו' כי זכר חסדו ומשם אין לפרעה יניקה, ואם בת היא קו השמאל כו' משם יש לפרעה יניקה, וזהו ענין מצות פרה אדומה לתקן ענין זה, ושבע הזיות נכח פני אוהל מועד להעלות פנימיותה, וענין שריפת הפרה זהו לשרוף ההרכבה אר"מ וישאר יסוד העפר, זהו ע"ד שנת' בד"ה מי כמוך נושא עון ושם פ"ד שנושא כח המתאוה שישוב לאהבת ד' היינו ע"י ועובר על פשע שעובר תאות מעשה החטא ומפילה למצולות ים ע"י שהאדם מסלק התאוה מזה לא לחשוב מודומ"ע בה ואז יוכל להפך התאוה לאלקות וזהו נושא עון, וזהו ענין שמע ישראל שם ע', להעלות מה שנפל בשבה"כ משבעה מדות לשרשן ומקורן ז"ת דאימא, וענין שם היינו מבחי' שם בקמץ קראו שם פרעה, ושם ימותה, יתהפך לבחי' שם היינו שם ע' גם שם רפ"ח בן, וזהו שהפרה באה לטהר טומאת מת.

ג) והנה שריפת הפרה לאפר הוא ואהבת בכל לבבך והוא בחי' רצוא אם רץ לבך ואח"כ צ"ל בחי' שוב לאחד, וזהו ענין ונתן עליו מים חיים אל כלי, ומים חיים היוצאים מהארץ זהו ההמשכה מבחי' סתימא דכל סתימין מבחי' מקור מים חיים, אך הנה המשכה זו דמים חיים הוא אל כלי דוקא שהם מעשה המצות שהן בחי' כלים רמ"ח איברי דמלכא, וכן אותיות התורה הם ג"כ כלים, והיינו ע"י אפר הפרה בחי' תשובה ע"ז ממשך בעסק התומ"צ מבחי' מקור מים חיים וכמ"ש בד"ה כי המצוה הזאת היא מצות התשובה היא בחינת אשר אנכי מצוך למעלה משאר המצות שנקראו מצות הוי", וזהו ענין ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שריפת הפרה מה תולעת זו אין כחו אלא בפיו כי עסק התורה צ"ל בדבור, ואולי ע"ז

ממשיך חקת התורה אותיות החקיקה, וכן ע"י אותיות התפלה נמשך להיות קושר כתרים לקונו כו', להקריב אותיות להקריב כו' עץ ארז ואזוב במדות גדלות וקטנות כו'.

ד) וזהו וידבר כו' זאת חקת התורה, כי כללות מעשה הפרה הוא רצוא ושוב. ועל ב' ענינים אלו הוסדה כל התורה, לכן נק' חקת התורה, והוא ג"כ לשון חקיקה, וממשיכים מבחי' זו לתשב"כ ולתשב"פ, כי התורה מצד עצמה היא נובלות חש"מ, אבל כדי שיומשך מעצמיות חש"מ בתשב"כ וממנו בתשב"פ זהו ע"י זאת חקת התורה כמ"ש כה"ג בד"ה תורה צוה, וזהו וידבר הוי' כו' אשר צוה הוי', כי הוי' הראשון זהו בחי' ממכ"ע ושם הוי' הב' סוכ"ע, צוה לשון צווחא והתקשרות לבחי' לאמר בראשית נמי מאמר, וע"ד אשר אנכי מי שאנכי מצוך, והיינו ע"י האפר רצוא, ואח"כ מים חיים ושוב זהו המשכה מבחי' אשר אנכי מצוך, לכן על מצוה זו אמר שהע"ה אחכמה והיא רחוקה ממני, לפי שהיא למעלה מבחי' נובלות חכמה, וע' זח"ג פ' פנחס דרכ"ג ע"א שהקשה על זה דהא כתי' וד' נתן חכמה לשלמה ותירץ שוהו חכמה ועירא ר"ל מל', אבל אחכמה היינו חכמה עילאה שלמעלה מהבינה, וזהו והיתה לעדת בני' למשמרת.

ויקחו אליך פרה כו', להבין מהו כפל ענין ב"פ שם הוי' וידבר הוי' כו' אשר צוה הוי', הנה פי' חקת התורה היינו בחי' החקיקה של התורה כי כמו שבתורה שלפנינו יש תשב"כ הקב"ה אומר ומשה כותב ויש בחי' חקיקה היינו הלוחות דכתי' חרות על הלוחות (והקב"ה עצמו החוקק) כן במקור התורה למעלה יש ב' בחינות אלו ובמצות פרה כתי' חקת התורה דוקא שע"י מצוה זו ממשיכים בחי' החקיקה והוא מ"ש בזהר (ח"א דט"ו) בריש הורמנתא דמלכא גליף גליפו כו' גליפו היינו חקיקה, והענין דהנה כתי' והחיות רצוא ושוב פי' רצוא היינו אם רץ לבך והוא ע"י התבוננות בבחי' ממכ"ע איך כי מוטב דלידייני' וליתי לעלמא דאתי שכדאי כל יסורי גיהנם אשר אש שלנו אחד מששים בגיהנם אף רק בשביל קבלת התענוג בג"ע התחתון משום שהוא תענוג נפלא ועצום שא"א להשיג ולצייר כלל בעה"ז מהות התענוג ההוא, והנה ג"ע התחתון אינו ערוך לג"ע העליון כו' ועד"ז יש עליות אין קץ ילכו מחיל אל חיל, ועכ"ז אמרו רז"ל ביו"ד נברא העוה"ב שהוא רק ע"י צמצום כו' וזהו כי עמך מקור חיים עמך ל' טפל, ומהתבוננות זו נמשך להיות בחי' רץ לבך ועמך לא חפצתי שלא יחפוך בבחי' עמך מקור חיים כ"א למהותו ועצמותו ית' רק אם רץ לבך שוב לאחד והיינו מצד ההתבוננות דלא שייך בחי' עליות ילכו מחיל כו' רק בבחי' ממכ"ע שהוא ענין ביו"ד נברא כו' אבל סוכ"ע אין

בו מעלה ומטה כו'. והנה רצוא ושוב הוא כללות כל התורה ומצות שעייז ממשיכים גלוי אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה שהוא ג"כ ע"י רצוא ושוב וזהו ענין מ"ע ומצות ל"ת שמצות עשה הם המשכות רמ"ה איברים דמלכא ומל"ת הם העלאות והוא בחי' ה"ח וה"ג. ובחי' רצוא ושוב הוא הנק' חקת התורה שכדי להיות מקור ההמשכה של אור א"ס ב"ה בח"ע הוא ע"י רצוא ושוב והוא בחי' בריש הורמנתא דמלכא גליף גליפו בטהירו עילאה שכל המשכה והתהוות נק' בחי' אותיות שהם לשון הבאה ואתא מרבבות קדש והובאה והמשכה זו יש בה ג"כ העלאה והוא בחי' מטי ולא מטי הנז' בע"ח.

והנה כמ"כ למטה מקור בחי' רצוא ושוב הוא מצות פרה אדומה ולכן היא חקת התורה שכללות מ"ע ומל"ת הוא רצוא ושוב ועיקר בחי' רז"ש הוא בא במצות פרה דהיינו בהי' אפר ומים חיים ע"כ היא מקור לכל התורה ונק' חקת התורה. והענין כי בחי' פרה הוא כמ"ש בזהר דקבילת משמאלא מבחינת פני שור מהשמאל, כי הנה בחי' שמאל נק' שמאל דוחה שהשפעה נמשך ממנו בבחי' דחייה ודוחה ג"כ השפעה עד שנמשך לחיצונים כי בחי' דחייה היינו ע"ד כמאן דשדי בתר כתפין כו' ומבחי' זו יכולים החיצונים לקבל ג"כ וזהו ענין רישא דעשו בעטפוי דיצחק סוספיתא דדהבא משא"כ מבחי' ימין מקרבת שהוא בחי' הארת פנים כתיב יאר ה' פניו אליך דוקא (וי"ל עפמ"ש כמ"א בדרוש שרביט הזהב שמדת הגבורה יש בה ג"כ השתלשלות כמו בחסד רק שטבע ההשפעה מבחי' גבורה שאינו נח ושקט במקום שנמשך כ"א מסתלק מיד למעלה וכמו האש כו' משא"כ החסד הוא מים יורדים כו', וכיון שכן שטבע הגבורה להיות עולה למעלה לכן בחי' ההשפעה שנמשך ממנו הוא רק ע"ד שמאל דוחה כיון שמסתלק מיד ונשאר רק רשימו כו' ולכן מצד הדחי' מדחי אל דחי יוכל להיות נמשך ונתהוה סוספיתא דדהבא וכו' ולכן הזהב צ"ל זהב התנופה להעלות שלא יומשך ממנו פסולת כו' עיין בזהר ר"פ פקודי ובמק"מ והרמ"ז ז"ל), ולכן בחי' פרה דקבילת מפני שור מהשמאל היא בחי' פרה אדומה תגבורת הדיני' ומזה יונקים החיצונים והיא בחי' קליפת נוגה שבה ועל ידה נמשך היניקה כו', ולכן היה מצות פרה לשרוף ולעשות ממנה אפר דהיינו להחזיר השפע לשרשה ומקורה בקדושה (להיות בבחי' זהב התנופה ולא יומשך יניקה לסוספיתא), והוא ענין מ"ש יכלו שוטני נפשי. והו' ג"כ ענין והוה מדמה כו' נוכח קה"ק שהוא ענין העלאת החיות שבה דקבילת משמאל דקדושה כנ"ל להחזירו לשרשו לקה"ק.

והנה כתי' ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה כו' פי' בחי' תולעת הוא כמ"ש אל תיראי תולעת יעקב מתי ישראל, ומתי ת"י גברייתא דהיינו זכרים כי הנה ארז"ל מה תולעת אין כחו אלא בפיו שעם היותו קטן יוכל בפיו להרקיב את הגדול. כך הוא בחי' תולעת יעקב דהיינו כמ"ש הקול קול יעקב שהוא הדבור בדברי תורה.

ענין פרה, אחכמה והיא רחוקה, ענין המצות, אקבו מוסיפים אור באצילות, ופי' מוסיפין כי יש מה שבא בסוד שרש וחוק הקצוב, ויש מה שבא בדרך תוספות, ועד"ו ענין שע"י תומ"צ מוסיפים אור בג"ע, דצ"ל ענין שרש מצוה נמשך מהמצוה עצמה, והלא הג"ע נברא מקודם (וגם ארו"ל פסחים נ"ד דג"ע נברא קודם שנברא העולם שנא' ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם, וע' הפי' בענין תשובה קדמה לעולם בד"ה להבין ענין הפסוק מי כמוך ספ"א ובד"ה האזינו השמים דרוש הראשון ספ"ג), אך הענין הוא דבודאי נמשך מבחי' עדן בגן הזה בבחי' אצילות משי"ב אלא שהיא במרה וקצבה והוא ענין זיו השכינה שבתמידות שופע בגן הזה, ונמשל בחי' זו לנטיעת עצי הגן והוא עד"מ כמו אין לך עשב מלמטה שאין לו מול מלמעלה, כמ"כ נטיעות שבגן הזה לגבי מקורו ושרשו שבאצי' כמו העשב לגבי המזל, וכמו העונג הנרגש בדבר החכמה לגבי העונג שבכח השכל (עמ"ש מענין עשר נטיעות הלמ"מ) אך שפע העדן בגן הזה הוא במרה וקצבה, ועו"ג ויטע ד' אלקים גן בעדן אשר ב' שמות אלו הוי' אלקים הם עד"מ כמו המזל המכה בהנטיעות, ושארנו"ל במד"ר פ' קדושים פכ"ה ע"פ וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל, מתחלת ברייתו של עולם לא נתעסק הקב"ה אלא במטע תחלה שנאמר ויטע ד' אלקים גן, ע"ד כי האדם העליון נק' עץ השדה בלק"ת ד"ה ביום השמע"צ דפ"ב סע"ב, והוא הנטיעות שבגן, והמזל המכה בו מבחי' חכמה עילאה שהוא אדם הגבוה יותר כמ"ש בת"א דקכ"א סע"ג, אך ענין ויניחחו בג"ע לעבדה היינו כי ידוע שביחוד חר"ב יש שני בחי' האחד מה שנמשך תמיד חוק הקצוב, והב' מה שנמשך אור חדש מלמעלה, וזה נמשך ע"י אתעדל"ת מלמטה (וכענין מעשה ב"ו נאים הנז' במד"ר), ודנה מקור ושרש מול המכה בעשב ע"ד כי גבוה מעל גבוה שומר, י"ל כדפי' במד"ר פ' בשלה ס"פ כ"ג דקאי על חיות המרכבה וא"כ וגבוהים עליהם י"ל דקאי על מלכות שמים וע"ד אלקים קדושים הוא, ויותר י"ל דקאי ע"ס דאצי' כענין עשרה מאמרות שהם ודאי שורש לכל דצח"מ, ובמד"ר בשה"ש דצ"ו ע"ג פי' וגבוהים עליהם זה הקב"ה, וגם פי' מלך חי העולמים, ואפ"ל ע"פ מ"ש בדרוש בהרת דפי' קודב"ה קדוש היינו סוכ"ע ברוך היינו ממכ"ע, לכן שייך ע"ז וגבוהים עליהם ל' רבים דהיינו סוכ"ע וממכ"ע, ואפ"ל ג"כ זהו פי' מלך חי העולמים, מלך היינו ממכ"ע חי העולמים היינו סוכ"ע.

והנה ענין ומשם יפרד והיה לד' ראשים עם היות כי זהו בקדושה ד' חיות המרכבה ע"ד וכנפיהם פרודות שמדרגת האחד מובדלת ומופרדת מחבירו מיכאל באהבה, ופני שור ביראה, ופני נשר היא בחי' רחמנות, יש ג"כ כנגדם בסט"א ד' ראשים דמל' או"א זו"ג דנוגה, והיינו מה שנפל מענג העליון זמ"ל דתהו שמקבלים מלמעלה מן הרצון אותיות צנור כו' כמ"ש ע"פ בשלה פרעה, ומבחי' ענג נעשה צירוף נגע, וזהו ענין ד' מראות נגעים, וק"ג נק' להט החרב המתהפכת ויכולים להפכה לקדושה להיות ע"ד משרתיו אש לזהט, וזהו ענין מעשה הפרה.

ולתוספות ביאור ענין שע"י התומצ' מוסיפים אור בג"ע, כי הנה בבריאת העולם נאמר רק שם אלקים כמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בדי"ה באתי לגני ספ"א. שזהו כשאין נגלין רק מדותיו ית' שבהן מנהיג את העולם הזה לכן נאמר רק שם אלקים שהוא מדת הצמצום עכ"ל, וכן נתבאר מענין שם אלקים בדי"ה מזמור לתודה, שהוא בחי' דעת תחתון שלמטה היש ולמעלה נק' אין, ובנטיעת ג"ע נאמר ויטע ד' אלקים, שם מלא הרי נזכר גם שם הוי', שם מלא דיעה עליונה, ישבעו עצי הוי', וזהו הג"ע כפי עצם נטיעתו, אמנם ענין ויניחהו בג"ע לעבדה וארו"ל מצות שבת מסר לו היינו כמ"ש או תתענג על הוי', על דוקא, כי גם שם הוי' מורה על שם שמהוה, אבל עצמותו ית' הוא מרומם גם מבחי' זו ולכן נאמר כי הוא צוה ונבראו כמ"ש בת"א ד"ה וקבל היהודים ובלק"ת בשה"ש ד"ה קול דודי ספ"א ובר"ה לא תהי' משכלה בת"א ס"פ משפטים בענין ותתפלל חנה על הוי', וכך בשבת נאמר או תתענג על הוי', דהיינו עד"מ התענגו בעצם שלמעלה מבחי' התענגו המלוכש בהשכל, כמ"ש בסידור ד"ה זהר יתרו דפ"ח ע"ב, וא"כ זהו ויניחהו בג"ע לעבדה להמשיך תוספת אור בג"ע למעלה מעצם הג"ע שהוא בחי' עצי הוי', גם בחי' ג"ע בעצם זהו ענין עץ החיים בתוך הגן, אך נודע בפ"י היש בה עץ אם אין דבחי' אין גבוה מבחי' עץ החיים בזח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב, וא"כ ע"י המצות ממשיכים מבחי' אין בעה"ח זהו שמוסיפים אור בג"ע, והטעם שממשיכים זה ע"י המצות היינו לפי שהמצות הם ביטול היש לאין לכן עי"ז ממשיכים בחי' אין, כמ"ש בלק"ת פ' בהר בדי"ה את שבתותי תשמרו פ"ה, ולכן ארו"ל ע"פ ויניחהו בג"ע לעבדה וארו"ל שזהו הקרבנות, י"ל ג"כ עד"ז כי בקרבנות נאמר ריח ניחוח להוי' דהיינו המשכת תוספת אור מעצמות אור א"ס בשם הוי'.

אך ענין הפרה שמעשיה בחוץ זהו ע"ד ומשם יפרד והי' לד' ראשים והם זמ"ל מצרים בבל, ע"ש וישלחהו ד' מגן עדן כו', ובמד"ר הסד"א ויגרש בחצ. . . כו' וע"ז בא מעשה הפרה הראו לדס"ל הנ"ל כמארו"ל פרה זו מצרים, והוא ענין התשובה אפר ומים חיים, כי בקרבנות רק העלאה מק"נ, אבל תשובה היא מבחי' ג"ק שלמטה מק"נ, ויתרון האור נמשך מבירור החושך שע"ז ממשיך מים חיים ממקור מים חיים הוא א"ס ב"ה שלמעלה מתוספת האור בג"ע שממשיכים ע"י קיום המצות דהיינו מבחי' ונהר יוצא מעדן, והגם שנתבאר לעיל שע"י המצות ממשיכים ג"כ מבחי' או תתענג על הוי', אך כי בכתר יש ב' בחי' ע"י וא"א, וע"י המצות ממשיכים מבחי' א"א וע"י התשובה ממשיכים מבחי' עת"י כמ"ש בענין קדושים תהיו יכול כמוני כו', ובענין קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה, וכענין בתומצ' נאמר אשר אנכי מצוין ובתשו' נאמר אנכי אנכי הוא מוחה פשעיד.

ענין אקביו בקיום המצות ממשיכים בחי' קדש העליון, בד"ה כי כארץ תוציא צמחה ובד"ה שבת שבתון, מוסיפין אור באצילות, וצ"ל דהרי קודם בריאת האדם נאמר ויטע ד' אלקים גן בעדן מקדם, ויש להקדים ענין ג"ע שבו מאיר זיו השכינה, זיו ע"ד זיוותני עולם, וכמו בגידול פירות בגשמיות אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו והוא במדה וקצבה, וע"י תומ"צ מוסיפין אור כי ביחוד חוי"ב יש שני בחינות, והנה מקור ושרש מזל המכה בו בעשב גשמי הנה גבוה מעל גבוה שומר עד מאמר תדשא שבעשרה מאמרות, וגבוה מעל גבוה שומר הם חיות המרכבה, כן ע"דו בנטיעות שבג"ע שהם הארת ע"ס דאצילות שבבריאה יש גבוה מעל גבוה שומר וז"ג ואו"א עד מל' דא"ק שנעשית עת"י לאצילות ושם נק' עדן עילאה.

(ב) וגם י"ל כי בבריאת העולם נזכר רק שם אלקים אבל בענין הג"ע נאמר ויטע ד' אלקים גן, וע"י תומ"צ ממשיכים בחי' או תתענג על ה' על דייקא, גם י"ל כי בג"ע בעצם הוא מבחי' ממכ"ע ע' באג"ה סי' ג' דגם ע"ס דאצי' נק' ממכ"ע וע"י תומ"צ ממשיכים מבחי' סוכ"ע, או בג"ע בעצם הוא בחי' עץ החיים וע"י תומ"צ ממשיכים מבחי' אין שלמעלה מבחי' עץ, והוא ענין ויניחחו בג"ע לעבדה ולשמרה, אלו הקרבנות כי בקרבנות נאמר ריח ניחוח להוי', ולכן על הבהמ"ק נאמר באתי לגני, ועכשיו התפלה במקום הקרבנות. אך ענין הפרה שנעשית בחוץ זהו ע"ד ומשם יפרד והיה לד' ראשים הם ד' מל' המרומזים בפרה, וע"ד וישלחוו ה' מגן עדן, וענין הפרה הוא בחי' תשובה, שעל זה רומזו האפר ומים חיים, משא"כ הקרבנות אינן מכפרים אלא על השגגות, והנה תשובה יתרון האור הנמשך מהחושך או תתענג על הוי', ולכן נאמר במעשה פרה שני שמות הוי', ונתתם אותה אל אלעזר אל עוזר, ואפ"ל ע"י המצות ממשיכים ג"כ או תתענג על ה' היינו מבחי' בינה וע"י התשובה ממשיכים מבחי' כתר, או ע"י המצות ממשיכים ג"כ מבחי' כתר היינו מבחי' א"א וע"י התשובה ממשיך מבחי' עתיק, וע"ד החסידות זהו סוכ"ע ומה שלמעלה מבחי' סוכ"ע.

(ג) והנה כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לד' ראשים.

וידבר ה' אל משה לאמר זאת חוקת התורה אשר צוה ה' כו', וצ"ל למה נזכר ב"פ שם הוי' וידבר ה' אשר צוה ה' כו', הנה כתיב זאת חוקת התו' ופי' רש"י לפי שאוה"ע מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתיב בה חוקה גורה היא מלפני אין לך רשות להרהר

אחרי, וצ"ל למה מונין אחר מצוה זו דוקא הלא כמה מצות יש בתורה שנקראי חוקים כי אין להם טעם וכמ"ש כי ישאלך בנך כו' מה העדות והחוקים, וברבות פ' חוקת פי"ט אמרו ארבעה דברי יצה"ר משיב עליהן דכתי' בהן חוקה אשת אח וכלאים ושעיר המשתלח ופרה אדומה, אשת אח דכתי' ערות אשת אחיך כו' ובלא בנים יבמה יבוא עליה וכת' בערות אשת אח ושמרתם את כל חוקתי כו', כלאים לא תלבש שעטנו וסדין בציצית מותר כו' וכת' בה חוקה את חוקתי תשמרו כו' ע"ש, וגם מצינו במדרש רבות פ' בא פי"ט ע"פ יהי לבי תמים בחוקיך זה חוקת הפסח וחוקת הפרה בזה נא' חוקת הפסח ובוה נא' זאת חוקת התורה כו' ע"ש, הרי יש כמה חוקים ולמה הם מונין על חוקה זו דוקא. גם צ"ל מה דאיתא ברבות ע"פ אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ששלמה אמר זה על הפרה (בקהלת במקומו ובפ' חוקת) דג"כ אינו מובן למה אמר זה על פרה דוקא. אך הענין הוא כי איתא שם במדרש תמן תנינן כל העוסקי בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים היא גופא מטהרת בגדים ולכן חוקה זו יותר מפליאה משאר חוקות כי לא בלבד שהיא בלא טעם כ"א גם סותר' עניניה זה את זה מטמאה את הטהורים ומטהרת הטמאים שע"כ אה"ע מונין אחרי' כו' ולכן בזה יובן כי לכאורה הי' ראוי מאמר הציווי ואח"כ יאמר והיתה זאת לכם לחק או לחוקת עולם ולא יתחיל בזאת חוקת כאלו אין חוק זולתו בתורה אך לפי שקרוב אדם להרהר אחריה כו' ע"כ קודם הציווי הקדים לה כי חוקת התורה היא ואל תהרהרו כו', והוה ענין אחד ועוד פליאה בפרה מה שמעשיה בחוץ וחלוקה מכל הקרבנות שהוצרכו להיות בפנים דוקא ואל"כ הם שחוטי חוץ אבל פרה מעשי' בחוץ וע"ז הי' מונין אה"ע כי דימו שהוא ע"ד כזובחים לשעירים כו', אך הענין הוא כי פרה רומז לתשובה כי פרה רומז לד' מלכיות וכדאיתא במדרש פרה זו מצרים כמ"ש עגלה יפה פיה מצרים, אדומה בבל אנת רישא דדהבא כו' תמימה מדי מלכי מדי תמימים היו, אשר אין בה מוכ יון אשר לא עלה עול זו אדום שלא עלה עליה עומ"ש כו' והנה ע"י שעבוד וגלות באים לתשובה וכמ"ש ופרעה הקריב וארו"ל הקריב את ישראל לאביהם שבשמים כו' ולכן פרה שרומז על תשובה ע"כ מעשי' בחוץ ע"ד דכתיב אמצאך בחוץ כי הנה כתי' מי יתנך כאח לי אמצאך בחוץ, מי יתנך כאח לי קאי על צדיקים, אמצאך בחוץ אלו בע"ת כו'.

ולהבין זה צ"ל תחלה בד"כ ענין המצות שהם תרי"ג ארחין דהנה בכל מצוה אבו אומרים אק"ב שע"י אתעדל"ת בקיום המצוה ממשיך בחי' קדש עליון, ולכן יפה שעה אחת בתשו' ומעש"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב כי געה"ע הוא בבריאה אבל ע"י המצות ממשיכים מ"ד דאצי' ושרשן מו"ס דא"א, והוה דאיתא בפע"ח שע"י תומ"צ מוסיפין אור באצי' ופי' מוסיפין היינו כי יש מה שבא בסוד טרש שהוא חוק הקצוב להחיות העולמות ויש מה שבא בסוד תוספות ע"י תומ"צ והתוס' מרובה על העיקר וכדאית' במדרש ע"פ והוספתי על ימך חמש עשרה שנה עיקר שנותיו הי' י"ד שנה כו', והענין דהנה יש להבין ענין געה"ע והתחתון שהרי הוא גברא מאין ליש מכבר בשי"ב כמ"ש ויטע

ה' אלקים גן בעדן מקדם וצ"ל שהרי עיקר ענין העדן והעונג בחי' זיו השכינה בגן הזה נעשה ע"י מעש"ט בעוה"ז שזוהו פי' שכר מצוה מצוה דהיינו שהשכר והזיו נמשך מן המצוה עצמה ומי שלא עשה טוב מימיו הרי חסר חלק העדן והזיו שמחמת מע"ט שהי' עושה ואפי' חסר המצות יום א' חסר ההמשכה וא"כ לכאורה קודם שנברא האדם אין מקום להשראת העדן והעונג בגן הזה. אך הענין דבדואי נמשך מבחי' עדן בגן הזה בבחי' אצילות משי"ב כדרך כל בריאה מאין ליש אלא שהוא במדה וקצבה והו"ע זיו השכינה שבתמידות שופע בגן הזה (ופי' זיו השכינה זהו כמ"ש יאר ה' פניו דתרגום ינהר ה' שכינתי' לותך כו' ועד"ו נק' ירח זיו שבו נולדו זיוות של עולם שהם האבות שהמשיכו אור לעולם שלא יהי' מתנהג באפילה ולכן יהי' אור זה אברהם בברות בראשית פ"ב, ובמ"א פי' זיו נק' היסוד כי ממנו הזיו יוצא למל') ונמשל בחי' זו לנטיעת עצי הגן והוא עד"מ הידוע כמו אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל כמ"כ ענין שפע האלקי בנטיעת גן הזה הנה לגבי מקורו ושרשו שבאצ"י ששם העונג הגבה מאד נעלה יותר הוא כדוגמת העשב לגבי המזל המגדלו ומצמיחו מאין ליש וכמו העונג הנרגש בהאדם מדבר החכמה שמתענג בה שלא יתענג עד שיבינן בהשגה דוקא כי גילוי התענוג הוא בכינה אבל בחכמה הוא בחי' אין שאינו נרגש ומושג כמ"כ בחי' גן שבעדן הוא העונג כשנשפל בכינה שבמלי' דאצ"י שהוא הרקיע שע"ג ראשי החיות והעדן הוא התענוג עליון שבחכ' דאצ"י שאין התענוג נרגש והוא לגבי נטיעת הגן כמו המזל רוחני המצמיח העשב לגבי העשב, וע"ד שנת"ל במ"א שגם חכ' דבריאה לגבי חכמה דאצ"י זהו כמשל מתיקות התפוח גשמי לגבי מתיקות רוחני שבהמזל ושרש חכ' דאצ"י נמשך ממו"ס שבו מאיר בחי' ע"י בבחי' פנימית ומשם שרש ההשפעה בג"ע, והשפעה זו זהו ע"ד גידול העשב גשמי מהמזל המכה בו וכן למע' שייך בג"ע בחי' עשב שהו"ע ע"ב שיין שהוא המשכת הדעת כמבואר בת"ז תיקון נ"א וכוהר פ' ויקרא ד' י"ב בפ"י תדשא הארץ דשא עשב שהוא יחוד זו"נ ע"ש וא"כ אם זהו נק' עשב עד"ז יובן שהמזל המכה בו ואומר לו גדל הו"ע מזלות הנמשכי' ממו"ס. אך ענין שפע העדן בגן הזה הוא במדה וקצבה משי"ב שהם ו"ק דאצ"י ועד"נ ויטע ה' אלקים גן בעדן, אשר ב' שמות הוי' אלקים הם עד"מ כמו מזל המכה בהנטיעות וע"כ גם קודם שנברא אדה"ר הי' הג"ע הנמשך מבינה שבמלי' דאצ"י והוא ענין ענג ר"ת עדן נהר גן, אך ע"י תומ"צ ממשיכים תוס' אור בג"ע והיינו ענין ויניחהו בג"ע לצבדה ולשמרה ועד"ז נא' אם בחקתי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם ועץ השדה יתן פריו דקאי ג"כ על צמיחת האורות בג"ע והגם שבלא"ה הג"ע נצמח בו תענוג העליון הנק' נטיעת הגן, וכמ"ש במ"א ע"פ המדרש פ' קדושים פכ"ה ע"פ ונטעתם כל עץ מתחילת ברייתו של עולם לא נתעסק הקב"ה אלא במטע תחלה שנא' ויטע ה' אלקים גן כו' שזוהו ע"ד כי האדם עץ השדה שבחי' אדם שע"כ נק' עץ השדה כו' והוא ז"א דאצ"י וזהו הנטיעות שבגן ושרש המשכה זו מבחי' עדן שהוא חכ', אך י"ל כי ידוע שביחוד חו"ב

שהו"ע ונהר יוצא מעדן יש ב' בחי' מה שנמשך תמיד חוק הקצוב והו מחו"ב עצמן אבל מה שהחכ' מקבל אור חדש מא"ס ומאיר בבינה והו נמשך ע"י אתעדל"ת וזהו ענין ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה והיינו ג"כ כמ"ש בזהר (באדר"ו דר"צ ע"א) האי חכמתא איקרי עדן והאי עדן אתמשך מעדן עילאה סדכ"ס. והמשכה זו מעדן עילאה זהו ע"י התומ"צ. והענין י"ל עפמ"ש במ"א בענין אין לך עשב שאין לו מזל כו' והנה גבוה מעל גבוה שומר שהמזל מקבל מלמעלה יותר. והמקור לכולן הוא דבר ה' ממאמר תדשא הארץ דשא עץ פרי כו', ועד"ו בענין נטיעות הגן עדן הנה יש ג"כ לכ"א מזל מלמעלה מאצי' המגדלו ואפ"ל שזהו"ע כי האדם ו"א דאצילות הוא שרש עץ השדה שבג"ע. אך כי גבוה מעל גבוה שומר ושרש המשכה זו הוא ג"כ מדבר ה' היינו מל' דא"ק שנעשית עתיק וכתר לאצי' וזהו נמשך ע"י דבר ה' שבתורה וכמ"ש ודברי אשר שמתו בפ"ך דהיינו מל' דא"ק כמבואר ברמ"ז פ' בראשית ד"ד סע"ב ועד"ו נת' ע"פ ישלח דברו וימסם שקאי על בחי' מל' דא"ק הממוצע בין מאציל לנאצלים כאשר ממנה יבוא אור נגלה ממילא ימס בחי' הקרח דשם וזהו ואשים דברי בפ"ך לנטוע שמים וליסוד ארץ היינו שע"י ממשיכי' חוס' אור בגע"ה הנק' שמים ובגעה"ת הנק' ארץ. וזהו דבענין גבוה מעל גבוה שומר יש כמה פי'. דברבות (בשלח ס"פ כ"ג) פי' דקאי על חיות המרכבה ובת"ו (תיקון ע' דקכ"ו ע"ב) פי' כי גבוה מעל גבוה הם זו"ג דאצי' שהם הוי' אד' וגבוהים עליהם הם חו"ב דאצי', ובס' הדרת מלך סי' ב' פי' כי גבוה מעל גבוה הם ע"ס דאצי' וע"ס הגנוזות ובוהר ח"א דף כ"ג ת"ח כמה עלות אינון כו' עליהו אתמר כי גבוה מעל גבוה שומר נהורין מצוחצחין אלין על אלין כו' אבל עילת העילות כו' כל נהורין מתחשכן כו' ע"ש. והענין כי במדרש מיירי לענין ההשפעות הנמשך בעוה"ז ששרש ההשפעה זו נמשך מד' חיות המרכבה וע"כ נאמר עליהם כי גבוה מעל גבוה כו', וכמ"כ עד"ו לענין השפעות שבג"ע יש ג"כ גבוה מעל גבוה שומר זו"ג ואו"א עד מל' דא"ק שנעשית עתיק לאצי' ושם נק' עדן עילאה.

ולתוס' ביאור ענין שע"י תומ"צ מוסיפים אור בג"ע אפ"ל כי הנה מבואר במ"א מ"ש בכריאת ג"ע שם מלא הוי' אלקים כמ"ש ויטע ה' אלקים גן בעדן כו' כי בכריאת העולם נאמר רק שם אלקים אבל בג"ע נאמר ה' אלקים ולכן עז"ג ישבעו עצי הוי' ואית' ע"ז במדרש ישבעו חייהם ישבעו מימיהם ישבעו מטעתם כו' כי הנה כתי' או תתענג על הוי' על דייקא ע"ד שנת' בפ"י ותתפלל חנה על הוי' על הוי' היינו למעלה משם הוי', ולכן ארוז"ל קוב"ה אתי לאשתעשע עם צדיקיא בגנתא דעדן כיון מקור העונג נמשך מבחי' שלמעלה משם הוי' והמשכה זו מבחי' על הוי' נמשך ע"י עסק התו' ומצות למטה, וזהו ענין התוספות שממשיכי' בג"ע ע"י התומ"צ וזהו נועם הוי' וזהו"ע ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה וארוז"ל אלו הקרבנות כי בקרבנות נאמר ריח ניחוח להוי' שע"י העלאת מ"ן מבירור נה"ב שזהו"ע ריח ע"י ממשיכים ניחוח להוי' דהיינו המשכה בשם הוי' ולכן הבהמ"ק נק' ג"כ גן כמשארז"ל

ע"פ באתי לגני אחותי כלה כו', כי זהו ע"ד ויניחהו בני"ע לעבדה ולשמרה שע"ז ממשכי"ם תוס' אור בג"ע והקרבות הן רצו"ש וכמבואר בלק"ת פ' שלח בדרוש פ' נסכים, ועכשיו התפלה הן במקום קרבנות וכמבואר בענין כל הקורא ק"ש בלא תפילין כו', והנה כ"ז נת' ענין המצות, אך ענין הפרה שמעש' בחוץ זהו ע"ד מ"ש ונהר יוצא מעדן כו' אבל ומשם יפרד והי' לד' ראשים ד' נהרות אלו הם ד' מלכים מצרים בבל כו' א"כ זה רומז על בחי' מ"ש וישלחהו ה' אלקים מגן עדן כו' ויגרש את האדם ולכן ארו"ל ע"פ ויגרש את האדם חורבן בהמ"ק הראה לו כמד"א ויגרס בחצץ שני כו' והיינו כי ענין חורבן בהמ"ק ופיזור לישראל זהו ע"ד וישלחהו מג"ע וא"כ זהו"ע השילוח מנהר היוצא מעדן להשקות את הגן בבחי' ומשם יפרד והי' לד' ראשים וע"ז בא מעשה הפרה הרומזת לבחי' ד' נהרות הנ"ל והו"ע התשו' שע"ז רומז האפר ומים חיים ולכן לפ"ד הרמב"ם כל הנהרות פסולין לקידוש מי חסאת גם במשנה נמנו ד' נהרות שהם פסולים, וי"ל דהנה כבר מבואר שהפרה רומז לד' מלכיות גם בפסוק ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד והי' לד' ראשים דרשו בו שהם ד' מלכיות וכיון שמבחי' ד' נהרות המתפורי' מנהר היוצא מעדן יש יניקה והתהוות ד' בחי' הנ"ל והרי הפרה באה לתקן בחי' זו שלא יהי' ומשם יפרד א"כ א"א לתקן בחי' זו ע"י מי הנהר דהא אדרבה מבחי' הנהר נמשך להיות ומשם יפרד והראי' אשר מהיאור שהוא א' מד' נהרות הנ"ל עולות שבע פרות הטובות ואח"כ ז' פרות הרעות ותבלענה כו' ולא נודע כו' אלא צריך להמשיך מים חיים מבחי' והחכ' מאין תמצא שלמעלה מבחי' הנהר שעו"ג ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים שאפילו נחל השטים שהו"ע אשר אתם זונים אחריהם כמ"ש ברכות פ' בלק ומעין של שטים של זנות הי' וכ"ה בזהר ס"פ עקב, ובמא"א ז' כ"ג זונה נק' הנוגה כי הניחה הקדושה ויצאה לקליפה ודבקה בהם כו', א"כ נחל השטים הוא יסוד דק"ג גם שטים לשון שטות והם זמ"ל דתהו ז"פ אדם גימט' שטו ועם ה"ג זהו שוטה כו', ועכ"ז ע"י מים חיים מבחי' ומעין כו' אזי והשקה ולכן ע"ז רומז ענין אפר ומ"ח דפרה שהן בחי' רו"ש דתשובה שלמעלה מרו"ש דתומ"צ, והענין כי תשובה בחילא יתיר כי תשובה הוא שלא כסדר השתל' המדריגה רק הוא בחי' דילוג לדלג שור כי כללות התורה הוא רו"ש ויש בזה בחי' הילוך ובחי' דילוג והענין כי כתיב ונתתי לך מהלכים בין העומדים הרי צדיקים נק' מהלכים משא"כ מלאכים נקראו עומדים ולכן בחי' הלוך ונסוע שנאמר באברהם גבוה מרו"ש של והחיות רו"ש כי הם עומדים והלוך ונסוע בחי' מהלכים והיינו ע"י המקיף מסוכ"ע אכן מלמע' יש ג"כ בחי' דילוג שלמע' מהילוך כמ"ש קול דודי מדלג וכמ"כ בתשובה הוא דילוג לכן ע"י פרה שרומז למל'. • שע"ז דוקא יבאו לבחי' תשובה ע"ד ופרעה הקריב, הקריב את ישראל לאביהן שבשמים זהו בחי' דילוג שלמע' מהילוך שמדרגא לדרגא בחי' והנה סולם מוצב ארצה כו' שעו"ג קומי לך

רעיתי כו' אלא בבחי' הראני את מראיך וכמ"כ ההמשכה מלמעלה באה בבחי' קול דודי כו' מדלג ומקפץ כו', ויובן זה ע"ד שנת' במ"א (בד"ה מי יתנד כאח לי) שע"י צדיקים שהם כאח לי בא ההמשכה משם הוי' בחכ' ושמרו דרך הוי' ג"כ בחי' הילוך זהו הנק' דרך הוי' עכ"ז שרש ההמשכה מח"ע אף שוקף לו חסד דאריך הוא מלובש בחכ' ובע"ת ממשיך מגיד דא"א בחי' תחתונה שבמאציל כו', וזהו אחכמה והיא יחוקה ממני מטמאה הטהורים ומטהרת את הטמאים, והנה ענין שמתמאה הטהורים י"ל כי שריפת הפרה לעשותה אפר זהו מה שמברר"י הרע דק"ג ע"כ א"ש שמתמא את הטהורים והנה מטמאה בגדים היינו כי בגדים הם הלבושי' ממעשה המצות שנק' ריח בוגדיו והנה יש מ"ד ספ"ה דברכות דצדיקים גבוהים מבע"ת ולר"ד א"ש כי הנה ענין הזאת מי חטאת לטהר הטמא זהו בחי' תשובה נק' ריח בוגדיו והוא ס"ל דצדיקים גבוהים יותר א"כ זהו שמתמא בגדים ולבושי' של המזה כשיורד ונמשך בבחי' עסק מי נדה וכמו שאמר משה מאין לי בשר שאפילו לאחר בירור הבשר זהו ירידה לגבי משה, ואף דסוגיא דעלמא דבע"ת גבוהים מצדיקים היינו בבחי' מלמטה למעלה וכענין עליות דיוה"כ אבל בבחי' ההמשכה מלמעלה להיות דירה בתחתונים זהו ע"י בחי' צדיק כי בינה הוא תשובה עד הוד לבד אהפשת ויסוד ז"א המאיר בבי"ע מקבל מיסוד אבא שלמעלה מהבינה וכת' כי עמך הסליחה למען תורא הרי עיקר הסליחה בשביל קיום היראה שהוא בחי' צדיק כו' לכן א"ש שבבחי' זו מטמאה בגדים ולבושים כנ"ל עד כי יהי' לאתבא צדיקיא בתיובתא כו' טמא גימט' ג' היינו ג' שערי טומאה ולכן מי יתן טהור מטמא זהו שער הנ' דקדושה, גם ענין זה ע"ד מלחמת מדין שאע"פ שהיא מלחמת מצוה עכ"ז לפי שעה ירידה היא להם שהרי ארז"ל מידי הרהור לא יצאנו כו' כך עד"ז כשאדם טהור יורד אף בשביל מצוה למקום טומאה כמו ר' יהושע לגבי ההוא מטרוניתא (שבת קי"ז ע"ב) זהו שמתמא הטהורים ועד"ז הצדיק כשבא להחזיר בתשובה רשעים ונצרך לירד לשמוע מדריגתם זהו שמתמא הטהורים לפי שעה כו' אלא שמ"מ ירידה זו צו"ע וגם כי פרה רומז לר' מל' ועיקר קיום המצות הנק' בגדים הוא בארץ כמ"ש וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ וכת' בתרי' שמע כי א"י נק' ארץ שתוציא צמחה של מעשה המצות וכענין בגדי פרושי' מדרס לאוכלי תרומה בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש הרי אף שבגדי אוכלי תרומה הן תכלית הטהרה הן נחשבים טומאה לגבי קדש כו' כמ"כ עד"ז יובן אשר מעשה המצות דחוף עם היות שנעשה מהם לבושים לנשמה כענין בגדי אוכלי תרומה הם חשובים טומאה לגבי בגדי קדש לכך היא מטמאה בגדים הנ"ל עד שיכובסו וצריכי' כיבוס ע"ד כבס בין לבושו שמעשה המצות צריכי' כיבוס בין שמחה של מצוה כי אל"כ גם ריקנין שבך מלאים מצות כו' או הכיבוס במי הדעת כמ"ש ומלאה הארץ דעה כו' והיא הפרה עצמה מטהרת הטמאים שע"ז יבואו לבחי' תשובה וזרקתי עליכם מים טהורים מים חיים כו'. ובספר פנים יפות פ"י ענין פרה שהיא מטמאה את הטהורים ומטהרת את הטמאים ע"ד מקום

שבעית עומדים נמצא התשו' מטהר את הטמאים והרי האומר אחטא ואשוב כו' א"כ זהו שמטמא את הטהורים גם שעד"ז ענין שגלו לחו"ל כדי שיתוספו ניצוצות כו' זהו א"א לאדם לעשות להתערב בטומאה כדי לעלות כו' ולכן אמר שלמה אמרתי אחכמה לעשות ג"כ כן כידוע בדרז"ל שכונת שלמה שנשא נשים נכריות מכל האומות כי עלה בדעתו שע"י שיכנוס במקום החיצוני יעלה משם כל ניצוצי הקדושה הנבלעים כמו לע"ל כו' אבל באמת היא רחוקה ממני שלא עלתה בידי להעלות, ולכן כתי' גבי פרה זאת חוקת התו' שאין ללמוד ממנה להתערב בטומאה כדי להעלות ולא מצינו זה אלא גבי מרע"ה שאמר לו השי"ת לך אל פרעה כו' ובאמת מצינו שסירב מאד ואמר מי אנכי כי אלך אל פרעה כו' וזהו שמטמא את הטהורים אבל עכ"ז מטהר את הטמאים כו' ופרעה הקדיב כו' שע"י המנגד מתגבר כענין והנצח זו ירושלים כו' וגם כמ"ש והנה מגורת זהב כולה דדוקא ע"י בבל נעשו מגורת זהב כו' עד כי נער ישראל כו' וכמשל הבן אצל אביו שאינו שומע לאביו כו' עד שאביו דוחהו חוץ לביתו ואומר לו שאינו אביו אז נותן את לבו וכמ"כ אמרו בירושלים לא קיימתם מצות זיבה כו' עד שדחה אותם חוץ לביתו בהמ"ק או כו' כך ע"י והוציא אותם אל מחוץ למחנה, כי בהיותם בארץ קסברו היכל ה' המה כו' אבל ע"י חוץ למחנה כו' וזהו אמצאך בחוץ ובקשתם משם משם דוקא כו'. אך מה שמטמא את הטהורים צ"ל כי מ"מ בעודם בארץ הי' עבודתם בבחי' עליונה שהרי אויר חו"ל מטמא כו', והנה במ"א נת' שהטעם שהמזה טמא ומי שמזין עליו טהור הוא כמשל הרפואה שלחולה הצריך לה היא רפואה שמרפאת אותו ולבריא שאינו צריך לה היא מזוקת (כי הרפואה סם אלא שלחולה הסם יפה לו להכניע מחלתו כו') כמ"כ ענין הפרה ומים חיים עי"ז נמשך מכתר עליון שלמעלה מהחכ' שהוא דבר גבוה ונעלה מאד שלמעלה מסדר השתל' שנק' עץ החיים, להטמא מת שצריך ליטהר הוא מטהר שמעביר את רוח הטומאה ממנו ולטהור שא"צ לה הוא דבר גבוה ונעלה הוא אדרבה שמאחר שא"צ לה והוא דבר גבוה ונעלה הוא אדרבה נופל ממנו ונטמא, וי"ל כמו לימוד פנימי' התו' בדורות הראשונים שהי' חזקים ביראת ד' לא הי' צריכים לזה משא"כ עכשיו מצוה לגלות כמ"ש הרח"ו, ולדברי הפנ"י הנ"ל ענין הרפואה זהו הגלות שבחר אברהם שעבוד תחת גיהנם ועכ"ז למי שא"צ לרפואה כי תמים הוא עם ה' א"כ הירידה והבלבול מבלבלים מעבודתו ומפרידו ויוכל ליפול ח"ו, אבל למי שהוא חולה ובוחר במאכלים הרעים אזי הגלות והטרדא רפואה הוא לו כי אז ישיב אל לבו כו', או י"ל כמו הפלסופיא ודרכי המופת שבח"ה ובמ"נ הם מטמאים את הטהורים מי שלבו לב טהור אך מי שהוא נבוך וטמא בהרהורים וספיקות באמונה יוכל להיות לו טהרה עוז והיינו כי הרפואה בעצם הוא מדבר מר או סם אלא למי שיש בו קלקול גדול זהו מרפא, כמ"כ עניני מופתים הם שכל אנושי מקי"נ כו' וא"צ כלל לסמים אלא למי שנתקלקל יוכל זה להועיל כי לגבי ג"ק הטמאות הנה הטוב שבק"נ זהו מועיל כו', או יאמר ע"ד הסיגופי' והתעניתים למי שא"צ לזה הרי ארז"ל

שהמצער נפשו נק' חוטא ואדרבה חמרא וריחא פקחין, וזהו שמטמא את הטהורים. אבל למי שחטא והוא טמא א"כ הסיגוף הוא לו רפואה וזהו שמטהר את הטמאים כו'. וזהו שאמר על פרה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני כו' כי פרה רומז על תשובה כו', וגבי בע"ט אמרו מקום שבע"ט עומדים צ"ג אין יכולים לעמוד שנא' שלום לרחוק ולקרוב, לרחוק ברישא והדר לקרוב דלרחוק היינו לרחוק שנעשה קרוב פי' לרחוק הם הניצוצות שנפלו לג"ק שהם רחוקות ולקרוב לאותה שבק"ג הקרוב לקדושה וע"י התשובה מחזיר הניצוצות שנפלו לג"ק לקדש ממש, וכ"ה בענין טהרת הטמא ע"י אפר פרה ולכן ע"ז ממשך ג"כ מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני שיאיר בבחי' קירוב היינו שחכ' יאיר בקירוב, ובמדרש אמרו מפני מה כל הקרבנות זכרים וזו נקבה א"ר איבו משל לבן שפחה שטיניף פלטיין של מלך אמר המלך תבוא אם ותקנח צואת בנה כך תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל, והענין כי פרה היא ק"ג כמ"ש בע"ח ש"מ"ט שהיא כלולה מטור"ר והעגל י"ל מג"ק שלמטה מק"ג ונק' בנה שבקליפות כל שמשתלשל יותר מתגבר הרע, גם כי עיקר הרע בז"מ, גם כי ע"י חטא העגל חזרה טומאת זמ"ל דמתו שהם בעשי' ותכלית כוונת מעשה העגל הי' לתקן זר"ג דקליפה כו' שעון העגל הוא עון השרשי שבו חזר המות לעולם וע"כ תבוא אם ק"ג ותקנח והיינו ע"י השריפה שעושין ממנה עפר ומתלבשן * כו', וכמ"ש המגיד פי' חוקת וכד מיתוקדא אתעבידת אפר רומז למדה"ד דאיהו סומק דאתהפך למדה"ר דאיהו חירור כו', והנה פרה דקבילת משמאלא יש להעיר שמקו השמאל נשתלשלו ג"ק היינו ענין חם אבי כנען משא"כ מקו הימין לא נפל כ"כ למטה כ"א בק"ג ולכן מפרה נמשך העגל והגם שאמרו יותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק וא"כ דעגל ג"ק ופרה ק"ג איך שייך לומר שהפרה רוצה יותר כו' הענין ע"ד שפרעה לא גזר כו' ולבן בקש לעקור ק"ג, הרי פרעה הי' מג"ק ולבן מק"ג כתר דק"ג או ע"ד חטאת בת דנקא ואשם שתיים הגם דחטאת על ודאי ואשם על ספק כו', וע"ד את החזיר כי מפריס פרסה הוא זהו מסייע בטומאתו, ולכן ע"י שריפת הפרה מתקנים היניקה שמקו השמאל כי פרה היא נוק' דקליפה ונוק' נקראת יותרת על הכבד דאתגברת על בעלה (כמבואר בזהר פ' פנחס דרל"א ודרכ"ד), ולכן דוקא ע"י שריפת הפרה מטהרים טומאת מת היינו זמ"ל דמיתו ומבירור בחי' יותרת הנ"ל נמשך יתרון האור מן החשך ויתרון החכמה הנמשך מבירור הסכלות שהוא המשכה מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני שהו"ע מים חיים ויתרון דעת החכ' תחי' בעליה.

וזהו זאת חקת ואמרי ברבות ר"פ חוקת זאת חוקת דזשיה מי יתן טהור מטמא לא אחד באיוב י"ד ד' כגון אברהם מתרח וחוקי' מאחו כו' העוה"ב מעוה"ד כו' מי עשה כן מי צוה כן מי גזר כן לא יחידו ש"ע. הנה ענין מי יתן טהור מטמא אפ"ל על מה שמתברר מג"ק שלמטה מנוגה וכמו אברהם מתרח שתרח הי' עובד כוכבים כו' אך קשה דג"ק אין להם בירור עתה

עד לעיל וע' מענין מי יתן טהור מטמא בזח"ב פקודי דרל"ו סע"א ובת"ז תיקון כ' דמ"ב ע"א. וז"ל אדמו"ר אא"ו נ"ע מ"ש בבה"ז ר"פ חוקת בענין מים חיים היינו בחי' והחכ' מאין תמצא ופי' שלכך צריכי' בפרה להמשיך מבחי' אין שהוא הכתר מפני שיש הפרש בין זו שמטהרים הטמא מת לשאר הבירורי' שמבררי' טוב מן הרע ואוכל מן הפסולת ששם הוא בחי' בירור לבד אבל לא שנהפך הפסולת לאוכל והרע לטוב וזה יכול להיות ע"י החכ' לבד כי בחי' אתברירו אבל כאן לטהר טמא מת וטומאת מת נמשך משבירת הכלים שנא' בהם וימלוך וימת כו' שנפלו למטה מטה מק"נ וכן בעה"ד טו"ר כו' ולטהר בחי' טומאה זו הרי הטמא נהפך לטהור ואין זה כמו בירור הנ"ל ע"כ זה א"א להמשיך מהחכ' כ"א מבחי' שלמעלה מהשבירה והתיקון בחי' כתר שעז"נ ולקח מעץ החיים וחי לעולם כו' ומשם נמשך להעביר רוח הטומאה עכ"ד. ועפי"ז י"ל שזוה"ע חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר טהרות כי הקרבנות וזו"ע בירור ק"נ ובחכ' אתברירו וזה חכמה זה סדר קדשים. ומ"מ בירור זה דקדשים הוא ע"י החכ' משא"כ בירור דחולין שנעשו על טהרת הקדש הוא ע"י הבינה כו' אך ודעת זה סדר טהרות כי להיות הטמא נעשה טהור זהו ע"י הדעת שהוא ממשיך מהכתר כמ"ש מזה ע"פ והי' אמונת עתך כו' חכמת ודעת וזהו מי יתן טהור מטמא לא אחד יחידו של עולם שהוא כתר הנק' יחיד משם דוקא נמשך בחי' זו משא"כ מהחכ' הוא רק בחכ' אתברירו כו', וזהו מאמר המד"ר כאן פ' חוקת דרע"ג סע"ד אם נטמא זה כמה תהא טהרתו לא השיבו באותה שעה נתכרכמו פניו של משה כיון שהגיע לפ' פרה אדומה כו' דמזה שנתכרכמו פניו מוכח שמרעה"ש הי' קסבר שאין לו טהרה וקשה מהיכי תיתי, ולפי' הנ"ל א"ש כי התורה נמשכה מח"ע ובחי' אתברירו להבדיל בין הטהור לטמא כו' אבל זה שיהי' טהור מטמא זה א"א להיות ע"י החכ' ע"כ נתכרכמו פניו עד שהגיע לפ' פרה שהוא המשכת מים חיים מבחי' עץ החיים מהכתר שמשם נמשך להיות מי יתן טהור מטמא כו'. והנה ברבות ע"פ ביום השני הקריב נתנאל כו' הקריב את קרבנו אמר ר' פנחס בן יאיר למה הוסיף הקרב וחסר יו"ד אלא כנגד פרה אדומה שעשו באותו היום לכך הוסיף הקרב וחסר יו"ד והעמיד את התבה על ד' דברים כנגד ד' דברים שהיתה פרה צריכה, אדומה תמימה בלי מום בלא נשיאות עול כמ"ד ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו', יש לפרש ע"ד שלום לרחוק ולקרוב וארז"ל לרחוק שנעשה קרוב דהיינו בע"ת וזהו הקרב את קרבנו ובכל הנשיאים נאמר רק קרבנו והיינו מדריגת הצדיקים שזוה"ע שלום דלקרוב והו"ע קרבן לשון קירוב ויחוד שמקרב הכחות ומייחד השמות הוי' אלקים כו' אבל כאן שהקריבו פרה אדומה וזו"ע הקרוב בחי' לרחוק שנעשה קרוב וכמו שמצינו לשון זה על מצות פרה שעלי' אמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני שיש בוה ב' פי' הא' דקאי על המשכת מים חיים דמו"ס שזה אינו מושג ע"כ נאמר והיא רחוקה ממני הב' על האפר דבירור ק"נ שלא יכול שלמה לעמוד על בירור זה לפי שנתברר ממה שנפל למרחוק מאד למטה מק"נ כו'

וכמ"ש הרמ"ז פ' גשא דקכ"ב סע"ב בפ"י שלום לרחוק הם הניצוצות שנפלו לג"ק שהם רחוקות ולקרוב לאותה שבנוגה הקרוב אל הקדושה עכ"ל, נמצא שע"י התשו' מעלה הניצוצות שנפלו בג"ק הטמאות שלמטה מטה מק"נ ולא שישובו לק"נ אלא עולים לקדש ממש למקורם ועד"ז הוא בענין אפר הפרה כו' שהרי בפרה מרומז הבירור מבבל ואדום כו' שלמטה מק"נ ואף מבחי' אשר לא עלה עליה עול מלכות שמים כלל וזהו הקריב את קרבנו ב' קרובים לרחוק שנעשה קרוב מה שנתברר מג"ק ר"ל ע"י פרה ולקרוב מה שנתברר מק"נ ומה שנאמר כן בקרבן נתנאל נשיא יששכר לפי שבתו' נאמר ב' בחי' שלום כמ"ש או יחזיק במעו"זי יעשה שלום לי שלום יעשה לי שהו"ע שלום בפמשמ"ע ושלום בפמשמ"ט והן הן ב' בחי' שלום לרחוק ולקרוב כו', והנה ברבות תצוה ר"פ לי"ח כשהוא רוצה הוא קוראה לשון נקבה שנאמר ויקחו אליך פרה כו' הנה בוהר ח"ג ר"ע חוקת דק"פ ע"ב פרה דקבילת מן שמאלא כו' ופני שור מהשמאל וא"כ פרה ל' נקבה הוא מל' דנוגה ופר ל' זכר י"ל הדכר דנוגה כו' וא"כ מהו כשהוא רוצה הוא קוראה כו' הרי הם באמת שני בחי' דכר ונוק', וצ"ל דמ"מ כללות זה הו"ע בירור ק"נ וק"נ הוא המקבל מע"ס דקדושה ומשפיע לע"ס דמסאבותא וא"כ מצד מה שמקבלת נק' לשון נקבה ומצד מה שמשפיע נק' לשון דכר וד"ל.

ונתתם אותה אל אלעזר הכהן מצותה בסגן, ובליקוט אלעזר אל עוזר. והענין כי הנה ארז"ל הבא לטהר מסייעין אותו פי' הבא לטהר ולזכך מדת מלכותו ית' שלא יהי' מסתירים ומעלימים מסייעין לו ופרה בא לטהר היינו ע"י אפר פרה ומ"ח להיות עי"ז ואת רוחה"ט אעביר ולכן אל עוזר לזה זהו ונתתם אותה אל אלעזר. והנה יש ב' בחי' עוזר הא' ע"י מעשה המצות הב' בחי' עוזר כנגדו שמבחי' כנגדו נמשך העוזר וזהו ונתתם אותה שהוא בחי' כנגדו אל אלעזר שיומשך כח מלמעלה מאל עוזר שכנגדו דוקא יומשך עוזר והיינו ע"י מאין יבוא עזרי ובקשם משם ומצאת כו' וזהו אל שנמשך מיג"מ שנמשכו מבחי' אין הכהן ע"ד אלקיכם כהן הוא, ובוהר פ' חוקת ק"פ ע"ב אל אלעזר דייקא ופי' הרמ"ז כי כל הקרבנות נק' קדושים המשכת מוחי' בחי' קדוש אכן פרה עיקרה לדחי' רוה"ט וזהו א"א להיות ע"י חסד לבד כ"א ע"י גבורות וכה"ג בענין י"ג ת"ד ששערות הדיקנא הם קשישין ולא רכיבין כמו שערות הראש כי הם מבחי' גבורות כדי לאכפ"י הדיני' והם יגמה"ר המתגלים ביוהכ"פ שעז"נ כי ביום הזה יכפר כו' לטהר וטהרו ולכן לא הי' מעשה הפרה ע"י אהרן שעיקרו מאבא בחי' מקור החסד כ"א ע"י אלעזר שהוא סגן שיש ג"כ מגבורות דאימא, ואפ"ל הפי' אל עוזר כי אל הוא חסד כמ"ש כי חסד אל

כל היום, אך מ"מ כתי' ג"כ ואל זועם בכל יום, ובמא"א פי' שהוא תיקון א' שבדיקנא הכופה את הדינים וכן נק' חסד שזועם על הדינים וכובשן, אך בזהר פי' צו דל"א ובפ' במדבר דק"ט על מאמר מה אקוב לא קבה אל דבחי' שם אל עם היותו חסד יש בו ג"כ דינים כו' ובינה מינה דינין מתערין על המנגד וכמ"ש בפ"י כן אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים ע"י שם הוי' בניקוד אלקים.

והנה להבין ענין שריפת אפר פרה הנה אפר נק' הקליפות שאינן עושה פירות כאפר וכדאי' בזהר פי' וישלח דק"ע ע"א מה בין אבק לעפר כו' ומבואר מזה בתר"א פי' וישלח סד"ה ויאבק איש שהעלו אבק עד כסה"כ שזהו ע"י התשרי שעי"ז מוציא ניצוצות מג"ק ומנוק' דקליפה ומעלה אותן ליכלל למעלה, וכן ארז"ל גדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ וכסה"כ מכוון כנגד קה"ק וקה"ק הוא כח"ב גמצא אפר פרה כענין העלאת האבק עד כסה"כ והר"ע בע"ת הנ"ל, והנה במא"א אפר פרה מנצפ"ך נשרפו סיגיהם ונמתקו פה ע"ה גימט' אפר, והנה מענין מנצפ"ך איתא בפרדס סוף שער האותיות כי כ"ב אותיות מן ה' מוצאות מתחילין מן ז"ת חג"ת נ"ה שהם ה' מוצאות ושרשן בבינה הוא מנצפ"ך א"כ ענין מנצפ"ך הם ה"ג דאימא וכענין המדות שבשכל ושהם ה"ג כי עיקר החיות מהגבו' כמו גבורות גשמים וכן כי הדם הוא הנפש והענין כי בחי' מנצפ"ך זהו הכח הנמשך מבינה לחלק האותיות במל' לכ"ב אותיות בה' מוצאות והו"ע אימא אוזיפת מאנהא לברת' והנה כ"ב אתון הם ה' חסדים מנצפ"ך ה"ג ולכן באים בסוף התיבה לתת גבול ומדה כי כן טבע הגבורות ובבה"ז פי' בראשית במאמר כשושנה כו' שבע"י יוצאי' הגבורות תחילה כי ע"י הוא בחי' א"ס לכן כדי שיומשך משם זהו ע"י ה"ג, וע' בסידור ע"פ שבחי ירושלים את ה' הללי אלקיך ציון שבחי' ציון שהוא פנימי ירושלים כתי' כי הללי אלקיך בחי' הגבו' שמהם נמשך החותם להיות חזק בריחי שעריך ובמ"א נת"ל • שבמל' צ"ל נמשך ה"ג לדחות החיצוני', ומכ"ז יש להעיר לענין אפר הפרה שהוא מנצפ"ך שרש ה"ג וע' בלק"ת בדיה ויקחו אליך פרה שעם היות אשר ה"ג דאי' הם גבוהים מאד נעלה וממשיכי' ביטול היש אך ע"י השפעתם בה' מוצאות הדיבור וע"י ירידת הדבור העליון שמחי' גם הסט"א ע"י חילופי אותיות ותמורות נמשך מזה יניקה בה"ג דק"ג הנק' פרה אדומה פר ה' אדומה מורה על תוקף הדין ולכן צריך לשורפה ולעשותה אפר ואפר היינו פר א' ופי' האלף דאפר שה"ג אלו שהי' בחי' ה"ג נתקנו והם בבחי' פר א' ר"ל התשוקה בהתגברות אליו ית' לבד וכענין לב אחד לאבשב"ש בבחי' צמאון וכענין בכל לבבך וכענין וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים והוא ג"כ בחי' יחידה שבנפש פי' שמתוקף ורצון זה שמעומקא דלבא אזי אין יכול להיות במוחו שום הרהור ורצון אחר ע"כ נק' יחידה שאין בלבו אלא אחד והו' אחת היא יונתי, והנה מענין אות אלף אית' בכוננת תקיעת שופר ע"פ כוננת

הבעש"ט שאות א' הוא הממוצע בין הכל הלב ובין כ"ב אותיות המבטא, וכן מבואר באו"ת מהמגיד נ"ע פ' נצבים בד"ה איתא בזהר הנסתרות לה' וז"ל כי הדבור נברא מהקול כי הקול ממשיך הדבור והדבור נחלק לה' חלקים ה' מוצאות הפה והקול נמשך ג"כ מן ה' כנפי ריאה אע"פ שיש בריאה הוורדא לבד כנפי ריאה יש בפה ג"כ עוד מוצא א' פי' דהיינו שבכל הה' מוצאות יש בהן אלף מתחילה שהוא חכ' ובראש אבל הוא נעלם כי אלף אותיות פלא וזהו פי' הפסוק בראשית ברא כו' עכ"ל, נמצא הברת האלף הוא ממוצע המחבר הקול עם הדיבור שלכן כמ"כ קול השופר כעין הברת האלף, ועד"ו יובן ההעלאה של בירור האותיות של ה' מוצאות ה"ג מנצפ"ך שנפלו בק"נ כשצריכי' נעשים אפר פר א' שמתעלים ע"י אות א' שהוא הממוצע כו', והנה בשריפת הפרה נאמר ולקחו עץ ארז ואזוב איתא ברבות כנגד שהשפילו עצמן לעשות תשובה ושיהי' ג"כ קשה כארז נגד היצה"ר גם צ"ל ע"ד ויגבה לבו בדרכי ה', ועי' מורה גובה הארז כי אע"פ שצ"ל שפלות כאזוב אבל צ"ל ויגבה לבו שלא להשפיל א"ע בתאוות כו', ולכן נתנה תורה על הר סיני, וגם ענין ויגבה לבו שלא יסתפק א"ע רק לצאת י"ח לבד כ"א לקבל עול תורה וכמארז"ל שצ"ל מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי כי צ"ל מהלך ולא עומד כדי להמשיך תמיד תוס' אור ועי' גורם ג"כ למעלה כי גאה גאה שיסלק השפעתו מהגאים ועי' מונע יניקת החיצוני' ע"י אם תגביה כנשר מבחי' דכחשיכה כאורה, ובזח"ב דל"ה שאזוב מבער רוה"ט ופי' הרמ"ז ע"י שממשיך אורות ע"י ששם אין אחיזה לקליפות, ובכה"ז פ' תזריע נת' שלדחות רוה"ט דייקא ע"י גבורות ושרשו מגבורות דע"י וזהו"ע אפר הפרוה ולכן צ"ל שני תולעת באפר הפרה תולעת אדום ע"ד ופורע ממנו אדום גם ארז גימט' יצחק שהוא גבורה כו', והנה פסוק אל תירא תולעת יעקב הנה ברבות ויחי פי' שלא יתירא יעקב מן התולעת, ובפ' ויקהל פמ"ט פי' ותולעת שני זו כנס"י שנא' אל תירא תולעת יעקב מתי ישראל, ובוהר ס"פ וישלח פי' מתי ישראל ב' פי' א' לשון אנשים וכמ"ש ויחי מתי מספר, ועוד פי' ל' מיתה והכוונה אל תיראו כו' כי המתים יחיו לע"ל, וכן פי' האלשיך בענין תבוא אם ותקנח שע"י העגל חזרה זוהמא דנחש שממנה בא המיתה במל', ומעשה פרה מטהר זו, לכן השליכו תולעת להיות אל תירא תולעת יעקב מתי ישראל שהמתים יחיו ובלע המות לנצח, ובפ' תבוא כרמים הטע כו' כי תאכלנו התולעת פי' רבינו ז"ל דקאי הקללה על ס"מ והתולעת הוא שם מ"ב שהוא חסד שבגבו' והוא פ' ראשונה דק"ש שיש בה מ"ב בכל מאדך, וכבר נת' שלהעביר רוה"ט צ"ל ע"י גבורות, ובמ"א נת' עלינו לשבח גימט' שור שהוא ג"כ כמנין אב"ג ית"ץ שבש' מ"ב גימט' תולע, והנה מכ"ז יובן ענין אפר הפרה שהוא בחי' תשובה וזהו אנכי עפר ואפר, עפר בחי' צדיקים מי מנה עפר יעקב ובו צומח זורע צדקות ומצמיח ישועות, ואפר בחי' בע"ת שנשרף כל ההרהורים בישין והרשעה כולה בעשן תכלה ועי' ממשיך מבחי' גובה יותר, וזהו"ע ונתן עליו מ"ח כי בצדיקים וינחהו בג"ע לעבדה ולשמרה, לעבדה זו רמ"ח מ"ע להמשיך מבחי' ונהר יוצא מעדן

להשקות גן סדרים דאורייתא ונהר אינו מים חיים ממש שזהו בחי' מעין אבל ע"י התשובה לרחוק שנעשה קרוב יומשך מבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני עין לא ראתה ערן זהו מ"ח והחכ' תחי', וזהו אדומה תמימה להמשיך תורת ה' תמימה דהיינו שיהי' התלבשות אוא"ס בחכ' עוסק בתורה לשמה לשם התורה ואזי דייקא היא תמימה כו'.

והנה ענין זאת חוקת התורה שע"י אפר ומ"ח שהוא רו"ש של בע"ת בחי' אמצאך בחוץ ע"ז ממשיכים בחי' חוקת התורה מבחי' גליף גליפו בטה"ע שלמעלה מבחי' תושב"כ, ומתחלה ילה"ק מהו ענין תושב"כ, ויש להעיר תחלה מהמשנה פ"ה דאבות עשרה דברים נבראו בע"ש בהש"מ הכתב והלוחות ופי' רש"י הכתב גוף האותיות והמכתב עט ספר שבו נחקק הלוחות ויש שפירשו הכתב גוף האותיות והמכתב צירופן, והנה תושב"כ יסוד דאבא נק' תורה והוא מלובש בכתב הוא בינה, והנה כתי' האותיות שאלוני ופי' שאותיות התורה הם המשכת אוא"ס מסוכ"ע בממכ"ע וזהו"ע הכתיבה, ועמ"ש מענין כתב ע"פ ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם שהכתיבה והחותם הו"ע התקשרות רוחני' וגשמיות כו', כמ"כ המשכת אוא"ס שבחכ' דאצי' שיומשך במל' או אפי' בבינה שנק' יש והרי החכ' נק' אין זהו תושב"כ, ולפי"ז י"ל אותיות הכתב ממשיכים מבחי' שם מ"ה כי זאת התורה אדם גימט' מ"ה, אך להמשיך מבחי' כי לא אדם הוא זהו"ע החוקים אותיות החקיקה כי חק גימט' ס"ג מ"ה חק מצד היסוד וחק בשארו שם והנה כשנשתתפה בינה ס"ג בז"א מ"ה הכל גימט' חק, ווי"ש כי חק לישראל פי' ישראל הוא ז"א אתם קרוים אדם ופנימיותו שם מ"ה ובינה נק' על הוי' בחי' כי לא אדם הוא וזהו"ע שם ס"ג, וכמ"ש בענין מאה ברכות הנמשכים משם ס"ג ומילוי' ל"ז שנק' הוקם על (כמבואר ברבות פ' קרח) על הוא בחי' על הוי' וההשתתפו' כי חק לישראל שיאיר ס"ג מאירים במ"ה הנק' ישראל וכענין כי תרכב על סוסיד, ועפי"ז אפ"ל ענין הכתב והמכתב שנברא בע"ש בין השמשות כי ברה"ע בה' בראם אתא קלילה רק הבל והארה בעלמא אבל הכתב אותיות התורה שנכתבים בדיו על הספר אינו הבל והארה כ"א עצמיות יותר כמו הסופר הכותב שע"כ כחו ממש מלובש בכתיבה זו, וזהו קול ה' בכח דקאי על מ"ת וע"ד ויכתב בספר זכרון לפניו, וזהו ע"ד הנו' בזהר (בהר ק"ח) שמיעה בהאי אתר תליא במל' עשי' לעילא בבינה, וכ"ה בזהר (וירא קט"ו) בענין ויעש ה' לשרה במולא תליא משא"כ וה' פקד זהו מבחי' מל' דיבור ולכן שבחו רז"ל שדיבור של הקב"ה מעשה הרי המעשה חשוב יותר (ועמ"ש ע"פ הילקוט פ' בשלח ע"פ מכון לשבתך פעלת ה', כשברא הקב"ה עולמו לא בראו אלא במאמר שנא' בדבר ה' שמים נעשו וכשכנה בהמ"ק כבי' פעולה שנא' פעלת ה', וכן גבי מזמור שיר ליום השבת נא' כי שמחתי ה' בפעלך, וכן מה רב טובך פעלת כו'). ועד"ז יובן מעלת הכתב והמכתב שנברא בע"ש בהש"מ וע"כ אותיות התושב"כ שהן מעשה גבוה מאותיות הדיבור, ולכן נברא בע"ש בהש"מ שזהו הכנה

לקידוש יום השבת שגבהו הרבה דרכיו משימ"ב כו' שעליהם נא' הבל הבלים כו' ולא אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא משא"כ ביום השבת וגם כמו התורה היא הממוצע המחבר אלקות עם העולם כך בהש"מ דשבת ממוצע שימ"ב ובין יום השבת.

ולבאר הדברים בענין תושב"כ דאי' בילקוט ר"פ תשא שקרני ההוד של משה הוא מה שנשתייר בקולמוס כו' והנה התורה נתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה א"כ ענין הדין הוא אש שחורה והנה בכתיבת ס"ת צ"ל ד' דברים היינו דין וד' אצבעות של הכותב וקולמוס וקלף כו' ובד"כ הוא המשכת שם הוי' דין הוא חכ' כנגד יו"ד דשם הוי' כי בכח החכ' עדיין אין גילוי האותיות אלא כשנמשך מהחכ' במח' געשה אותיות כן מהדיו נעשי' אותיות ע"י ה' אצבעות הכותב, אבל בהדיו עצמו עדיין אין אותיות נמצא הוא מקור לאותיות והיינו כי דין אותיות יו"ד הוא חכמה, וכ"כ במ"א ד' י"א דין הארת החכ' בקולמוס יסוד העליון והוא מצד הארת השלשה מוחין ד' בינה יו"ד חכ' ו' דעת וגם דין הוא שחור דהיינו אש שחורה, וע' מענין דין ברע"מ (פ' תרומה קנ"ט א') דפי' ג"כ דין מל' דין לעמד להיות כרבו ופי' דין לעכר זהו בחי' טוב, וע"ד דכתי' כי הבואו אל ארץ מושבותיכם שאתם מיישבים אותה, וכמארז"ל א"ת בניך בוניך ע"י ההלכות המלוכשים בדברים תחתונים כו', ובפרדס ערך דין פי' דין הוא הבינה כמו שהדיו שחור ונעלם כך עוה"ב בינה נעלם ואין מושג אלא ע"י שישחיר אדם עצמו בעוה"ז, והוא אחד מצירופי היו"ד שהוא בחכ' כו', והנה ה' אצבעות הם כנגד ה' עילאה דשם הוי' וקולמוס הוא כנגד אות ו' כי קולמוס הוא יסוד ואמרו לפיכך זכה קנה ליקח ממנו קולמוס לספר תורה קנה גימט' יוסף והוא ג"כ גימט' ציון וגימט' אוה"מ כו' והוא בחי' יסוד, והנה במא"א סכ"ז קולמוס עם האותיות גימט' רמ"ח כינוי היסוד שבו רמ"ח עלמין וכותב בספר מל' עכ"ל, ור"ל הטפה נמשך מיסוד בהרגש כל רמ"ח אבריו שהן רמ"ח מ"ע וטפה זו זהו"ע דין יו"ד הארת חכ' והספר המקבל הוא המל' שנק' ספר זכרון בזהר פ' יתרו ד"ע), ובמא"א ס' כ"א ספר נק' בינה או המל' וגם כמו שהקלף הוא מעורר הבהמה שם ב"ן והוא לבן, היינו שממנו נמשך גילוי למטה היפך השחרות כך המל' הוא מקור הגילוי לבי"ע זהרי נקראת לבנה דהטעם לפי שנראית לבנה, וכ"מ ברבות (פ' בא ס"פ ט"ו) החמה של אש כו' והלבנה של אור כו', נמצא כתיבת סס"ת זהו יחוד העליון המשכת שם הוי', כי הדין יו"ד הוא חכ' נמשך ע"י ה' אצבעות הסופר הרי י"ה הקולמוס הוא ו' והיינו יסוד והספר הוא ה' אחרונה, ולכן ממה שנשתייר בקולמוס מזה נמשך קרני ההוד כי מה שנשתייר זהו מבחי' אש שחורה דהיינו חכ' הנעלמה חכים ולא בחכ' ידיעא ולבחי' זו זכה משה, ועוד כי מה שנשתייר בקולמוס זהו מה שלא יכול לבוא בגילוי האותיות הספר כ"א נשאר בקולמוס בחי' ו' המקבל מיו"ד כו', וע' בה"ז פ' בלק דר"ד ע"ב בפ"י רובע ישראל בענין תמונת אות הגימט' דמה שיוכל להיות נמשך ביסוד דנוק' זהו רק חלק רביעית וג' בחי' העליונות אין יכולים לימשך, והנה בענין אש שחורה

ע"ג אש לבנה פי' הרמ"ז פ' עקב אש שחחורה ח"ט ואש לבנה חכ' דאצי'. ואפ"ל ע"ד סמכוני באשישות ב' אשות אש יו"ד זהו אש שחורה כי הוא חכים ולא בחכ' ידיעא ואין שם השגה ונק' עדן עין לא ראתה וע"כ נק' אש שחורה היינו שאין ממנו שום השפעה וגילוי למטה ע"ד ישת חשך סתרו ואש לבנה אש ה' ששם יש השגה ע"כ נק' אש לבנה ר"ל יש ממה השפעה. דוגמת יוצר אור ובורא חשך שביצירה שם החיות האומרים ברוך יש מהם השפעה למטה נק' אור משא"כ הבריאה שם שרפים האומרים קדוש ואין להם השפעה למטה, והנה המשכה זו ע"י רוי"ש כי השרפים הם בבחי' אש שחורה והחיות והאופנים בבחי' אש לבנה היינו אש שחורה אה' המסותרת ואש לבנה אהבה גלוי' שרפים הם רצוא והאופנים הם שוב שלכן השרפים אומרים קדוש והאופנים ברוך ועי"ז ממשיכים כמ"כ מלמעלה אש שחורה ע"ג אש לבנה, אך עכ"ז שרפים עומדים אמנם ע"י הלוך ונסוע כשהנשמה בגוף בבחי' אש שחורה ואש"ל עי"ז ממשיכים התושב"כ באש שחורה ע"ג אש לבנה כנ"ל היינו המשכה מאש יו"ד באש ה' ע"י ה' עילאה ה' אצבעות והקולמוס שהוא ו' של שם וזהו"ע ט"ו שבחים שבישתבח וט"ו ווי"ן באמת ויציב יכול להמשיך מבחי' י"ה ע"י הוא"ו במל' הנק' ה' תתאה, אך כ"ז זהו המשכת שם הוי' דאצי' יו"ד חכ' וזהו"ע סופר ספר וסיפור, אבל החקיקה הוא שם הוי' דלעילא שלמע' מהחכ' וזהו"ע חרות על הלוחות, ובמ"א פי' מחוקק ג"כ גימט' רמ"ח ע"ד קולמוס גימט' רמ"ח אבל קולמוס הוא יסוד ז"א משא"כ מחוקק הוא יסוד אבא וא"כ אפ"ל הקולמוס בספר זהו יחוד ו"ה והחקיקה יחוד י"ה, ומבואר בלק"ת בד"ה אלה פקודי המשכן משכן העדות כי יחוד י"ה זהו התגלות עתיק וזהו הנמשך ע"י בחי' תשובה דהיינו בחי' אפר ומים לכן כאן דוקא נאמר וידבר הוי' זאת חוקת התורה אשר צוה הוי', נזכר ב"פ הוי' כי ע"י בחי' אפר ומ"ח שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ג"ן סדרים דאורייתא תושב"כ נמשך משם הוי' דלעילא שלמע' מבחי' אש שחורה ואש לבנה דתושב"כ וכן גבי באר מ"ח נזכר במחוקק, והנה ס"ר נש"י שרשן מס"ר * ושרשן מאותיות החקיקה טהורה היא מטה"ע ששם בחי' חקיקה מיני' ובי' וע"י רוי"ש דוגמת שרפים ואופנים מעוררים התקשרות אותיות התורה בשרשן עדן ולהיות ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן אך ע"י תשובה נמשך התקשרות בבחי' טהורה היא ונמשך מבחי' החקיקה בחי' כי חק לישראל הוא והוי"ע מ"ח שלמע' מבחי' ונהר יוצא מעדן.

ולבאר הדברים ביותר הנה ע"י התקשרות נש"י בבחי' כלתה נפשי כו' כמ"כ מעוררים עליות תושב"כ לשרשן לבחי' החכ' ועי"ז נמשך אור חדש מח"ע בהאותיות כו' ועד"ז ביו"ד נברא העוה"ב ובעליות היו"ד לשרשו נמשך תוס' אור אח"כ בג"ע, והנה בנשמות יש ב' בחי' חקיקה וכתובה כנו' בלק"ת פ' בחקתי בד"ה אם בחקתי תלכו שזהו"ע טהורה היא כו' ולכן ע"י עליות

והתעוררות התשובה בחי' והרוח תשוב לבחי' טהורה היא כו' גורם כמ"ב התקשרות אותיות תושב"כ לשרשן באותיות החקיקה ועי"ז נמשך חוקת התורה שנמשך תוס' אור מבחי' אותיות החקיקה באותיות הכתב והו"ע חיבור היות כו', ועד"ז יובן ענין כי חק לישראל הוא שנאמר בר"ה כי בר"ה ע"י התשובה נמשך בחי' חק וחקיקה בבחי' נש"י כי בר"ה יום ברוא אדה"ר בצלמינו ע"ד החקיקה כדמותינו כתב כו', ולכן עי"ז תקעו בחדש שופר להמשיך כמ"כ בהתו' משרשה ומקורה בבחי' רשימו וחקיקה כו' היינו משם הוי' דלעילא ועי"ז מתמלאים כל הפגמים כו', וגם ישראל ר"ת יש ששים ריבוא אותיות לתורה ומשם שרש ס"ר נשמות, אך כי חק לישראל שיומשך שרשם שבאותיות החקיקה בבחי' כתב כו', והנה חוקת יש בו עוד פי' ל' תמיד כמו הטריפני לחם חוקי שהאדם מבקש פרנסה מזון להיות קצוב תמיד, היינו כמ"ש כי חק לישראל הוא שחק לישראל יש בו ג"כ פי' ל' חוק ול' תמיד והיינו כי שרש בחי' זו דתמיד נמשך מבחי' אני הוי' לא שניתי כי אכלו רעים שתו ושכרו דודים ואית' בזהר רעים תמיד תרדל"מ אבל דודים הוא יחוד לפרקים, וע"כ בפרה זאת חוקת שממשיך בחי' תמיד שיהי' בלי שינוי, ולכן נהרות המכזבין אפי' אחת לשבוע פסול לקידוש מי חטאת כו' וכיוצא מים אשר לא יכזבו מימיו וזהו שמבקשים בשכמל"ו היינו שיהי' נצחיות, כי כ"מ שנא' נצח סלה ועד אין לו הפסק, והנה כמ"כ האדם צ"ל בחי' חקיקה כמ"ש חקוק על לוח לבך ואמרו שיחיקו ד"ת את לבך, כי באדם יש ג"כ פנימי' הלב וחיצוני' הלב, והנה כ"ז שהוא עדיין בחי' חיצוני' הלב אין זה בחי' חקיקה כ"א כשיהי' בחי' פנימי' הלב אוי הוא חקיקה, וזהו זאת חוקת התורה כו', והנה ענין הפרה לטהרו מטומאת מת הנה באלשיך פ' זו הביא משארז"ל בפ' בראשית שבעלילה בא הקב"ה על אדה"ר שהרי אלפים שנה קדמה לעולם הי' כתוב במ"ת אדם כי ימות באהל, וצ"ע ממ"ש במד"ר ס"פ משפטים ע"פ אני אמרתי אלקים אתם מה אני חי וקיים לעולם כו' כך בני קיימין שנא' בהנחל עליון גוים וכת"י כי חלק ה' עמו ולא רציתם אלא חבלתם מעשיכם ואמרתם לעגל אלה אלקיך ישראל ולכך אכן כאדם תמוהוון, משמע שאין זה עלילה, והנה קושי' זו איתא בזהר פ' שלח דקכ"ח ע"א והתירץ שם דע"כ דאלו לא חטא ג"כ הי' מסתלק מעוה"ז לגעה"ת והעליון אלא שלא הי' טועם טעם מיתה בעלי' זו וכהולך מיחל אל חיל וכמחליף לברש חול ולובש לבוש שבת, או ע"ד חנוך ואליהו שעלו למעלה ולא טעמו טעם מיתה, וע' בזהר ויחי דרמ"ה משל לבן מלך כו' וע"י החטא הוכרח לטעום טעם מיתה ממש וזה נמשך מחטא עה"ד שעירב הגשמיות ברוחניו' וא"א להפרד כ"א ע"י טעמה דמיתה הי', וזהו יעקב לא מת כי לפי שהי' מבחי' יסוד אבא שלמעלה משבה"כ שהי' בו' המדות זמ"ל דתהו וכמ"ש ימותו ולא בחכ' ע"כ עלייתו למעלה לא הי' ע"ד מיתה כ"א כהולך מחיל אל חיל כנ"ל, ועד"ז י"ל שהפרה שהיא בחי' תשו' באה לטהר מטומאת מת ר"ל לטהר לבוא לבחי' נשמה שנתת בי טהורה היא ולא יצטרך לטעום כו' כ"א בבחי' ילכו מחיל כו', ועפ"ז אפשר לישב דעת קצת חכמים דס"ל שגם אחר

תחה"מ יש עוד אח"כ שכר עליון לנפש בלבד וזהו דעת הרמב"ם, אבל דעת הרמב"ן חלק עליו שהרי ארו"ל צדיקים אינן חזרי' לעפרן וכתו' ובלע המות לנצח דאפ"ל שמיתה לא יהי' אבל יהי' שייך עליות כעליות חנוך ואליהו, ולדעת הרמב"ן דס"ל שאחר תחה"מ תקיים הנשמה בגוף לעולם ונצחיות אפ"ל שבחי' זו דלטהר מטומאת מת יהי' מקודם תחה"מ והיינו ע"י פרה העשירית שיעשה מלך המשיח שאז גם מקודם תחה"מ יהי' ע"ד אמרתי אלקים אתם כמו אדה"ר קודם חטא ויהי' העלי' מהגוף שלא ע"י טעם מיתה וכנ"ל בענין יעקב לא מת אף שנסתלק מהגוף וזה יהי' עד תחה"מ וע"י תחה"מ יתקיימו בגוף לעולם, ורבינו נ"ע בכל הדרושים לא הזכיר רק דעת הרמב"ן לבד.

אחכמה והיא רחוקה ממני אמר שלמה על פרשת פרה אדומה, אקב"ו שע"י המצות ממשיך בחי' קדש העליון, לכן יפה שעה א' כו' כי ג"ע הוא מבריאה והמצות ממשיכים ממו"ס דא"א, מוסיפין אור באצילות, כי ענין הג"ע שהזיו שבו נמשך משי"ב כמ"ש זיטע ה' אלקים גן והוא ע"ד אין לך עשב מלמטה שאין לו מול מלמעלה המכה בו, והזיו זהו שמאיר ג"ר שבמלי' דאצי' והוא במדה וקצבה וע"י תומ"צ מוסיפין אור כי ביחוד חו"ב שזהו ענין ונהר יוצא מעדן יש ב' בחי' מה שנמשך תמיד חוק הקצוב זהו מחו"ב עצמן אבל מה שהחכמה מקבל אור חדש מא"ס ומאיר בבינה זהו נמשך ע"י אתעדל"ת מקור ושרש מזל המכה, בעשב הנה גבוה מעל גבוה שומר עד מאמר תדשא שבעשרה מאמרות וגבוה מעל גבוה הם חיות המרכבה כמ"ש במד"ר פ' בשלח ס"פ כ"ג, ועד"ז בנטיעות שבג"ע שהם הארת ע"ס דאצי' שבבריאה יש גבוה מעל גבוה שומר זו"ג ואו"א, עד מל' דא"ק שנעשית עת"י לאצילות ושם נק' עדן עילאה.

(ב) **ואפ"ל** עוד הפי' שע"י תומ"צ מוסיפין אור בג"ע, כי הנה בבריאת העולם נזכר רק שם אלקים, ובג"ע נאמר ויטע ה' אלקים שם מלא, אך ע"י תומ"צ כתיב אז תתענג על הוי' דפי' על הוי' היינו למעלה משם הוי' גם י"ל התוספת אור בג"ע שע"י התומ"צ כי ג"ע בעצם הוא כמ"ש ועץ החיים בתוך הגן, אך בפ"י היש בה עץ אם אין פי' בוח"ג פ' שלח לך דבחי' אין זהו ע"ק שלמעלה מבחי' עץ וא"כ ע"י תומ"צ ממשיכים מבחי' אין בג"ע, והיינו ע"י ונהר יוצא מעדן כי התגלות עתיק הוא בבינה, וזהו ענין ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה וארו"ל אלו הקרבנות כי בקרבנות נאמר ריח ניחוח להוי' דהיינו המשכה מלמעלה משם הוי' בשם הוי' ועכשיו תפלה במקום קרבנות, אך ענין הפרה זהו ענין ומשם יפרד והיה לדי' ראשים שהם דמ"ל מצרים כבל, וע"ז בא הפרה הרומזת לבחי' ד' נהרות הנ"ל וה"ע התשובה אפר הרצוא

בבחי' תשובה ועי"ז ממשיך ושוב מבחי' מים חיים שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן, והגם שע"י תומצ' מוסיפין ג"כ האור מבחי' על הוי' אך זהו מבחי' א"א אבל ע"י התשובה ממשיכים מבחי' עת"י, קדש למד מלמטה אקב"ו, הוי' מלמעלה. עי"ל ענין ויטע ה' אלקים גן האיר בו ממכ"ע בגילוי, אך המשכת תוספת אור בג"ע היינו יחוד סוכ"ע וממכ"ע שהוא הגילוי מבחי' סוכ"ע.

והנה כתיב ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד כו' שמבחי' עונג זה יומשך ג"כ שפע ועונג להיכלות הנפרדים (ע"ד שבה"כ) וזהו ויקחו אליך פרה אדומה היא ק"נ ומוזין דמה נוכח פני אהל מועד היינו דמה הוא פנימיותה היינו הטוב דק"נ מעלין אותה לשרשה ומקורה.

קיצור. ענין ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים יש בחי' זו בקדושה ד' חיות המרכבה שנאן, וכן יש לעומת זה אור"א זו"נ דנוגה דהיינו מה שנפל ענג העליון (שהענג ר"ת ערן נהר גן, ואוי כשנפל נק' נגע וד' מראות נגעים הם ד' בחי' הנ"ל) וע"ד אם לעוברי רצונו כו', וק"נ נק' להט החרב המתהפכת ויכולים להפכה לקדושה וזהו ענין מעשה הפרה, הזאת דם להעלות פנימית ק"נ, ושריפת עורה ובשרה ע"ד שנעשה אפר היינו לשרוף כל התאוות רעות וע"י השלכת עץ ארז ואזוב שהן מעץ החיים, ואפ"ל בק"נ יש אורות וכלים וזהו הדם והעור והבשר, ועי"ז ממשיכים מים חיים כי ד' ראשים נמשיכים מבחי' ונהר יוצא, משא"כ מבחי' ומעין מבית ד' יצא, כי והחכמה תחיה, וזהו תוספת אור עצום, וגם בכל המצות ממשיכים תוספת אור, כי המצות הן בירור מד' נהרות הנ"ל וע"י בירור זה ממשיכים תוספת אור בבחי' ונהר יוצא כו'.

ועפ"ז יש להבין מאמר המד"ר ס"פ בא פי"ט דקל"ה ע"ד ד"א יהי לבי תמים בחוקיך זה חקת הפסח וחקת פרה אדומה כו' ואי אתה יודע איזה חוקה גדולה מזו משל לשתי מטרונות דומות שהיו מהלכות שתיהן כאחת נראות שוות מי גדולה מזו אותה שחברתה מלווה אותה עד ביתה והולכת אחריה, כך בפסח נאמר בו חקה ובפרה נאמר בה חקה ומי גדול הפרה שאוכלי פסח צריכין לה שנאמר ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת עכ"ל, והענין דאיתא בו ועושים אותו כלי עכ"ל, והי"נ הביא מ"ש בוח"ג ס"פ ויקרא דכ"ו ע"א וז"ל הזהר פתח ר' יוסי ואמר לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו הוי' ת"ח כל רעותא וכל לבא דבעי בר נש לארקא ברכאן מעילא לתתא לייחדא שמא קדישא, לבעי בצלותא לקב"ה ברעותא ובכוונה דלבא לנגדא מההוא נחלא עמיקא כדכתיב ממעמקים קראתיך הוי' דתמן עומקא דכולא בעמוקי עילאה דאינון שירותא עילאה דאור"א מזדווגין, אוף הכי לבי לחוקקי ישראל מאן חוקקי ישראל לא כתיב חקוקי ישראל אלא לחוקקי אלין אור"א דאינון מחקקי לישראל קדישא דאיהו נגיד מבינייהו עכ"ל ועיין בסה"מ סי' קנ"ו, ועד"ז י"ל פי' כי חק לישראל הוא היינו שנמשך מאור"א לחקוק בחי' ישראל שיהי' כלי

לגילוי אור א"ס וכמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו החקיקה בפנימית הלב. עו"ש במא"א חקה נק' המל' הנחקקת ע"י היסוד המחוקק אותה וסימן זאת חוקת עכ"ל. וענין החקיקה במל' לעשותה כלי ע"ד מקדש ד' כוננו ידיך שנתבאר בלק"ת בהביאור ע"פ נשא ובפ' מטות בד"ה עיני כל. והיינו שתהיה בבחי' כלי ריקן מכל הרצונות זרות ורק בבחי' ואל אישך תשוקתך וזהו ענין חותם שוקע. ובד"ה כי בועליך עושיך פי' ומהו הכלי ריקן שידע שהוא רחוק מאד מאחד האמת אעפ"כ עיקר רצונו לדבק באחד האמת. וע"י ג' בחי' האבות וזהו ענין כוננו ידיך. וכמ"ש ע"פ באר חפרוה שרים כו' במחקק היינו ע"י יסוד דדכורא שבא מיסוד דאבא עסק התורה כמ"ש באדר"ן בענין רע"ק שאמר שד"ת יחוקו את לבי. וגם מחקק גימט' רמ"ח היינו רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא שבהם ועל ידם נמשך שפע חכמה עילאה בפנימית המקבל הנק' יסוד דנוק' וזהו כי בועליך עושיך.

והנה המגיד נ"ע ע"פ ומחקק מבין רגליו פי' שיש ב' חקיקות היינו חקיקות יסוד דנוק' מל' אותיות הדבור ע"י הקול כו' כמ"ש בד"ה אד' שפתי תפתח וחקיקת יסוד דאימא אותיות המחשבה ע"י יסוד דאבא וכמ"ש ע"פ ופתחת עליו פתוחי חותם הנה פתוחי חותם הם אותיות דבינה יסוד דאימא שבה נצטיירו אותיות כי הרי החכמה היא בחי' ברק ואין בה שום תמונה רק בינה היא יש ושייך בה אותיות. והנה בינה ומל' הם פנימית הלב וחיצוניות הלב כי בינה ליבא. והם ג"כ בחי' שקראה בתי ובחי' שקראה אמי. וענין חיצוניות הלב ופנימית הלב היינו חיצוניות הלב הוא נמשך מן הדעת והתבוננות בגדולת ה' והתפשטות אור א"ס ב"ה על הנבראים להיות מאין ליש כל צבא השמים העליונים והארץ וכל אשר בה ובטובו מחדש בכל יום תמיד מע"ב ואתה מחיה את כולם כו' אשר בהרחיב דעתו בדברים האלו וכיוצא באלו נמשך לאדם בחי' צעקת הלב לצעוק אל ה' ולמשוך אחריו לדבקה בו ית' בתשוקה וצמאון כו' זהו ענין חיצוניות הלב. אך ענין פנימית הלב נמשך משום כי הקב"ה כבודו ובעצמו רם ומחנשא וכדכתיב כי נשגב שמו לבדו שאפילו בחי' שמו הוא לבדו דלית מת"ב ואני הוי' לא שניתי כתיב כמו קודם שנברא העולם כו' ומשם נמשך להיות לאדם בחי' צעקה בפנימי' הלב למעלה מן הדעת שלא ליפרד מיחודו ואחדותו ית' ולהיות לבו בוער כרשפי אש שלהבת כו' ולמס"נ באחד כמ"ש בלק"ת בד"ה אתם נצבים פ"ג. וגם זהו ע"ד מ"ש בד"ה זכור דעמלק בפ"י מאמר השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד בבחי' אתהפכא חשוכא לנהורא כך אין בלבינו אלא בבחי' אתכפיא. וכן פי' בזהר תרומה דף קליד דענין כשם שאין בלבך אלא אחד זהו עלמא עילאה בינה כך אין בלבינו אלא אחד זהו עלמא תתאה מל'. וזהו ענין ב' חוקות דפסח ודפרה כי יצ"מ הוא בחי' אתכפיא כמ"ש לכתך אחרי במדבר בחי' אחור והוא שאינו מתגלה בו האלקות בבחי' חיות ותענוג רק שהוא מכריח וכופה את לבו להטות לבבו אליו ית' ולאהבה אותו כמ"ש בד"ה זכור דעמלק הנ"ל וכ"כ בסש"ב ח"א פליא וז"ל והנה בחי' זו היא בחי' יצ"מ שנאמר בה כי ברח העם כו' מפני שהרע

שבנפשות ישראל עדיין היה בתקפו כו' רק מגמתם וחפצם היה * לצאת גפשמ האלקית מגלות הסט"א ולדבקה בו ית' עכ"ל לכן לעתיד כשיעביר ד' רוח הטומאה מן הארץ כתיב ובמנוסה לא תלכו. והנה יצ"מ היה ע"י ג' בחי' פסח מצה ומרור ג' קוין כענין כוננו ידיך, וזהו ענין חקת הפסח שפסח הוא מל' כמ"ש במא"א פ' סעיף ח' לשון דלוג דהיינו כנ"ל בענין כי ברח העם לברוח מן הרע שבנפשו, וכן מלמעלה נמשך קול דודי הנה זה בא מדלג וכמ"ש ופסח ה' על הפתח ויחוד זה בא ג"כ בבחי' חפזון, וא"כ חקת הוא החקיקה שנעשה בכנס"י, שתוכל לקבל האור וזהו ענין מטרוניתא שהיא מ' והחקיקה יסוד דנוק'.

קיצור. חקת הפסח וחוקת פרה אדומה משל לשתי מטרונוגות, חק לשון חקיקה, לבי לחוקקי ישראל, כי חק לישראל הוא, אם בחקתי תלכו, החקיקה במ' לעשותה כלי, ע"י כוננו ידיך ג' אבות, מחקק גימ' רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא, ומחקק מבין רגליו שיש ב' חקיקות במל' ובכינה, והם חיצוניות הלב ופנימית הלב, חיצוניות הלב מן ההתבוננות בגדולת ה' על הנבראים ופנימית הלב נמשך מן התבוננות בעצמות אור א"ס כי נשגב שמו לבדו כו', פנימית הלב בחי' כשם שאין בלבך אלא אחד חיצוניות הלב כך אין בלבינו אלא אחד, וזהו ב' חוקות דפסח ופרה כי יצ"מ בחי' אתכפיא, כי ברח העם, ולכן לע"ל ובמנוסה לא תלכו, פסח מצה ומרור ג' קוין, פסח לשון דלוג ע"ד כי ברח וכן מלמעלה קול דודי מדלג.

אבל ע"י חקה דפרה נעשה החקיקה בפנימית הלב, וגם כי הפרה רומז לדמ"ל שאז אח"כ יהי' ואת רוח הטומאה אעביר כו', ועי"ז ונתן עליו מים חיים פנימית התורה הנמשך מא"ס ב"ה מקור מים חיים, בחי' עדן עצמו הוא למעלה מבחי' ונהר יוצא כו', וגם לע"ל יומשך מפנימית אבא שהוא חשוב כמו פנימי' ע"י ומ"ש שהפסח צריך לפרה זהו כי מי חטאת שיורי טלא אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת, ובמ"א נתבאר שע"י יצ"מ וחקת הפסח נמשך להיות גלוי שם הוי' כי מבחי' שם אלקים נמשך מיצרים וגבולים ולכן יצ"מ מהמיצרים וגבולים זהו ע"י גלוי שם הוי' כמ"ש בלק"ת פ' אמור ברה"ו וספרתם לכם, אך כי יש ב' שמות הוי' ופסיק טעמא ביניהו וגילוי שם הוי' דלעילא יהי' ע"י חקת הפרה וזהו הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ להיות לכם לאלקים פי' לע"ל שיהא גלוי שם הוי' דלעילא אוי שם הוי' שבע"ס דאצי' יהיה בבחי' אלקי' ע"ד ז"א בעלותו לעתיקא כאלקים חשוב ולכן נאמר כאן גבי חוקת הפרה ב' שמות הוי' וידבר הוי' כו' אשר צוה הוי', ואפ"ל ע"י שם הוי' דאצי' שביצ"מ נמשך תוספת אור בג"ע כנ"ל אבל ע"י חקת הפרה לטהר טומאת מת יומשך הגלוי שבתח"מ שזהו גבוה יותר מג"ע.

קיצור. פרה רומז לדמ"ל, ונתן עליו מים חיים פנימיות התורה, פנימיות אבא, מי חטאת שיורי טלא, ע"י יצ"מ גלוי שם הוי', אך גלוי שם

הוי' דלעילא יהי' ע"י חקת הפרה. ע"י שם הוי' דאצי' תוספת אור בג"ע וע"י שם הוי' דלעילא תחה"מ.

אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, באר חפרוה שרים כו'.
 כתיב באר מים חיים ונוזלים מן לבנון כו', הנה ארו"ל בראשית ברא
 בשביל ישראל שנק' ראשית ובשביל התורה שנק' ראשית כו', הנה בהיות
 ידוע דעיקר המכוון בבריאת העולמות היינו כדי להיות לו דירה בתחתונים,
 ויש להבין מהו ענין דירה בתחתונים והלא מכה"כ כו'. אך הענין הוא ידוע
 דבעולמות אין ההארה אלקית רק בחי' זיו והוד בלבד כמ"ש הוודו על ארץ
 כו', והוא בחי' שם בלבד כמו שאנו אומרים ישתבח שמך לעד מלכנה, פי'
 מה שהוא מלכנו מלכותו בכל משלה אינו אלא בחי' שמך בלבד כו', אבל
 כדי שיהי' התגלות בעולמות מבחי' מהו"ע ית' היינו ענין להיות לו ממש דירה
 בתחתונים (וכמ"ש ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ, פי' חי אני היינו
 יסוד שממשיך מחכמה עילאה בחכמה תתאה בחי' מל' והיינו וימלא כבוד ה',
 שבחי' הכבוד שהוא מל' ימלא ויהי' נשלם ומלא ממה שיומשך בו מבחי' סוכ"ע
 כמ"ש בענין ימי המלואים, ועמ"ש בד"ה ויקרא אל משה וגילוי זה יהי' מלא
 את כל הארץ, וזהו למען חייך שמבחי' ואולם חי אני יהי' חייך ממש כו',
 ועמ"ש מענין למען חייך בביאור ע"פ בעצם היום הזה נמול אברהם כו') כי
 אפי' עוה"ב הוא בבחי' זיו והוד בלבד כמאמר גהנין מזיו כו', ונק' יש כמ"ש
 להנחיל אוהבי יש מפני שכבר האור בא לכלל השגת יש ודבר מה כשגהנין
 בהרגשה כו', אבל במהות ועצמות האצי' הוא מופשט מכל בחי' יש ודבר מה,
 וכמו עשר ספי' בלי מה בלי מהות כו', והיינו לפי שהוא בבחי' א"ס כידוע.
 (קיצור, ענין בראשית בשביל, פי' דירה בתחתונים שיהי' התגלות בעולמות
 מבחי' מהותו ועצמותו ואולם חי אני כו' למען חייך). וזהו דלפעמים מצינו
 לשון מספר בעולמות כמ"ש מונה מספר לכוכבים כו' וכן המוציא במספר צבאם
 כו' הרי יש מספר, ולפעמים מצינו שאין מספר כמ"ש היש מספר לגדודיו, וכן
 עלמות אין מספר כו', הענין הוא כנ"ל דמה שבא האור אלקי בבחי' זיו והוד
 בלבד יש מספר זמן ומקום בבחי' עולם שנה נפש כידוע, אבל מצד הארת
 עצמות האצי' לתבונתו אין מספר כתיב וגם העולמות והצמצומים שנמשך
 מאתו אין להם מספר כלל כמו שהוא בעצמו בחי' א"ס כו', וכיצא בזה מבואר
 בגמרא יומא כ"ב ע"פ והיה מספר בניי כו' אשר לא יספר כאן בזמן שישראל
 עושים רצונו של מקום כו', וכמ"ש בלק"ת פ' בלק בד"ה מי מנה כו' ומספר
 את רובע ישראל, ועד"ז אמרו בגמרא חגיגה ד"ג סע"ב לא קשיא כאן בזמן
 שבהמ"ק קיים כי בהמ"ק הוא מעין דירה בתחתונים, ועמ"ש בפ"י כעיר שחוכרה
 לה יחדיו בד"ה אלה פקודי, ולכן היו אומרים בבהמ"ק ברוך ה' מן העולם כו',

וע"כ אז היש מספר כו', ועמ"ש בד"ה והיה מספר בניי כו' אשר לא יספר. (קיצור. ויובן ענין דירה בתחתונים ע"ד והי' מספר בניי כו' אשר לא יספר). אך מה שגורם ומביא להיות לו ממש דירה בתחתונים, זהו דוקא ע"י בחי' העלאת מ"ן ואתעדל"ת (וזהו ענין באר לחי רואי שכדי שיהי' הגילוי מבחי' ואולם חי אני בבחי' ראי' ממש מה שעכשיו הוא חמי ולא מתחמי ולע"ל כתיב הנה אלקיני זה כו', הנה זהו דוקא ע"י העלאת מ"ן בחי' באר מים חיים כמשי"ת אי"ה) וכמ"ש וינחהו בג"ע לעבדה כו', והיינו לפי שע"י אתעדל"ע לא יהי' מזה רק בבחי' זיו בלבד כפי ההשתלשלות אבל לא מהארת עצמותו כו' אלא אין לו דירה בתחתונים רק מסיבת מעשה המצות דוקא מפני שרמ"ח פקודין הם רמ"ח אברים דמלכא כידוע דהקב"ה מניח תפילין כו', ועד"מ התקשרות והתאחדות הנפש באברי הגוף כן התקשרות אור א"ס ברמ"ח אברים דילי' שנעשים ע"י מעשה המצות שהוא מבחי' עצמות אור א"ס ולא מבחי' זיו והוד בלבד (ועמ"ש מזה בד"ה ששים המה מלכות גבי פי' תמתי שנשי' עושים השלימות שיהי' גם למטה גילוי אוא"ס).

קיצור. שכדי להיות דירה בתחתונים זהו דוקא ע"י אתעדל"ת במעשה המצות עד"מ רמ"ח אברים ממשכיכס ההתלבשות ממהות ועצמות הנפש בהן ולכן ארו"ל בזמן שישראל עושין רש"מ אזי אשר לא יספר כו' כנ"ל.

(ב) אך איך יכול אור א"ס שהוא פשוט בתכלית כו' להתקשר ולהתאחד ברמ"ח אברים שהם בצמצומים בבחי' כלים מכלים שונים כידוע, הענין הוא עד"מ התקשרות הוא מהות הנפש באברי הגוף דגי"כ אין ערוך כלל ביניהם וידוע בספרי הטבע שהוא ע"י בחי' ממוצעת ממש שיש בין עצמות הנפש וכחותיה המתפשטים כו', שע"י תתקשר הנפש ותתחבר בגוף מאיד העולה מהדם שבו מתלבש הרוח חיים כמ"ש בספר הכוזרי מאמר וגם ברוחניות כדי להיות התקשרות והתלבשות נפש האלקי' שהיא חלק אלק' ממעל בנה"ב הוא ג"כ ע"י ממוצע, וזהו ענין אך בצלם יתהלך איש וכמ"ש בע"ח שכ"ה רפ"א ד"ה ענין הצלם באמיתות, ואמנם א"א לצורה להתלבש בתוך החומר אם לא ע"י אמצעי כו', והוא צלם של נפש כו' עד כלל העולה כי הצורה כו' ע"ש באריכות ומבואר בלק"ת פי' בחוקתי, כמו"כ למעלה בחי' הממוצע בין עצמו' אור א"ס כו' להביאו ולחברו ברמ"ח אברים דמלכא כו' היא התורה ולכך ת"ת כנגד כולם והיינו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, פי' כי ע"י הלימוד בקול ודבור בתורה פי' מעשה המצות הנה הקורא בתורה הוא קורא בשמותיו של הקב"ה כו' דהיינו שממשיך ומחבר עי"ז אור א"ס ברמ"ח אברים שהן רמ"ח מ"ע לפי שהי' בבחי' הממוצע כו' (יש לפרש כי התורה היא חכמה עילאה אשר אור א"ס שורה בחכ' ע"כ על ידה נמשך ומתלבש אוא"ס בכל האצי' שהם רמ"ח אברים ט"ס דו"א טפ"ט כו', ועמ"ש בד"ה כי אברהם לא ידענו גם כמ"ש בע"ח שמ"א פי' דיחוד אור א"ס בחכ' נק' איהו וחייהו חד ויחודו בשאר האצי' נק' איהו וגרמוהי, ועמ"ש בביאור ע"פ ויהי קול שהתורה

היא המוח וחכ"ד של המצוה כו', ועמ"ש בזהר פ' תולדות קל"ד ב' ת"ח כל מאן דאשתדל באורייתא כו' ובביאור הזהר שם ובסה"מ סי' קנ"ב גם י"ל כמו עד"מ ראשית גילוי הנשמה היא כמוח וע"י המוח נמשך בכל רמ"ח אברים כמ"ש בתניא פנ"א, ועמ"ש פנ"ב ומהו הלבוש כו' היא ח"ע דלעילא לעילא מעלמא דאתגלייא כו' ע"ש, ומ"ש בסידור ביאור ע"ז נמצא הלבוש שרשו גבוה יותר, ועמ"ש בד"ה והבדילה הפרוכת אלא שזהו בבריאה ואפשר עד"ז גם באצ"י הלבוש שהיא התורה שרשה מחכ' דא"ק דלעילא לעילא ממל' דא"ק שהוא ע"י דאצ"י כו' ע"ש. עוי"ל ענין זה ע"ד מ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר פ' תרומה דקס"א בענין קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא שהתורה היא ממוצע כו' ע"ש והיינו ע"ד שהכתר ממוצע בין המאציל לנאצלים, וכמו"כ א"ק הוא כתר דכללות וע"כ הוא הממוצע וזהו שנק' התורה משל הקדמוני, ועיי' עוד מענין שהתורה היא ממוצע והממוצע כלול מב' הבחי' והיינו פנימית התורה וחיצוניות התורה, וזהו עוטה אור כשלמה והוא בסידור בד"ה ועשו להם ציצית כו' וכמדומה שלזה נתכוין כאן אדמו"ר נ"ע כי שני הדרושים האלו הם סמוכים זל"ז ועשו להם ציצית בפ' שלח תקס"ד, ודרוש או ישיר בפ' חקת תקס"ד, ועיין עוד בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה ג"כ מענין שהתורה היא מקור להמצות.

קיצור. וכדי להיות המשכה זו ברמ"ה פקודין שהם רמ"ח אברין זהו ע"י התורה שהיא חכ"ע והוא הממוצע כמו ראשית גילוי הנשמה במוח כו', וזהו ענין עוטה אור כשלמה ואורייתא סתים וגליא כו' ולכן עת לכל חפץ כו' והעוסק בתורת עולה אף עכשיו כאלו הקריב עולה, א"נ ע"ד ואה"י אצלו אמן אומן והוא א"ק כתר דכללות), וזהו ששים מלכות ומטיבות הקריאה בהם נמשך עצמות אור א"ס ברמ"ח אברין עד שהם שרשים להעולמות והברואים ג"כ בבחי' א"ס כנ"ל עד שאינם בגדר מספר כלל כמ"ש היש מספר כו', וזהו ועלמות אין מספר דהיינו שגם העולמות יהי' בבחי' אין מספר ועיין במדרש תלים רס"י מ"ו ע"פ למנצח על עלמות שיר, ובהו יובן משארז"ל ע"פ ורב שלום בניך א"ת בניך אלא בוניך אלו ת"ח שעוסקים בבנינו של עולם כו', פ"י בנין העולמות הבאים במספר הם ממשיכי' ע"י קול הדבור בד"ת מלמעלה מן המספר שהוא הארות אוא"ס ברמ"ח אברי' דאיהו וגרמוהי חד בהון כו' (שיהי' בבחי' ועלמות אין מספר, ועמ"ש סד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם בפ' שלח ומ"ש ע"פ וכל בניך למודי, ויש לומר ג"כ כי בנין עיר אלקינו זהו צירופי אותיות הנק' אבנים והם נמשכים משם אלקים ונק' חצר החיצונה אך ע"י התורה ממשיכים שם הוי' בשם אלקים חצר הפנימית כו') ולכן דקדקו מענין בניך שת"ח הם מרבים שלום בעולם, פ"י שלום הוא בחי' התקשרות המשפיע במקבל כידוע והוא המחבר ב' הפכים כו', כמו"כ ע"י התורה מחברים אור א"ס בנאצלים כנ"ל, וענין ומרבים שלום לשון ריבוי וכמ"ש ורב שלום כו' הכוונה לפי שבחי' הארת עצמות א"ס הנק' שלימותא דכולא מתחבר ושורה בתחתונים דוקא ואז גם בכל עולם נמצא בחי' השלימות משלימותא דכולא.

והיינו כמ"ש עושה שלום במרומיו כו' כמו מחנה מיכאל ומחנה גבריאל שהמה ב' הפכים הרי הם בבחי' פירוד נפרדים מאור א"ס כו' לפי שהם בבחי' קוין ימין ושמאל כו' כמ"ש פני אר"י להימין כו' כמ"ש אני ראשון ואני אחרון כו' אזי מתבטלים מבחי' הקוין שלהן ונכללין באחדות ה' כו' וכ"ז מסיבת ת"ח שמרבין שלום שנמשך השלום כ"כ למטה עד שגם הרע יהי נכנע וכפוף ובטל להטוב כעין מ"ש וגר זאב עם כבש שיהי' לע"ל, וגם י"ל מרבים שלום ע"ד או יחזיק במעווי יעשה שלום לי שלום בפמליא שלמעלה המשכות אור א"ס בחו"ב שהיא התורה שלום יעשה לי בפמליא של מטה ומוזה נמשך שיהי' דירה בתחתונים ואין רבים פחות משלשה הבחי' ג' שיהי' התקשרות פמשמ"ע בפמשמ"ט שיהי' השם שלם והכסא שלם.

קיצור. וזהו ענין ששים המה מלכות תושבע"פ ומוזה נמשך שיהי' ועלמות בבחי' אין מספר, וזהו ענין בוניך ות"ח מרבים שלום בעולם.

ג) וזהו שאמרו בשביל התורה שנק' ראשית ובשביל ישראל כו' כי התורה היא הממוצע המחבר כנ"ל, וזהו ה' קנני ראשית דרכה, פי' דרכו היינו מ"ש ושמרו דרך הוי' שפי' דרך הוי' היינו זה שיהי' דירה בתחתונים נק' הולך על דרך וכמ"ש והתהלכתי בתוכם כמ"ש במ"א בד"ה מי יתגד כאח לי, וראשית דרך זה הוא המשכת אור א"ס בח"ע שהיא התורה כו', והנה ארז"ל ברבות ר"פ בראשית מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר והענין כי גם זה שיומשך אור א"ס בהתורה זה אינו אלא ע"י הקריאה בתורה שקורא וממשיך בהבל הדבור בתורה כנ"ל, וזהו כי לא על הלחם לבדו שהיא התורה יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' שהוא מה שמוציא התורה בפיו יחי' האדם כמ"ש במ"א בד"ה ביום השמע"צ וסד"ה ראשי המטות, ואין זה אלא ע"י ישראל שנקראו ג"כ ראשית כמ"ש קדש ישראל לה' ראשית תבואתו (ועמ"ש בד"ה יונתי בחגוי שהענין שהם ראשית להתורה הנק' תבואתו, וכמו בכורים שקודמים לתרומה וזהו כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי את אבותיכם והיינו מצד שרש ומקור הנשמה הנק' מולי' אך מצד הנשמה שבגוף ישראל הם למטה מהתורה ומתקשראן באורייתא וזהו תלת קשרין כו', וזהו בשביל התורה שנק' ראשית כמו תרומה ובשביל ישראל שנק' ראשית כמו בכורים וע' במשנה פ"ג דתרומות וכמ"ש בוח"ג פנחס דרכ"ב ע"ב על דוד דהוה מחבר אורייתא דלעילא בקוב"ה), ואמנם יש להבין איך יתכן שע"י הקריאה בתורה יומשך מאור א"ס בעצמו כו' הלא לית מחשבה תב"כ כידוע ואורייתא מחכמה עילאה בלבד נפקת כידוע, אך הענין הוא דאע"ג דלית מחשבה תפיסא ביי אבל ברעותא דלבא שלמעלה ממחשבה הוא נתפס בודאי מפני שבחי' נקודת הלב הנק' רצון התחתון הוא מעורר בחי' רצה"ע שלמעלה מן השכל בבחי' יחידה שבנפש כמ"ש במ"א שזהו פי' רעיתי כו' ע"ש, וכן ע"י מס"ג דבע"ת בכל מאדך הוא בחי' רצון הלב דכנס"י כשנקראה כלה וכמ"ש כלה שארי ולבבי כו', ופי' הכליון הוא התפשטות כל הרצונות מבלעדי ה' לבדו וכמ"ש

מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו', וכמ"ש ברבות בשה"ש ע"פ נגילה ונשמחה
 כך בענין המשל אין לי חפץ טוב יותר ממך כו', והיינו הרצון והחפץ רק
 לאשתאבא בגופא דמלכא, פי' בבחי' מהותו ועצמותו ממש כו' אז בזה מעוררים
 בחי' רצון העליון כתר עליון שהוא בחי' הארת עצמות א"ס ב"ה שיהי' נתפס
 ושורה בכנס"י מה שאין בחי' מחשבה תפיסא כו' לפי שבחי' רצון העליון
 הוא למעלה מבחי' מחשבה כידוע (ועמ"ש ע"פ אחת היא יונתי ע"י רעו"ד
 בחי' אחת המקבלת מבחי' יחיד כו' היא למעלה מבחי' ששים המה מלכות
 שהיא תושבע"פ כו', וע"ד הנ"ל, לפ"ז ענין שהתורה היא הממוצע היינו היותה
 בחי' חכמה וע"י רעו"ד ממשיכים מבחי' כתר שהוא הממוצע יותר עליון
 המחבר אור א"ס בחכמה, וכמ"ש בד"ה ביום השמע"צ שכמה בחי' ממוצעים
 הם, ולפי האמור לעיל שי"ל שמה שהתורה היא ממוצע היינו ג"כ ששרשה
 מכתר בחי' א"ק משל הקדמוני כו' כמ"ש ע"פ ואהי' אצלו אמון י"ל מה
 שישאל ממשיכים אור א"ס בהתורה היינו שמצד בירור נה"ב נעשו מהלכים
 ע"י בירור כח"ב דתהו שלמעלה מכח"ב דתיקון כו', ועמ"ש סד"ה את שבתותי
 תשמרו וסד"ה אם בחקתי תלכו וסד"ה אלה מסעי בענין מסעיהם למוצאיהם,
 ובמ"א בד"ה הודו לה' כי טוב כל"ח פי' שזהו ע"י הדבור בד"ת שהוא כמו
 המפוח שבו וע"י מוציאים האש בהגחלת מהעלם אל הגילוי כך ע"ס הם
 כשלהבת קשורה בגחלת כו'.

קיצור. כי אורייתא היא חכמה ושיומשך אור א"ס בחכ' זהו ע"י רעותא דלכא
 בכל מאדך).

ד) והנה איך יוכלו כנס"י להגיע לבחי' רעו"ד הנ"ל אין זה אלא ע"י המיצר
 והדוחק שיקראו אל ה' בצר להם כו' כמו בע"ת כו' וכמ"ש מן
 המיצר קראתי כו', לפי שמחמת המיצר יבואו לבחי' נקודת הלב בכל מאדך
 דהיינו מה שלא ביכולת הלב להכילו כו' (ואפ"ל זהו פי' הפסוקים הודו לה'
 כי טוב כו' יאמר נא כו' מן המיצר כו' כי פי' כי טוב ואין טוב אלא תורה
 ואח"כ יאמר נא ג' פעמים הם ג' הקוין שבמצות תורה ועבודה וגמ"ח וכ"ז
 נמשך ע"י רעו"ד מן המיצר קראתי כו'), וענין המיצר מה שידוע לכאור"א
 נגעו כו' בהיות ממארי דחושבנא בו' מדותיו הרעות שנק' ז' פרות הרעות
 העולות אחריהם, פי' העולות אחרי הו' מדות הטובות לקבל בבחי' אחוריים
 דקדושה כו' וכשמתגברים ביניקתם רוצים לבלוע בנפשם כל המדות טובות
 שיוכללו בהם כו' ומראיהם רע כאשר בתחלה כו' ובהיפך צ"ל לאכפיי' לסט"א
 משכא דחויא ואח"כ לבלוע אותם ולכוללם בו' מדות דקדושה ולא הפכא חשוכא
 לנהורא כו' ולא לאכפייא בלבד כו', וזהו אשר שלט האדם באדם לרע לו,
 פי' במה שישלוט אדם בליעל דז' מדות רעות דנוגה באדם דקדושה הוא
 לרע לו כדי שיברור ממנו הטוב ויתהפך חושך לאור והרע ישאר אצלו להאבידו
 לגמרי כו', ועיקר מענין מן המצר קראתי בוח"ב בשלח דף סמ"ך ע"א ובפ'
 גשא קכ"ב והוא ע"ד הנז' ברבות ר"פ ואתה תצוה בענין זית רענן כו' שלאחר

שחובטין אותו גותן שמנו כך בצר לך כו' ע"ש, וזהו שאמרו ברבות תולדות פסוק ומשמני הארץ זה הבאר דכמו בחי' זית שמן נמשך ע"י בצר לך כך הוא ענין באר מים חיים כו' כדלקמן, ובזח"ב בספד"צ רפ"ג ובפ' נשא דקל"ט ובפ' האזינו דרצ"ה סע"א פי' ענין מן המיצר קראתי על המשכת תיקוני דיקנא וע' בסדור ע"פ הנותן שלג כצמר כו' ובשלי"ה דקנ"ב ע"א פי' מן המיצר קראתי י"ה והיינו שגם ו"ה דשם הוי' יהי' בבחי' ומדרגת י"ה והפי' שיהי' דירה בתחתונים זה שעכשיו ההמשכה בעלמין סתימין אשר שם חביון עוזו כמ"ש בסע"ב ר"פ כ"ז יהי' גילוי זה בעלמין דאתגליין הנמשכי' מבחי' ו"ה וזה נמשך ע"י רעותא דלבא בבחי' מן המיצר קראתי, וזהו עיקר ענין באר מים חיים שיהי' נובע בתמידות בלי הפסק כמו למעלה בבחי' י"ה תרין ריעין דלא מתפרשין.

קיצור. איך יוכלו לבא לרעו"ד זהו ע"י מן המיצר קראתי ובהג"ה שזהו ענין הודו כו' יאמר נא עד מן המיצר גם ע"ד הנו' בזח"ב ד"ס ע"א ובפ' נשא קכ"ב וברבות ר"פ תצוה, והמשכה זו היינו להיות ו"ה כמו י"ה וזהו ע"י המשכה ממקום גבוה בחי' ב' פאות כו' הנותן שלג כצמר כו' מבחי' ושער רישי' כעמר נקא חסד עליון). וזהו באר מים חיים פי' כנס"י שנתלבשו נשמתן בגופים גשמיים דמשכא דחויא ונתברר חשך לאור ע"י תשובה דבכל מאדך כנ"ל, הרי משולים לבאר שמתכנסים בו המים מלמטה למעלה ובוקעים העפר, והנה מי התהום הם מלוחים בעצם וכשבוקעים ויוצאים דרך עובי העפר הכדור הן מתבררין מאד ומתכנשין בבאר ונקראים מים חיים, לפי שהפסולת שהיה בהם תחלה נתברר בדרך הילוכו בעפר ונשאר ונדבק בעפר ולא עלה למעלה רק הטוב והנקי הוא מים חיים כו' וכמ"ש במ"א, ונמצא סיבת התהוות החיות דמים חיים אינו אלא מפני שנתברר מהם הפסולת בעפר כו', והנמשל יובן למעלה דכל נשמה קודם בואה לגוף הגשמי הנה היה בה תערובות טו"ר (היינו בבחי' הלבושים שלהן שנק' מים מלוחים מבחי' פסולת גבורות עליונות נוק' דתהומא רבא כו' וע"י ירידה במשכא דחויא שהוא כמו הנהר בעברו בכדור הארץ בו' מדות רעות וכנ"ל אז נתבררה ע"י אתהפכא כו', או מחמת שיוצא מן המיצר לאכפייא לסט"א כנ"ל ועולה להיות נקראים באר מים חיים וירידה צורך עליה, וזהו אשר שלט האדם באדם שהוא נה"ב בנה"א לרע לו כדי שישאר הרע לו כמשל בירור המים כשבוקעין בעפר כו', והיינו הטעם שבמקום שבע"ת עומדים צד"ג אינם יכולים לעמוד לפי שנשמת הצדיקים הרי לא נתברר בגופם כ"כ רע לטוב כמו בבעלי תשובה להיות נקראים מים חיים כו', וזהו ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים דוקא כמ"ש במ"א בכה"ז פי' שלח ע"פ המאמר שם דקע"א ע"א ע"פ והיה ביום ההוא יצאו מ"ח כו', ועיין ברבות ויצא פ"ע ע"פ והי' הוי' לי לאלקים כו', והי' ביום ההוא יצאו מ"ח כו', והיינו כי עכשיו נק' כנס"י צמאה ארץ לא שבעה מים כו' ולע"ל כוסי רוי"ה יצאו מ"ח מירושלים כו', וזהו באר מ"ח ונוחלים מן לבנון שע"י שיהי' כנ"י בבחי' באר מ"ח כנ"ל בתשובה דבכל מאדך שיצקו אל ה' בצר להם לצאת

ממשכא דחויא כו' או יגיעו לבחי' רעויד כנ"ל שלמעלה מן הכלי ויעוררו ג"כ למעלה מעלה בחי' רצון העליון הנק' כתר עליון שיאיר אור א"ס בנאצלים בתוספות ברכה והמשכה כנ"ל, וזהו ונחלים מן לבנון בחי' לובן העליון דכתר כשמאיר בחו"ב כו' וזהו לבנון ל"ב נתיבות חכ' גו"ן שערי בינה והיינו להיות לו דירה בתחתונים.

קיצור. וזהו באר מים חיים שנעשה מים חיים ע"י עכרם דרך כדור עפר הארץ כך הוא ענין בכל מאדך נמשך ע"י מן המיצר קראתי ומה נמשך להיות וגו' מן לבנון ועיין רבות ויצא פ"ע דירה בתחתונים).

(ה) אך הנה הבאר לא הי' מעצמו הגם שיתכנסו המים מלמטה בלתי שיחפרו אותו בתחלה דהיינו להסיר העפר הקשה בעומק ואזי ימצא בו המים החיים כו', והרי זה כמו האוצר הנטמן שצריך חיפוש להסיר המכסה כו', וכמו"כ כתיב באר חפרוה שרים כו' שכנ"י שמלובשים במשכא דחויא כי לא יהי' להם הצעקה במדרגת רעויד הנ"ל שנמשל למים חיים בלתי שיחפרו תחלה חומריות גופם אשר בעפר יסודם לעשות עפר תיחוח ולהיות בו חלל ריקן כו' דהיינו ע"י בחי' כובד ראש שהוא הכנעת הלב בחי' לב נשבר ונדכה לחלקים דקים כו' כי החרישה מרפה ארעא כו' ואם כמטמונים תחפשינה אז תבין יראת ה' (בפ"ח שער ק"ש שעהמ"ט דבחות תיקון לעשותה כלי לגילוי שבתפלת שחרית וכ"ה בזהר ר"פ ויקרא ועד"ו למטה זה ענין תיקון חצות וכובד ראש כדי להיות כלי ריקן לקבל בחי' ואהבת בכל לבבך כו' ולהיות נקלט בתוכו, וזהו ענין חפירת הבאר, ועד"ו יש להבין מ"ש בוח"ג פ' צו דל"ב ע"א פי' וישב יצחק ויחפר את הבארות דקאי על יום הושענא רבה והיינו עשיית הכלי כדי להיות הקליטה בשמע"צ עמ"ש בד"ה הוי' לי בעוזרי), וזהו ענין ג' דברים שהעולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח, עבודה זו תפלה במקום קרבן והוא ק"ש דאורייתא בג' מיני' באהבה בכל לבבך בבחי' רעויד הנ"ל ולשון אבה כו' ובכל נפשך לקשר מחשבה במחשבה כו' כמ"ש אם ישים אליו לבו רוחו וגשמתו אליו יאסוף כו' וכמ"ש כלה שארי כו' ואח"כ יכול להיות לו דירה בתחתונים ע"י לימוד התורה כמ"ש ודברת במ כו' (וכמ"ש כי לא מחשבותי מחשבותיכם אזי ולא דרכיכם דרכי, אבל כאשר יש התקשרות מחשבה במחשבה נמשך להיות דרכיכם דרכי והיינו כמ"ש ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט), אבל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו רק בהקדים תחלה בחי' רעויד בתפלה כו' וע"י תורה ועבודה יכול להיות לו דירה בתחתונים במעשה המצות שהם גמ"ח וצדקה שנק' בחי' מעשה כו'.

קיצור. ענין שעשיית הבאר להיות כלי צ"ל ע"י חפרוה וה"ע כובד ראש, וענין ג' דברים תורה ועבודה וגמ"ח, וזהו עלי באר ענו לה, פי' מתחלה צ"ל הבאר כללות נש"י בבחי' עליה מלמטה למעלה בתשובה דבכל מאדך כו' ואח"כ ענו לה כמ"ש תען לשוני אמרתך פי' לשוני אינו אלא בחי'

כלי לענות אחר דבר ה' זו הלכה האמורה מכבר בזמן מ'ת שהיא אמרתיך וכמ"ש ודברי אשר שמתי בפיו דברי דוקא וכמו נוזלים מן לבנון כו' ולא ידמה בנפשו שדבריו הם וכאלו הוא לומד התורה ועשה דבר ודברי עצמו הם אלא אדרבה יהי' בבחי' ביטול מעצמות ולהיות רק מרכבה לשכינה זו הלכה המדברת בפיו וכענין הוא אומר והוא עונה אחריהם כו' כן תען לשוני אמרתיך כו' כמשל הכלי המקבל המים המקלחים מן החביות שאין הכלי עושה כלום התהוות דבר חדש במים שהרי בכלי הן המים עצמם שהי' בחביות רק שמקבלת אותן בתוכה בלבד כו' (ואפ"ל עד"ז פי' הפסוק לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון במשלי רס"י י"ו והמפרשים פירשו שהדיבור אינו ביד האדם כ"א מאת ה' יבא כ"כ הבחיי ר"פ תזריע ור"פ מקץ וכ"מ בפירש"י שם, אך בתד"א ח"א ס"פ כ"ב פי' הפסוק זה על עסק התורה דענין ומה' מענה לשון היינו שיהי' תלמודו מתקיים בידו ופי' דהיינו משארז"ל שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, וי"ל כי ענין ומה' מענה לשון היינו זה שיהי' תען לשוני אמרתיך ע"ד הנ"ל והיינו ע"י שממית עצמו עליה וי"ל עליה היינו למסור נפשו באחד, ולבא לזה הוא ע"י לאדם מערכי לב לערוך ההתבוננות בלבו וכמ"ש ברבות בקהלת ס"פ דברתי אני עם לבי הלב מסדר דברים שנאמר לאדם מערכי לב, היינו לערוך מחשבות בהתבוננות בגדולת ה' ויומשך מזה שיהי' תען לשוני אמרתיך, וזהו ומה' מענה לשון) וברך מדרגה זו ארו"ל שבכל הלכה שהוא לומד יהי' דומה בעיניו כאלו מקבלה מהר סיני בשעה זו שהוא לומד וכמ"ש והודעתם לבניך כו' וסמך לי' יום אשר עמדת לפני ה' בחורב כו', לפי שאינו אלא בחי' כלי לקבל דבר ה' בפיו ודבר ה' הוא למעלה מן הזמן דאור א"ס הוא המהוה הזמן ולכך נק' הוי' היה הוה ויהיה כו' לפי שמהוה עבר הוה ועתיד כו' כמ"ש במ"א, וא"כ העבר ועתיד שוין לפניו וכאלו מקבל ההלכה עכשיו מסיני מאחר שפעם אחת היה הגילוי אור אלקי בזמן מתן תורה הרי הוא נצחי' ודבריו חיים וקיימים כו' וזהו ואשים דברי בפיו כו' ובצל ידי כסיתוך פי' מה שאין מס"ג בשעת לימוד התורה עכשיו כמו שפרחה נשמתן על כל דיבור בזמן מ'ת אע"פ שבבחי' גילוי עכשיו כמו שהי' אז כו', הענין הוא מפני שעשה לכנ"י צל ומגן להסתיר ולהעלים האור מהם בלתי כלות נפשם מהם כדי שיוכלו עי"ז לנטוע שמים כו' להיות לו דירה בתחתונים דייקא כנ"ל, וזהו בצל ידי כסיתוך כדי לנטוע שמים כו' להיות לו דירה בתחתונים דוקא כנ"ל, וזהו בצל ידי כסיתוך כדי לנטוע שמים כו', וכמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ כו' (ובירושלמי פ"ד דתענית פי' שפסוק זה נאמר על תורה ועבודה וגמ"ח כי ואשים דברי בפיו זו תורה ובצל ידי כסיתוך זהו גמ"ח לנטוע שמים וליסוד ארץ זהו עבודה, וע"י ג' דברים אלו נמשך להיות דירה בתחתונים כו'.

קיצור. ענין ענו לה ע"ד תען לשוני אמרתיך מה להלן באימה ויראה ואשים דברי בפיו, ובהג"ה וזהו ומה' מענה לשון ועמ"ש לקמן אי"ה בענין ענו לה).

ו) באר חפרוה שרים, הנה ענין יציאת המים מן האבן נאמר ב' פעמים בפ' בשלח מן הצור והכית בצור ויצאו ממנו מים ובפ' חקת ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו כו', וכן נאמר המוציא לך מים מצור החלמיש ההופכי הצור אגם מים, דהנה ענין הצור החלמיש (קרעמין בל"א) עיקר מהותו הוא להוליד ולהוציא אש, והרי האש ה' תחלה בהעלם בצור ואח"כ נתגלה מן ההעלם כו' כמו"כ רשפי אש שיוצאים מן הלב בבחי' התלהבות בגילוי ה' תחלה בהעלם בלב והוא הנק' צור כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, אך איך יוכל להוציא מן ההעלם זהו ע"י בחי' חפירה שחופרין בלב תחלה והוא בחי' לב נשבר ונדכה הנ"ל והוא בחי' כלה שארי ולבבי כו' או נתגלה צור לבבי מן ההעלם כו', אמנם מה שנתגלה הוא רק בחי' רשפי אש ההתלהבות אבל כדי שיתגלה אח"כ בצור לבב בחי' מים חיים שנוולים מן לבנון הנ"ל שזהו המוציא לך מים מצור החלמיש, וכן ההופכי הצור אגם מים כו' אין זה אלא לאחר העלאת מ"ן דהתלהבות הצור הנ"ל או גמשך מ"ד במים חיים בצור וממתיק הרשפי אש שבו ונתהפך מגבורות לחסדים וזהו ההוספכי הצור (והנה הצור שרשו משם אלקים כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים משא"כ הסלע שרשו משם הוי' כמ"ש ה' סלעי ובנשמות זהו ב' הבחי' דיעקב וישראל והם אתכפייא ואתהפכא ע"כ בצור נאמר והכית שההכאה זהו כענין אתכפייא בעל כרחו ושרש המשכה זו נק' קוצי דשערי דא"א המכה כו' משא"כ בבחי' כי שרית עם אלקים שכבר נצח אזי א"צ לבחי' הכאה כ"א כמ"ש ודברתם אל הסלע) והיינו ע"י לימוד התורה דוקא שהוא בחי' מים חיים מהארת אור א"ס שבחכמה דאורייתא כו' וכענין ודברתם אל הסלע ונתן מימיו ואמרו במדרש שלמד עליו הלכה אחת כו' לפי שנוזלים מן לבנון כו' ביכולתם להוציא מים מן הסלע הקשה דהיינו שיומתקו גבורותיו ויהיו למים כו', וכמו"כ בעבודת ה' בעבודה שבלב הנה הטמטום של הלב שאטום וקשה כאבן עד שנק' לב האבן כמ"ש והסירותי לב האבן כו' יתן מימיו חיים בלימוד התורה אחר שהוציא ממנו אש בהתלהבות תחלה כו', וזהו עלי באר תחלה בבחי' התלהבות והסתלקות שהוא בבחי' עלי' ואח"כ ענו לה כמ"ש תען לשוני כו', לפי"ז י"ל ענו לה הוא ג"כ אתעדל"ע להיות אתעדל"ת.

קיצור. ענין והכית בצור ודברתם אל הסלע, צור לבבי וחלקי אלקים ה' סלעי, ובפנים יש כאן ערבוב מהכותב). חפרוה שרים פי' שרים הן האבות דהנה אין קורין אבות אלא לשלשה (כמ"ש בת"א בדי"ה וארא אל אברהם) מפני שבנין המל' כללות נש"י נק' בשם בנים ובבין יש בחי' עצמות אבותיו מפני שנקלח ממוח האב וע"כ דעת האב קרובה לדעת בנו כי ברא כרעא דאבוה כמו שגידי המוח מתפשטים ברגל וגידי הרגל ישוב במוח והיו לאחדים ממש שהרי הרגלים מעמידים הראש כו' וכמו"כ בכללות נש"י יש בבחי' עצמות בכאו"א מישראל מג' מדרגות האבות לפי שנקלח ממוח האב כו', וזהו שארז"ל שכאו"א מישראל יכול לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי כו' וע"כ אין קורין אבות אלא לשלשה ולא לשבטים מפני שמדרגת

האב ימצא בהכרח בכו' וע"כ ימצא מבחי' האבות בהכרח בכאו"א גם בהדיוט שבהדיוטות שהם בבחי' עקבי' כו' עכ"ז ברא כרעא דאבוה אכל הארות השבטים ראובן שמעון אינו בהכרח להמצא בכאו"א רק ביחידי סגולה מאחר שאינן שרשים הראשים אלא בחי' ענפים המתפשטי' ג"כ ממוח האב כו' (ר"ל האבות הן עדי"מ שרש האילן וגוף האילן והשבטים הם ענפי האילן ולכן אף שהפירות גדילים על הענפים מ"מ עיקר כחן ואביהן הוא גוף האילן ושרשו). והנה באר שחפרוה שרים הן אברהם ויצחק שחפרוהו הבארות והאבות סימן לבנים שבחפירה שלהם עשו לדורות בחי' כלי קיבול בכנ"י לקבל שפע האלקי דמים חיים כו' וכמ"ש עלי באר ענו לה כו', והנה חפירת בארות דאברהם סתמום פלשתים עפר כו', הענין הוא דע"י ג' מדרגות האבות שיש בהעלם בכל גפש האלקית מישראל יכול הוא לחפור בלבבו בבחי' לב נשבר ולהיות נק' באר מים חיים כו', וענין ג' המדרגות הן אהבה ויראה ורחמנות המורשת כמו טבע בנפשות ישראל והוא הנק' אהבה מסותרת שמאירה בשעת קדוש ה' וכמדומה כמ"ש בלק"א ולהיות כי גם כאשר מעורר אהבה המסותרת שיסודה ושרשה באהבה דאברהם אהבי' עכ"ז יכול ליפול אחר התפלה באהבת זרות נכריות מפני שאת זה לעז"ז עשה אלקים כו' ומאהבה דקדושה יכול להיות גמשך ההוללות והליצנות לפי שענין ההוללות בא ממה שהלב פתוח בחדוה מן אהבה בבחי' מרה לבנה כו', וזהו קליפת פלשתים המסתעפים מאהבה דקדושה ומקבלת יניקה מלשון מבוי המפולש כו' שהוא ענין פתיחות וזחות הלב לכל דבר בלתי מעצור לרוחו והוא מקור להיות הוללות ודברים בטלים וליצנות שבאים מסיבת פריקת עול היראה כשאין בלבו אלא האהבה והחדוה בלבד והגם שבשעת התפלה לה' לבדו הוא אבל לאחר התפלה יפול הנופל בקליפת פלשתים הנ"ל עד שנסתמה אור האהבה לגמרי בעפר חומריות הגוף שמתגבר מסיבות ההוללות (ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ויהי בשלח פרעה גבי ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים). וזהו שבאר אברהם סתמום פלשתים אחרי מות אברהם, דהיינו לאחר התפלה כו' (וכענין מ"ש ע"פ ובמות אביה ואמה דפי' בת"א סד"ה ומרדכי יצא דהיינו בהסתלקות אור המדות בבחי' אברהם כו' ומה ששם לקחה מרדכי זהו ענין רב חסד) אבל באר דיצחק לא סתמום כו', הענין הוא כמ"ש אלקי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי, וי"ל למה בפחד יצחק אמר ה' לי דוקא ולא באהבה דאברהם כו', אך בהיות ידוע דבחי' יראה ופחד הוא בחי' ריחוק היפך האהבה שהוא בבחי' קירוב שזהו ענין רצוא ושוב כו', וכמ"ש וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק וע"כ בקבלת עומ"ש ביראה ופחד כמ"ש שום תשים עליך מלך כו' נמשך הארה האלקי' של האהבה ונתישבה בו בבחי' שוב והוא קיום גדול לאור האהבה שתשאר הרשימו גם אחר התפלה ולא יפול בהוללות וליצנות כו' כידוע דכל אהבה דלא אתכלילת מתרין סטרין דחילו ורחימו כו' אינה מתקיימת מטעם הנ"ל, חתו ופחד יצחק ה' לי פי' הוא הנשאר ומתקיים בי כי לי לשון המשכה הוא שנמשך לי האהבה ע"י הפחד שהי' לי בבחי' שוב וקבלת עומ"ש כו'

משא"כ אהבה דאברהם אמר אלקי אבי אברהם בבחי' מקיף דאביו כו' בלבד אבל לא הי' לי ממש (כי וימינו תחבקני בבחי' מקיף לבד אבל שמאלו תחת לראשי שעי"ז נמשך בבחי' פנימית כמ"ש סד"ה קול דודי בשה"ש ובהביאור שם, וכמשל גבורות גשמים שיורדים בגבורה נמשכים בבחי' פנימית והרוה את הארץ כו' וכן כי הדם הוא הנפש כו') והיינו שאחר מות אברהם סתמום פלשתים כנ"ל, וזהו וישב יצחק ויחפור כו' בבחי' שוב לאכללא שמאלא בימינא להיות אהבה כלולה מיראה דוקא כו' כדי שתתקיים ולא סתמום פלשתים כו', ובוה יובן הטעם שבפסוק ויקרא להן שמות כשמת שקרא להן אביו, שמות הראשון דיצחק מלא בוא"ו ושמת השני דקרא להן אביו חסר בלא וא"ו כו' לפי שהוא"ו הוא בחי' המשכה מלמעלה למטה כידוע ובבאר דאברהם לא הי' המשכה רק בבאר דיצחק (ויש לומר הוי"ו רומז לבחי' יעקב וכמו אחר הגדול הגבור אומרים והנורא בוא"ו כו', ועמ"ש מזה סד"ה וידעת היום ויש להעיר ג"כ מ"ש ברבות נשא פי"ב גבי קרבן נחשון בענין כל תולדות שבמקרא חסר חוץ מן אלה תולדות השמים כו' שנאמר קודם חטא עה"ד ואלה תולדות פרץ סוף רות הרומז על בן דוד שאו יחזור לשלימותו הראשון וע"ז מורה הוא"ו, ועד"ז יובן כאן ענין שמות דיצחק בוא"ו לפי שלע"ל יאיר ליצחק כי אתה אבינו והחסרון רומז לפגמו דסיהרא בחי' חוסר כל, אבל המלא ע"ד וימלא כבוד ה' כו'.

קיצור. ענין הפרוה שרים האבות אין קורין אבות אלא לשלשה, והנה בארות דאברהם אח"כ סתמום פלשתים אבל בארות דיצחק נתקיימו היה לי כי הבאר חותם שוקע נמשך ע"י יראה וקיום מל"ת, שמות כשמת א' חסר וא' מלא.

(ז) **במחוקק** במשענותם, פי' מחוקק אותיות החקיקה ולא אותיות הכתב ידוע ומבואר במ"א ההפרש ביניהם שאותיות החקיקה כמו יו"ד הדברות של הלוחות דכתיב חרות על הלוחות כו' הנה הלוח ואותיות מגוף אחד הן ולא יחשבו לב' דברים כלל כי האות חקוק וחרות בגופו של לוח כו' משא"כ אותיות הדיו ע"ג הקלף שיש כאן ב' דברים מפורדים קלף ודיו כו', וכמו"כ מפני שברא כרעא דאבוה ע"כ לא נחשב המשכות האבות בכנ"י לעשותם כלי קיבול כו' בבחי' אותיות הכתב אלא בבחי' אותיות החקיקה בלבד שבגוף אחד הן כמו שהי' במ"ת שקבלו בבחי' החקיקה משא"כ עכשיו ניתן התשב"כ בספר ודיו כו', וזהו שאמרו בס"י בסופר וסיפור כו' סופר זה משה שנאמר עליו חלקת מחוקק כו' (והיינו כנ"ל בענין ודברתם אל הסלע שנה עליו פרק אחד שעי"ז עושה החקיקה בנה"א להיות בבחי' באר כו' והיינו כי ע"י אותיות התורה ששרשן מבחי' חקיקה גליף גליפו בטהירו עילאה עי"ז יעשה החקיקה בנפש כו' ששרשה ג"כ משם כמ"ש נשמה שנתת בי טהורה היא וכמ"ש מזה ע"פ אם בחקתי תלכו ושם נתבאר ג"כ שע"י המצות שנקראים חוקים עי"ז נעשה החקיקה כו', ויש לומר ג"כ כי החקיקה בנפש

זהו להיות חותם שוקע ולכן נעשה ע"י יצחק דוקא, וע"כ נמשך זה ע"י החוקים, וכענין ל"ת שגורמים חותם שוקע כו'), במשענותם לשון משען ומבטח כו' והיינו ע"י שעורים אבות מלמטה למעלה והוא ע"י אתעדל"ת כנ"ל ע"פ עלי באר כו' בחי' רעותא דליבא (וא"כ י"ל פי' במשענותם ע"ד טוב לחסות בה' כו', והנה ברש"י בתלים סי' ע"ח ט"ז פי' במחוקק במשענותם קאי על י"ב שבטים שהמשיכו מהבאר ע"י החקיקה במטותם כו', וא"כ לפ"ז חפרוה שרים קאי על האבות במחוקק במשענותם קאי על י"ב שבטים דהיינו שעיקר חפירת וכריית הבאר הוא ע"י ג' אבות, אך ההמשכה להקריבו לנשמות פרטים זהו ע"י השבטים, אך מ"ש במשענותם זהו כשנק' מטות שיש הפרש בין שבטים שהם רכים למטות שהם קשים שזה רומז שממשיכים מבחי' גבוה יותר מהמדות שלמעלה מהחכמה שיש בהם כח ותוקף יותר והיינו במחוקק שממשיכים בחי' חקיקה כו' כנ"ל, ועמ"ש ע"ד ההפרש בין עשיית הדבר מחדש ובין הקרבת הדבר סד"ה את הכבש האחד תעשה בבקר כו', ועמ"ש מענין מטות בביאור ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות, ועמ"ש בד"ה וישכם לבן בת"א ס"פ ויצא קיצור. ענין במחוקק גליף גליפו במשענותם טוב לחסות, גם במחוקק במשענותם קאי על י"ב מטות).

וזהו ויצחק בא מבא באר וגו' פי' דאמרו רז"ל סוף פ"ט דשבת שלעתיד לבא יאמרו ליצחק כי אתה אבינו הענין עפמ"ש בזהר ר"פ תולדות דף קל"ה ע"א שהשמחה והתענוג שיהי' לעתיד לבא בתח"מ שיהי' גילוי אלקות כמ"ש ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה נקרא יצחק לשון שחוק ושמחה שיהא בעולם באותו זמן והיינו כמ"ש אז ימלא שחוק פינו כו' תלים קכ"ו, והרמ"ז שם פי' שהוא ענין גילוי פנימי' עתיק, וביאור הדבר י"ל עפמ"ש ברבות בשה"ש ע"פ משכני כו' נגילה ונשמחה בך אין לנו חפץ טוב כו' למטרוני' כו' הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע אמרת הא ודאי חדוותא שלימא דכתי' גילי מאד כו' ע"ש, והענין כמ"ש בזהר ויגש דר"י ע"א ע"פ רחל מבכה כו' כי איננו כי אינם מיבעי לי' כו' דאלמלא בעלה ישתכח עמה כו' ע"ש, ויש להקדים מ"ש בד"ה כי תצא בפני' וראית בשביה אשת יפ"ת שיש בהנשמה ב' בחי' כו' ובחי' הנשמה שבגוף נקרא אשת יפת תואר שמקבלת מיפ"ת היא בחי' מזליה של הנשמה, נמצא לפ"ז בחי' מזלי' של הנשמה יש לקרותה בחי' דכר ומשפיע להנשמה שבגוף ומבואר בשע"ק להרח"ו שגילוי מזלי' של הנשמה שמתגלה לאדם זהו גבוה יותר מגילוי אליהו, ועפ"ז יש לפרש מ"ש ברבות שם בשה"ש באו בניך היינו כי כנס"י היא מל' דאצ"י ופרטי הנשמות נק' בנותיה או בניה ויש בכל נשמה ב' בחי' דו"ב וכנ"ל, וכן מובן מ"ש בזהר ויחי דף רמ"ה ע"ב זהו ענין שהלך המלך ובניה ובנותיה למדה"י כי בהסתלקות ז"א דאצ"י לעילא לעילא בחי' הנק' מדה"י עלמא דאתכסיא גם הנשמות הגבוהות דאצ"י נסתלקו למעלה ואין מאיר למטה רק נשמות דבי"ע ולע"ל שיתגלו הנשמות הגבוהות דאצ"י ויאירו בנשמות שלמטה זהו ענין באו בניך כי בנים

הם נשמות דאצ"י, וע"ז משיבה תשמחנה כלותי הנשמות דבי"ע שהם בכחי' כלתה נפשי, וכמו"כ עד"ז באו חתניך הם נשמות הנקראים אחים וריעים שנשאו בת אחותו כו' כי חתניך ע"ד כיום חתונתו זו מתן תורה, תשמחנה בנותי ג"כ הנשמות שלמטה כו' שמתאחדים עם שרשיהן, ועדיין אין זה שמחה לכנסת ישראל ששמחתה דוקא ממה שיבא אישה עד"מ והיינו שיהי' דירה בתחתונים עד שיקויים ואמר ביום ההוא הנה אלקיננו זה שאין זה גילוי הנשמות לבד כ"א גילוי א"ס ב"ה הסוכ"ע שנמשך להיות לו דירה בתחתונים ממש כמש"ל אות א', ועל זה נאמר הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע, וברבות משפטים ספ"ל פי' ומושיע אין כתיב כאן אלא ונושע כו' ע"ש כי כדי להיות דירה זו בתחתונים מוכרח להיות נמשך האור בו"א מהכתר דא"א ומפנימי' עתיק משא"כ עכשיו הצדיק אבד כו' שלא נמשך בו האור מלמעלה, וזהו צדיק ונושע, וע"ז נאמר צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון כו' שעכשיו עץ ארז זהו תפארת העולה עד הכתר, אבל הצדיק נקרא דל, ולע"ל כארו בלבנון כו' כי ימשיך הטפה מפנימי' עתיק כנ"ל, הא ודאי חדותא שלימתא והיינו ממה שיהי' דירה בתחתונים כי מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ אין לי חפץ טוב בעולם יותר ממך כנ"ל וע"ז נאמר נגילה ונשמחה בך שוש איש בה' תגל נפשי כו' ולכן נקרא בחי' זו יצחק היינו הגילה והשמחה הג"ל מדירתו ית' בתחתונים שהדירה עד"מ מה שעכשיו נקרא אורייתא היכלא עילאה דקוב"ה שאור א"ס שורה בחו"ב יומשך גילוי השגה זו בתחתונים ע"כ מהשגה זו יומשך גילוי השמחה כו', וזהו ויצחק בא, ע"ד הנה מלך יבא לך, וכענין מ"ש שבועה"ז הי' אירוסין ולע"ל יהי' נישואין שנאמר כי בועליך עושיך ברבות בא ס"פ י"ח צדיק ונושע כו' כארו בלבנון ארו בחושבן יצחק, והיינו כשימלא שחוק פיננו אז יאמרו כו' הגדיל הוי' כו', וזהו כארו בלבנון.

קיצור. יצחק כי אתה אבינו, ימלא שחוק נגילה ונשמחה בך כי באו בניך וחתניך זהו גילוי שרש הנשמה מזליה שיתגלה בהנשמה שבגוף, אבל הנה מלכך יבא לך זהו דירתו ית' בתחתונים והיינו ע"י ונושע, כארו בלבנון הגדיל הוי' לעשות ומוזה יומשך חדוה שלימא, וזהו ויצחק לשון שחוק ותענוג בא כי בועליך עושיך.

באר מים חיים ונוזלים מן לבנון, בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית (עמ"ש בד"ה יונתי בחגוי הסלע בענין ישראל שנק' ראשית שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה) ובשביל התורה שנקרא ראשית, בהיות ידוע דעיקר המכוון בבריאת העולמות היינו כדי להיות לו דירה בתחתונים (עמ"ש מזה בד"ה לא הביט און ביעקב) וצ"ל הלא בלא"ה מכה"כ וא"כ מהו ענין דירה.

אך הענין דבעולמות אין ההארה רק בבחי' זיו הווד בלבד כמ"ש כי נשגב שמו לבדו הוודו על ארץ ושמים (ע' בד"ה וקבל היהודים) והוא בחי' שכ בלבד כמ"ש בורא קדושים ישתבח שמך לעד מלכנו (ע' בד"ה את שבתותי תשמרו) פ"י מה שהוא מלכנו מלכותו בכל משלה אינו אלא מבחי' שמך לבד. אבל כדי שיהי' התגלות בעולמות מבחי' מהותו ועצמותו ית' ממש היינו להיות לו ממש דירה בתחתונים, כי אפילו עוה"ב הוא מבחי' זיו הווד בלבד כמאמר ונהנין מזיו כו' (פ"י עוה"ב שהזכיר כאן ר"ל ג"ע, וע' מענין ג"ע ותח"ה בד"ה אני הוי' אלקיכם דרוש השני ובאג"ה סי' י"ז ד"ה נודע דבאתעדל"ת) ונק' להנחיל אוהבי יש לפי שכבר בא האור לכלל השגה ודבר מה כשנהנין בהרגשה אבל במהות ועצמות האצ"י הוא מופשט מכל בחי' יש ודבר מה וכמו עשר ספירות בלי מה בלי מהות והיינו לפי שהוא בבחי' א"ס כידוע (ואפ"ל לפ"ז שזהו גילוי מבחי' אין שלמעלה מבחי' יש כנודע מענין היש הוי' בקרבנו אם אין, ואפ"ל כי יש זהו הגלוי מבחי' קנה חכמה קנה בינה ב"פ קנה גימט' יש, והוא מחצה התחתון של תר"ך ע' בד"ה מנורת זהב).

קיצור. המכוון בבריאת העולמות היינו שיהי' דירה בתחתונים, כי הגלוי בעולמות אפילו בג"ע הוא רק מבחי' זיו הוודו על ארץ ושמים, אבל שיהי' התגלות מבחי' מהו"ע זהו דירה בתחתונים (ג"ע נק' להנחיל אוהבי יש ב"פ קנה, קנה חכמה קנה בינה, אבל הרי והחכמה מאין תמצא ע"ס בלי מה בלי מהות).

וזהו דכתיב מונה מספר לכוכבים, וכתיב המוציא במספר צבאם, הרי שנמשכים בבחי' מספר יכתיב היש מספר לגדודיו וכן ועלמות אין מספר (עמ"ש מזה בלקו"ת פ' בלק בד"ה מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל), אך הענין הוא דמה שבא האור האלקי בבחי' זיו הוודו בלבד יש מספר זמן ומקום בחי' עולם שנה נפש כידוע, אבל מצד הארת עצמות האצילות ולתבונתו אין מספר כתיב וגם העולמות והצמצומים שנמשך מאתו אין להם מספר כמו שהוא עצמו בבחי' אין סוף כו' (ועמ"ש מענין לתבונתו אין מספר בד"ה והיה מספר בני אשר לא יספר), שע"י המצות נמשך דירה יובן עפמ"ש בד"ה אני דפ' ציצית דרוש השני.

קיצור. ענין המוציא במספר צבאם וכתיב היש מספר לגדודיו (וצ"ע בגמרא חגיגה מתרץ דאמרו אלף אלפים מספר גדוד א' ולגדודיו אין מספר, ומ"מ אין מתורץ בזה פ"י המוציא במספר צבאם, דאם לגדודיו אין מספר איך המוציא במספר צבאם, אבל לפמ"ש א"ש).

ב) והנה מה שמביא להיות לו ממש דירה בתחתונים א"א להיות ע"י בחי' העלאת מ"ן מעלול לעילה כפי סדר ההשתלשלות דאבי"ע שהרי באתעדל"ע לא יהי' מזה רק בבחי' זיו בלבד כפי סדר ההשתלשלות אבל לא מהארת עצמותו כו' (כי אין ערוך גברא לבורא, וע' מענין סדר ההשתלשלות

עילה ועלול בד"ה מצה זו, שהוא מבחי' מוחין דאימא שאין ערוך לבחי' שלמעלה מסדר ההשתלשלות הנק' מוחין דאבא, וע' בלק'ת בשה"ש בד"ה ששים המה דרוש השני, וע' בת"א פ' יתרו סד"ה זכור ושמור שזהו פי' אשר הוצאתיך מאמ"צ הוא סדר ההשתלשלות, והנה עוד זאת אשר אפילו אברהם שקיים את כל התורה ממש עד שלא ניתנה, אין ערוך המשכות שלו להמשכה שע"י מתן תורה כמ"ש בד"ה משה ידבר) אלא אין לו דירה בתחתונים רק מסיבת מעשה המצות דוקא מפני שרמ"ח פקודין הן רמ"ח איברים דמלכא כידוע דהקב"ה מניח תפילין כו' ועד"מ התקשרות והתאחדות הנפש באיברי הגוף כן התקשרות אור א"ס ברמ"ח איברים דיליה שנעשים ע"י המצות שהוא מבחי' עצמות אור א"ס ולא מבחי' זיו והוד בלבד כו' (ע' בד"ה זכור ושמור הג"ל פי' שזהו ענין איהו וחייהו חד שלמעלה מבחי' איהו וגרמוהי, ומ"מ קשה דהא בחי' רמ"ח איברים שע"י המצות זהו בחי' דמות כמראה אדם והיינו ז"א והרי סוכ"ע נאמר בו כי לא אדם הוא, וצ"ל כמ"ש בד"ה זכור ושמור הג"ל כי והחיות נושאות ומחברות בחי' אדם לבחי' כי לא אדם הוא, וע' ביאור דרני ושמחי דרוש השני שכל האורות עליונים נמשכים בז"א, וזהו ענין והיה מספר בחי' ז"א אשר לא יספר שיהי' בבחי' א"א).

קיצור. מה שמביא לידי דירה בתחתונים א"א להיות ע"י העלאת מ"ן שזהו כמו מעלול לעילה, אלא ע"י קיום המצות דרמ"ח פקודין הן רמ"ח איברים דמלכא, ועד"ו התקשרות האברים עם עצמות הנפש כן התקשרות המצות בעצמות אור א"ס ולא בבחי' זיו והוד בלבד, ועיק' ע"פ וירא ישראל את היד דמצוה ג"כ לשון צוותא וחיבור.

בענין גדול תלמוד שמביא לידי מעשה בהביאור בשעה שהקדימו, ובדרוש קודב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, ובד"ה ביום השמע"צ דתקע"ב.

ואמנם איך יתכן אשר אור א"ס שהוא פשוט בתכלית הפשיטות להתקשר ולהתאחד ברמ"ח איברים דמלכא, שהם בצמצומים בבחי' כלים מכלים שונים (ע' כי חשבון רמ"ח הם ט"ט פעמים ט' כו' כידוע), הענין הוא עד"מ ההתקשרות מהות הנפש באיברי הגוף דג"כ אין ערוך כלל ביניהם וידוע בספרי הטבע שהוא ע"י בחינה ממוצעת שיש בין עצמות הנפש לכוחותיה המתפשטים שעל ידה תתקשר הנפש ותתחבר בגוף, כמ"כ למעלה בחי' הממוצע בין עצמות אור א"ס להביאו ולחברו ברמ"ח איברים דמלכא הוא התורה ולכך תלמוד תורה כנגד כולם והיינו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, כל הקורא בתורה כאילו קורא בשמותיו של הקב"ה, ששים המה מלכות ועלמות אין מספר, ורב שלום בניך א"ת בניך אלא בוניך, ת"ח (הם גו"ה) מרבים שלום (וענין שלום בפשמ"ע ושלום בפשמ"ט) התקשרות א"ס באצ"י ברמ"ח איברים י"שלום בפשמ"ט, עושה שלום בין מיכאל וגבריאל בין אצ"י לבי"ע כו', כן פי' בד"ה בחדש השלישי בהביאור.

ג) (דרי"י סע"א) וזהו שאמרו בשביל התורה שנקרא ראשית ובשביל ישראל כו' כי התורה ממוצע המחבר כו' וישראל נק' ראשית תבואתה, וצ"ל הלא למת"ב ואורייתא מחכמה לבד נפקת, אך ברעו"ד שלמעלה ממחשבה הוא נתפס ע' ד"ה האזינו השמים דרוש השני, כי רעו"ד מעורר רצון העליון, ואין הרצון רק לאשתאבא בגופא דמלכא, עי"ז ממשך בחי' כתר, ואיך יוכלו כנ"י להגיע לרעו"ד אין זה אלא ע"י מן המיצר (בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק דתקס"ב), וענין המיצר מה שידוע לכאור"א נגעו, וזהו באר מים חיים ע"י שבוקעים דרך העפר נעשו מ"ת.

(דרי"י סע"ב) וענין המיצר מה שידוע לכאור"א נגעו כו' בהיותו ממארי דחושבנא בנ' מדותיו הרעות שנק' ז' פרות הרעות העולות אחריהן כו', וזהו באר מים חיים.

(דרי"א ע"א) פ"י כנס"י שנתלבשו נשמתן בגופים גשמיים דמשכא דחויא ונתברר חושך לאור ע"י תשובה דבכל מאדך כנ"ל ה"ז משולים לבאר שמתכנסים בו המים מלמטה למעלה ובוקעים העפר, והנה מי התהום הם מלוחים בעצם וכשבוקעים ויוצאים דרך עובי העפר הכדור הם מתבררים מיד ומתכנסין בבאר ונקראים מים חיים, לפי שהפסולת שהי' בהם תחלה נתברר כו', והנמשל יובן למעלה דכל נשמה קודם בואה לגוף הגשמי הנה היה בה תערובות טו"ר כו' (אפ"ל בהלבושיב) וע"י ירדתו במשכא דחויא שהוא כמו העפר דכדור תארץ אז נתבררה ע"י אתהפכא חשוכא כו', או מחמת שיוצא מן המיצר לאכפיא לסט"א כו'.

(דרי"א סע"א) וזהו באר מים חיים ונוזלים מן לבנון שע"י שיהי' כנס"י בבחי' באר מים חיים בתשובה דבכל מאדך יעוררו ג"כ למעלה מבחי' רצון העליון להיות נוזלים מן לבנון המשכה מבחי' כתר עליון שיאיר אור א"ס בנאצלים בתוספות ברכה.

והנה הבאר לא הי' מעצמו בלתי שיחפרו אותו תחלה, והיינו ענין כוכב ראש לב נשבר ונדכה, וזהו ענין על שלשה דברים העולם עומד, עבודה זו תפלה רעותא דליבא בחי' הבאר מים חיים ואח"כ תורה ואח"כ גמ"ח בחי' מצות.

(דרי"א ע"ב) וזהו עלי באר ענו לה, פי' מתחלה צ"ל הבאר כנס"י בבחי' עלי' מלמטה למעלה בתשובה דבכל מאדך ואח"כ ענו לה כמ"ש תען לשוני אמרתיך, כעונה אחר האומר, ונוזלים מן לבנון, והודעתם לבניך יום אשר עמדת לפני כו', ודבר ה' הוא למעלה מהזמן.

באר הפרוה.

דרי"א ע"ב, הטמטום של הלב שאטום וקשה כאבן כו', יתן מים חיים בלימוד ההלכה שנה עליו פרק אחד, אחר שהוציא ממנו האש בהתלהבות תחלה, המוציא לך מים מצור החלמיש.

קיצור מדרוש רבינו ז"ל חקת תקס"ד בפאלעצק ע"פ אז ישיר ישראל כו' עלי באר ונחה יובן ג"כ ענין והנה באר בשדה

(א) אז ישיר כו' עלי באר, כתיב באר מים חיים ונוזלים מן לבנון, בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית בשביל התורה שנק' ראשית (עמ"ש מזה בד"ה עולת תמיד), היות ידוע דעיקר המכוון בכריאת העולם כדי להיות לו דירה בתחתונים, בעולמות אין ההארה רק מבחי' שם, והדירה התגלות ממהו"ע ית', משא"כ עוה"ב נק' רק זיו, מונה מספר וכת"י היש מספר ועלמות אין מספר, והמביא להיות דירה בתחתונים הוא ע"י מעשה המצות (עמ"ש בד"ה וירא ישראל את היד ענין מצוה לשון צוותא וחיבור וע' ד"ה זכור ושמור בדבור אחד, התקשרות ג' קוין בכחי' כי לא אדם הוא) רמ"ח פקודין רמ"ח איברין, ואיך יכול להיות המשכות אוא"ם ברמ"ח איברין היינו ע"י התורה שהיא חכמה עילאה, כמו עד"מ באדם ע' סש"ב פנ"ב, וזהו עוטה אור כשלמה ואח"כ נוטה שמים כיריעה, א"ת בניך אלא בוניך, ת"ח מרבים שלום, ע"ד שעושים שלום בניי ובין עולמי, ע' מד"ר בשה"ש ע"פ שובי שובי השולמית.

(ב) וזהו בשביל התורה שנק' ראשית, אך אורייתא מחכמה נמקת ואוא"ם ב"ה הוא למעלה מהחכמה, ולכן צ"ל ברכו בתורה, והמשכה זו הוא ע"י רעותא דליבא שמעורר הרצון עליון שלמעלה מהחכמה, ועייק עד"ז בלק"ת בד"ה האזינו השמים דרוש השני ובהביאור, ורעו"ד נמשך ע"י מן המיצר קראתי (בחי' יצ"מ בכל יום לצאת מהמיצר בדרוש זכור דעמלק דתקס"ג), וזהו ענין באר מים חיים, שהן מים חיים ע"י שעוברים דרך העפר זבוקעים העפר נופל הפסולת מהם כמ"כ ירידת הנשמות בגוף ונה"ב צורך עלי', כי הגה הנשמה יש לה לבושין ונק' אך בצלם יתהלך איש מבחי' חשמל ונפל בשבה"כ והוא מתברר ע"י קיום המצות וע"י רעו"ד ומתגלה שרשו שמעולם התהו וזהו המים חיים עמ"ש בבה"ז ע"פ והיה ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים כו', וזהו שע"י הבאר מ"ח נמשך ונוזלים מן לבנון כו'.

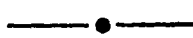
(ג) אך הבאר הזה צ"ל חפרוה שרים כרוה (ר"ת חשך, י"ל להסיר החושך) דנה"ב ולא הפכא חשובא לנהורא כי יתרון האור נמשך מן החושך) כוכב ראש, לב נשבר ונדכה, ג' דברים שהעולם עומד תורה וגמ"ח זהו כנ"ל סעיף א' שע"ז נמשך דירה בתחתונים ועבודה רעו"ד ממשיך אור א"ס בחכמה שהיא התורה, וזהו והנה באר זה ציון, דהיינו עבודת הקרבנות, גם ציון כולל ג' דברים הנ"ל כמ"ש בירושלמי פ"ד דתענית ואשים דברי' בפ"ך זו תורה ובצל ידי זה גמ"ח לנטוע שמים וליסוד ארץ זה הקרבנות ע"ד סולם מוצב ארצה זה הכבש וראשו מגיע השמימה ריח ניחות להו"י ואז ולאמר לציון עמי אתה, משא"כ האומר אין לי אלא תורה.

קיצור מדה אז ישיר כו' עלי באר שלא נדפס (כמדומה דתקט"ב)

בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנק' ראשית, ועיקר המכוון בבריאת העולמות היינו כדי להיות לו דירה בתחתונים, כי בעולמות אין מאיר רק הארה חיה, אבל כדי שיהיה התגלות בעולמות מבחי' מהר"ע והו ענין דירה, והוא למעלה מבחי' עוה"ב שנק' ג"כ רק זיו השכינה, וז"ש המוציא במספר צבאם, זהו מה שנמשך בבחי' זיו והוד בלבד אבל ע"י הארת עצמות האצ"י שנאמר ולתבונתו אין מספר אוי גם ועלמות, עולמות, הם אין מספר (ועיין בלק"ת פ' במדבר בד"ה ביאור הדברים ע"פ והיה מספר בניי פ"ד).

והנה מה שמביא להיות לו ממש דירה בתחתונים א"א להיות ע"י בחי' העלאת מ"ן מעלול לעילה כפי סדר ההשתלשלות, אלא רק ע"י מעשה המצות, רמ"ח פקודין רמ"ח איברין דמלכא ולא בחי' זיו והוד לבד, ואמנם איך יכול עצמות אור א"ס להתקשר ולהתאחד ברמ"ח איברין הוא ע"י התורה שהוא בחי' הממוצע בין עצמות אור א"ס ובין רמ"ח אברים דמלכא, והו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, והו ששים המה מלכות ששים מסכתות, ומה נמשך ועלמות פי' עולמות בבחי' אין מספר, והו ורב שלום בניך אל תקרי בניך אלא בוניך היינו שבונים וממשיכים בהם אוא"ס ע"י תומ"צ שיהיו בבחי' אין מספר (ובמ"א פי' בוניך לשון אולי אבנה ממנה, וא"כ זהו ענין יחוד סוכ"ע בממכ"ע, והו ענין דירה בתחתונים, ועיין בדרושי עשי"ת ד"ה מי כמוך ושם סעיף ב' פי' לשם יחוד), והו ענין ת"ח ורב שלום בעולם, שלום חיבור ב' הפכים שיאיר בעולמות שהם בגבול, יאיר הסוכ"ע שהוא בלי גבול, והו בשביל התורה שנק' ראשית ובשביל הצדיקים שנק' ראשית, והיינו ע"י הקריאה בתורה.

ג) ואמנם י"ל איך יתכן שע"י הקריאה בתורה יומשך אור א"ס ב"ה עצמו הלא למת"ב כלל, ואורייתא מחכמה עילאה בלבד נפקת.

בלק

בס"ד שי"פ בלק, ב"ך

מ"י מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל, וארז"ל במד"ר ע"פ ויצר כו' את האדם כו' שנבראו כבני עשרים שנה שדורשים עפר מלשון עופר אילים שפי' איל בחור, וכמו"כ פי' שנבראו בחורים כבני עשרים שנה, ועד"ז י"ל כאן עפר יעקב היינו הבחורים וכמו שפי' בת"א מאן יוכל לממני דעדקיא כו' היינו נערים, וכ"פ בילמדנו בחורים הכובשים את יצרם כו', ורש"י ז"ל פי' ד"א עפר יעקב שאין מספר במצות שמקיימים בעפר לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו, שדך לא תורע כלאים, עפר סוטה וכיוצא בהם כו', וכונתו מי יוכל למנות גודל השכר מהמצות התלויות בעפר כו', ובזהר בלק דף ר"ד ע"א פי' מי מנה לשון חלק ומתנה כמו וימן להם המלך ומשלוח מנות וכמ"ש באל המילואים למשה ה"י למנה, וכמ"ש בחנה ולחנה יתן מנה א' אפים שדרש מנה ל' מתנה, ואפ"ל כל הספי' יחד ע"ד מ"ש בלק"ת פי' כי תצא דרוש השני בענין מאן דקטיל לחויא יהבין ל"י ברתא דמלכא פי' חויא הוא היצה"ר ומאן דקטיל לחויא היינו שבירר הנה"ב יהבינן ל"י ברתא דמלכא היינו בחי' מתנה, כי בענין הבירור יש שני בחי' הא' מה שיכולים לברר ע"י העבודה והיינו בכוחות הנה"ב, דהיינו להפוך המדות וכמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם, משא"כ בבחי' רצון שזה אינו תלוי בעבודת האדם מצד עצמו כו', וז"ע המתנה היינו בחי' פנימיות הלב להיות בבחי' רעו"ד כו' אליו ית', וז"ע המתנה שנותנין לו ברתא דמלכא, פי' מלכא הוא בחי' מל' דאצי' בחי' פנימיות הלב רעו"ד כו', ועד"ז י"ל כאן כאשר האדם הוא בבחי' עפר לפי ב' הפי' היינו שמקיים מצות התלויים בעפר בבחי' עפר היינו כמו שפי' בחורים הכובשים את יצרם היינו בבחי' אתכפיא כו' ע"ז נותנין להם המנה היינו המתנה שנמשכת מבחי' מי היינו ע"ד מי ברא אלה כו'.

ולהבין ענין העפר, הנה ארז"ל במדרש פי"ב דרי"ב א' אברהם נתברך ככוכבים שנאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים יצחק נתברך בחול שנאמר כי הרבה ארבה זרעך כחול הים, והגם כי ברכה זו נאמרה לאברהם מ"מ כיון שנאמר לו ע"י העקידה חושב המדרש ברכה זו ליצחק, ויעקב נתברך בעפר הארץ שנאמר והי' זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה כו', ולהבין ענין ברכה זו דעפר הארץ שנאמר בה ופרצת כו', הנה כתיב ויצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה, פי' ויצר בשני יודין פי' בת"י בתרין יצרון ביצ"ט וביצה"ר וכ"ה בגמרא פ"ט דברכות דס"א ע"א, וכי הרמ"ז פ' תזריע דמ"ו ע"ב ח"ל (ויצר בשני יודין שהם נמשכים מחו"ג מים ואש אבל) א' מן היודין נקוד ונרגש והשני נסתר רמו שחפץ ה' שהיצה"ר יהי' נכלל

א'תרנט

ביצ"ט ויכנע לו עכ"ל, והיינו ע"ד שארז"ל ע"פ ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר, וצ"ל איך היצה"ר ישוב לאהבת ה' כו', אך הענין הוא בהיות שיש בכ"א בישראל ב' נפשות נה"א ונה"ב וכל נפש מתחלקת לשנים שהם שכל ומדות, והנה עיקר הנפש הוא השכל, כי הנה"א עיקרה היא נפש המשכלת ומתבוננת תמיד ומשגת באוא"ס ב"ה ואין לה השכלה אחרת ומבחי' השכלה זו נולדים מדות שהמה הנקראין בשם יצ"ט, וכן עיקר הנה"ב היא המשכלת ומשגת גשמיות העוה"ז וחומריותן שהם באמת ולעו"ז ממש שהשכל המלוכש בגשמיות הוא היפך ממש מן השכל דנה"א ששרשה מח"ע אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא, וההשכל הוא להיות כולא קמי' כלא חשיב ומזה נולדים מדות היצ"ט להיות ואהבת את הו"י כו' משא"כ הנה"ב שמשכלת בעניני העוה"ז שהוא יש ודבר נפרד נולדים מזה מדות היצה"ר להיות בבחי' ישות ופירוד כו', אי לואת בכדי שיהי' בכל לבבך בשני יצריך שצריך להכניע מדות הנה"ב א"א בענין אחר כ"א להגביר שכל הנה"א על שכל הנה"ב, וממילא יהי' המדות הנולדים מן שכל הנה"ב ג"כ בטל וכפוף להיצה"ר כו', כי אם היות שהמדות יש להם שורש בפ"ע מלמעלה מן השכל, מ"מ עכ"פ לפי שכלו יהולל איש שהמדות מתנהגים ע"פ השכל דוקא ולכן בהכנעת השכל דנה"ב ממילא יהי' גם מדות דנה"ב מוכנעים למדות דנה"א שהוא בחי' יצ"ט ויהי' בכל לבבך בשני יצריך והיינו ע"י העמקת הדעת בהתבוננות בפסוק ראשון דק"ש שמע ישראל הוא לשון הבנה והשגה איך שהו"י אלקינו פי' אלקינו הוא לשון כח כמו ואת אילי הארץ לקח שהוא לשון כח כו', והיינו שהוא ית' הוא אלקינו כחינו וחיותינו, וה"ע ממכ"ע וסוכ"ע וע"פ הקבלה הוא בחי' בינה בחי' סוכ"ע וממכ"ע ושרש סוכ"ע וממכ"ע הוא בחי' ה' דשם הו"י שהה"א הוא בחי' אורך ורוחב שרומז לבחי' התפשטות אוא"ס ב"ה להיות בחי' סוכ"ע וממכ"ע כו', ובכדי שיהי' נמשך מא"ס ב"ה בחי' ה' שהיא שורש לבחי' ממכ"ע וסוכ"ע שבאמת אין ערוך לך כלל יותר מאין ערוך טפה א' לגבי ים אוקיינוס, לכן צ"ל תחלה בחי' יו"ד קודם הה"א שהוא בחי' צמצום בחי' ישת חשך סתרו ואח"כ ה' התפשטות אורך ורוחב שורש סוכ"ע וממלא כו' כנ"ל, וז"ע הו"י אלקינו ה' אחד פי' כי אני הו"י לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא לאחר שנבה"ע וכמו"כ לאחר קץ הזמן הכל בשוה והוה הו"י שהוא היה הוה ויהי', היינו קודם שנבה"ע והוה לאחר שנבה"ע ויהי' היינו לאחר קץ הימין הכל הוא בבחי' אחד היינו בלי שום שינוי, וכאשר יתבונן בזה היטב כו' יכול לפעול שגם שכל הנה"ב יסכים לבחי' הביטול וממילא יהי' נכנעים המדות דנה"ב, ועי"ז יהי' בכל לבבך בשני יצריך כו', והוה מ"ש בזכרי' שני בני היצה"ר ופי' רש"י ז"ל יצ"ט ויצה"ר מתהפכים בזכות התורה וכמו שיצה"ר מתהפך בזכות התורה כמו"כ מתהפך היצה"ר ע"י התבוננות הנ"ל, והנה כתיב ויצר ה' אלקים שם מלא והיינו כי בחי' יצ"ט ויצה"ר הם בחי' חו"ג כנ"ל בשם הרמ"ז, יצ"ט הוא בחי' חסד ויצה"ר הוא בחי' גבורות כי אחיות הרע הוא בגבורות ובהשתלשלות נשתלשל מזה בחי' יצה"ר כו', ושני שמות ה' ואלקים

הם בחי' חו"ג, וממילא ע"י בחי' בכל לבבך בשני יצריך נעשה יחוד ה' ואלקים היינו בחי' יחוד טובב וממלא שבחי' ממלא הוא מבחי' גבורות וצמצומים בענין התפשטות הגילוי בכל עולם לפי ערכו כו' וטובב הוא בחי' חסד בחי' וימינו תחבקני, ולהיות כי שורש יצ"ט ויצה"ר הוא מב' שמות אלו לכן ע"י בכל לבבך כו' נעשה יחוד ה' ואלקים בחי' טובב וממלא כו'.

והנה יצירת התריין יצירין שיצר ה' אלקים הוא מן העפר כמ"ש ויצר ה' אלקים כו' עפר מן האדמה, וממילא מוכרח לומר שיש בהעפר שממנה נוצרו כח על יצ"ט ויצה"ר כו' (אולי י"ל ההכרח הוא מפני כי בריאה זו שהיא ביום ו' למע"ב אינה יש מאין לפ"ד הרמב"ן בחומש ולכן צ"ל בהעפר כח על יצ"ט ויצה"ר), והענין הוא דהנה בעפר יש ג"כ ב' בחי' הא' הוא בחי' עפר דקדושה, כי יש ד' יסודות ארמ"ע שהם כנגד ד' אותיות דשם הוי"ו ויסוד העפר הוא כנגד ה' אחרונה, והנה אנו רואים שיש כח בהעפר מה שאינו נמצא בהג' יסודות הגבוהים ממנה והיינו מה שהוא מצמיח דשאים ואילנות בדרך יש מאין שאינם נורעים כלל, שזהו ממש כמו יש מאין כו', ואפי' זרעים שזורעים מצמיחים מצמיח בתוס' וריבוי באין ערוך כמ"ש בספרים שיכול לצמוח מגרעין א' שלשה מאות גרעינין, שזהו ג"כ ע"ד מאין ליש שכח זה לא נמצא בג' הגבוהים מעפר אמ"ר, והיינו מפני כי נתב"ס ולכן כמו"כ יובן למעלה שהוא סודכ"ד נמצא כח הארת הכתר דוקא, וז"ע כ"ע דאיהי כתר מלגו כו', ובזה יובן כח שיש בהעפר על יצ"ט, דהנה איתא בוח"ג נשא קמ"א ב' וייצר בתרי יודין למה רוא דע"ק ורז"א דז"א, וצ"ל מאחר דוייצר פ"י תריין יצירין כנ"ל ואיך יתכן לומר שיצ"ט יהי' מרזא דע"ק וכ"ש יצה"ר מז"א. אך הענין הוא דכבר נת' לעיל בשם הרמ"ז שתרי יצירין הם חו"ג, והנה שורש חו"ג זהו ה' ואלקים ששני שמות ה' ואלקים זהו ג"כ ענין חו"ג שע"ק הוא כולא חסד ולית שמאלא כלל בהאי עתיקא זוהי בחי' שם הוי"ו, ולכן ארז"ל ע"פ ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד שלע"ל יהי' כולו הטוב והמטיב והיינו כי לע"ל יהי' הגילוי משם הוי"ו ולכן כולו הטוב והמטיב כי לית שמאלא בהאי ע"ק כו', וע"כ מדה זו הוא עד"מ כמו יצ"ט למטה, וז"א נק' אלקים שיש בו מדה"ד, ולכן ארז"ל ביומא דס"ט ב' זהו גבורתו גבורתו שכובש את יצרו, וא"כ נת' שבחי' ע"ק זהו כמו יצ"ט למטה, וגם זה נת' דנעוץ תחב"ס ולכן בהארץ שהוא בחי' מל' דקדושה נעוץ בה תחלתן בחי' ע"ק וז"ע הכח שיש בה על יצ"ט כו', וענין העפר זה בעבודה כנפש האדם ז"ע ונפשי כעפר לכל תהי' שכמו העפר הכל דורסי' עליה כך תהי' שפלות זו באדם וה"ע ענוה ושפלות גם בחי' אתכפיא נק' בשם ארץ כו', ע' בת"א בר"ה קחו מאתכם תרומה, והנה כמו שיש כח בארץ על יצ"ט כמו"כ צ"ל שיש כח בארץ גם על יצה"ר והיינו כי כמו בקדושה יש בחי' עפר כנ"ל כמו"כ יש בחי' עפר בקליפה, וז"ע עפר סוטה דכתיב בה זמן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן יקח הכהן ונתן אל המים ואם נסתרה והיא נטמאה ובאו בה המים המאררים למרים וצבתה בטנה ונפלה ירכה שזהו בחי' הדין הקשה,

שעכצ"ל שיש בהעפר כח גם על דין הקשה הלוה, והיינו שיש בחי' עפר מסאבא, וכענין עפר המדבר שפסול לכיסוי הדם, ובעבודה הוא בחי' עצבות שהוא היפוך ארץ דקדושה הנ"ל. והנה כתיב בכל עצב יהי' מותר, פי' מותר ע"ד יתרון האור כו' אשר נמשך מהחושך דוקא, ולכן מן העצב הזה יהי' מותר שכאשר מבררין את הנה"ב ששרשו נמשך מן העפר הנק' עצב בעבודה יהי' מותר בחי' יתרון האור, וז"ע שאמרו בזהר רזא דז"א כו' היינו לאחר הבירור כו', וזהו טוב מאד זהו יצה"ר דהיינו מבחי' ז"א שגבוה יותר מיצ"ט שהוא מבחי' מל' כנ"ל.

והנה בהעפר נאמר עפר מן האדמה, ופי' אדמה פי' במדרש פי"ז א"ל אני נאה להקרא אדם שנבראתי מן האדמה, הב' אדם ע"ש אדמה לעליון. והענין הוא דהנה כתיב ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, ופי' כמראה אדם כי האדם הוא בחי' ג' קוין חג"ת ולמעלה הוא בחי' חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא ת"ת גופא, וכמו"כ יכול האדם ע"י ג' קוין בעבודה שהם תורה ועבודה וגמ"ח להדמות למעלה להיות אדמה לעליון, שכמו באדם העליון הוא בחי' ג' קוין כמו"כ באדם ע"י העבודה כנ"ל. וזהו שארז"ל בספרי הובא בילקוט ביואל רמו תקל"ז ע"פ והי' כל אשר יקרא בשם הוי' ימלט, וכי אפשר לו לאדם לקרות בשמו של הקב"ה אלא נק' המקום רחום שנאמר חנון ורחום כו' אף אתה עשה מתנת חנם נק' המקום צדיק שנאמר צדיק ה' צדקות אהב אף אתה הוי' צדיק הרי ע"י קיום המצות יש להם התדמות להקרא בשמו של הקב"ה כו' שהוא בחי' כמראה אדם כו'. והנה ע"י גורמים בבחי' אדם שעל הכסא להיות גם הוא אדמה לעליון היינו לבחי' אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' אדם כו', דהנה ארז"ל ע"פ ושמתים בבית תפלתי תפילתם לא נאמר אלא תפלתי מכאן שהקב"ה מצלי מאי מצלי יהר"צ שיכבשו רחמי את כעסי, ולכאורה צ"ל ממי מבקש כו', אמנם הענין הוא דהנה הקב"ה הוא קדוש בוא"ז שהוא בחי' ששה מדות שיש בהם ג"כ בחי' דין ועונש, ולכן מצלי שגם במקום שיש עונש יומשך שיכבשו רחמי את כעסי, והיינו שיומשך מבחי' אוא"ס שלית שמאלא כלל בהאי ע"ק שמשם יוכל להיות שגם במקום שיש דין יהי' בחי' חסד כו', וע"ד שאמר משה ועתה יגדל נא כח אד' כו', כי ה' אל רחום כו' וארז"ל שאמר משה תנצח מדה"ר את מדה"ד, והיינו שאפי' במקום הדין כשנמשכים בחי' רחמים מתהפך הדין כו', ועד"ז הוא כאן כאשר נמשך מבחי' כי לא אדם בבחי' אדם או הגם שבבחי' אדם יש דין בחי' העונש אעפ"כ יהי' כולא חסד כו', וזהו איהי עפר איהו עופר פי' כשנש"י הם בבחי' עפר היינו לפי הב' הפי' הנ"ל בחי' מצות התלויות בעפר וגם לקיים אותם בבחי' עפר היינו בבחי' ביטול ושפלות, וכמאמר ונפשי כעפר לכל תהי' ואז ובמצותיך תרדוף נפשי כו', וזהו איהי כנסי' היא בבחי' עפר ואזי איהו היינו בחי' אדם הוא עופר, פי' עופר דהנה כתיב סב דודי ודמה לך כו' פי' סב דודי היינו ז"א דאצי' בחי' אדם ודמה לך לעצמיות אוא"ס ב"ה, לצבי או לעופר האילים פי' שענין זה מ"ש ודמה לך ה"ז נמשל למשל הצבי או עופר

האילים שמרוצחם במהירות גדולה מאד עד שלגודל מרוצחם אין האדם יכול לרכוב עליו היינו שאינו מרכבה לבחי' אדם כ"א לבחי' כי לא אדם הוא שלמעלה מבחי' אדם כנודע ולשם נאמר ודמה לך שעי' שכנסיי הם בבחי' עפר ונפשי כעפר כו' עי"ז בחי' אדם הוא מ"ש ועל הכסא דמות כמראה אדם דומה לצבי או לעופר האילים שהם מרכבה לבחי' כי לא אדם הוא שבחי' אדם הוא דמה לך לעצמיות אוא"ס שלא אדם הוא כו'. וזהו מי מנה עפר יעקב מי יכול למנות המצות התלויות בעפר שא"א לפרש כפשוטו שהמצות א"א למנות הלא אינם רבים כ"כ שא"א לספור אותם, אלא הכוונה הוא מי יוכל למנות עוצם השכר של המצות התלויות בעפר שהם מגיעים לאוא"ס ב"ה שבלי מספר ובלי גביל כלל, וע"ד שארז"ל במדרש ר"פ יו"ד ע"פ לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, לכל יש סיקוסי' (מדה וקץ זמן ובלשון מקדוני') חוץ מדבר א' שאין לה סיקוסים והיינו התורה שנאמר רחבה מצותך מאד כו', וע' בת"א בביאור ע"פ הבאים ישרש יעקב לכל תכלה הוא בחי' השגת הנשמות בג"ע והמלאכים דבי"ע יש קץ וגבול להשגתן מאחר שהן גבראים ובע"ג משא"כ מצותך כמו שהן למעלה הם רחבה מאד, רחבה הוא כלי קיבול רחב לקבל בתוכו אוא"ס שבלי גבול וע' באגה"ק סי' י"ו.

ולהבין ביאור הדברים שנת"ל שהמצות ממשיכים מבחי' אוא"ס שבלי מספר, הנה איתא בת"ז במאמר פתח אליהו אתה הוא חד ולא בהושבן אתה הוא דאפיקת עשר תיקונין, ומבואר במ"א שי"ל זה ע"ד מה שבקדושה הוא עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר ובקליפה י"א כתרין דמסאבותא, והיינו לפי שבקדושה החיות שמחי' ע"ס הוא אחד עמהם שז"ע איהו וחיהו חד איהו וגרמוהי חד (לכן הם עשר שא"א) לספור ההיות שמחי' אותם לבחי' בפ"ע שהרי הוא אחד עמהם ממש, וע"ד שכ' הרמב"ם ז"ל הוא היודע והוא המדע כו', ואינו כמו נפש המשכלת שהנפש משכלת השכל שהשכל הוא דבר בפ"ע, משא"כ בבחי' ע"ס שהוא היודע והוא המדע והוא הדיעה עצמה כו', אבל בקליפה אינו כן שבסט"א החיות המחיה אותם אינו מתערב עמהם שאין הקדושה מתערב בחול וכענין המשל שארז"ל במדרש פ' תבוא מה השמן הזה אינו יכול להתערב במשקין אחרים כו' שהשמן צף ע"ג שאר משקין, ולכן פליגי ריב"ן וחכמים אם הוא חיבור לטומאה, ועד"ז יובן בענין החיות שמחי' סט"א, לכן צ"ל י"א כתרין היינו ע"ס וכתר הוא מקיף דלבונה המחיה כו' כנודע, והנה כשם שאין הקדש מתערב בחול כך עד"ז יש למעלה היינו בע"ס המתחילים בחכמה לפ"ד הרמ"ז ויש בחי' קוה"ק דר"ל שהוא מובדל ומרומם מבחי' קדש כמו שהקדש אינו מתערב בחול והוא כ"ע שאינו בחשבון ע"ס לפ"ד הרמ"ז הנ"ל ע"פ קבלת ר' יצחק סגי נהור בן הראב"ד, ואף שאין כן דעת הפרדס והמגן דוד מ"מ לשיטתם ג"כ יש בחי' שלמעלה מע"ס ואינו מתערב עמהם, וזהו הנק' בל' החסידות סוכ"ע ובחי' זו נמשך ע"י המצות כו', וזהו מי מנה עפר יעקב מי יוכל למנות השכר שממשיכים ע"י המצות לפי שעי' המצות ממשיכים מבחי' שלמעלה מגדר ענין ומספר היינו ממה

שאינן בחושבן ע"ס כו'. אמנם הנה כ"ו כשמקיימים המצות בבחי' עפר הייני שיהי' תחלה בבחי' ונפשי כעפר לכל תהי' בחי' אתכפיא וענוה ושפלות כנ"ל אז ובמצותיך תרדוף נפשי להמשיך מבחי' שבלי מספר כו' וזהו ג"כ ל' מנה ל' מתנה והיינו כי אם היות שע"י המצות ממשיכים באתעדל"ת אתעדל"ע. אבל זה שאתעדל"ת שע"י המצות תעורר אתעדל"ע זהו בחי' מתנה שניתן במתן תורה, ולכן אמרו מתן תורה ל' מתנה כו', וזהו מי מנה שהמתנה הוא בבחי' מי היינו כמו שמ"ת הי' ביום הנו"ן שספרו מ"ט יום ויום הנו"ן לא ספרו ואעפ"י כ ביום הנו"ן דוקא הי' מ"ת, כמו"כ הוא בבחי' מי דוקא גימט' חמשים כו'.

ומספר את רובע ישראל, וארו"ל במדרש פס"ט מה עפר אינו מתברך אלא במים כך ישראל אינם מתברכים אלא בזכות התורה. והענין הוא דהנה כתיב יהי רקיע ויהי מבדיל והיינו כמו והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קדה"ק שגם למטה מן הרקיע הוא ג"כ קודש. וה"ע מ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן שארו"ל מה שמי' דההוא נהר יובל שמו והיינו בחי' שער הנו"ן דבינה, ובוהר אמרו חיים שמי' פי' חי' הוא בחי' חכמה מל' והחכמה תחי' כו' והחכ' נק' קדש כנודע ומ"מ הוא למטה מן הרקיע המבדיל בין הקודש לקדה"ק, אבל ע"י התורה נמשך המים שמעל לרקיע שלכן ארו"ל יפה שעה א' בתשובה ובמע"ט בעוה"ז מכל חי' העוה"ב, חי' העוה"ב הוא בחי' ההמשכה שבג"ע ששורש ההמשכה הוא מבחי' חכמה כו' כנ"ל בענין ונהר יוצא מעדן, אבל בתורה נאמר ויהי קול מעל לרקיע שע"י נמשך מבחי' מים עליונים שמעל לרקיע והיינו מבחי' קה"ק, אך הנה צ"ל הלא נת"ל שע"י המצות ממשיכים ג"כ מבחי' קה"ק, וכנ"ל בענין מי מנה עפר יעקב שע"י המצות שמקיימים בבחי' עפר ע"י איהו עופר להיות ודמה לך ונמשך ע"י בחי' אנת הוא חד ולא בחושבן וא"כ מהו ענין שהעפר הם המצות התלויים בעפר מתקיימים ע"י התורה, אך הענין הוא דהנה בבהמ"ק גופא יש שני בחי' והיינו ע"ד מש"נ שבת שבתון הוא ושבת שבתון היא ע' לקו"ת בד"ה שבת שבתון ששניהם הם שבת שבתון ועכ"ז יש הפרש בהם בין הוא להיא, ונת' שם שבשבת שבתון היא נאמר חוקת עולם שבחי' זו נמשך ביוהכ"פ אעפ"י שלא יש בחי' אתעדל"ת וזהו חוקת עולם, אבל בשבת שבתון הוא נאמר ועגיתם את נפשותיכם בתשעה היינו כאשור יש בחי' האתעדל"ת להפוך כל הט' מדות ואז נמשך ביוהכ"פ בחי' שבת שבתון הוא בחי' משפיע, וע"ד אשה מזרעת תחלה יולדת זכר פי' שכאשר יש אתעדל"ת אזי אשה היא כנס"י מזרעת תחלה בחי' אתעדל"ת לענות בתשעה הם מ"מ אזי יולדת זכר היינו בחי' שבת שבתון הוא לשון דכר, וי"ל ע"ד מ"ש בע"ח שי"א פ"א וז"ל כי ע"ק יש בו בחי' מ"ה וב"ן המ"ה שבו דדכורא והב"ן דנוקבא עכ"ל, ובל' החסידות הוא שבג"ע ההמשכה הוא מבחי' ממכ"ע הוא שע"י המצות ממשיכים מבחי' סוכ"ע אמנם ע"י התורה ממשיכים מבחי' אוא"ס שלמעלה מבחי' סוכ"ע בסוכ"ע, וז"ע שנק' התורה שלום כמ"ש או יחזיק במעווי שלום כו'

שלום בפש"מ זהו ההמשכה מאוא"ס בסוכ"ע ושלום בפשמ"ע זהו המשכת הסובב בממלא וע"ל ע"ד שארז"ל בפ"י המשנה דסוף הוריות יקרה היא מפניגים מכה"ג שנכנס לפני ולפנים, והענין הוא דהנה הכה"ג שנכנס לפני הנה הוא בחי' הקד"ק מקיפים מכל צד, והיינו שנמשך עליו מקיף מבחי' קה"ק, ועד"ו הוא ענין המצות שע"י המצות ממשיכים מקיפים, אמנם שיומשך בחי' מקיף זה בפנימיות זהו ע"י התורה כמו שענין לימוד התורה כשמבין השכל על בוריו הנה או שכל האדם מקיף השכל של הדבר תורה כך עדין יובן שענין התורה שיומשך בחי' ההמשכה שע"י המצות בבחי' פנימי, וזהו שישראל מתברכים בזכות התורה שיומשך בפנימיות נש"י כו'.

ביאור על הנ"ל *

הנה ענין ד' יסודות שבעולם ובנפש, ידוע אעפ"י שבע"ס הן מ"מ דרך כלל נחלקים לד' בחי' ובהן נמצא בחי' הזיווג והיחוד כמ"ש הפרדס ש"ח והיינו חו"ב ת"ת ומל' שנק' או"א וזו"נ שהן ד"י חכ' רוח ובינה אש כי יסוד האש בלב הצמאון ובינה לבא זו"א מים רובו חסדים וכן שמים אש ומים, ועפר הוא מל', וידוע שיש ב' יחודים יחוד זו"נ הוא גופני, וזהו מי גשמים והרוח את הארץ והולידה כו' בחי' יחוד מים ועפר, ויחוד או"א בחי' נשיקין אתדבקות רוחא ברוחא, והוא בחי' יחוד אש רוח, והיינו אש הצמאון בלב עם תלמוד תורה שהוא אתדבקות רוחא ברוחא דאורייתא מתחמה נפקת הנק' רוח, וע' בלק"א פמ"ו בבחי' נשיקין פה לפה לדבר ה' זו הלכה ואתדבקות רוחא ברוחא הוא השגת התורה כו' וס"פ מ"ט איך איך הוא בחי' אתדבקות רוחא ברוחא כו' חב"ד בחב"ד כו', וביאור זה הוא בפה ע"ש, וע' באגרת התשובה פ"ט ועמ"ש ע"פ ע"כ יאמרו המושלים כו' בפ"י להבה מקרית סיחון שהוא עסק התורה הנק' שיחה עי"ו נמשך בחי' נשיקין כפולים להיות להבה שלהבת י"ה והיינו שאין הרוח מכבה האש רק אדרבה רו"ש וכמ"ש בתורה בענין מים ואש כו', וע' ע"פ ישקני מנשיקות פיהו, וע' ע"פ ששים המה מלכות משמע ע"י תורה יחוד הקב"ה יחוד חו"ג, וכ"מ בפע"ח ד"חוד או"א בק"ש ע"י מס"ג, ואולי התם יחוד או"א להמשיך הטפה דוקא ע"י מס"ג אבל יחוד נשיקין ע"י התורה, ואולי גם יחוד גופני דזו"נ ג"כ ע"י תורה וזהו"ע גם את העולם נתן בלבם כי אעפ"י שכבר נבה"ע וע"ס שהן הד"י, מ"מ כדי שיהי' בחי' זיווג ויחוד ד"י ואו"א וזו"נ הנ"ל תלוי בלבם ביחוד ד"י שבנפש וענין ספי' דקרא מבלי אשר ימצא כו' הוא בחי' מאד נעלה.

* ביאור לר"ה מי מגה שבאוה"ת בלק ע' תתקלט.

ומתחלה יש לבאר ענין יחוד ד"י הנ"ל בפרטיות, הנה עפר הוא שם ב"ן ומים שם מ"ה, וידוע דמ"ה מברר ב"ן, וכן התומ"צ הם לברר ב"ן כי בחכמה אתברירו הוא התו' שכך יהי' הקרבן כשר כו' והקרבן הוא העלאת שם ב"ן היא העולה כו' והבירור ע"י חכ' כח מ"ה שבה א"ס ב"ה וחכ' מלובשת בו"א כי נה"י דאו"א מתלבשים בו"א, וגם נה"י דא"א מלובש בו"א לכך נק' המצות רעדכ"ר כו', פי' מקור כל הכתרים שלמטה בבי"ע ורמ"ח מ"ע הן רמ"ח אברים דז"א כי ט"ס טפ"ט כו' והחכמה הוא מקור ובנין הרמ"ח מ"ע, וזהו שנק' המצות בשם מים שהם בחי' החכ' המרוויים את הארץ שם ב"ן כי לפי ששם ב"ן יורד בבי"ע אך תשוקתו לעלות לאצי' ואל אישך תשוקתך ואני תפלה רק ארץ לא שבעה מים כי נתעורר בה התשוקה יותר כו'.

והנה הטעם שצ"ל פקדת הארץ ועי"ז תשוקתה שא"א לה להתעורר מעצמה כהעלאת מ"ן עד שיושפע תחלה משם מ"ה עליה לעוררה כו' כמו בכל ניצוץ פרטי המלובש בגוף לברר בירורים והבירור ע"י שם מ"ה שיש בנה"א כנודע בפ"י מה שנותנים לו כו', וידוע שצ"ל עזר מלמעלה כמשארז"ל אלמלא עוזרו כו', והיינו מצד שהגוף מחשיך עליו כי הגוף ניוון ממאכלים גשמיים המותרים שהן מנוגה אף אם אוכל לש"ש מ"מ נשאר בחי' פסולת קצת, לכן מרע"ה לחם לא אכל בהר סיני אף שידע כוונת האכילה כו', והיינו מצד שלא הגיע הזמן להיות ואת רוח"ט אעביר כו' (כמ"ט במ"א דלכך הי' תרומת הדשן הוצאת הפסולת כו') לכך ג"כ שם ב"ן היורד בבי"ע לברר אין זה הבירור לתכליתו עדיין (שהרי צ"ל בירור שני ע"י שם מ"ה) ע"כ צריך סיוע כדי שיוכל לעלות באצי' (וזהו"ע לכה דודי לקראת כלה כו' ליתן לה כח לעלות כו', וכנודע ג"כ מענין שו"ש דמטרוניתא כו') וסיוע משם מ"ה פקדת הארץ כי המצות בחי' רצה"ע כנ"ל רעדכ"ר לכן מעוררים הרצון גילוי אהבה המסותרת, והנה פי' פלג אלקים שנפלג ונחלק השם אלקים לחצאין להיות מי ברא אלה, פי' אלה הם גילוי החסדים שהן ג' חסדים המתגלים כשנבקע יסוד אימא, ומ"מ היינו בה"ח המכוסים משא"כ קודם הגילוי היו כל החסדים מכוסים ועל גילוי בחי' אלה נא' מלא מים והם מרוויים את הארץ להיות ותשוקתה וזהו אלה פקודי המשכן מל' חייב אדם לפקוד את אשתו כו' שהוא ע"י בחי' אלה, וכ"ז עתה אבל לע"ל יהי' עליית המל', וזהו לרזקע הארץ על המים למעלה מבחי' המים, והיינו דלע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו משא"כ עכשיו אברהם שהוא בחי' מים הוליד את יצחק כו' פקדת הארץ כו' והוא ע"י בחי' תשובה, ונ"ל לבאר זה עפמ"ש והארץ היתה תהו ופי' תהו כתב הרמב"ן חומר ההיולי ובע"ח שמ"א פ"ג מבואר כי ד"י הם או"א זור"ג וזההיולי הוא בחי' כתר ובחי' כתר הוא למעלה מכל ד"י הנ"ל, אך הנה נתב"ס ויש בבחי' מל' הארת הכתר כמ"ש מגיד מראשית אחרית ומקדם כו', אחרית היינו בחי' מל' ומגיד לשון המשכה מראשית מבחי' חכ' בחכ' יסוד ארץ, והנה חכ' מקור יסוד המים ועכשיו הארץ מקבלת ממים שאף שהארץ מצמחת מאין ליש משא"כ המים מ"מ א"א להיות צמיחה זו מהארץ עד שתשקה

תחלה המים כי המ"ן צריך עכשיו להמ"ד אך לע"ל תקבל מבחי' ומקדם בחי' כתר ואז לא תצטרך להמ"ם, והיינו מקדם יומשך בחי' אשר לא נעשה עדין כדכתיב הנני בורא חדשה בארץ נקבה תסובב כו' ולא תהי' צריכה עוד למים. וזהו עלי' נש"י הנק' ארץ שיהי' למעלה מבחי' מח' שהוא בחי' חכ' רק בחי' ומקדם, וזהו והארץ היתה תהו בחי' כתר, והיינו ע"י בחי' תשובה עומקא דליבא שלמעלה מד"י, וזהו בחי' הכח שיש בעפר למעלה מבחי' ד"י רובע ישראל וכמ"ש במ"א ע"פ שובה ישראל כו' מענין תשוב ה' תוס' חומש וחמישיתו יוסף כו', ולכן גם עכשיו יש כח בארץ לחדש מאין ליש, וע' באגה"ק סד"ה איהו וחייהו כו' מענין זה הארץ קדמה רק עכשיו מקבל ג"כ ממים משא"כ לע"ל, וז"ש למטר השמים תשתה מים ר"ל שתהי' הארץ משפיע להמטר בסוד א"ח עט"ב כמ"ש במ"א.

ועתה ית' ענין מי מנה כו' ומספר כו' והוא ג"כ ההפרש בין בחי' ראשית לבחי' ומקדם, כי ראשית היינו שהוא בגדר מספר ויש לו שני ושלישי והיינו החכ' נק' ראשית וממנה נמשך לבינה כו' משא"כ למעלה מהחכמה שהוא בחי' למעלה מהשתל' נק' מקדם קדמונו של עולם בחי' יחוד חד ולא בחושבן, אך להבין ענין שהמספר ג"כ בלי מספר, ויש להקדים הגמ' בחגיגה ד"ג סע"ב כתוב א' אומר אלף אלפים ישמשוני' וכתוב א' אומר היש מספר לגדודי, ויש שם שני תירוצים ע"ז הא' לא קשיא כאן בזמן שביהמ"ק קיים כאן בזמן שאין ביהמ"ק קיים כבי' שנתמעטה פמליא של מעלה, התירוץ השני דאלף אלפים הוא מספר גדוד א' אבל לגדודיו אין מספר, והנה הביאור גמ' זו ע"פ התירוץ השני שמענו מפ"ק ע"פ גדול אדונינו ורב כח כו' בקיץ דתק"ע שבת פ' בהעלותך, שהוא שכל גדוד מלאכי' בבי"ע חיותו ממדה א' דאצי' שכשמדה זו הא' נמשכת לבי"ע ע"י דבר ה' מתהווה ממנה אלף אלפי' מלאכים כי מכל דיבור נעשה מלאך א' וזהו אלף אלפים ע"ד דוגמא מספר המלאכים הנמשכים מגדוד א', אמנם הגדודים שהם המדות דאצי' אין להם מספר כלל לפי שיכול להיות מויגות בהמדות לאין שיעור חסד שבחסד שבגבו' וחסד שבחסד שבת"ת כו' וכל מויגה ומויגה היא מדה פרטיות וגדוד א', ועז"א היש מספר לגדודיו כי איהו וגרמוהי חד ע"כ התכללות וזיווגי המדות הוא בבחי' א"ס ע"כ שמענו מפכ"ק או ביאור תירוץ השני ושאר דברים שנאמרו למעלה שמענו בפעמים אחרים ועיקרן בביאור ע"פ והי' מספר בני' וע"פ המגיד מראשית כו' וקצת הוספתי בס"ד). ובזה ית' ענין בחי' מספר שהוא בגדר מספר שמתחלק לחלקים ואעפי"כ אין לו מספר כלל, אך יש להקשות ע"ז מ"ש בספרי הפלסופים שנת' אצלם במופתים שאי אפשר לדבר שהוא בגדר מספר ומתחלק לחלקים שיהי' בלי גבול כו', ולכן הכריחו שהזמן הוא נכרא ומחודש מפני שמתחלק לחלקים כו' וכש"כ בריבוי השכליים נבדלים שהן בזמן א' א"א לדבריהם שיהי' בלי גבול, אך הענין דאעפי" שהנחה זו אמיתי היא היינו דוקא בבחי' מספר של הנבראים שהם בע"ג משא"כ בספי' ומדות עליונות דאצי' דאיהו וגרמוהי חד כו', והן שבחי' ומדותיו

ית' שנק' חכים ע"י התלבשותו בחכמה וחסיד בחסד כו', וכמו שא"א להשיג מהו"ע כך א"א להשיג מהות דעתו כמ"ש בלק"א ח"ב פ"ז וע"ש פ"ח ש"י מענין יחוד זה דהיינו מדותיו עם מהו"ע שהוא היודע והוא המדע כו' ע"כ בספ"י הנ"ל שפיר י"ל הריבוי בבחי' אין קץ ממש שהרי אין זה ריבוי חלקי' גבולי', כיון שכל מדה מיוחדת עם א"ס ב"ה ועיקר הדבר שעל א"ס ב"ה נא' התקר אלוה תמצא כיון שברא את השכל א"כ אין שייך שהשכל יחקור עליו וא"כ המופת והנחה הנ"ל שא"א להיות דבר שבגדר מספר שיהי' בלי גבול אמת הוא בנבראים משא"כ בספ"י דאצי' כו', וכן הסכימו הפלוסופים עצמן שהשבחי' והשלימות אצל הבורא ית' הם בלי תכלית ופרשו בזה הפסוק מה יקרו רעיך כו' מחול ירבון הקיצותי ועודי עמך פי' רעיך המחשבותיו ית' שהן בחי' ע"ס דאצי' מחול ירבון מצד התכללות ע"ס זמ"ז שהן בבחי' א"ס וזהו מחול ירבון כי חול הים יש לו מספר באמת רק שלא יספר מרוב, משא"כ רעיך מחול ירבון שאין להם מספר כלל, ואיך אפשר להיות מספר בלי מספר לזה אמר הקיצותי ועודי עמך שהרי איהו וגרמוהי חד, ע"כ הממנו יפלא כו' דבזה לא שייך חקירה הנ"ל, ולקרב אל * תירוץ זה הוא עפמ"ש במ"א טוב טעם למה שנא' בלשון המקובלים לשון בחי' כתר בחי' חכמה בחי' חסד כו' דהיינו לפי שהתחלקות הספ"י אינו כמו התחלקות גשמי כמו התחלקות ה' אצבעות מהיד כי באמת למעלה הכל נושא א' מאחר דאיהו וגרמוהי חד, אלא ער"מ נושא זה כלול מכך וכך כחות כמו כח החכמה וכח החסד כו' אבל אינו התחלקות לחלקים ממש ח"ו לכן נק' בחי' כמו בחי' שבכסף שאומרים שיש בו כך וכך בחי' כסף כך וכך בחי' סיגים שאינן נחלקים שהרי מ"מ כולם גוש וחתיכה א', וכיון שכן שאין זה התחלקות ממש רק שיש בו כך וכך בחי' וכחות וכולם בעצם א' לק"מ זה שיוכל להיות הבחי' לאין קץ ממש.

אך עדיין יש לבאר דמה שנת' דהמספר בע"ס דאצי' הוא אין מספר הוא תלוי דוקא כשנמשך בהם תוספות גילוי אור מא"ס ב"ה, וזה נת' שבה פ' במדבר תקס"ו ע"פ שאו את ראש כו' לגלגלתם דמספר בניי ס"ר נמשך מצד התכללות ו"ק דו"א כ"א יש בה ק' אלף ע"י התכללותה מיו"ד מיו"ד ויו"ד פעמים יו"ד ק' כו', והתכללות זו ה"פ עולה ת"ר אלפים, ומ"ש והי' מספר בניי כו' לא יספר כו' היינו ע"י תוס' כי התכללות הנ"ל רק ת"ר אלף זהו נאצל בסוד שרש אבל בסוד תוס' יוכל להיות אשר לא יספר כו', ותוס' זו הוא המשכה מאא"ס כי הריבוי של המספר לא"ס הוא מצד כח א"ס ב"ה הכל וכנ"ל כמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר פ' חיי שרה כבוצינא דא דאתפרשא מינה נהורין לכל סטר כו' שהריבוי המופלג לא"ס הוא דוקא מצד הכ"ע שהוא בחי' א"ס שעו"ג בת"ו שהי' יכול להיות ספ"י לאין קץ, ובזה יתיישב מה שיש סתירה בכתבים דלפעמים נא' שכל מה שנמשך האור

וההשתל' למטה נעשה התחלקות וריבוי יותר כמ"ש ע"פ והנה אנחנו מאלמים אלומים כו' ולפעמים נא' להיפוך יחידות בז"א ועשירי' באו"א מאות בא"א עד רבבות בע"י כו', אלא שיש ב' בחי' התחלקות הא' בחי' הפירוד ממש כמו ה' אצבעות שכל א' בפ"ע זו היא למטה יותר, אבל הריבוי ע"ד ענין בחי' זה למעלה יותר וכו'. וזהו את מספר ימיך אמלא דהמצות נמשכים מרמ"ח אברים דז"א שהן בחי' מספר, אך ע"י גילוי א"ס ב"ה שרש המצות הוא חד דרגא דא"א רק בז"א מתחלק לתרי"ג בחי' אדם כו', וע"י גילוי השרש אמלא להיות למטה ג"כ א"ס במספר, וזהו"ע מצות ומצות ה' כמ"ש במ"א, מצות ה' היינו תרי"ג ארצין דז"א בחי' מספר ומצות היינו חד ארחא דא"א למעלה מבחי' מספר. ובוה יובן ג"כ התירוץ ראשון בגמרא דחגיגה כאן בזמן שביהמ"ק קיים, אם הי' מאיר תוס' אור הי' התכללות אין קץ באצ"י וגם בבי"ע כי ע"י גילוי אצ"י בכריאה נעשה ג"כ בכריאה אין מספר כו' (עמ"ש בענין אין ערוך וכו' ואפס בלתך כו'), אבל כשאין ביהמ"ק קיים נסתלק התוס' ונשאר רק מה שהוא בסוד שרש שזה אינו מתחלק לעולם לכן הוא בבחי' מספר כו', אך הנה אפי' בחי' אין מספר שהוא עכ"פ בגדר המספר דהיינו בבחי' ע"ס שנק' ספירות לשון מספר כו' רק שהמספר לאין מספר כנ"ל אבל לפני אחד מה אתה סופר היינו א"ס ב"ה עצמו שלמעלה מעלה מהע"ס וכמ"ש בלק"א ח"ב פ"ט בהגהה דלא שייך לומר הוא המדע כו' רק אחר הצמצום כו' ועוד צמצומים כו' יעו"ש, והוא ית' פשוט בתכלית הפשיטות בחי' יחיד כו' ועז"ג מי מנה כו' שאינו בגדר מספר והזוכין לזה הוא בע"ת בחילא יתיר בחי' יחידה שבנפש וממשיך בחי' יחיד לכן כרגעא חדא ממשיך לו לבושים מבחי' מצותיו כו' לך הוי' הצדקה ע"י לנו בושת הפנים בחי' תשובה אמיתית בושת כו', וזהו בחי' ומקדם שלמעלה מבחי' ראשית, וזהו מי מנה עפר כי לרוקע הארץ על המים ע"י שתקבל מבחי' ומקדם כו' והיינו ע"י תשובה וזהו מבלי אשר ימצא כו' מראש עד סוף כי המל' סופא דכ"ד בחי' ארץ תהי' למעלה מבחי' ראשית כו', וזהו ארץ לשון עתיד שלע"ל יהי' עלי' זו כו', ומ"ש עפר יעקב שהתשובה צ"ל ע"י התעוררות רחמים בחי' יעקב וזהו וכל בשליש עפר הארץ בשליש ב' פי' הא' היינו ג' שלישי' ג"פ ארץ ארץ ארץ שמעורר ג' עולמות בי"ע, ב' בשליש אצבע הג' בריח התיכון כנו' בינוקא דבלק וזהו בחי' יעקב רח"ד ושלשת תרד מאד כו' עד דוד הגדיל ומברית מן הקצה התחתונה עד הקצה העליונה סגול וסגולתא, וע' ע"פ מחר חדש, וזהו וברחמים גדולים אקבצך.

לא הביט און ביעקב וגו'. הנה ביארנו הכתוב דהאון לא יכול להביט ביעקב וכן אין נמצא בחי' עמל במדרגת ישראל, ועתה נבוא לבאר בע"א אלא כפשוטו שהקב"ה לא הביט לראות בחי' און ביעקב וכן לא ראה בחי' עמל בישראל, ואלו ואלו דא"ת. והענין דכתי' בבטן עקב את אחיו ובאוננו שרה אלקי' כו' וישר אל מלאך ויוכל כו', דהנה כתי' בא אחיך במרמה ולקח את ברכתיך וזהו בבטן עקב את אחיו שעקב הוא ל' מרמה כמ"ש הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמי' את בכורתי לקח כו'. וענין ובאוננו שרה אלקים היינו מה שנצח את המלאך שרו של עשו ונק' ג"כ באוננו שרה כענין בא אחיך במרמה כי און ל' רמאות כמו ואיש און מחשבותיו כו'. ועי' אמר הכתוב לא הביט און ביעקב פי' שמרמה זו דיעקב שעקב את אחיו ליקח בכורתו וברכתו, אינו נחשב בעיני הקב"ה לבחי' און ורמאות ח"ו, כי הדין והיושר עמו שבאמת הבכורה והברכה הי' שייך ליעקב (רק שהוצרך כך שיקחנה מעשו במרמה לתקן מרמה דנחש הקדמוני כדלקמן) ועפ"י דין ויושר לקחם מעשו, וכן מה שנצח את המלאך לא נחשב לבחי' עמל בעיני הקב"ה כי ג"כ כהוגן עשה.

והענין יובן בהקדים ביאור ענין שיצחק רצה לברך את עשו דוקא בויתן לך לך מטל השמים כו' ורבקה עשתה שיתברך יעקב דוקא בזה והיינו ע"י שהלבישה לו בגדי עשו כו' וזהו המרמה כו'. והענין כי יצחק רצה לזכות את עשו שיחזור בתשובה לכך ציוה לו לצוד ציד להביא לו מאכלים שעיי' יגבה ויתעלה במדרגה נעלה עד שיוכל לברכו בטל השמים ומשמני הארץ כו' אבל בשביל יעקב הכין ברכה אחרת היינו מה שברכו אחיך בלכתו פדנה ארם ויפרך וירכך ויתן לך את ברכת אברהם, אבל ברכת ויתן לך מטל השמים וכו' הכין בשביל עשו, דס"ל שאין זה שייך כלל ליעקב שיהי' לו רוב דגן ותירוש כו' וכמארז"ל כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל וחיי צער תחי' ועל הארץ תישן, ורצה יצחק להתנהג עם יעקב כפי דרכה של תורה (ולעשו רצה לברך בטל השמים כו' שעיי' יוכל להתעלו' ולהתברר (וכמ"ש במ"א דכוונתו הוא שעיי' המשכו' אלו יוכל עשו להתברר בעצמו ובאמת א"א לעשו להתברר כ"א עיי' יעקב דוקא) או שבאחרית הימים יבררו יעקב ויגביה אותו למעלה), אך רבקה רצתה שיתברך יעקב דוקא, והיינו משום שאף שבאמת כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל כו' היינו שאין ראוי לאדם הישראלי הרוצה לזכות בכתרה של תורה, לבחור לו בעצמו בדעתו ובחירתו את רוב דגן ותירוש, כ"א יבחר לו דרכה של תורה כו' אבל אם ממילא בא לו כל זה (בלי התאמצותו אחר זה) הוא ראוי זונכן לו מאד, כי ניתוסף מזה סיוע גדול בעבודת ה' בעילוי רב יותר וכנודע שבחי' דצי"ח נפלו בשבתי"כ מעולם התהו שהוא למעלה מעלה במדרגה ע"כ כשמתבררי' עיי' האדם מוסיפי' בו חיות ושכל רב וכמארז"ל חמרא וריחא פקחין וארז"ל דירה נאה מרחבת דעתו כו', לכן רצתה שיתברך יעקב בזה היינו בברכה דויתן לך מטל השמים ומשמני הארץ כו' ולכן הי' הברכה במרמה דהיינו שלא עפ"י

הדעת רק למעלה מהדעת, והיינו מטעם הנ"ל דעפ"י הדעת והבחירה יש לבחור בדרכה של תורה דוקא כו' כי הבחירה הוא מבחי' הדעת ושם יש עץ הדעת טוב ורע כו' (ולכך צריך להתרחק גם ממותרו' דדברי' המותר' שהן ג"כ מעורבי' טו"ר ויש לחוש שלא יוכל לברר ולהעלות משא"כ כשבא לו ממילא בלי השתדלות זה ראי' שיוכל להעלות לכן ראוי לו לקבל מה שישער שיוכל להעלות מהדברים המותר' כדירה נאה וחמרא וריחא כו') אבל אלו הברכות נשפעו לו מבחי' שלמעלה מהדעת דהיינו מה שנמשך לו שלא מדעתו ובחירתו כו' שזה ראוי ונכון לו דוקא שהוא הוא שיכול להעלותו כו' וניתוסף בו ג"כ כח ועוז לעבודת ה' כנ"ל. והנה ההיתר בזה המרמה שעשתה רבקה להלבישו בגדי עשו וגדי העזים, הוא שהי' בזה תיקון החטא דעה"ד שהנחש רימה את חוה ואדם וכמ"ש והנחש הי' ערום ע"כ הי' התיקון ג"כ מדה כנגד מדה שרבקה ויעקב שהם בחי' אדם וחווה לקחו הברכות מעשו במרמה כו', ולכן לא הביט הקב"ה און ביעקב במה שעקב את אחיו כי ראוי ונכון לו ליעקב ליקח הברכות הנ"ל ועשה המרמה עפ"י הדין כנ"ל לתיקון מרמה דאדם כו'.

(נת' איך כי לא הביט הש"י לבחי' און מה שיעקב עקב את אחיו ליקח ברכתו, כי ראוי' ליעקב, אף דרכי' של תורה פת במלח תאכל, היינו שהאדם יבחור כך, אבל כשבא לו ממילא שפיר דמי כי חמרא וריחי פקחי' כו' כי שרש צ"ח גבוה מאד כו' והיתר דמרמה שעשת' רבקה בהלבשת' ליעקב בגדי עשו כו' הוא מכ"מ לתקן מרמה דנחש כו').

אל מוציאם ממצרים, ספ"ק דברכות די"ב ע"ב, פ"ו דלי"ב ע"א במוציא כ"ע לא פליגי דאפיק משמע דכתיב אל מוציאם ממצרים, פרש"י וכשנאמרה פרשת בלק כבר יצאו, וע' מזה באוה"ח דמ"מ אם לי' עבר לבד הל"ל הוציאם כו' אלא להעלותם בתועפות ראם, ע' לק"ת פ' שמיני דיש צדיקים שנמשלו לעוף השמים ויש לבהמת הארץ ולא ראי זה כו', וע"ז נאמר כתועפות ראם שיהי' ב' המעלות יחד שיהי' בחי' התועפות בבחי' ראם כו', וההתעופפות ע"י התפלה וראם ע"י תומ"צ.

(ב) בגיטין פרק מש"א דס"ח ע"ב כתועפות אלו מלאכי השרת ראם אלו השדים, וע' במהרש"א שהמלאכים נק' תועפות ע"ש ובשתיים יעופף ולפי שהשדים דירתן ועולים בשמים כמש"ל דימה אותן לראם דעומד בארץ וגבהו עד לשמים כו' (ועמ"ש בענין הענקים שמעניקים השמש לפי שמקבלין מבחי' ורב חסד בת"א בד"ה בשלח פרעה, והוה למעלה מבחי')

שמש ומגן כו', וכמ"כ י"ל בענין ראם) ע"כ דימה אותן לראם, וביצ"מ היו ב' הכחות דכתועפות וראם, שהמלאכים נשתלחו להציל את ישראל כמ"ש ויסע מלאך האלקים כו' והשדים להזיק את מצרים כמ"ש ישלח בם כו' משלחת מלאכי רעים עכ"ל. ועמ"ש ע"פ ועבר ה' לנגוף את מצרים, וארז"ל נגוף ורפוא, נגוף למצרים ורפוא לישראל, שהם ב' בחי' חו"ג שהם ב' הפכים ונמשכו יחד בחצות לילה כי הוא ית' המחבר ב' הפכים, ע"ד במלך שלמה שהשלום שלו כו', ואפ"ל שזהו הרבותא כתועפות ראם לו עם שהם ב' הפכים משום דקמיה כחשכה כאורה, ועו"ל שלפעמים עושה שליחותו ע"י מלאכי השרת ולפעמים ע"י השדים כעובדא דבן תלמיון במסכת מעילה פרק ד' שבכה רע"ק שלהגר נודמנו ג' מלאכים, ואעפ"כ אמר יבא הנס מכל מקום כו', כי בכל הקב"ה עושה שליחותו כמ"ש במד"ר פ' אחרי פכ"ב ע"פ ויתרון ארץ בכל היא ושם גבי זו מוכנת לעשות שליחותה, וע' במד"ר בשה"ש ע"פ דודי שלח ידו מן החור כו'.

ג) במד"ר ר"פ בשלח פ"כ ויהי בשלח פרעה וכי פרעה שלחם בלעם אמר אל מוציאם ממצרים וכאן כתיב ויהי בשלח פרעה, אלא מלמד שהיה פרעה מלוה אותם, וע' בת"א ע"פ ויהי בשלח פרעה שפרעה שלח פארות וענפים, דהיינו הניצוצים שנפלו בשבה"כ במצרים שנתבררו ונתעלו ע"י הגלות כו'. ואפ"ל שזהו פי' כתועפות ראם לו, דהיינו כנ"ל סעיף ב' דבחי' ראם אלו השדים ור"ל שזהו מה שנפל בשבה"כ גם מבחי' זו העלה ביצ"מ וזהו כתועפות ראם לו ע"ד אין עוד מלבדו.

ד) במד"ר פ' בלק דרע"ט ב' אל מוציאם ממצרים אמרת לי עם יצא ממצרים אינן אלא הוא הוציאם, חטאו קמעא הורידן כעוף שנא' אפרים כעוף יתעופף כבודם בהושע סי' ט' י"א, זכו מעלן ומרוממם כעב שנאמר מי אלה כעב תעופינה בישעי' סי' ס', וא"כ משמע כתועפות הם ב' בחי' א' הורדה וא' העלאה, והמכ"כ פי' דרש כתועפות לשון עוף יעופף וראם לשון רם וגבוה עכ"ל. והנה בפנים יפות כ' יש לדקדק מה שאמר כתועפות לשון רבים ואח"כ אמר ראם לשון יחיד, ולפמ"ש המד"ר הוא מיושב, דיש ב' מיני עפיפה הא' ע"ד אפרים כעוף יתעופף שזהו ירידה, הב' ע"ד מי אלה כעב תעופינה וזהו בחי' כתועפות ראם ל' רוממות והגבהה, וזהו ע"ד הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד, וע"ש בפנ"י מה שפירש, וע' בילקוט בישעי' ע"פ מי אלה כעב תעופינה רמו שס"ב דנ"ז ע"ב. ומהרמ"א פי' וז"ל אמר כי אל הוציאם ממצרים בעצמו לא ע"י מלאך ולא ע"י שליח עם היות כי כתועפות ראם לו כתועפות אלו מלאכי השרת ראם אלו כו' שהיה יכול לעשות בהם שליחותו ולא עשה כ"א ע"י עצמו כו', וע' במא"א ע' כ' מענין עוף גימטריא יוסף, וע' מזה בפרדס ערך עוף, ובמא"א אות ריש ס"ב ראם נק' מט"ט, ואפ"ל ע"ד מ"ש בזח"א וישב קפ"א בענין הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד דקאי על מט"ט, ומט"ט נק' ג"כ עוף וזהו כתועפות

אור בלק התורה א'תרעג

ראם, וע' בד"ה מוזה מימין בענין מט"ט קושר כתרים לקונו, ובלק"ת פ' צו גבי הנער בן מאה שנה וקאי על מט"ט שרו של עולם שנאמר נער הייתי גם זקנתי כו', ועמ"ש ע"פ וקרני ראם קרניו, זה בדרך משה ליוסף וכיון יוסף גימט' עוף וברכו בקרני ראם זהו כתועפות ראם לו, והנה גבי וקרני ראם קרניו נאמר בהם עמים ינגח ע"כ זה אמר בלעם לבלק כו'.

פינחס

את קרבני לחמי, להבין מהו ואמרת ואמרת ב' פעמים, הנה כל המצות צריך אדם לקיים במחדומ"ע וכן בקרבנות, מחשבה זו תפלה שנקראת עבודה שבלב וכמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הראשון פ"ב, דבור הוא תלמוד תורה דקרבנות כל העוסק בתורת עולה כו', ועבודת הקרבנות עצמן כבשים בני שנה הוא המעשה, והנה ואמרת להם הראשון נאמר על מחשבה ודבור דקרבנות ואמרת להם זה האשה נאמר על מעשה הקרבן עצמו, ענין ריח ניחוח שאמרת ונעשה רצוני (על"ק ספ"ג), וגם להבין למה עבודת הקרבנות תלויה בבהמ"ק דוקא, ויובן בהקדים ענין היום לעשותם ולא למחר בעוה"ב (ע' מזה ג"כ בד"ה אני לדודי דרוש השני פ"ב) ששם אין הבחירה חפשית והוא ענין כף הקלע (וע' פרדס ערך קלע) כי בעוה"ב אין לך דבר שאין לו מקום, ואין להרע שייכות עם הטוב, משא"כ בעוה"ז נמשך הטוב גם במקום שיש רע ולכן אע"פ שעשה עבירה יכול לעשות מצוה, ויכול הוא לשנות את טעמו מרע לטוב, והענין כי הנה בעוה"ב שם נמשך גלוי אור א"ס ב"ה כו' ונעשה רבוי התחלקות המדריגות אין קץ מצולם ועד עולם כו' כדמיון הגשמה המתפשטת בגוף כו', העין מקבל כח הראיה כו', וכך עדי"מ כל סדר ההשתלשלות מחנה מיכאל באהבה דוקא, וכשם שאי אפשר לשנות פעולת האיברים לעשות מרגל ראש, כך אי אפשר לשנות גילוי סדר ההשתלשלות בעוה"ב וגילוי זה נק' ממכ"ע כו', משא"כ המשכת אור א"ס ב"ה שבעוה"ז הוא ע"י תומיץ כו' והמשכה זו הוא מבחינת סוכ"ע כו' שהוא השוה ומשוה קטן וגדול כו', ולכך אע"פ שירד מטה מטה יכול הוא לעלות מעלה מעלה כו' (וע' מזה ג"כ בד"ה אני לדודי דרוש השני פ"ב).

ב) וזהו ענין כח התשובה להשיב החיות הנמשך למטה מטה אל מקורן ושרשן להיות סופן בתחלתן כי זה שירד מטה מטה הוא בבחי' ממכ"ע מלכותך כו', ובכח התשובה ישוב למקורו ושרשו ונעוץ סופן בתחלתן (המל' שבה אל שרשה ע"י הארת כתר עליון כו', כ"כ בפרדס), וצ"ל תחלה אתכפיא דהיינו שאהבת דברים זרים בפו"מ יהי' בבחי' אתכפיא כו' ואזי כח התשוקה הנשאר בלב יתהפך לה' לבדו להיות ואל אישך תשוקתך, לזאת יקרא אשה אש ה', כי מאיש אש יו"ד לוקחה זאת (ג' דמפרש זה האשה אשר תקריבו אשה אש ה', וצ"ע דאשה דקרבן זהו לשון אש, ואש הוא שורש בפ"ע ואינו מלשון אשה, ויש ליישב מאחר דמפרש ג"כ אשה לשון אש ה' היינו אש של בחי' ה"א תתאה, כמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית פ"א), וזהו יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב כי חיי העוה"ב הם בבחי' גלוי ממכ"ע, יחיד חי העולמים מלך, משא"כ תומע"ט הוא בבחי' סוכ"ע, וזהו שובה ישראל עד שהוי' אוא"ס הסוכ"ע יהי' אלקיך בבחי' גלוי, ועז"נ ואהבת

א'תרעד

את הוי' אלקיך וקאי על אחד דלעיל מיניה כלומר אחד ואהבת דהיינו בחי' יחיד סו"כ יהי' בבחי' גלוי בחי העולמים מלך.

קיצור סעיף ב. כח התשובה להשיב החיות הנמשך למטה אל מקורה ושרשה (עליית המל' בכתר) וצ"ל תחלה אתכפיא. ומוה יומשך להיות ואל אישך תשוקתך, לזאת יקרא אשה אש ה' כי מאיש לוקחה זאת, וזהו יפה שעה אחת בתומצ"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב, וזהו שובה ישראל עד הוי' אלקיך, ואהבת את הוי' אלקיך.

ג) אך כיצד תהי' המשכת השראת אור א"ס ב"ה ממש על נפשו שהוא הסוכ"ע, הנה זהו ע"י ענין עבודת הקרבנות שנאמר בהם לחמי לאשי, לאשי פי' אש יו"ד שהוא בחי' אש שיורד מלמעלה מבחי' סוכ"ע (י"ל היינו בחי' איש כמש"ל ס"ב, ועמ"ש ע"פ ביום ההוא תקראי אישי, בהגהות לד"ה יהודה אתה), אך המשכה זו שיהי' אש שלמעלה נמשך הוא ע"י לחמי, דהיינו ענין ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים (ע' מזה בשה"ש בד"ה לבבחני אחותי כלה, ועיין בפ"י לחמי לקמן בד"ה קיצור מפני הפסוק צו את בני"), כמו הלחם פועל להיות הנפש שורה ומתפשט בהגוף, כך כל העולמות נק' בשם גוף (ע' באג"ה סי' ג' היינו בד"ה וילבש צדקה כשריון כמדומה שם פי' שע"ס נקרא גופא כו') וכדי שיהי' השראת והתפשטות הנשמה בחי' סוכ"ע דלאו מכל אלין מדות הוא ע"י בחי' לחם, שבאתעדל"ת נעשה אתעדל"ע להיות בחי' לאשי אש יו"ד (במאור"א אות א' סעיף ע"ב איש כללות ג"ר א' כתר יו"ד חכמה ש' בינה עכ"ל, אפשר משום השין ג' קוין חג"ת הנמשכים מן הבינה, או כי שי"ן שיהי' גילוי אני ה' לא שניתי גם במקום השינויים כו'), וזהו ענין ריח ניחוחי (בי"ג אות ריש סעיף כ"ה בשם הת"ז דף קי"ו ע"א ריח ניחוח דא צדיק כו'), וגם פי' נח"ר לפני שאמרתי ונעשה רצוני (וע' במאור"א אות ריש סל"ב פי' רצון ג"כ בחי' יסוד המרצה כו' והיינו מה שנמשך בבחי' עלייה, וע' באג"ה סי' ה' ע"פ ויעש דוד שם) והיינו ע"י שאמרתי בחי' תורה ואמרת אליהם את קרבני כו'. והנה הקרבן מבחי' חי שהוא יסוד האש ונכלל באש שלמעלה, ועד"ז תפלה במקום קרבן תקנו להזכיר ביוצר אור איך שהמלאכים מתלהבים ומקדישים כו', ואש יו"ד הנמשך מלמעלה י"ל זהו חי' ברכאן דצלוחא כמ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה או ישיר משה ובנ"י כו', והנה כנגד ב' בחי' אלו שהם העלאה והמשכה תקנו ב' תפלות חובה כו'.

קיצור סעיף ג. והמשכת סוכ"ע זהו ע"י הקרבנות שנאמר בהם לחמי לאשי, אש יו"ד שנמשך מבחי' סוכ"ע, והיינו ע"י לחמי, ישראל מפרנסים כמו הלחם מחבר הנשמה עם הגוף כך הקרבן ממשך אור הסוכ"ע בהעולמות הנק' גופא, וזהו ריח ניחוח, וזהו ענין שאמרתי ונעשה רצוני, הקרבן מבעל חי שהוא יסוד האש, אש יו"ד י"ל נמשך בשמו"ע, ב' תפלות חובה שחרית ומנחה ההעלאה וההמשכה, אש יו"ד י"ל איש שהוא ג"ר כח"ב. לחמי י"ל אש ה' לאשי אש יו"ד, ריח ניחוחי בחי' צדיק, ונעשה רצוני עושין רצוני של מקום.

ד) אך הגה התכללות זו אש שלמעלה באש שלמטה הוא ע"י את קרבני, הן בחי' אותיות מא' עד תיו (עיין בלק"ת פ' נשא ד"ה כה תברכו פ"א בענין וברכת את, את דייקא הן האותיות מאלף עד תיו, והיינו להמשיך הגלוי משרש בחי' אותיות מרוח פיו ית') שהן הן קרבני כלומר קרבים אלי ומקרבין אותי (ע' בד"ה מזוזה מימין מענין אותיות, ובלק"ת בשה"ש ד"ה אני ישנה בענין האותיות שאלוני, ולכאורה כ"ב אותיות הם ע"ב וי"ב מרכבה דבריאה ע"כ הם קרובים אליו ומקרבין אותי), והוא ע"ד מ"ש ודברי אשר שמתי בפוך כו', ביטול ויחוד דבור בדבור ומחשבה במחשבה (ע' בת"א פ' יתרו ד"ה בחדש השלישי בענין וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר), ההנה ביטול הוא מדרגת משה, לפיכך נאמר צו את בני ואמרת אליהם צו לשון צוותא וחיבור שע"י שאתה תהי' צו בצוותא חדא עם בני, יהי' להם כח הדבור, ואמרת אליהם את קרבני כו' (ע' בסש"ב בענין מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה כו' יראה לגבי משה מילתא זוטרת, והקשה דהא שואל מעמך כתיב ע"ש פמ"ב מ"א, ותירץ דר"ל לגבי בחי' משה שיש בכל א' מישראל, ועד"ו הוא מש"כ צו את בני כו'), והנה בתורה יש ב' בחי' תשב"כ ותשב"ע"פ, ותשב"כ הוא בחי' קריאה להיות את קרבני, דתשב"כ עיקר הקפידא על האותיות (עיין מזה בת"א פ' וארא בד"ה לכן אמור לבני), ותשב"ע"פ בחי' שמירה, וזהו את קרבני כו' תשמרו, והנה כ"ז הוא בחי' דבור שהוא תלמוד תורה שעז"נ את קרבני ותשמרו כנ"ל, ובחי' מחשבה זו תפלה, תפלה זהו להקריב לי במועדו.

והנה כל בחי' אלו צריך האדם לקיים בכל המצות, רק שבכל המצות הגילוי הוא בנפש ובקרבנות היה הגילוי בפועל ממש בקרבן, והגילוי הזה הוא רק בבהמ"ק (ע' בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה, תמצא שבבהמ"ק הי' יכולים להמשיך בגלוי מבחי' העליונה שבכתר שהיא בחי' תחתונה שבמאציל משא"כ במדינה כו', וע"ש מענין במקדש היה השם נקרא ככתבו ובמדינה בשנויו כו') (ויש להעיר מ"ש בד"ה משה ידבר, שאברהם קיים כל התורה ואמנם המשכותיו הי' רק למעלה באצי' אבל משה המשיך שיהי' הגלוי גם למטה, לפי שהמשיך ממקום עליון יותר, ומ"מ ע"י כל המצות נמשך הגלוי למטה רק בפנימי, אבל הקרבנות הי' הגלוי בפועל ממש מוכרח שזהו עוד מבחי' עליונה יותר, וע' בת"א פ' ויחי בד"ה אוסרי לגפן עירה בענין ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו כמצות רצונך כו', ועיין בלק"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית דרוש השני פ"ה בענין שבהמ"ק שרשו למעלה משאר המצות שנק' לבושים ושרשן מבחי' א"א והבית שרשו מע"ק בחי' תחתונה שבמאציל, ועד"ו יש במצות שני בחי' שיש מצות ששרשם מע"י כמו מצות הנשיאות ומצות שכחה, וכיון בהמ"ק שרשו מע"י לכך משם נמשך הכח שיהי' הגלוי גם בפועל, וזה פי' קרבני שקרבים אלי ומקריבין אותי להיות הגלוי גם בפועל משא"כ בכל המצות.

קיצור מהביאור ע"פ עולת תמיד העשוי' בהר סיני שאמר אאומ"ר ז"ל
בפ' פנחס תקס"ט

(א) כד' להבין ענין ישראל לי ראש יש להקדים ענין אורות וכלים דאין הפי' שגם האור החכמה הוא בחי' חכמה ממש דא"כ איך יתפרש מאמר הסי' עשר ספירות בלי מה, דהפירוש בלי מהות, אלא שהאור הוא בלי מהות, רק בחי' חכמה הוא הכלי, ולכן ענין האורות זהו אצילות ע"ד ויאצל מן הרוח דגבי משה על השבעים זקנים. הגי'ה, וקשה דהא הכלים הם ג"כ אצילות, וכאן משמע דהאור הוא המחיה ומהות הכלי, לכן יתורץ קושיא זו דעיקר אצילות הוא האור אלא שהוא מחיה ומהות הכלי, מיהו במ"א כתבתי דאצילות הכלים יש להם שורש חוץ מהאור היינו ששרשם מהרשימו שנשאר אחר הצמצום והאורות מתלבשים בהכלים ע"ד נשמה המתלבשת בגוף וענין ע"ס בלי מה קאי על האורות, עכ"ה.

(ב) וז"ל ענין ישראל לי ראש היינו חב"ד דו"א, והענין כי הנה מה שהספירות כלולים זה מזה ויש בחדס ע"ס וכן בחכמה כ"ז שייך מצד הכלים שהן בבחינת מהות ממש חסד וחכמה ע"כ שייך התכללות כנ"ל משא"כ מצד האורות שהם בלי מה, לא שייך זה. הגי'ה, וזהו כעין ההפרש בין אחד ובין יחיד המבואר בת"א פ' וארא בד"ה וארא אל אברהם ודו"ק עכ"ה, וזהו ענין ישראל לי ראש מה שהחכמה מאירה בהמדות ונעשה מוחין לז"א זהו שייך רק מצד הכלים, והנה לבד ההתכללות כל מדה מיו"ד יש עוד בחי' פרצוף שגם בעשר כלים יש פנימי אמצעי חיצון וזהו ענין שלשים כלים דו"ג שנעשים נשמה לע"ס דבי"ע והנשמות שרשן מפנימית הכלים והמלאכים נמשכים מחיצוניות הכלים, וזהו ענין שהמלכות נקנית בשלשים מעלות, ואף שהנשמות שרשם מזווג גופני והמלאכים שרשם מזווג רוחני מ"מ היא הנותנת דזווג רוחני שרשו רק מחיצוניות החכמה וזווג גופני שרשו מעצמיות החכמה כמ"ש בבה"ז פ' בלק על המאמר שם דק"צ ע"ב ע"פ ברכו ה' מלאכיו, עכ"פ יצא לנו דענין ישראל לי ראש זהו מצד ע"ס דו"א שבבחי' הכלים, אך שבהכלים מלוכש ג"כ האור שבלי מה ועיקר מזה בסידור תחלת שער הק"ש.

(ג) וגם המוחין חב"ד הם כמו פרצוף רמ"ח איברים והם מתלבשים ברמ"ח איברי הגוף היינו גידי המוח הנמשכים בכל האיברים ודבר זה נתבאר בבה"ז ר"פ תולדות, ומשם משמע הפי' ישראל מוחין דו"א מתקשרן באורייתא הוא חו"ב דאצי', כי אור א"ס אינו מאיר אלא בחכמה לפי שהחכמה היא כח מה וזהו אורייתא חכמה עילאה מתקשרא בקודב"ה, וע' ג"כ בה"ז ר"פ ויצא יעקב מבאר שבע, וזהו דחכמה נק' אצילות שבאצילות כי נתבאר לעיל סעיף א' דעיקר פי' אצילות ע"ד ויאצל מן הרוח זהו ענין האורות שהן בלי מהות והכלים הם נק' אצילות לפי שהם כלים ספיריים ובהירים לבחי' זו, ועיקר התגלות האור שהוא בלי מה הנק' אצילות שבאצילות הוא בחכמה דוקא שנק' כח מה כלי הביטול וכמ"ש בסש"ב פליה בהגי'ה ע"כ ישראל

מוחין של המדות ז"א מתקשראן באורייתא שהיא חכמה כח מה כו'. ועיין בת"א פ' וארא סד"ה בענין פי' ושמי הוי' לא נודעתי להם נודעתי גלוי בחי' יחיד זהו נמשך ומאיר ע"י התורה כו' משא"כ ע"י אהבה א"א להגיע לבחינה זו כו'.

(ד) וזהו ענין כשם שא"א לעולם בלי רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל וע' מענין רוח ואויר בת"א ס"פ מקץ בביאור דמוזיה מימין, וזהו ענין בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה ויש רוח מלמעלמ"ט ויש רוח כמ"ש בגמ' בענין זיקא דמקמי מיטרא וזיקא דבתר מיטרא וכמ"כ בענין מאי פירי מצות, והתורה נק' ג"כ רוח עד יערה עלינו רוח ממרום בלק"ת פ' במדבר בד"ה והיה מספר בני' כחול הים, ואפ"ל ישראל הנק' ד' רוחות מתקשראן באורייתא מקור בחי' רוח.

(ה) ועפ"ז יובן ענין על שלא ברכו בתורה תחלה וכן ענין לא ויותר על ביטול תורה, כי הנה התורה דמחכמה נפקת היא המשכת אור א"ס בחכמה וישראל מוחין דז"א אתקשראן באורייתא וא"כ עי"ז מאיר החכמה שבה מלובש אור א"ס גם בבי"ע כי שלשים כלים דז"א נעשי' נשמה לבי"ע, ובכלים ואיברי' דז"א מלובשי' גידי המוח דהיינו ההמשכה מבחי' חכמה, ולכן גם המצות הנקראי' רמ"ח איברי' דמלכא ז"א מקבלים מהתורה שהיא חכמה כנ"ל בענין גידי המוחין שנמשכין בכל הרמ"ח איברים, אך ע"י ביטול תורה אין מאיר מהחכמה עילאה בז"א ומסתלקין המוחין מז"א הנקרא ישראל ונק' שינה שוזהו סיבת הגלות שהגלות נק' שינה כמ"ש הענין בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים, וע' ג"כ בד"ה וארא בפ"י קוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא שה"ס הסתלקות פנימי' ז"א שהם המוחין לעילא לעילא דקמי' כחשכה כאורה כו' והנהגת העולם בבחי' שינה ר"ל שלא ע"פ התורה והמוחין כו'.

(ו) והנה ארו"ל במשנה פ"ק דיומא שהמאכל מביא את השינה, כי המאכל הוא מצומח וחי שלמטה ממדרגת המוח האדם שהוא כלי לאור השכל ע"כ כשעולה האידיים מהמאכלים למוח שהם קיטורים עבים גורמים שיסתלק אור השכל מלהאיר בגלוי בהמוחין כי הם מכסי' ומפסיקים על הגלוי השכל כמו ענן העב שמפסיק גלוי אור השמש ומסתלק השכל בעצמותו להיות בבחי' העלם וזהו השינה, והנמשל כי מחודומ"ע הגשמיים של האדם ויעקב חבל נחלתו כו' הם כמו קיטורים העבים המחשיכים ומונעים גלוי אור החכמה שענינה כח מה ומחודומ"ע הגשמיים הם מבחי' ק"נ שהוא היש ודבר נפרד הפך כח מה וע"כ הם הגורמי' בחי' שינה משא"כ בזמן בהמ"ק שאו הי' ק"נ מתברר ע"י הקרבנות לא היו מחשיכי' ולא הי' בחי' שינה.

(ג) • והנה בוחג פ' אחרי דע"ג א' ג' דרגין מתקשראן דא בדא קודב"ה ואורייתא וישראל, נמצא אע"פ שישראל נק' לי ראש כנ"ל, והו ע"י התורה שהתורה היא בחי' ממוצע שבה ועל ידה מאיר שמו הגדול בבחי' לי ראש (הג"ה, וכמ"ש בת"א בד"ה ואלה שמות בניי ושם בד"ה אך הנה הנשמה, שבחי' הארת תענוג העליון מבחי' שמו הגדול א"א להנשמה לקבל כ"א ע"י שמתלבש בתורה שזהו ענין עוטה אור כשלמה, וכן נת' בלק"ת בד"ה שיר השירים פ"ב שהתלבשות הארת שמו הגדול בהתורה והו ענין רננא דאורייתא וע' עוד מענין זה דהתורה נק' עוטה אור כשלמה שהיא הממוצע בסידור בתחלתו בד"ה ועשו להם ציצית, ובהביאור שם בסופו גבי ושורש ענין התורה בפנימיות וחיצוניות כו' ועיי' עוד מזה בלק"ת סד"ה כיום השמע"צ כנישין תהא לכו' עכ"ה) והו ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם וברכה זו הוא ע"י התורה (הג"ה בפ"י מן העולם ועד העולם עיי' זח"א פ' ויצא דקנ"ח ע"ב שהם ב' שמות הוי' ולכן חיבור זה הוא ע"י התורה, ואפ"ל ששרש ישראל נק' כמראה אדם והתורה נק' אדם שגבוה מבחי' כמראה אדם עיי' זח"ב פ' משפטים דקכ"א סע"א ובמק"מ שם, וע' בת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות, שיש ב' בחי' אדם, מה שמו זהו חכמה עילאה ומה שם בנו ישראל תפארת כו' עכ"ה) וזהו ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום, שעשועים תענוג העליון מאיר בבחי' חו"ב הנק' יום תשב"כ ותשב"ע"פ והו אורייתא מתקשרא בקודב"ה ומשם נמשכי' נש"י ע' בלק"ת כשה"ש בהביאור ע"פ צאינה וראינה דרוש השני ד"ה ביאור הדברים ושם פ"א (הג"ה, ועיי' מ"ש ע"פ באתי לגני, ושם פ"א בענין החכמה המתלבשת במדות ושאיין ערוך חכמה זו לבחי' עצמות החכמה עילאה בחי' מאד עמקו מחשבותיך כמ"כ ההפרש בין בחי' לי ראש ישראל מוחין דז"א לגבי התורה שהיא עצמיות חו"ב, עכ"ה) והו בשביל התורה שנק' ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית (הג"ה ואפ"ל שזהו בראשית ב' ראשית).

(ד) ולכן ארו"ל ויותר הקב"ה על עכו"מ וג"ע ושפ"ד ולא ויותר על מאסה של תורה שנאמר על מה אבדה הארץ על עזבם את תורת בירמי' סי' ט' ועיי' מזה בגמרא נדרים דפ"א ע"א ובבב"מ דף פ"ה ע"ב (אפ"ל כי בחכמה יסד ארץ ע' אג"ה סי' ה' ד"ה ויעש דוד שם ובסי' י"ד ע"פ ארץ כו' עיני ד' כו' מרשית השנה ולכן בעזבם התורה שהיא החכמה אבדה הארץ וגם י"ל פ"י אבדה הארץ ר"ל שהיא אבדה את הצדיק יסוד עולם שאינו מאירה כן משמע הפי' בזהר פ' ואתחנן דרס"ו ע"ב ע"פ ובאו האובדים וכן בזהר פ' ויקרא דיין ע"ב, כי פ"י יסוד י' סוד יו"ד הוא חכמה שע"י התורה והחכמה נמשך להיות יסוד ארץ) והיינו שגלות השכינה כנסי' הגורם לזה יותר הוא ביטול תורה, כי רמ"ח מ"ע הם רמ"ח איברים דמלכא והפגום בהם פוגם באבר אחד, אבל ביטול התורה היא הפגם בחכמה עילאה, וגורם הסתלקות המוחין

(ג) : בנכותיק חסרים כאן ג' עמודים. וכנראה שייך לפסוק עולת תמיד. ראה לעיל ע' אקבת. אקלט.

וזהו ענין השינה שה"ע הגלות כמ"ש עורה למה תישן ה' ויקץ כישן ה' וזהו ענין קוב"ה סליק לעילא לעילא שנתבאר בת"א בד"ה וארא אל אברהם ובד"ה כי עמך מקור חיים ובוח"א ויגש דף ר"י ע"א ובפ' ויקרא דף עשרים ע"ב, וזהו ענין הצדיק אבד, ומוזה נמשך בחי' אבדה הארץ, וע"י שופר גדול ובאו האובדים כו', כי השינה הוא הסתלקות המוחין וא"כ למעלה זהו הסתלקות האור מבחי' ישראל לי ראש, וא"כ כנס"י דהפירוש שכונסת ואוספת השפע מבחי' ישראל דלעילא מחמת הנ"ל אינה מקבלת שפע זו, ונק' ונהר יחרב ויבש בזח"ב תרומה קס"ו ב', וזהו ענין השליך משמים ארץ, ומוזה נמשך ע"י מסגן ברישא, וע' זח"ג ר"פ במדבר דק"יט ע"ב ע"פ קולה כנחש ילך כו' רישא שכיבת לעפרא, וע' זהר פ' אחרי דס"ט, וכמו עד"מ האדם כשהוא ישן זבובים הולכים על פניו ואינו מתעורר, והנה המאכל מביא את השינה, ע' ביכעל מו"ח דף ע"ו א', במשנה פ"ק דיומא מפני האידיים העולים מהמאכל והם כמו ענן שמפסיק ומכסה על אור השכל מלהאיר במוחין, והיינו המחודומ"ע אשר לא לה' המה עד"מ הם אידיים הגורמים הסתלקות המוחין מבחי' לי ראש.

(ה) אך הרי ארז"ל יוחנן כה"ג ביטל את המעוררין, והיינו כי בזמן בהמ"ק ע"י הקרבנות שהיו לריח ניחוח לא היה שייך בחי' שניה, עד"מ הריח החזק מעורר מהשינה, שע"י מסתלקים האידיים המכסים הנ"ל, אך איך הקטרת החלב נק' ריח ניחוח, הוא כי החלב נמשך מבחי' תענוג וכשמהפך התענוג לבחי' אז תתענג על ד' זהו ריח, וענין דם התמיד זהו אהבה אליו ית' ברתיחת הדמים בד"ה בכ"ה בכסלו.

וביום הבכורים. עיין בזהר ח"ג רנג"א ובהרמ"ז, וכל אלה נק' בוכרין עילאין כו', דהיינו חו"ב וא"א וע"י ע"ש היטב, שכולם משפיעים לו"א, וא"כ נק' ז"א יום הבכורים ע"ש הכתר שמקבל בשבועות שנמשך מבוכרין עילאין, וכ"מ בז"ג ח"א די"ז סע"ג, דיהבא להאי ברא בוכרא עטרה דאורייתא, ואפשר זהו בכורים לשון רבים כי הו"א נק' ברא בוכרא ועטרה דאורייתא היא ג"כ בחי' בוכרא, כי היא בחי' קנני ראשית דרכו כו' ע"י ברכה * ר"פ בראשית, או י"ל שנק' בכורי' ע"ש שני הכתרים שכנגד נעשה וכנגד נשמע, שהם ב' פרצופי הכתר ע"י וא"א, והנה בכורים לשון קדימה וראשית, וגם בכור לשון גדולה כמו בכרי מדין ישעי' סמ"ך, והענין כי ידוע שהעולמות נחלקים דרך כלל לג' בחי' עולמות הא"ס שלפני אצילות ואצ"י ובי"ע, וע"כ עולמות הא"ס נק' בכורים שהם בחי' קדימה וראשית, וגם לשון גדולה כי אצילות ע"י צמצום יר"ד וכו' חכמה, וגם הגדולה הוא שהוא למעלה מאתעדלית ששם אינו תופס מקום וכו' אם צדקת כו' אך אפים כו' מאריך אף גם

לרשעים כו' ושיהי' באתעדלית דוקא אתעדליע זהו עיי צמצום כו' וכמיש במיא ע"פ ויאבק כו' והה"ע עשרה דורות מאדם עד נח כו' כמיש ע"פ בשלח שהם מקבלים מארך אפים כו', והו' שלבן בקש וכו' כי לבן ק"ג ושרשו מלובן העליון עולם התהו, וביקש לעקור בנין יעקב עולם התיקון רק שימשך מלובן העליון א"א גם לרשעים, וכמו שקם בלעם נביא כמשה אף שהי' מזוהם כי קמי' כחשכה כאורה כמיש בד"ה להבין מי' בהגדה מצה זו כו', ועיין בזהר ויצא ק"ס ע"א קס"א קס"ג ע"ב, והו' ענין שהי' עשו בכור ויעקב נטל בכורתו, והענין כי אף שבהשתלשלות הי' עשו הבכור, וגם עולם התהו קדם לעולם התיקון, אכן מאחר שיצאו תאומים א"כ נכנס ראשון יצא אחרון, והיינו שבמח' הקדומה שם קדם יעקב כי תכלית הבריאה בשביל ישראל שנק' ראשית, וכן התורה קדמה, והענין כי תהו ותיקון יצירה ועשי', אבל במחשבה הקדומה א"כ בריאה קדם מח' התיקון ע"ד שבמח' ארץ קדמה לשמים כו' וכחותם המתהפך, וע"כ גם אח"כ לקח יעקב בכורתו כי העיקר כמו שהוא במחשבה הקדומה, והו' ענין מ"ת שניתן לישראל התורה שהיא בכורים לכל, מחשבה הקדומה שלמעלה מעולם התהו שהוא כלל הכולל הכל משא"כ תהו ותיקון פרטיים, וז"ש במשנה פ"ג דתרומות שבכורים קודמין לתרומה ותרומה נק' ראשית, ולכן אלו דברים שאין להם שיעור הבכורים וכו' ועושה אדם כל שדהו בכורים, ות"ת, משא"כ בתרומה בעינן שישיר חולין, כי תרומה ראשית בפרטי' ובכורים זהו מחשבה הקדומה, והו' וביום הבכורים, וגם נק' בכורים כי בו נכללו כל העולמות והכללי' אשר בו הן בכורים לגבי העולמות שנמשכו מהם מהעלם אל הגילוי וכו' שהרי הן ביכורים לכל, נמצא לפי"ז בכורים קדמו לבחי' בכורה וכו' כי הבכור ראשית הגילוי ובכורים כללות ההעלם, ולכן באה המצוה ראשית בכורי אדמתך כו' וענית כו' כי לבן בקש לעקור, ועיין בזהר וישלח קסז"א, וע"כ מביאין ג"כ הבכורים מלמטה למעלה שזהו ג"כ קודם ראשית ומעלין אותו לבהמ"ק, והו' וביום הבכורים דוקא בקבלת התורה שנמשך בז"א מבכורים העליונים כתר עליון שהם בכורים לכל, או יש להעלות ג"כ הבכורים מלמעלה מעלה לשרשן, ולכן אי' ג"כ בגמרא פי"ג דכתובות דק"ה ע"ב כל המביא דורן לת"ח כאלו מקריב בכורים, כי בכורים שייך לתורה שהיא בכורים לכל, וכמו שביום הבכורים מביאי' בכורים מלמטה למעלה כנ"ל, והו' ראשית בכורי וכו' לא תבשל גדי כו', ומה ענין זה לזה, ועיין בזהר ס"פ משפטים מזה דף והענין דכתיב כעדר העזים שגלשו מן הגלעד, כי מהעזים יניקת החיצונים מהשערות אלא שעבודת יעקב אצל לבן וישת לו עדרים לבדו כנוכר בזהר ויצא קס"ג ב' ולכן עזים מין טהור הוא, והו' שגלשו מהר הגלעד ע"י עד הגל שבין לבן ליעקב, ויש עזים בקליפה עזא ועזאל כנודע, והו' לא תבשל גדי שלא יינקו העזים הנ"ל דקליפה מהמל' דאצי' בטענה שהם מעולם התהו שקדם וכו', והיינו עיי ראשית בכורי תביא, כי אדרבה ישראל הן בכורים לכל כו' כנ"ל.

מטות

וידבר משה אל ראשי המטות לבניי, וארוזל איש כי ידור נדר עד שידור בדבר הנדור ולאפוקי מתפיס בדבר האסור, וצ"ל בשרש איסור זה ג"כ איך ע"י שמוצא בשפתיו בלבד ככר זה עלי כקרבן יאסר עליו כאיסור גמור. אך הנה תחלה י"ל ענין זה בקרבנות עצמן איך ע"י הדבור באמרו ה"ז עולה נאסר בהנאה לאדם, ואיך ע"י קרבן בהמה יכופר חטא האדם. אך הנה כ"ז יובן בהקדים תחלה שורש ענין האדם, דהנה כתיב אחור וקדם צרתני תלים קל"ט, וארוזל אחור למע"ב דאפילו יתוש קדמך במדרש פ' בראשית פרשה ח', וקדם למע"ב היינו כי כל דצ"ח לא נבראו רק בשביל האדם, היינו כמארוזל פ"ק דברכות ד"ו סע"ב ע"פ כי זה כל האדם כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה (הג"ה). ואפ"ל לכן נק' ר"ה יום ברוא אדה"ר זה היום תחלת מעשיך, עכ"ה) פ"י אחור למע"ב א"כ מזה יש הוראה שגם בשרש מקורם הרוחני יש מעלה ומדריגה יתירה בשורש דצ"ח מן האדם (הג"ה). וכענין עשו שהי' בכור, וכענין עיזי מסגי ברישא וכענין קליפה קדמה לפרי, עכ"ה) והיינו אטר המוצא פי ד' המלוכש בדצ"ח שרשו גבוה יותר משורש האדם שבלחם ושאר מוזנות נמשך מחיצוניות בינה שלמעלה מו"א הנק' אדם, ולכן יש בהמוזנות טוב טעם ותענוג כי בינה היא עולם התענוג, ומצד זה ששרשם גבוה מן האדם ע"כ האדם מקבל חיותו מהם במזון ולברש ודירה, והם הדצ"ח אין צריכים להאדם, אך זהו רק מצד שרשם אבל למטה נהפוך הוא שהאדם הוא ראש לדצ"ח ויש בו גפש המשכלת והאדם מעלה את כולם וגם ד' בחי' דצח"מ הם נגד ד' עולמות אבי"ע שבהם מאיר ד' אותיות הוי' ולכן ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם דוקא.

קיצור. איך ע"י הדבור נאסר דבר המותר צ"ל תחלה ענין האדם (שהוא מדבר) נאסר כי אחור וקדם צרתני, אחור זהו ענין יתוש קדמך דצ"ח שרשם מהבינה למעלה מהאדם ששרשו מו"א לכן האדם מקבל חיותו מהם והם חיים וא"צ להאדם, ועד"ז האדם נעלה הרבה מהם ועל הכסא דמות כמראה אדם, ודצח"מ נגד ד' אותיות הוי', מ"מ גם בבחי' כמראה אדם החיות נושאות את הכסא.

ב) והענין דזמ"ל קדמאין דעולם התהו קדמו לעולם התיקון שהוא בחי' אדם, כי תיקון צמצום ע"י יו"ד משא"כ תהו רבוי האור כמ"ש בד"ה ראה ריח בני, ובמ"א פ"י שהוא ע"ד כמה ארך אפים לפניו בד"ה ויהי בשלח פרעה, ומסם שורש הדצ"ח והיינו ע"י שהי' שבה"כ ונפלו למטה מטה מבחי' התיקון וכלים דאבי"ע וכמו במה שנפל בשבה"כ גופא מה ששרשו גבוה יותר נפל בשבה"כ למטה יותר כמו הארי' לגבי השור שנפל למטה יותר שהוא

א'תרפב

חיה טמאה ובשרשו בהמרכבה הרי פני אר"י אל הימין כו', ולכן אז האדם גבוה מהם וביכלתו להעלותם ולתקנן (כי מ"ה מברר ב"ן, ב"ן בנימטריא בהמה מקור ביי"ע רוח הבהמה היורדת למטה להחיות ביי"ע, וגם ב"ן מילוי ההי"ן אשר הה"א ב' קוין מחוברין ואחד מופסק מורה על בראתיו יצרתיו אף עשיתיו בד"ה לבסומי בפוריא דרוש הראשון, אבל אדם רוח האדם העולה למעלה אדם אדמה לעליון סוכ"ע א"א, אדם שם מ"ה מלוי אלפין אל"ף אותיות פלא אלופו ש"ע אאלפך חכמה לכן אדם מ"ה מברר בהמה ב"ן עיין בד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים) ולכן כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה (אפ"ל פי' כי זה כל האדם שעבודת האדם שיהי' גילוי בחי' כמו משה נתנבא בזה אספקלריא מצוחצחת, וארו"ל במדרש תולדות פס"ג ע"פ למה זה לי שכפר בזה אלי וע"ש כנור סעיף י"ח, וזהו ג"כ אשר ר"ה נק' זה היום וגם נק' זה שכולל חיות י"ב ר"ח) שהאדם מעלה דצ"ח ואחר שהעלה אותם הם מעלים אותו (הג"ה, וכמ"כ למעלה בבחי' ועל דמות הכסא כמראה אדם הרי והחיות נושאות את הכסא ומגביהות בחי' כמראה אדם והיינו ע"י שמתחלה הכסא נושא את נושאו כו', ואפ"ל שמ"מ יש בחי' אדם שלמעלה גם מבחי' שרש דצ"ח והוא ענין האדם הגדול בענקים, והיינו עפמ"ש בסידור ד"ה להבין ענין איסור אכילה ביוהכ"פ דפנימיות עת"י הוא למעלה מהשבירה דהיינו שהיא למעלה מבחי' זמ"ל דתהו שנפלו בשבה"כ שעם היותם קדמו לעולם התיקון מ"מ שורש קבלתם רק מחיצוניות או"א ואיזו הארה מחיצוניות עת"י, ולכן ביוהכ"פ אין בו אכילה ולא שתייה כי הוא בחי' שלמעלה מהבירורים דתהו וא"כ שורש האדם יש לו הארה מבחי' זו שלמעלה משה"כ, וכמו שפי' הה"מ ז"ל בענין יעקב לא מת דר"ל שלא הי' בשבה"כ וכמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמיני שלח פ"א גבי ונק' תעלומות לב כו' והוא בחי' קדם שנלקח מבחי' כי לא מחשבותי מחשבותיכם וספ"ב גבי משא"כ ביוהכ"פ מתגלה פנימיות הלב שאינו ניוון מאכילה ושתייה גשמיות עכ"ל, והנה בחי' כי לא מחשבותי מחשבותיכם הוא בחי' אד"ק כתר הכללי דאבי"ע כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה ביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע פ"א ופ"ב, ואפ"ל כי עקודים נקודים ברודים הם ביי"ע דכללות וא"ק הוא אצילות דכללות, ועיין מ"ש מזה בבון דברים פ' תבוא גבי ככורים דף רס"ט סע"א עד דף ע"ר, ובמ"א בד"ה בעצם היום הזה בלק"ת ס"פ לך ושם פרק ד' כתב דחיצוניות ע"י זהו מה שמאיר מהקו והחוט ופנימית עת"י מה שמאיר למעלה מהקו עכ"ל.

קיצור. זמ"ל קדמאין קדמו לעולם התיקון שמקבלים מבחי' כמה ארך אפים לפניו ונפלו למטה יותר וכמו בשבה"כ עצמן אר"י נפל למטה משור ואז האדם גבוה מהם, כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה, ומ"מ החיות מגביהות בחי' כמראה אדם, ואפ"ל מ"מ יש בחי' אדם שגבוה משורש דצ"ח והוא א"ק או פנימי עת"י.

ג) והנה הטעם לזה שהאדם גבוה מדצ"ח אחר שנפלו בשבה"כ, וכן • בהקדים הפסוק נעשה אדם בצלמינו כדמותינו פי' בצלמינו היא בחי' יחוד ודמותינו היא בחי' יחוד, יחוד הוא בחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' השתלשלות שהוא כמו בחי' עצמות אוא"ס שאין עוד מלבדו וכולא קמי' כלא ממש, וזהו פי' בצלמינו מפני שהוא בבחי' הביטול לאור אי"ס בתכלית היחוד בחי' חכמה כח מה, עיין בסש"ב פליה בהג"ה, אבל בחי' יחוד כח השפעות אלקות בעולמות הנפרדים דוקא כמ"ש ומשם יפרד שהרי הם בחי' יש ודבר נפרד בפ"ע, ואמנם אעפ"כ הרי נק' בחי' יחוד והיינו לפי שהם מתבטלים ממצויאותם ומשתחווים ונכללים בכל יום באור האלקי כמ"ש וצבא השמים לך משתחווים כנראה לעין בעולם השפל הזה ג"כ שגם לגלגל הירח סובב והולך ממזרח למערב והיינו לפי שהשכינה במערב, וענין ההשתחואה זאת הוא בבחי' הודאה ער"מ כאדם שמתוכח עם חבירו ומודה לחבירו אח"כ שכדבריו כן האמת, והודאה זאת אינה בחי' ביטול העצמי בבחי' פנימי ממש אלא רק בבחי' הודאה בעלמא בענין הויכוח בלבד, וכך למעלה בחי' הודאה שצבא השמים לך משתחווים ומודים הוא סוף מדרגת הביטול וכמו סיבוב תנועת הגלגל וכיוצא שאינו אלא בחי' תיצוניות, וזהו ההפרש בין הודאה לברכה, כי הברכה היא בחי' המשכה מההעלם אל הגילוי ממש בנפשו דהיינו שבחי' גילוי אלקות ממש מתגלה ולא בבחי' הסתר וההעלם כמו בצבא השמים כו', משא"כ בהודאה כמו סיבוב הגלגל כו' דזהו בא מפני הסתר והעלם אור האלקי וכל שקרוב יותר לה' יותר הוא בבחי' הביטול הפנימי, אך אעפ"כ נקרא בשם יחוד יחודא תתאה כי כולם משתחווים ומודים (הג"ה). וזהו ע"ד שאמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד ופי' בוח"ב תרומה קל"ד א"ב רזא דעלמא עילאה (י"ל בינה שבה מאיר ע"ק) דאיהו לבא דיעקב ורזא דעלמא תתאה (מל' המקבלת מו"א) דאיהו לבא דבנוי, וזהו ענין בכל לבבך ב' לבבות והיינו כי יעקב הוא יחוד ע"ד בצלמינו והשבטים הם שורש יחוד, עכ"ה).

קיצור. הכח שבאדם נעשה אדם בצלמינו כדמותינו בצלמינו הוא יחוד סוכ"ע דכולא קמי' כלא חשיב חכמה כח מה, אבל יחוד ומשם יפרד ומ"מ נק' יחוד כי וצבא השמים לך משתחווים הגלגל סובב ממזרח למערב וזהו ענין הודאה וברכה.

ד) והנה השתחואה הוא למלך ומפני דאין מלך בלא עם שהוא בחי' נפרד דוקא לשון עוממות נק' יחוד בחי' מלכות כמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים, כנודע כי בחי' הודאה עכ"פ מתפשטת בכל העולמות עד סוף העוה"ז רק בקליפות הטמאות לגמרי כמו לי יאורי ואני עשיתני המה צריכים ביעור, ועו"ג ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ולכך אמרו מי שאינו כורע במודים לאחר ז' שנים נעשה שדרתו נחש, כיון שאין בו אפילו בחי' הודאה

א"כ זהו בחי' נחש הקדמוני שארז"ל הכל מתרפאין לע"ל חוץ מן הנחש, ובחי' יחו"ת זהו ענין כדמותינו כי הרי נראה העולמות לבחי' יש ודבר נפרד (הג"ה. ר"ל הביטול זה הוא רק דמות לבד מעצם הביטול דיהו"ע, עכ"ה).

קיצור. יחו"ת נק' קבלת עול מלכות, בחי' הודאה מתפשטת בכל העולמות רק במצרים שאמר לי יאורי ואני עשיתני, לכן מי שאינו כורע במודים נעשה שדרתו נחש ובחי' יחו"ת נק' כדמותינו וכיון שהאדם יש בו ב' בחי' ביטול הנ"ל לכך יוכל להעלות הדצ"ח.

ד) הביטול דיהו"ת נק' עול מלכות שמים אין מלך בלא עם, ולע"ל יהי' ה' למלך על כל הארץ, כי בחי' הודאה מתפשטת בכל העולמות כי הכל מתרפאין לע"ל חוץ מן הנחש דהיינו שאינו כורע במודים שנעשה שדרתו נחש, וזהו כדמותינו שנראה העולמות ליש ודבר נפרד, וזהו אין דומה שמיצה לראי' כי שמיצה היא בינה וחכמה היא ראי', וזהו בצלמו בצלם אלקים יחו"ע ויחו"ת, ובהיות כן שהאדם נברא בצלמו בצלם אלקים לכן יש ביכולת האדם לתקן ולהעלות הדצ"ח.

ה) אמנם הנה כל זה כשהאדם הוא שלם בצלם אלקים אך שפגם ע"י איזה חטא ועון שע"י העון פוגם בצלם אלקים ונמשל ככהמות נדמו, ולכן אין חיה רעה שולטת בו באדם אא"כ נדמה לה כבהמה, ולראות שהם בהמה המה להם בקהלת סי' ג' י"ח לכן דניאל בגוב האריות ברחו האריות ממנו כי הם בהמה והוא אדם, כי תשטה בשין ושמע ג"כ רוח שטות והיא מק"נ נחל השטים ונק' זונה נפקת ברא בחי' נוגה כי הניחה הקדושה ויצאה לקליפה ודבקה בהם כמ"ש במא"א אות ויין סכ"ג והחוטא בשגגה צריך קרבן ע"ד ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים [חסר ?].

הערות וציונים

— ומראה מקום הכתבי יד* —

א'תקנא

יודבר כ"י שאו : בוך ועתה ישראל נב, ב גוכתייק.
במדבר סיני : בוך בראשית קמג, א גוכתייק.
יצו"ך — אהרן אותיות נראה : זח"ג קג, א. תרא סב, ב. לקרית בהעלותך ל, א.
וראה בספר הערכים — חב"ד כרך ב' במילואים טור תרכט.

א'תקנב

במדבר סיני : בוך בראשית קנז, א גוכתייק. 8'2316 ירושלים סג, א. אולי מאמר זה קיצור ללקו"ת.

א'תקנג

מדבר סיני : בוך להבין ענין הנסירה — ירושלים ער, ב. בסוסו רשום : והועתק מביכעל של הרב מוהר"א קרימיצוקער מה ששמע מפה קדוש אדמו"ר.
תורה במדבר : בוך 8'2314 — ירושלים פ, ב גוכתייק. ראה אה"ת במדבר ע' יד ואילך, ואולי זה קיצור להג"ל.
עמ"ש — (זתקס"ג) : זהו הנדפס בלקו"ת ב, א.
הוא — ע"פ צאינה וראינה : ראה לקו"ת שה"ש כב, א.

א'תקנד

דומם — (זתקס"ה) : אולי זהו הנדפס בלקו"ת נו, ג. וראה שם נה, א. אה"ת חקת ע' תשסט.
א) — במספר שמות : בוך מחר חדש יט, א גוכתייק גרשם מלמעלה : ס' זו דף.
בוך קיצור מר"ה במדבר סיני טו, א.
שמות : בגוכתייק כתוב מן הצד מלמעלה למטה — כנראה שזהו קיצור — וכן להלן אחר כל סעיף.
מענין — בתו"א דף ה' ע"ד : תו"א נ י, ג א.

א'תקנה

ממשיכים — ישראל עלו במחשבה בח"י כתר : ראה לקו"ת שה"ש כו, ד ועוד.

א'תקנה

והיה מספר בניי : בוך ועתה ישראל נב, א גוכתייק.

(*) הערה כללית : חיבה הראשונה לשורה המתחלת בוך המצויין ראשון — ממנו נעתק המאמר.

א'תרפז

ה ע ר ו ת ו צ י ו נ י ם

א'תרפח

א'תקנט

וידבר כו' כל הדברים האלה : בוך בראשית קנה, א גוכתייק.

א'תקם

ועשית חג שבועות : בוך בראשית רט, א גוכתייק.

א'תקפא

יהי כבוד : בוך בראשית קנה, ב גוכתייק. חלק נרמס לעיל ע' קלג בקצור.
בת ציון — זרוש השני דסיב ע"א : בהוצאת ג. י. תשל"ב לה, ב.
וזהו והשביע : נרמס גם לעיל ע' קלד.

א'תקמב

ד"ה בשעה שהקדיתו : בוך ועתה ישראל גב, א גוכתייק.
ענין מקרא ומשנה : בוך ועתה ישראל סה, א גוכתייק.
דיצירה — ע"פ הוהר בראשית כ"ז : ראה ביאוה"ז ג, ג.

א'תקמג

זה — בדרוש מצנפת ואבנט : אוה"ת סוכות א'תשכא.

א'תקמו

בשם — מתניתין מלכתא : ביצה כה, ב. ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א באוה"ת
פ' שמות ע' יב. וראה בתו"א פ' שמות בתחלתה.
פח — התנאים היה נסים מצויין ובימיהם : ראה לקו"ת תוריע כב, ג שכי"ה גם
באמוראים. אוה"ת ויקרא—ב ע' תקלא. ספר החקירה סה, א.

א'תקע

ענין מנחה חדשה : בוך ועתה ישראל עה, א גוכתייק.

א'תקעג

להבין מה ששבועות יום א' : בוך 8^o2314 ירושלים קכה, ב גוכתייק.

א'תקעד

ע"ח — בלק"א דהה"מ דל"ו : בהוצאת קה"ת תשל"ג סה, ג.
בוך במדבר : בוך בעצם היום הוה רעו, א.
דהיינו — אף בהלכות או"ה : ראה תניא בהקדמה.
מצאנו — ואלו ואלו דא"ח : ראה של"ה בית חכמה.

א'תקעה

נשא : בוך בראשית קסת, א גוכתייק. 8^o2316 ירושלים סט, א.

א'תקעז

ביום השני הקריב : בוך ברוך הנוחן — גליצנשטיין סו, א כתי"י קשה ובכמה
מקומות אין קישור לכמה תיבות.
— כנראה הנרמס לעיל בע' רפ הוא קיצור ממאמר זה או רשימה שעליו מיוסד
מאמר זה.

א'תקמ"ב

בהעלותך : בוך זעתה ישראל נב, ב גוכתי"ק.

בהעלותך : בוך בעצם היום הזה רמ"א, א.

א'תקמ"ג

בהעלותך : בוך להבין ענין חנוכה — תד"ר, חלק בלקרית לא, ג.

א'תקמ"ד

ויהי בנסוע הארון : בוך בעצם היום הזה רמ"א, א.

א'תקמ"ה

ענין ויפוצו אויביך : בוך באב"י 11 נח, א. ראה אוה"ת בראשית קעז, א.

א'ת"ר

ואביה ירק ירק : בוך קיצור מדי"ה במדבר סיני קכ"א, א.

א'תרא

שלח לך אנשים : בוך בראשית קעב, א גוכתי"ק. בוך 8²2316 ירושלים עה, א.

א'תרכ

ויהם כלב : בוך בעצם היום הזה ש, ב.

א'תרג

ואולט חי אני : בוך צאינה וראינה צה, ב.

ביאור הדברים ע"פ מקושש עז"ט : בוך בעצם היום הזה שכ"ב, א.

א'תרו

ועשו להם ציצית : בוך בראשית קפד, א גוכתי"ק. בוך בעצם היום הזה שו, א.

בוך 8²2316 ירושלים סה, א.

הוי' — ע"פ אלה הם מועדי ה' : אוה"ת ויקרא—ג תתלו, וראה שם ע' תחמ"א.

א'תרי"א

ענין התכלת : בוך זעתה ישראל פד, א גוכתי"ק. ראה לקרית שלח מה, ב עם שינח"ם.

כו' — וכמ"ש בזה"ק : בלקרית שם מה, ג מצוין לס' בראשית דנ"א ע"א.

כל — א"ט : בלקרית שם : מאוא"ט.

להיות — ע"פ ואשה כי תזריע : ראה לקרית תוריע יט, סע"ג.

א'תרי"ב

אליה — וכמאמר הבעש"ט : ראה לקרית תצא לו, ד. שה"ש כה, א. כתר שם טוב

הוצאת קה"ת דף כה, א (בהוספות).

א'תרי"ג

וראיחם אותו : בוך ברוך הנותן — גליצנשטיין קפז, א.

הערות וצייונים

א'תרצ

א'תרמז

זאת חקת התורה: בוך בראשית קצו, ב גוכתייק. בוך 8°2316 ירושלים צו, א.
ראה לקוית חקת נו, א.

א'תריז

ויקחו אליך פרה: בוך ועתה ישראל פה, א גוכתייק.

א'תריט

ענין פרה: בוך בראשית קצה, א גוכתייק. 8°2316 ירושלים קיא, א.

א'תרכא

ענין אקביו: בוך בראשית קצו, א גוכתייק. 8°2316 ירושלים קיה, א.
הוי' — אל עזר: ראה אוהיית חקת עי תתיד. ולקמן עי איתרל.
וידבר — זאת חוקת התורה: בוך להבין ענין ברכת חתנים — רפופורט רמת, א.
ראה פי חקת עי תשפג דיה להבין כללות ענין מצות טרה אדומה.

א'תרל

ונתתם אותה אל אלעזר: בוך להבין ענין ברכת חתנים — רפופורט רנב, א.

א'תרלא

אחת — ע"פ כוונת הבעשים: גרסס בסידור רמה, ג.

א'תרלז

אחכה והיא רחוקה ממני: בוך בעצם היום הוה שלה, א.

א'תרמא

אז ישיר ישראל: בוך בעצם היום הוה שמו, א. ראה לעיל פי חקת עי תתמה.

א'תרמב

האלו — שלח תקס"ד ודרוש . . . חקת תקס"ד: ראה לעיל עי איתרו ולקמן איתרנו.

א'תרנג

באר מים חיים: בוך בראשית קצב, ב גוכתייק. בוך 8°2316 ירושלים קו, א.

א'תרנז

קיצור מדרוש: בוך לענין קח את המטה — גוכתייק כה, א.
קיצור — חקת תקס"ד בפאלעצק: המאמר של כ"ק אדהיו נמצא בבוך אדהיו — או
ישיר. באבי 78 עא, ב הנחת כ"ק אדמירד האמצעי. המאמר נוכר כמה פעמים באוהיית
לדוגמא: בראשית ר, ב. תחטה, ב. שמות ריו. ביתפ. ביתרפג לעיל תתמד. איתרו.
איתרמג פי ראה תרפת.

א'תרנח

קיצור מדיה או ישיר: בוך בראשית רא, א גוכתייק. שורה זו נכתב בגוכתייק
כ"ק אדמירד (מהרי"צ) נבגים (?).

א'תרצא

הערות וציונים

א'תרנט

פי סנה : בוך שיטת הרימ מרקאנסי רנב, א. ראה לעיל סי בלק עי תחקיו ואילך.
תקנא ואילך.

א'תרסה

הנה ענין די יסודות : בוך בעצם היום הזה שסו, א. בוך הנה ענין כי ירדות —
שמוסקין.

א'תרע

לא הביט און ביעקב : בוך 8'2314 ירושלים סו, ב גוכתייק.

א'תרעא

אל מוציאס חמצרים : בוך בראשית רכא, ב גוכתייק.

א'תרעד

את קרבני לחמי : בוך בראשית ריא, א גוכתייק, בוך 8'2316 ירושלים קבג, א.
ראה לקרית פינחס עה, א.

א'תרעז

קיצור מהביאור : בוך לענין קח את המטה — ט, א גוכתייק, וכנראה הכונה להנזמס
לעיל סי פינחס עי איקמו ואילך.

א'תרעט

והנה בוחיג : בוך לענין קח את המטה יב, א גוכתייק.

א'תרם

וביום הבכורים : בוך באכי 11 קי, א.

א'תרמב

וידבר משה אל ראשי המסות : בוך בעצם היום הזה שעה, א.

